

Bundel – Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën van 21 maart 2024

- 1 Opening
- 2 Vaststellen van de agenda van 21 maart 2024
Brief verzoek CPR en DB aan commissie VBF
- 3 Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)
Deze punten worden alleen procedureel behandeld. De leden van de commissie bespreken of, op welke wijze en voor hoe lang zij deze raadsvoorstellen en onderwerpen willen bespreken. Na vaststelling van dit behandeladvies, wordt het stuk voor een volgende vergadering geagendeerd.
Agenderingen commissie VBF 21032024PROCEDUREEL
Behandelvoorraad 21 maart 2024 Commissie Veiligheid Bestuur en Financiën
- 3.1 memo Verzoek behandeling adviezen burgerberaad jaarwisseling
Raadsmemo procedure besluitvorming Adviezen burgerberaad jaarwisseling
- 3.2 Informatie op Orde / Zaaksysteem
- 3.3 Presentatie jaarverslag Ombudskloket
- 3.4 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven
Raadsbrieven commissie Veiligheid Bestuur en Financiën 21 maart 2024
- 4 Verslagen
Ter vaststelling:
Conceptverslag commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 15 februari 2024.
Conceptverslag Commissie Veiligheid Bestuur en Financiën 15 februari 2024
- 5 Toezeggingen/Moties
Ter vaststelling.
Toezeggingenlijst commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 21 maart 2024
lijst aangenomen moties VBf 21 maart 2024
- 6 Ingekomen stukken
- 7 Verslag Adviescommissie controle en Financiën
Ter informatie.
Adviescommissie CF 11-01-2024
- 8 Komst Islamitische prediker naar Utrecht
Burgemeester, Beleidssterrein: Openbare orde en Veiligheid
Indicatieve behandeltijd: 60 minuten.
DENK wil met spoed in debat over berichtgeving in het kader van de komst van de islamitische prediker Mohamed Hoblos naar Utrecht. De fractie wil onder andere in debat over de drang om een islamitische prediker te weren uit deze stad en hoe de inzet en houding van de burgemeester in deze kwestie zich verhoudt ten aanzien van andere kwesties die hebben gespeeld in de stad. De CU, VVD en het CDA en UtrechtNu! willen met het college in debat over het voorgevallen incident en de rol van het college daarin. Daarnaast willen zij bespreken hoe dergelijke situaties in het vervolg eerder ondervangen kunnen worden.
- 9 Raadsbrief Voortgangsrapportage 2023 nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden'
Burgemeester, Beleidssterrein: Openbare Orde en veiligheid
Indicatieve behandeltijd: 120 minuten
Geagendeerd door: Bert van Steeg (CDA), Derk van Bergen (ChristenUnie), Yvonne Hessel (Utrecht Solidair), Tess Meering (VVD), Hester Assen (PvdA), Maarten Koning (D66), Ruud Maas (Vlt), David Bosch (UtrechtNu!), Mahaar Fattal (GroenLinks), Esma Kendir (Student & Starter)
Naar aanleiding van de raadsbrief van d.d. 28 november 2023 over de voortgangsrapportage van "Grenzen Stellen, Perspectief Bieden" willen de fracties van CDA, CU, VVD, US, D66, PvdA, Vlt, UtrechtNu!, GL en S&S in debat. In de voortgangsrapportage van "Grenzen stellen, perspectief bieden" wordt de stand van zaken en de resultaten van de aanpak, die twee jaar geleden zijn geïntroduceerd, beschreven. De genoemde fracties willen in debat over de voortgang en willen de aanpak bijsturen. Zij willen in het bijzonder stilstaan bij de vraag in hoeverre de aanpak succesvol is om criminele carrières en doorgroei te voorkomen. Daarbij zullen de effectiviteit van de persoonsgerichte aanpak (PGA) en de aanpak van plofkraken belangrijke onderwerpen zijn in het debat.
Dossier 3806 voorblad
Raadsbrief Voortgangsrapportage 2023 nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden'
Voortgangsrapportage Grenzen stellen, perspectief bieden 2023
- 10 Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid

Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid

Indicatievieve behandeltime: 90 minuten.

Geagendeerd door: Mahaar Fattal (GroenLinks), Achraf Ait Daoua (D66), Ruud Maas (Volt), Bert van Steeg (CDA), Titus Stam (PvdA), Tess Meerdling (VVD), Ruben Snijder (Student&Starter), Victor Paalman (Horizon), Derk van Bergen (ChristenUnie) en Cees Bosch (Stadsbelang Utrecht).

In de Veiligheidsagenda 23-26 worden digitale veiligheid en online weerbaarheid als één van de speerpunten genoemd voor ons veiligheidsbeleid genoemd. Verschillende instanties maken zich zorgen om de staat van de digitale weerbaarheid in Nederland. Dat gaat niet alleen om de civiele weerbaarheid - hoe goed kunnen onze inwoners hun eigen digitale welzijn beschermen en trekken ze op tijd aan de bel? - maar ook om de weerbaarheid van overheden zelf.

Daarnaast heeft de raad meermaals aangegeven méér in gesprek te willen met elkaar over de individuele programma's die onder het brede digitaliseringsprogramma van de gemeente Utrecht vallen. Dit uitvoeringsprogramma biedt ons daartoe de kans.

Dossier 3954 voorblad

Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid

Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid

11 Raadsbrief Groter tekort op inkomsten vanuit het Rijk

Wethouder: Schilderman, Beleidsterrein: Financiën

Indicatievieve behandeltime: 150 minuten

Margreet Ramaker (VVD), Fred Claasen (GroenLinks), David Bosch, (UtrechtNu!), Ruud Maas (Volt), Joost Vasters (D66), Victor Paalman (Horizon), Ruben Snijder (Student en Starter), Rick van der Zweth (PvdA), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Rik van der Graaf (Christen Unie), Iskender Simşek (DENK), Bert van Steeg (CDA).

De raadsbrief heeft de fracties overrompeld. Daarom willen we deze brief graag met de wethouder bespreken. De technische sessie op 13 februari kan aanleiding zijn voor wijzigingen in deze agendering. Over de inhoud en proces voor het vervolg willen de agenderende fracties spreken over:

• De rol van de raad:

☐ Toelichting van de wethouder waarom de raad in februari is ingelicht, terwijl in september 2023 het inzicht indaalde dat sprake was van miscalculatie?

☐ de raad is toegezegd een viertal scenario's aan bezuinigingen voorgelegd te krijgen. In hoeverre wordt de raad mede op basis van al het gedane werk waaronder de scenario's tijdig in positie gebracht om weloverwogen een besluit te kunnen maken?

In hoeverre kan de raad ook met de begrotingsbehandeling van het jaar 2025 wijzigingsvoorstellen verwachten?

• De aanpak

☐ Is de financiële strategie die wordt beschreven anders dan de eerdere opzet van de bezuinigingsscenario's waar ook al gekeken werd naar bijvoorbeeld het realistisch begroten van investeringen? Wat wordt er nu meer gedaan?

☐ Naast de begrotingscyclus wijzigen ook de vastgestelde beleidskaders en programma's. Behandeling van de consequenties voor de programma's, investeringen, beleid en uitvoering verdienen ruimte om keuzes te kunnen maken. Wanneer kan de raad de onder punt 4 aanvullende opdracht voor bezuinigingsrichtingen lange termijn verwachten? En in welke vorm wordt deze opdracht de raad gepresenteerd?

• financiële impact

☐ Zichtbaar maken van de financiële impact op de begroting 2024 en volgende jaren in relatie tot de decembercirculaire 2023.

☐ De brief geeft aan bij de VJN nog scherper te prioriteren en te moeten bezuinigen? Welke wijzigingen vinden in 2024 plaats en welke vanaf 2025 en volgende jaren?

• Rol van de wethouder

☐ de rol van de wethouder financiën in het tijdig, accuraat en kundig aansturen op te nemen bezuinigingen en interne beheersing van de gemeentelijke financiën

☐ In de brief wordt de oorzaak van de ontstane situatie uitgelegd. We lezen dat de interne controle niet voldoende gedetailleerd is uitgevoerd. Hoe kan dat dit niet eerder is opgemerkt?

Dossier 3952 voorblad

Raadsbrief Groter tekort op inkomsten vanuit het Rijk

20240213 Technische sessie Gemeentefonds 13 februari 2024

12 Brief verzoek CPR en DB aan commissie VBF

Brief verzoek CPR en DB aan commissie VBF

Verzoek van Commissie Personeelszorg Raadsfunctionarissen (CPR) en dagelijks bestuur van de raad aan de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën inzake claim Voorjaarsnota uitbreiding Rekenkamer

Aan	Commissie VBF	Datum	15 maart 2024
		Van	CPR en dagelijks bestuur van de raad
Onderwerp	Claim VJN uitbreiding Rekenkamer	Doorkiesnummer	
		E-mail	db-raad@utrecht.nl
		Bijlagen	

Beste leden van de commissie VBF,

De begroting van de Gemeenteraad en van de afdelingen die de raad ondersteunen (Raadsorganen) wordt jaarlijks geïndexeerd, zoals de gehele begroting, maar groeit niet automatisch mee met nieuwe taken, taakverzwaring of de groei van de stad en van de ambtelijke organisatie. Dit gebeurt alleen als de raad daar zelf een claim voor doet.

Afspraak van de afgelopen 22 jaar is dat het presidium een besluit neemt over wijziging van de raadsbegroting en dit vervolgens één op één door het college in de Voorjaarsnota en de Begroting wordt verwerkt. Met het opheffen van het presidium is het even zoeken op welke wijze de raad te laten wegen welke aanpassing van de raadsbegroting nodig is. Het DB heeft besloten dit voor dit jaar via VBF te laten lopen.

Vraag is op welke wijze dit vanuit goed werkgeverschap een zorgvuldig gesprek kan zijn. De overige investeringen in de ambtelijke organisatie worden niet op fte niveau besproken en de begroting van de raad betreft nog geen 0,5% van de gemeentelijke begroting. Maar gelet op de nieuwe situatie is dit de route die het DB wil verkennen, gelet op de afgesproken taakverdeling tussen DB, VBF en fractievoorzitters.

De claim voor 2024 betreft een advies van de Commissie Personeelszorg Raadsfunctionarissen (CPR) over de uitbreiding van de Rekenkamer (onderdeel van Raadsorganen).

Uitbreiding Rekenkamer

Het stafbureau van de Rekenkamer bestaat nu uit 5 medewerkers. Het flexibele budget is afgelopen periode ingezet voor de extra inzet van een junior onderzoeker. De Rekenkamer heeft de afgelopen periode in praktijk dus met 6 stafmedewerkers gefunctioneerd en dit hebben zij als kwetsbaar ervaren. Idealiter zou continuering van de situatie van de afgelopen jaren in combinatie met de uitbereiding het volgende plaatje opleveren: 7 personen, bestaande uit 1 secretaris; 2 projectleider/ senioronderzoekers; 1 onderzoeker (schaal 11) en 3 junior-onderzoekers. Daarom het verzoek; structurele formatie voor twee junior onderzoekers (2 fte schaal 10, 36 uur). De kosten bedragen dan 95.000 euro maal 2, totaal 190.000 euro op jaarbasis gebaseerd op loonsom van 2024.

De groei van Utrecht is van invloed op de complexiteit van de onderzoeken. Andere argumenten voor uitbreiding in dit verband zijn – naast de groei van de stad – de groeiende omvang van de begroting van de gemeente in combinatie met een uitbreiding van gemeentelijke taken op tal van beleidsterreinen, niet alleen sociaal domein, maar ook ruimtelijk domein (omgevingswet). Dit heeft gevolgen voor de uitoefening en invulling van de controlerende taak van de gemeenteraad. Deze taak is groter en complexer geworden. De rekenkamer vervult hierbij voor de raad een ondersteunende rol, waarbij wordt opgemerkt dat ook voor de rekenkamer het gemeentelijk domein groter en complexer is geworden.

Bij alle onderzoeken wordt het vier ogen principe gehanteerd en door de inzet van 2 junior onderzoekers zijn er meer mogelijkheden om koppels te maken om dit te kunnen blijven realiseren. Dit is noodzakelijk om het onderzoeksprogramma en de kwaliteit van de onderzoeken op peil te kunnen houden. Het draagt bij om andere type onderzoeksmethode mogelijk te maken, door de inzet van 2 junior onderzoekers vergroot o.a. de operationele slagkracht, denk hierbij aan het arbeidsintensieve field research. Het stimuleert ook vernieuwingsgeest en andere percepties die bijdragen aan de kwaliteit voor de onderzoeken.

Aanvullend is de observatie dat het budget van de rekenkamer de afgelopen jaren in relatief opzicht is achtergebleven bij de groei van de begroting van de gemeente Utrecht; het percentage is gedaald. In relatie tot andere rekenkamers (G4) heeft de Gemeente Utrecht een kleine staf.

Verzoek is dit punt toe te voegen aan de agenda van VBF van 21 maart aanstaande, mocht u het voorstel inhoudelijk willen bespreken (max. 30 minuten). Is de toelichting u helder dan is alleen stemming voldoende en kan het als A punt door naar de raad van 28 maart aanstaande zodat het, bij goedkeuring door een meerderheid van de raad, bijtijds kan worden verwerkt in de Voorjaarsnota 2024.

De voorzitter van de CPR, Maarten van Heuven, is namens de commissie aanwezig bij het proceduredeel om waar nodig dit agendaverzoek en het advies toe te lichten.

**Agenderingen Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën
(Ter vaststelling op 21 maart 2024)**

Stukken afkomstig vanuit het college		
<p>Datum: 28 februari 2024</p> <p>Soort stuk: Memo Verzoek behandeling adviezen burgerberaad jaarwisseling</p> <p>Wethouder: Oosters</p> <p>Beleidssterrein: Participatie</p> <p>Commissiegriffier: Jelmer Lok</p>	<p>Wethouder Oosters meldt: Vanwege de voorbereidingstijd voor de jaarwisseling 2024/2025 en samenhang met besluitvorming over de Voorjaarsnota, verzoeken wij u om op de commissie van 18 april tijd te reserveren voor de behandeling van de adviezen van het burgerberaad. Hieronder lichten wij toe waarom.</p> <p>Op 9 december 2023 is het eerste Utrechtse burgerberaad gestart. Momenteel richten zij zich in 5 bijeenkomsten op het komen tot een zwaarwegend advies over de jaarwisseling. Hun adviezen gaan over de jaarwisseling 2024-2025 en daarna. Om de uitkomsten van het burgerberaad al effect te laten hebben op de aankomende jaarwisseling is het nodig om hun adviezen zo snel mogelijk na afronding van het burgerberaad te behandelen. Aangezien de adviezen van het burgerberaad mogelijk aanpassingen vergen in de voorbereiding van de jaarwisseling, verwachten we minimaal 8 maanden nodig te hebben voor de voorbereiding.</p> <p>Daarnaast is snelle besluitvorming van belang omdat er in het kader van de Voorjaarsnota nog een besluit moet worden genomen over het uitvoeringsbudget. In de programmabegroting 2024 is namelijk voorgesteld om €0,4 mln. beschikbaar te stellen voor uitvoeringsmiddelen, met daarbij de kanttekening dat als uit de adviezen van het burgerberaad en de beoordeling hiervan op de randvoorwaarden blijkt dat er extra uitvoeringsbudget (meer dan €0,4 mln) benodigd is voor de redelijke uitvoering van de adviezen, dan zal dit met een maximum van €0,9 mln. met prioriteit (in technische termen: als knelpunt) worden meegenomen bij de Voorjaarsnota 2024.</p>	<p>De wethouder verzoekt om alvast tijd te reserveren voor bespreking in de commissie van 18 april 2024, zodat de raad in haar vergadering van 25 april kan besluiten over de adviezen van het burgerberaad.</p> <p>De verwachting is dat het raadsvoorstel uiterlijk in de eerste week van april richting de raad komt.</p> <p>Voorstel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Agenderen voor de VBF (18/4) 2. Tijd: 90 minuten

Technische bijeenkomsten en werkbezoeken		
<p>Onderwerp: Informatie op Orde / Zaaksysteem</p> <p>Beleidsterrein: Personeel en Organisatie</p> <p>Portefeuillehouder: Wethouder Streefland</p> <p>Commissiegriffier: Jelmer Lok</p>	<p>Bij het debat over het startdocument informatie op orde kwam de behoefte naar boven voor meer technische informatie. Niet alleen over het programma Informatie op orde, maar ook over de context waarin dit programma hoort. In het debat kwam ook al de relatie met het project Continuïteit Zaakgericht (CZGW) werken aan de orde. Momenteel lopen binnen de IPM context meerdere strategische I-programma's die samen leiden tot de gewenste informatiehuishouding (techniek en gegevenshuishouding) van de toekomst.</p> <p>In de technische sessie informeren we u o.a. over doelen vanuit IPM, aanleidingen om programma's te starten. Toelichting op de programma's zoals Informatie op orde, zaakgericht werken, Common Ground, Werken 3.0 en hun onderlinge samenhang.</p>	<p>Voorstel:</p> <p>1. Inventariseren of er behoefte is aan deze technische bijeenkomst en zo ja, hiervoor een datum te bepalen</p>
<p>Onderwerp: Presentatie jaarverslag Ombudszaken</p> <p>Beleidsterrein: Ombudszaken</p> <p>Portefeuillehouder: Burgemeester Dijkema</p> <p>Commissiegriffier: Jelmer Lok</p>	<p>Het Utrechts Ombudskloket spreekt graag met gemeenteraadsleden in een technische sessie over de bevindingen van de eerste 4 maanden en de doelen van het Ombudskloket voor 2024. Een goede gelegenheid voor een tussenevaluatie zoals de raad ook zelf in haar besluiten van december 2022 (instelling van het UO) en juni 2023 (benoeming van de voorzitter en plv. voorzitter van het UO) heeft aangekondigd / opgenomen.</p> <p>Het verslag en jaarplan zullen voorafgaand aan de technische sessie worden toegezonden.</p>	<p>Voorstel:</p> <p>1. Inventariseren of er behoefte is aan deze technische bijeenkomst en zo ja, hiervoor een datum te bepalen</p>

Behandelvoorraad Vergadering Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën (PROCEDUREEL)

Openbare orde en Veiligheid (incl. mensenhandel en drugscriminaliteit), Handhaving en Vergunningen, Representatie, Bestuurlijke zaken, Internationale zaken, Participatie, Burgerzaken incl. verkiezingen, Personeel en Organisatie, Financiën en inkoop, Ombudszaken en Klachtafhandeling

Burgemeester/wethouder Streefland	
<i>Openbare Orde en Veiligheid</i>	RIB/ Technische Bijeenkomst (nader te bepalen)
Raadsbrief Herijking Utrecht zijn we samen	Cie xx
PvdA, CDA, Volt, ChristenUnie, Student en Starter, GroenLinks, VVD en EenUtrecht	Besloten 11/1/2024

Burgemeester	
<i>Openbare Orde en Veiligheid</i>	Besloten 15 februari 204
Raadsbrief Voortgang uitvoering actieplan aanpak straatintimidatie	Cie 120 min (18/04)
VVD, Stadsbelang Utrecht, GroenLinks, Volt, PvdA, CDA, Student en Starter, ChristenUnie, Horizon en EenUtrecht	

Te verwachten Raadsvoorstellen/Raadsbrieven

<i>Financiën</i> Actualisatie financiële verordening (noot griffie: n.a.v. de raadsbrief <i>Rechtmatigheidsverantwoording en actualisatie Financiële verordening wordt eind 2024 de nieuwe actualisatie verwacht. De adviescie C&F zal hierin adviseren</i>)	Verwacht Q4 2024
<i>Financiën</i> Raadsvoorstel Nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa	Verwacht Q4 2023
<i>Participatie</i> Herijking Programma Samen stad maken (participatie en initiatief)	Verwacht Q1 2024
<i>Financiën</i> Zienswijze meerjarenbegroting BghU	Verwacht Q2 2024
<i>Financiën</i> Voorjaarsnota 2023 en 1e Bestuursrapportage en meelopende stukken	Verwacht Q2 2024
<i>Financiën</i> Eerste begrotingswijziging 2024	Verwacht Q2 2024
<i>Financiën</i> Jaarstukken 2023 en Resultaatbestemming	Verwacht Q2 2024
<i>Personeel en Organisatie</i> Zienswijze begroting Het Utrechts Archief 2025	Verwacht Q2 2024
<i>Personeel en Organisatie</i>	Verwacht Q2 2024

Ontwerp wijziging Gemeenschappelijke Regeling HUA tgv gewijzigde WGR	
<i>Openbare Orde en Veiligheid Zienswijze voorlopige jaarstukken 2023 en ontwerpbegroting 2025 VRU</i>	<i>Verwacht Q2 2024</i>
<i>Participatie RV Burgerberaad jaarwisseling</i>	<i>Verwacht Q2 2024</i>
<i>Financiën Tweede begrotingswijziging 2024</i>	<i>Verwacht Q3 2024</i>
<i>Financiën Programmabegroting 2025 en Tweede Berap 2024 en Verordeningen</i>	<i>Verwacht Q4 2024</i>

Komende vergaderingen VBF	Komende RIB-avonden VBF
18 april	9 april
30 mei	21 mei
18 juni (veegcommissies)	18 juni
<i>zomerreces</i>	
19 september	10 september
17 oktober	8 oktober
5 december (ochtend en middag)	26 november

MEMO

Datum	28 februari 2024
Behandeld door	Sandra Beenen
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	s.beenen@utrecht.nl
Kenmerk	12171813
Onderwerp	Verzoek behandeling adviezen burgerberaad jaarwisseling
Beleidsveld	Participatie

Geachte leden van de Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën,

Vanwege de voorbereidingstijd voor de jaarwisseling 2024/2025 en samenhang met besluitvorming over de Voorjaarsnota, verzoeken wij u om op de commissie van 18 april tijd te reserveren voor de behandeling van de adviezen van het burgerberaad. Hieronder lichten wij toe waarom.

Op 9 december 2023 is het eerste Utrechtse burgerberaad gestart. Momenteel richten zij zich in 5 bijeenkomsten op het komen tot een zwaarwegend advies over de jaarwisseling. Hun adviezen gaan over de jaarwisseling 2024-2025 en daarna. Om de uitkomsten van het burgerberaad al effect te laten hebben op de aankomende jaarwisseling is het nodig om hun adviezen zo snel mogelijk na afronding van het burgerberaad te behandelen. Aangezien de adviezen van het burgerberaad mogelijk aanpassingen vergen in de voorbereiding van de jaarwisseling, verwachten we minimaal 8 maanden nodig te hebben voor de voorbereiding.

Daarnaast is snelle besluitvorming van belang omdat er in het kader van de Voorjaarsnota nog een besluit moet worden genomen over het uitvoeringsbudget. In de programmabegroting 2024 is namelijk voorgesteld om €0,4 mln. beschikbaar te stellen voor uitvoeringsmiddelen, met daarbij de kanttekening dat als uit de adviezen van het burgerberaad en de beoordeling hiervan op de randvoorwaarden blijkt dat er extra uitvoeringsbudget (meer dan €0,4 mln) benodigd is voor de redelijke uitvoering van de adviezen, dan zal dit met een maximum van €0,9 mln. met prioriteit (in technische termen: als knelpunt) worden meegenomen bij de Voorjaarsnota 2024.

Wij verzoeken u daarom om alvast tijd te reserveren voor bespreking in uw commissie van 18 april 2024, zodat de raad in haar vergadering van 25 april kan besluiten over de adviezen van het burgerberaad. We verwachten u het raadsvoorstel uiterlijk in de eerste week van april te kunnen sturen.

Met vriendelijke groet,

Eva Oosters
Wethouder Participatie

RAADSBRIEVEN COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

Portefeuillehouder	Ontvangstdatum	Beleidsveld	Onderwerp	Behandeladvies
1	05-03-2024	Participatie	Raadsbrief Adviezen burgerberaad jaarwisseling	
2	28-02-2024	Financiën	Raadsbrief Verzoek Verslag Raad van Commissarissen UW	
3	27-02-2024	Openbare Orde en Veiligheid	Raadsbrief Uitvoering cameratoezicht juli 2023 – december 2023	
4	16-02-2024	Ruimtelijke Ordening	Raadsbrief Stand van zaken Handhavingsdossier Binnenstad	
5	06—2-2024	Financiën	Raadsbrief Rechtmatigheidsverantwoording en actualisatie Financiële verordening	

Verslag openbare ochtendvergadering commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

5

Datum donderdag 16 februari 2024
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht, Stadhuis
Verslag door mevrouw C. Hilhorst (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

10 De voorzitter dhr. C. Bos, de commissiegriffiers dhr. J. Lok, mw. D. Rijnders en de
commissiesecretaris, de wethouders mw. E. Oosters, mw. S. Schilderman en mw. R. Streefland,
de leden: dhr. D. van Bergen (ChristenUnie), dhr. R. Brouwer (CDA), dhr. F. Claasen
(GroenLinks), dhr. G. Dijkstra (EenUtrecht), mw. M. Fattal (GroenLinks), dhr. M. van Heuven
15 (PvdD), dhr. M. Koning (D66), mw. R. Leevers (PvdA), dhr. R. Maas (Volt), mw. T. Meerding (VVD),
mw. S. Noltén (BIJ1), mw. M. Ramaker (VVD), dhr. I. Şimşek (DENK), dhr. T. Stam (PvdA), dhr.
D.J. van Vliet (D66), mw. L. de Vries (PvdD), mw. B. van der Wilt (D66), mw. J. Zwinkels (CDA),
de accountant dhr. R.A. van Vugt

Afwezigen

Inhoud

20

1. Opening.....	1
2. Vaststellen van de agenda van 15 februari 2024	2
3. Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)	2
4. Verslagen	3
25 5. Toezeggingen/Moties	3
6. Ingekomen stukken	4
7. Verslag Adviescommissie Controle en Financiën	4
8. Raadsbrief Reactie op Managementletter 2023.....	4
9. Initiatiefvoorstel 'Open uitnodiging Gemeenschapsraad'	12

30

1. Opening

De **voorzitter** deelt mee dat er problemen zijn met de techniek waardoor de vergadering iets later
aanvangt.

35

Hij opent de ochtendvergadering om 11.10 uur en heet iedereen welkom. In het bijzonder heet hij
de accountant van Deloitte, de heer Rein-Aart van Vugt, welkom, die onder andere de jaarstukken
van de gemeente controleert.

Binnenkort ontvangt de raad een uitnodiging van het college voor een technische bijeenkomst
over het risicovolle project 'informatie op orde' en de vervanging van het zaakstelsel. Dit naar
aanleiding van een toezegging in de commissie VBF van 11 januari jl.

De heer **Şimşek** (DENK) wijst erop dat de pasjes niet werken waardoor de namen van de sprekers niet in beeld komen.

De **voorzitter** meldt dat dit bekend is en dat hard wordt gewerkt om dit te verhelpen. Gisteren heeft de raad een strekt ter vervanging ontvangen van het raadsvoorstel 'startdocument informatie voor de regeling risicovolle projecten' ontvangen. Dit raadsvoorstel is in de commissie van 11 januari jl. besproken en is afgesproken dat het met een aangepast voorstel zou worden doorgeleid naar de raad mits de aanvullingen geen aanleiding geven voor nabespreking in de commissie. Hij stelt vast dat allen kennis hebben kunnen nemen van dit document en dat wordt ingestemd met het doorgeleiden naar de raad van 29 februari a.s. Hij stelt vast dat er geen mededelingen zijn van commissie- en/of collegeleden.

2. Vaststellen van de agenda van 15 februari 2024

De **voorzitter** wijst op de bespreekpunten en de voorstellen voor de behandeltijd en verzoekt allen niet in herhaling te vallen en vragen niet op verschillende manieren te stellen als men niet het gewenste antwoord krijgt.

Omdat agendering 3.2: 'Komst Islamitische prediker naar Utrecht' gevolgen heeft voor de agenda stelt hij voor deze nu te bespreken. DENK wil met spoed in debat over de berichtgeving in het kader van de komst van de islamitische prediker Mohamed Hoblos naar Utrecht. Met ChristenUnie, VVD, CDA en UtrechtNu wil DENK met het college in debat over het voorgevallen incident en de rol van het college daarin. Voorgesteld wordt dit vandaag te agenderen voor 60 minuten. Hij stelt vast dat dit akkoord is waarmee dit agendapunt aan de agenda wordt toegevoegd als agendapunt 12. De vergadering wordt kort geschorst zodat de spreektijden kunnen worden aangepast.

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

Schorsing

Mevrouw **Ramaker** (VVD) wordt erop geattendeerd dat de streaming niet werkt.

De **voorzitter** reageert dat dit bekend is.

De heer **Lok** (griffier) meldt dat een verslag en een opname worden gemaakt, waarmee dit geen beletsel is om te vergaderen.

3. Vaststellen ingekomen agenderingen (Procedure)

3.1 Raadsvoorstel Verlenging contract externe accountant

De **voorzitter** meldt dat wordt voorgesteld dit raadsvoorstel als hamerstuk door te geleiden naar de raad. Indien daar behoefte aan is, kan in het tweede kwartaal van 2024 in een technische bijeenkomst input worden meegegeven voor de aanbestedingsprocedure.

De heer **Koning** (D66) denkt dat het goed is een technische bijeenkomst te organiseren. Het proces voor het selecteren van een nieuwe accountant is van dusdanig belang dat de raad zich daarover moet laten informeren.

De **voorzitter** stelt vast dat daarmee wordt ingestemd en dat de raad te zijner tijd een uitnodiging ontvangt.

3.3 Raadsvoorstel Wijzigingsbesluiten Financiële verordening en Controleverordening

De **voorzitter** licht toe dat dit raadsvoorstel vandaag is besproken in de Adviescommissie Controle en Financiën. Gelet op de aard en de inhoud van dit voorstel wordt voorgesteld dit als hamerstuk door te geleiden naar de raad. Hij stelt vast dat allen hiermee instemmen.

3.4 Raadsvoorstel Normenkader rechtmatigheid 2023

De **voorzitter** memoreert dat dit raadsvoorstel ook is besproken in de Adviescommissie Controle en Financiën. Voorgesteld wordt dit als hamerstuk door te geleiden naar de raad.

De heer **Lok** (griffier) meldt dat er nog een strekt ter vervanging op dit raadsvoorstel komt. Het kan wel worden doorgeleid naar de raad.

De **voorzitter** stelt vast dat dit akkoord is.

3.5 *Uitvoeringsprogramma Vergroten Digitale Weerbaarheid*

De **voorzitter** meldt dat GroenLinks heeft verzocht deze raadsbrief te agenderen om met elkaar in gesprek te gaan over de programma's die onder het brede digitaliseringsprogramma van de gemeente vallen. De fracties van D66, Volt, CDA, PvdA, VVD, Student & Starter en Horizon agenderen mee. Hij constateert dat ChristenUnie en Stadsbelang Utrecht willen mee agenderen. Voorgesteld wordt dit te agenderen voor 60 minuten.

De heer **Van Bergen** (ChristenUnie) denkt dat dit krap is gezien het grote aantal agenderende partijen.

De **voorzitter** stelt vast dat dit wordt geagendeerd voor 90 minuten in de commissie van 21 maart 2024.

3.6 *Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven*

De **voorzitter** licht toe dat door VVD een agendering is aangekondigd van raadsbrief 'Groter tekort op inkomsten vanuit het Rijk'. Het doel is te spreken over de rol en de positie van de raad, de rol van de wethouder en de aanpak en financiële impact van het geconstateerde tekort. GroenLinks, UtrechtNu!, Stadsbelang Utrecht, D66, Horizon, Student & Starter, PvdA, EenUtrecht, ChristenUnie, DENK en CDA willen mee agenderen.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) heeft dertien agenderende fracties.

De heer **Maas** (Volt) agendeert graag mee.

De **voorzitter** stelt vast dat wordt ingestemd met agendering voor 125 minuten in de commissie van 21 maart 2024.

De **voorzitter** meldt dat VVD een agendering heeft aangekondigd van raadsbrief 'Voortgang uitvoering actieplan aanpak straatintimidatie'. Het doel is onder andere de reeds genomen acties te evalueren en aanvullende ideeën aan te dragen om de aanpak te versterken en een blik vooruit te werpen. Stadsbelang Utrecht, GroenLinks, Volt, PvdA, CDA, Student & Starter, ChristenUnie, Horizon en EenUtrecht agenderen mee. Hij constateert dat BIJ1 en DENK willen mee agenderen. Voorgesteld wordt dit voor 90 minuten voor de commissie op 21 maart 2024.

Mevrouw **Ramaker** wijst erop dat 120 minuten is gevraagd.

De **voorzitter** stelt vast dat dit akkoord is.

De heer **Stam** stelt voor de 'Raadsbrief Uitvoeringsplan inclusie en diversiteit Gemeente Utrecht' in deze commissie te agenderen en niet in de commissie JWCS en daarbij alle agenderende partijen mee te nemen

De **voorzitter** constateert dat DENK deze agendering steunt. Deze raadsbrief wordt voor 60 minuten geagendeerd in de commissie VBF.

4. Verslagen

De **voorzitter** concludeert dat het conceptverslag van de commissievergadering Veiligheid, Bestuur en Financiën van 11 januari 2024 wordt vastgesteld.

5. Toezeggingen/Moties

De **voorzitter** constateert dat er geen vragen of opmerkingen zijn naar aanleiding van de toezeggingenlijst en het voorstel voor de wijze van afdoening.

Bij dit agendapunt is ter informatie een lijst opgenomen met de aangenomen moties en de status ervan. Hij constateert dat hier geen vragen of opmerkingen over zijn.

6. Ingekomen stukken

De **voorzitter** meldt dat er geen ingekomen stukken zijn.

7. Verslag Adviescommissie Controle en Financiën

De **voorzitter** constateert dat het verslag van de Adviescommissie Controle en Financiën van 30 november 2023 voor kennisgeving wordt aangenomen.

Schorsing voor wisseling van griffiers en woordvoerders.

8. Raadsbrief Reactie op Managementletter 2023

De **voorzitter** memoreert dat de managementletter met de accountant is besproken in de Adviescommissie Controle en Financiën. In de presentatie van de accountant werd duidelijk dat er zorgen zijn over de capaciteit en de gevolgen daarvan voor de uitvoering. De agenderende fracties willen met de wethouder(s) in debat over de inhoud van de managementletter, de aanbevelingen en de reactie van het college daarop, alsmede de mogelijke gevolgen voor de gemeente, het college en de raad. Behandeling is in één termijn van 60 minuten.

De heer **Maas** (Vlt) stelt dat het een primeur is dat de accountant in deze commissie kan worden bevraagd en is blij dat de heer Van Vugt hiervoor aanwezig is. Hij vraagt de wethouder te reflecteren op de vragen aan en de antwoorden van de accountant.

De managementletter is in bijzijn van de accountant besproken in de Adviescommissie Controle en Financiën. De accountant heeft de volgende aandachtspunten meegegeven: realistisch ramen, het aansluiten van de ambities en de begroting van de gemeente, het achterblijven van investeringen en de uitvoerbaarheid van de meerjarenplannen, de ontwikkelingen in reserves en voorzieningen en het budgetrecht van de raad. Daarover wordt regelmatig gesproken in de raad, maar er moet worden gezocht naar concrete maatregelen. Kan de accountant aangeven welke oplossingen hij vanuit zijn rol ziet? Wat kan het college doen? Hoe kan de raad daarbij vinger aan de pols houden?

Het college heeft een reactie gegeven op de managementletter. Daarin stonden concrete en minder concrete oplossingen. Wat is de visie van de accountant op de voorgestelde maatregelen? Het ravijnjaar komt op de gemeente af. De effecten van de bezuinigingen door het rijk hebben extra problemen opgeleverd. Hoe denkt de accountant over de urgentie van de bezuinigingen in het licht van de oplopende tekorten?

De accountant schrijft over het gebrek aan control. Wat vindt de accountant van de inrichting van de organisatie op het gebied van control? De accountant noemt onder andere de informatievoorziening van het decentrale naar het centrale niveau. Wat moet beter of anders worden gedaan om beter in control te komen?

Zijn er nog andere onderwerpen die aandacht van de raad behoeven vanuit de controlerende rol van de raad?

Mevrouw **Ramaker** (VVD) memoreert dat de managementletter van de accountant gaat over het proces van het opstellen van de jaarrekening. In het licht van de recente brief aan de raad over het groter tekort dan verwacht vraagt VVD hoe de accountant kijkt naar het proces van begroten. Kan de accountant dat proces van de afgelopen jaren kort toelichten? Wat vindt de accountant van het idee van VVD om een quickscan op te stellen van het proces van de begroting?

VVD wil dieper ingaan op de interne beheersing. Alles staat of valt met het systeem. Functioneert dit niet, dan is lastig te achterhalen of de juiste cijfers boven tafel kunnen worden gehaald, vooral in een organisatie als de gemeente waar financiën is gedecentraliseerd op afdelingsniveau. Het systeem is daardoor leidend. Op pagina 11 van de managementletter staat dat per 1 januari 2025 het nieuwe financiële systeem wordt ingevoerd. In hoeverre sluit de werkprocedure aan op dit systeem? Kan de accountant zijn eerste bevindingen geven?

VVD wil ingaan op het risicomanagement. In de managementletter wordt gewezen op het aanpassen van de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen. Deze nota is in 2019 voor onbepaalde tijd door de raad vastgesteld en wordt geactualiseerd wanneer dat nodig is. Volgens VVD is dat nu. Zou het noodzakelijk zijn om dergelijke nota's elke nieuwe raadsperiode opnieuw vast te stellen? Het coalitieakkoord moet erin worden verwerkt, maar ook de risico's van ontwikkelingen zoals inflatie, de energiecrisis en oorlogen.

De heer **Claasen** (GroenLinks) heeft na deze grote vragen een aantal kleine vragen over de opmerkingen van de accountant en de reactie van het college.

De accountant merkt op dat een groot aantal aanbevelingen nog in proces is. Dat roept het beeld op dat het soms nog maar een kleine actie is om die actie uit het proces afgerond te hebben. Sluit dat aan bij het beeld van de accountant? Is het college voornemens dat te gaan doen?

Om de uitvoeringskracht te vergroten, denkt het college dat moet worden gedigitaliseerd en dat meer overhead nodig is. Helpt digitalisering om de uitvoeringskracht te vergroten en is daarvoor meer overhead nodig?

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) laat weten dat D66 grotendeels aansluit bij een aantal vragen van Volt en VVD. Een ambitieuze investeringsagenda is nodig, maar levert ook spanningen op want de gemeentelijke organisatie moet het ook aankunnen. In de reactie op de managementletter is te lezen dat het college aandacht heeft voor de organisatie en goed wil prioriteren in wat gaat worden uitgevoerd. Er staat nog niet wat het college exact gaat doen en hoe die prioritering wordt gemaakt. Vorige week is de raad geïnformeerd over een financiële tegenvaller voor wat betreft de rijksbijdrage. In dat licht is prioritering van de ambities nog urgenter geworden. Hoe ziet het college de prioritering voor zich? Hoe wordt de raad daarin in positie gebracht?

Hetzelfde geldt voor mogelijke aanpassingen in de gemeentelijke organisatie. Wat is het plan hiervoor?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) ziet ook de beschreven balans tussen de financiële middelen, de personele capaciteit en de ambities. CDA heeft eerder gepleit voor minder plannenmakerij en meer actie, uitvoering en prioritering en dat is hier terug te lezen.

De accountant schrijft over de zachte kant van risicomanagement die nog lijkt te ontbreken. Hierbij moet worden gedacht aan bewustwording, dialoog en een positieve open cultuur binnen de ambtelijke organisatie. Hoe denkt het college daarin stappen te gaan zetten?

Er is ook een suggestie gedaan voor het periodiek analyseren van balansrekeningen in het decentrale model, een soort tussentijdse review richting met name de afdeling Ruimte. Hoe wil het college dat oppakken?

In de managementletter wordt gesproken over de BADO-aanpassingen. Klopt het dat pas op een later moment inzicht wordt verkregen in de impact op het boekjaar 2024?

Mevrouw **Leever** (PvdA) stelt dat de investeringsagenda volgens het college goed in beeld is ook met oog op het aanstaande tekort. Hoe wordt grip gehouden op de te maken keuzes in relatie tot de voorjaarsnota?

De capaciteit van de uitvoeringskrachten is niet inzichtelijk gemaakt voor de raad. Hoe gaat het college dit inzichtelijk maken en sturen op capaciteit? Hoe wordt er meer grip op gekregen? Waarmee komt het college en wanneer?

De heer **Van Vugt** (accountant) waardeert het enorm om in deze vergadering te zijn en geniet van de gestelde vragen en onderwerpen die aan de orde worden gesteld. Hij is altijd aanwezig in de Adviescommissie Controle en Financiën die goed functioneert.

Volt stelde vragen over concrete voorstellen ten aanzien van realistisch ramen en budgetrecht. Het is cruciaal dat in de begroting en raadsvoorstellen de capaciteitsvraag aan de orde komt. Er moet niet alleen worden gestuurd vanuit financiën maar ook vanuit de beschikbare capaciteit. In antwoord op de vraag van GroenLinks geeft hij aan sterk te geloven in innoveren in onder andere digitalisering en uniformering van processen. Het gelijk schakelen van werkprocessen is een speerpunt om concreet mee aan de slag te gaan. Dat betekent meer kosten op het gebied van bedrijfsvoering en overhead, maar men moet zich realiseren dat gemeenten de afgelopen drie jaar ongeveer 20% aan extra taken erbij hebben gekregen in de uitvoering. De bedrijfsvoering moet gelijke tred houden om al deze diensten te kunnen blijven verlenen. Dat betekent dat voortdurend moet worden geïnvesteerd in de bedrijfsvoering om de extra taken te kunnen realiseren en tegelijkertijd te blijven innoveren en zaken slimmer en efficiënter te doen. De suggestie is om dat uit te voeren om de capaciteit beter bij de ambities te brengen.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) vraagt of ook in de 20% extra uitvoeringstaken meer uniformering/standaardisering moet komen.

De heer **Van Vugt** (accountant) bevestigt dat. Vanuit de decentralisatie is uniformering een belangrijke opgave, maar ook het streven naar een scherpere kaderstelling en een heldere en duidelijke verantwoordelijkheidsafbakening. Het is goed dat de financiële functie wordt doorgelicht

5 en er een verbeterplan komt. Daarin zijn de nodige maatregelen te verwachten om dat te gaan realiseren en dat is ook voor de extra taken van belang. De verschillende taken die de gemeente erbij krijgt, zoals de vluchtelingenopvang, de opvang van Oekraïners of de energietoeslag, vragen een ander karakter van de uitvoering. Zeker niet alles kan worden geüniformeerd en in hetzelfde proces worden gegoten, maar aan de bedrijfsvoeringskant (financiën et cetera) is het belangrijk om daarnaar te streven.

10 De heer **Claasen** (GroenLinks) stelt dat men direct aanslaat als de overhead te hoog is, maar wat onder overhead valt, is afhankelijk van de aard van een bedrijf. Bij banken wordt de ICT bijvoorbeeld tot het primaire proces gerekend. Is er een andere manier om naar de overhead van de gemeente te kijken?

15 De heer **Van Vugt** (accountant) wijst op een recent verschenen notitie van de commissie BBV waarin staat dat de manier waarop overhead wordt gedefinieerd wijzigt. Zaken op het gebied van digitalisering en automatisering zoals ICT-toepassingen, moeten per 2025 niet langer als overhead worden gerekend maar worden toegerekend aan de primaire processen. Dat kan betekenen dat boekhoudkundig de omvang van de overhead daalt.

20 De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) hoort ten aanzien van de 20% extra taken dat er verschil is tussen bijvoorbeeld asiel en energietoeslagen. Sommige taken zijn technisch uitvoerbaar, maar achter sommige taken zit een politieke keuze. Is uniformering dan wel mogelijk?

25 De heer **Van Vugt** (accountant) stelt dat in de sfeer van bedrijfsvoering veel kan worden geüniformeerd, geharmoniseerd of centraal gestuurd, zoals het financiële proces, hoe met risico's wordt omgegaan of hoe met monitoring van financiële opgaven wordt omgegaan. Als centraal kaders worden ingesteld, weten afdelingen hoe ze moeten werken. De uitvoering zelf is afhankelijk van keuzes die de raad maakt en de aard van de taken.

30 In de organisatie moet de bewustwording rondom uitvoerbaarheid veel nadrukkelijker komen. Dat is ook een advies aan de raad. Partijen moeten scherp en alert zijn op de uitvoerbaarheid. Op besluiten die worden genomen en zaken die worden opgepakt, is het verstandig een soort uitvoeringstoets toe te passen. Dat moet geen bureaucratisch monster worden, maar een instrument/hulpmiddel, bijvoorbeeld een vierde W-vraag waarbij wordt nagedacht of wat er staat kan worden uitgevoerd met de beschikbare capaciteit of met de leveranciers en partners waarmee wordt samengewerkt. Dat zou een derde voorstel zijn.

35 Een vierde voorstel is de centrale kaderstelling, de centrale sturing op het bedrijfsvoeringsproces. Hierbij moet met name worden gedacht aan het versterken van de concern control in de organisatie om centraal de bedrijfsprocessen te uniformeren, te harmoniseren en met dezelfde richtlijnen en uitgangspunten te werken.

40 Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt of dit ook geldt voor het risicomanagement. De centralisatie werd verteld vanuit concern, maar in de brief staat dat het ook gaat om de inkooporganisatie van de gemeente. Kan de accountant op deze punten reflecteren?

45 De heer **Van Vugt** (accountant) bevestigt dat dit ook geldt voor risicomanagement. Dat is bij uitstek een gebied waarin centrale kadersturing en centrale monitoring en richtlijnen belangrijk zijn. Alle afdelingen moeten op dezelfde manier risicomanagement invullen, er hetzelfde onder verstaan en met de cultuur rondom risico's omgaan.

50 In reactie op de vraag van VVD geeft hij aan geen voorstander te zijn van het elke vier jaar aanpassen van de nota. Nota's moeten worden aangepast als dat nodig is. Er moeten niet nog meer opdrachten en taken in de organisatie worden gelegd, maar keuzes worden gemaakt in wat wordt gedaan en moet worden bereikt. Het is belangrijk dat periodiek wordt nagegaan of de nota nog actueel is of om een aanpassing vraagt. In het licht van de ontwikkelingen en de huidige situatie is het goed om de nota risicomanagement aan te passen.

55 Mevrouw **Ramaker** (VVD) is ook voorstander van doen wat nodig is. Zou het periodiek voorleggen of een nota nog werkt of nog actueel is, een actieve actie van het college kunnen zijn?

60 De heer **Van Vugt** (accountant) stelt voor dat de wethouder deze vraag beantwoordt. Voor de inkooporganisatie geldt hetzelfde. Als meer activiteiten worden gedaan, moet meer worden ingekocht. Dat betekent dat de bedrijfsvoering moet worden versterkt en dat moet worden gekeken naar harmonisatie, kaderstelling in richtlijnen en monitoring of de inkoop op dezelfde

manier wordt gedaan. Dat kan efficiëntie opleveren en helpt in de overdracht. Dat zijn belangrijke stappen om in gang te zetten. In de hele breedte van de bedrijfsvoeringskolom moet de kaderstelling en centrale monitoring worden versterkt.

- 5 Mevrouw **Zwinkels** (CDA) wijst erop dat de brief stelt dat dit nog ontbreekt. De accountant geeft aan dat stappen moeten worden gezet. Kan de accountant advies of richting geven hoe dat kan worden versterkt?

De heer **Van Vugt** (accountant) ziet nadrukkelijk een haakje met het interne onderzoek naar de financiële functie. De accountant wil graag concrete suggesties inbrengen. Ook daar zit een deel van de oplossing in digitalisering.

Budgetrecht is een belangrijk thema. In de Adviescommissie Controle en Financiën is aangegeven dat waar het budgetrecht kwetsbaar is, in reserves en investeringen, wordt gewerkt aan het verduidelijken en versterken van het budgetrecht.

15 Volt stelde een vraag rondom de urgentie. Dat is een belangrijke vraag in het licht van capaciteit. Er is urgentie. Er moet iets gebeuren. Maar er mag geen paniek ontstaan rondom het financiële beeld. Utrecht heeft een sterke, solide financiële positie en kan een stootje hebben. In de financiële uitdagingen zit naar de toekomst een grote mate van onzekerheid omdat het rijk op veel punten niet duidelijk is. De opgave die er ligt, is niet veel anders dan voor andere gemeenten. Het is belangrijk dat de raad met een helicopterview blijft kijken naar het financiële beeld.

20 Het is belangrijk dat wordt gewerkt aan actualisering van het financiële beeld. De Begroting 2024 en de fout daarin zijn bekend. Inmiddels is het financiële beeld door de omstandigheden en de tijd gewijzigd. Daaraan wordt gewerkt in aanloop naar de voorjaarsnota, zodat het financiële beeld concreter en helderder wordt. Daarbij is het realistisch begroten belangrijk met betrekking tot wat in 2025 kan worden weggezet.

25 Er moeten keuzes worden gemaakt, niet alleen vanuit het financiële perspectief, maar ook vanwege de capaciteit. Een euro kan maar eenmaal worden uitgegeven en de organisatie kan maar eenmaal worden ingezet. Door de arbeidsmarkt, de in- en uitstroom en de toename van de opgaven vanuit het rijk is een enorme mismatch aan het ontstaan. Keuzes maken en focus aanbrengen vanuit de interne organisatie/capaciteit is essentieel. Het financiële beeld is een belangrijk aandachtspunt. De capaciteit is wellicht het knelpunt.

30 Belangrijk is aandacht voor de verbonden partijen en de positie/de grip vanuit de gemeenteraad daarin. Er wordt een nota Verbonden partijen opgesteld. Het is belangrijk dat de raad in positie komt. Een ander belangrijk aandachtspunt is een hervormingsagenda Jeugd en de oplopende kosten op dit dossier.

35 Er zitten kwetsbaarheden in de financiële functie. Deze zijn in 2023 toegenomen. Ook het risico op fouten is toegenomen. Dat heeft te maken met krapte, veel personeelsswisselingen, toename van activiteiten en veel druk op de bedrijfsvoering. Het is essentieel dat de zojuist genoemde maatregelen worden genomen om de financiële functie in 2024/2025 te gaan versterken. Dat zijn de kwetsbaarheden in een begrotings- en een jaarrekeningproces. De interne controle functioneert niet altijd of is onvoldoende geborgd. Centrale kaders zijn er niet altijd of worden niet altijd nageleefd. Daardoor is er een hoger risico op het maken van fouten. De gedane voorstellen moeten dat oplossen.

- 45 De heer **Maas** (Volt) heeft specifiek de relatie tussen het decentrale en centrale niveau genoemd. Heeft de accountant daar nog iets aan toe te voegen?

De heer **Van Vugt** (accountant) stelt dat de integraliteit moet worden versterkt met name in de centrale kaderstelling en strakkere sturing. In iedere organisatie is een balans tussen autonomie en begrenzing. Kaderstelling en monitoring vragen aandacht. De begrenzing moet strakker. Op het gebied van de bedrijfsvoering moet men centraler weten wat wordt gedaan en wat wordt verwacht en dat men elkaar daarop aanspreekt. Dat is een belangrijke stap in de instrumenten (de manier waarop men stuurt) en een belangrijk element in de cultuur, namelijk dat men aan de voorkant iets afsprekt en elkaar erop aanspreekt als het niet wordt nageleefd. Dat is een noodzakelijke stap in de centrale/decentrale manier van sturen. Uit de financiële functieanalyse zal ongetwijfeld komen dat bepaalde activiteiten centraal moeten worden georganiseerd. Daar moet serieus naar worden gekeken en deze kunnen bijvoorbeeld op het gebied van control en monitoring liggen. Dat is een functie die echt moet worden versterkt.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) had gevraagd om een analyse van het begrotingsproces. Uit het antwoord van de accountant maakt zij op dat het vooral op mensenwerk zit, maar het is ook een proces. Kan de accountant een reflectie geven op het proces en of dat goed is ingericht?

- 5 De heer **Van Vugt** (accountant) reageert dat het proces in de kern goed is ingericht, maar moet worden versterkt op hoe de integraliteit ervan wordt bewaakt en hoe het allemaal op dezelfde manier wordt gedaan en hoe dat wordt gemonitord.

10 Mevrouw **Ramaker** (VVD) hoort de accountant aangeven dat het meer centraal moet worden. Betekent dat ook een versterking qua capaciteit van de financiële functie?

15 De heer **Van Vugt** (accountant) vindt het nu te vroeg om dat te zeggen. Het is niet uitgesloten dat met harmonisering, het centraal aanpakken van zaken en het treffen van innovatieve maatregelen efficiency kan worden gewonnen. Hij zou de uitkomst van het onderzoek naar de financiële functie afwachten. Toegezegd is de Adviescommissie Controle en Financiën te betrekken bij dat onderzoek en de uitkomsten en het daaruit volgende verbeterplan. Dat is het moment om met de Adviescommissie te spreken en te beoordelen of er behoefte is aan een quickscan of iets dergelijks. Hij verwacht dat dat onderzoek veel ideeën, suggesties en verbetermaatregelen zal opleveren.

20 In antwoord op de vraag van GroenLinks bevestigt hij dat in de managementletter zeker kleine aanbevelingen zitten. Ook daar speelt weer het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten, maar bepaalde aanbevelingen vragen meer tijd. De financiële functieanalyse is cruciaal om een scherper beeld te krijgen van hoeveel tijd het doorvoeren van bepaalde maatregelen gaat vragen. De adviezen op bijvoorbeeld ICT-gebied zijn ingrijpender en moeilijker te realiseren.

25 Mevrouw **Ramaker** (VVD) vraagt of de accountant zijn eerste bespiegelingen kan geven op de werkprocedure van het nieuwe systeem per 1 januari 2025.

30 De heer **Van Vugt** (accountant) meldt dat Deloitte al in een vroegtijdig stadium is betrokken bij de implementatie. Het is een cruciaal proces. De gegevens die per 1 januari 2025 worden omgezet, moeten correct zijn. De contacten worden geïntensiveerd, maar het is nu te vroeg om te kunnen vaststellen of het wel of niet aansluit. Er komen nog momenten in de organisatie voor go/no-go-besluiten. Deloitte wordt daarbij betrokken.

35 De heer **Maas** (VVD) stelt dat in de Adviescommissie Controle en Financiën nog wordt gesproken over 'sturen en verantwoorden'. Wat is het beeld van de accountant bij hoe dat nu gaat en hoe het kan worden versterkt/verbeterd?

40 De heer **Van Vugt** (accountant) is heel positief over wat in de afgelopen twee jaar is bereikt op dat vlak. De begroting heeft een stap in de goede richting gezet. De gemeente worstelt met het omslagmoment van de beleidsnota's. In het 'sturen en verantwoorden' is het accent op de beleidsnota's groter. Daar moet de raad opletten, want daar worden keuzes gemaakt, ook financieel. Op dit moment wordt gewerkt met beleidsnota's die in een eerder stadium zijn opgesteld en nog niet aan die eisen en criteria voldoen en met beleidsnota's die daar al wel aan voldoen. Die overgangsfase maakt het voor de raad lastig. In het kader van 'sturen en verantwoorden' moet vooral worden ingezet en gemonitord of de beleidsnota's in de juiste richting bewegen en datgene brengen wat is gevraagd zonder in een soort formatbureaucratie te schieten. De verbeterpunten voor wat betreft de begroting zijn in deze context minder van belang.

50 Wethouder **Schilderman** bedankt de accountant die actief meedenkt over hoe de organisatie is georganiseerd en hoe belangrijke sturings- en verantwoordingsstukken worden vormgegeven. Zij herkent en onderschrijft de analyse en beantwoording door de accountant en de overwegingen daarachter.

55 Velen hebben gevraagd te reflecteren op een aantal zaken die ook door de accountant naar voren zijn gebracht. Het college deelt bijna alle punten en ziet voortgang daarop. Zij gaat in op een aantal specifieke momenten waarop deze actiever terug te zien zullen zijn.

60 Het eerste is de doorlichting van de financiële functie en wat daaruit gaat volgen. Daarover zijn 13 februari jl. twee technische sessies gehouden waarin is aangegeven dat dit onderwerp van gesprek moet zijn. De rol van de Adviescommissie past daar goed in. Op een aantal zaken is de sturing te decentraal en past dat gecentraliseerd mogelijk beter bij de organisatie. Het moet strakker en steviger. De opgave is te kijken hoe dat op een goede manier wordt georganiseerd

5 zonder dat het goede gesprek wordt losgelaten. De verwachting is dat die doorlichting in het tweede kwartaal is gedaan, maar in de Adviescommissie wordt eerder gesproken over het betrekken van partijen in deze opgave. Het gaat over hoe de organisatie is georganiseerd, maar de raad wordt sterk geconfronteerd met de gevolgen ervan. Daarbij is de vraag of het voldoende in de beleidsstukken zit. Een belangrijk aandachtspunt daarbij zijn de moties en de uitvoeringsprogramma's. Vaak zijn er allerlei losse voorstellen waarvoor geen systeem is in het proces van 'besturen en verantwoorden' en waar discussies over financiën en uitvoeringskracht niet altijd logischerwijs naar voren komen. Een dilemma is hoe daaraan goed richting wordt gegeven.

10 Mevrouw **Van der Wilt** (D66) vraagt of de wethouder in lopende processen van nota's of nota's van uitgangspunten aandachtspunten ziet. In hoeverre neemt het college de raad mee? Het is goed als de raad wordt geïnformeerd over eventuele tussentijdse fricties.

15 Wethouder **Schilderman** antwoordt dat de gemeente een eind op weg is met de zaken die in 'sturen en verantwoorden' zijn besproken, maar het is niet af. Het stuk over bijvoorbeeld de meerjarenprogramma's heeft nog een slag. Een eerste stap daartoe wordt gezet in de voorjaarsnota. Dat zal niet in een keer op het gewenste niveau zijn. In de nota Sturen en Verantwoorden is een overgangperiode afgesproken. Uit gesprekken blijkt echter dat niemand deze overgangstijd wil, maar dat is lastig voor de organisatie.

20 Mevrouw **Van der Wilt** (D66) begrijpt dat de wethouder verwijst naar de financiële nota's, maar zij bedoelt de inhoudelijke nota's met een financiële component die nu voorliggen en waarin soms verwarrende dingen zitten. Hoe neemt het college de raad daarin mee?

25 Wethouder **Schilderman** bedoelde niet alleen de financiële nota's, maar alle nota's die worden besproken. Het kost de organisatie tijd om het anders te gaan doen, maar de raad en het college zoeken al sneller naar de gewenste verbetering.

30 Een andere vraag is of de uitvoeringsmogelijkheid voldoende in de stukken staat. Ook daarop is een verdere verbetering gewenst.

35 Moties en zaken die in en uit de uitvoeringsprogramma's gaan, hebben niet altijd een logische plek en er is geen methode om na te gaan of daar voldoende middelen en uitvoeringscapaciteit voor zijn. Op die vlakken moet worden gekeken hoe dat verder kan worden toegepast. Op 21 maart a.s. spreekt de Adviescommissie over 'sturen en verantwoorden'. Dan kan daarbij worden stilgestaan.

40 De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) vindt het soms lastig om als oppositiepartij toegang te hebben tot het ombuigen van financiën. Nu dient zich een nieuw probleem aan, namelijk hoe kan worden gestuurd op de personeelscapaciteit. Bij moties moeten partijen zich afvragen of daar voldoende middelen en capaciteit voor zijn. Hoe kan in de processen worden meegenomen dat de raad voldoende ruimte houdt om invloed uit te oefenen?

45 Volgens wethouder **Schilderman** is dat een belangrijk aandachtspunt. Wellicht moet de raad meer overgaan op het indienen van amendementen in plaats van moties. Het college legt voorstellen voor aan de raad in de vorm van beleidsnota's en P&C-stukken (de voorjaarsnota en de programmabegroting). Het zou helpen als de raad richting geeft of duidelijk is over waar financiën naartoe gaan. Het zou helpen als voorstellen worden geamendeerd.

50 De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) begrijpt dit pleidooi, maar dan gaat het over het amenderen van bestaand beleid. Soms willen fracties nieuw beleid toevoegen, bijvoorbeeld via een niet geagendeerd onderwerp of een initiatiefvoorstel. Hoe kan dan nog aanspraak worden gemaakt op voldoende capaciteit in de organisatie?

55 Wethouder **Schilderman** kan zich voorstellen dat dit gesprek wordt gevoerd rondom de voorjaarsnota. Als lopende het jaar zaken moeten worden toegevoegd, moet daar ruimte voor worden gecreëerd door bij de P&C-documenten zaken te schrappen. Zij begrijpt deze zoektocht, maar daarvoor moet ook iets veranderen in de politieke cultuur. Iedereen met een idee maakt zaken toch uitgebreider of ingewikkelder. Dat is te begrijpen vanuit de doelstellingen, maar er is onvoldoende uitvoeringskracht om het allemaal waar te maken en ook de financiën daarvoor ontbreken. Daarbij wordt het onoverzichtelijker voor de raad om te controleren wat wordt gedaan. Soms is lastig aan te geven hoe wel of geen uitvoering kan worden gegeven aan een voorstel. Er

kan veel worden toegezegd, maar daarmee is geen richting gegeven. In de P&C-cyclus en beleidsnota's zitten handvatten om dat beter te gaan doen, maar dat is lastig in het geval van moties en tussenvoorstellen.

5 De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) pleit ervoor dat de raad in positie blijft en dat de oppositie in staat moet blijven om beleid te veranderen of vernieuwen. In de P&C-cyclus stemt de coalitie veel voorstellen van de oppositie weg. Als de oppositie ook moet sturen op de personeelscapaciteit wordt het erg lastig. Er moet voldoende ruimte voor de oppositie blijven.

10 Mevrouw **Ramaker** (VVD) is voorstander van amenderen, maar dan moet er iets te amenderen zijn. Is de wethouder het eens dat scherper en strakker moet worden gestuurd op het aanleveren van beleidsnota's met een financiële onderbouwing of financiële beslispunten?

15 Wethouder **Schilderman** is het daarmee eens. Het is ook een proces om de organisatie te veranderen. 'Sturen en verantwoorden' is in de organisatie wellicht meer een format geworden, terwijl het gaat om een heldere kaderstelling zodat helder is wat het college voorstelt en de raad kan besluiten of hij het daarmee eens is of het wil amenderen. Zij deelt het belang, maar vraagt begrip voor het feit dat dit een proces is.

20 Mevrouw **Ramaker** (VVD) stelt dat een financiële onderbouwing noodzakelijk is bij de beleidskaders en de programma's. Te vaak wordt gezegd dat het integraal wordt afgewogen bij de voorjaarsnota, maar het college moet daar nadrukkelijker op sturen en niet met een raadsvoorstel komen als het onvoldoende is onderbouwd.

25 Wethouder **Schilderman** neemt dat ter harte. Besproken moet worden wat goede en wat slechte voorstellen zijn, zodat het college weet wat voor de raad werkt. Zij gaat in op de oproep van de heer Van Heuven. Bij de afgelopen programmabegroting zijn extra sessies gehouden om na te gaan welke dekkingsopties er waren. Dat kan richting de voorjaarsnota weer worden gedaan. De beïnvloedbaarheid moet beter in beeld worden gebracht zodat duidelijk is wat vastligt in contracten en waar vrije ruimte is. Er zijn stappen gezet om dit te verbeteren.

30 De nota Verbonden Partijen wordt opnieuw gezien. De verwachting is dat deze voor het zomerreces aan de raad wordt gezonden.

35 Bij de voorjaarsnota wordt een helder financieel beeld gegeven. Dat wordt meerdere malen gecontroleerd. Vervolgens wordt gekeken naar knoppen om aan te draaien, zoals financieel technische zaken. De reserves worden nagegaan.

40 Er is vaker gesproken over planningsoptimisme. In de voorjaarsnota wordt daar verder invulling aangegeven en wordt nagegaan hoe daar strakker op kan worden gestuurd. Wellicht is dat een voorstel waarmee de gemeente tien jaar vooruit kan, maar het kan ook dat het na een jaar alweer moet worden aangepast.

In de voorjaarsnota worden bezuinigingsmaatregelen en hervormingen opgenomen. Dat zullen opties voor bezuinigingen zijn en welke wel of niet worden voorgesteld. Het is aan de raad om deze te wegen.

45 CDA vroeg naar de BADO-aanpassingen en het effect op het boekjaar 2024. De aanpassing van de controletolerantie gaat in per 2025 en heeft impact op de omvang van de uitvoering controlewerkzaamheden vanaf het boekjaar 2025 en de detailcontroles daarin.

50 CDA vroeg naar het periodiek analyseren van balansrekeningen. Het verbeterprogramma 'versterking financiële functie' gaat ook over het kijken naar het tussentijds afsluiten van administratie waar het analyseren en toetsen en waarderen van balansrekeningen onderdeel van is.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) had een analysevraag gesteld. De wethouder gaf aan dat men al doende leert. Er moet dan wel ruimte zijn om een nota terug te nemen of aan te scherpen. Erkent het college dat dit soms vraagt om enige leerruimte?

55 Wethouder **Schilderman** erkent dat en wijst erop dat die leerruimte uitgebreid is gebruikt in het afgelopen halfjaar.

60 Volgens wethouder **Streefland** zijn veel van de wijze woorden van de accountant zeer herkenbaar. In de toekomst is niet alleen een financieel probleem, maar ook hoe capaciteit wordt ingezet. Daarbij moeten allen leren te kiezen en prioriteren en zich realiseren dat niet alles meer

kan. Als men het ene wil, kan iets anders niet. Het college moet goed inzichtelijk maken en aan de raad voorleggen wat wel of niet kan. Dat geeft inzicht in hoe kan worden gestuurd.

GroenLinks vroeg in hoeverre digitalisering helpend kan zijn bij uitvoeringskracht. Digitalisering kan de uitvoeringskracht verhogen. Datagedreven werken of IT-solutions kunnen daarbij helpen.

5 In eerste instantie zijn daar vaak meer mensen voor nodig en is daar meer geld voor nodig om het te kunnen aanschaffen, implementeren en beheren. Digitalisering is zeker een oplossing om de informatie en de basis op orde te krijgen, maar men mag zich er niet rijk mee rekenen.

10 CDA verwees naar omgaan met risicomanagement, bewustwording en open cultuur. In het verleden moest ook worden bezuinigd en is een andere organisatievisie ontstaan, namelijk verantwoordelijkheid zo laag mogelijk in de organisatie beleggen, de professional aan zet zowel voor externen als voor de gemeentelijke organisatie, een ander organisatiestructuurmodel, ontschotten enzovoort. In tijden van veel verloop, meer opgaven en een onduidelijkere financiering voor de toekomst vanuit het rijk is het niet meer passend. Nu wordt weer gegaan richting centralisering, harmonisering, zelfde afspraken en centralisering van belangrijke afdelingen

15 (Finance, Inkoop, Control, IT). Dat proces wordt onderzocht. De nieuwe gemeentesecretaris heeft dit scherp. Er zijn meer kaders, harmonisatie en afspraken nodig om ook in de toekomst het werk goed te kunnen blijven doen. Dat is niet morgen al klaar.

Aanspreken, afspreken, reflecteren en escaleren horen bij die 'zachte cultuur'. In de toekomst zijn meer 'blauwe mensen' nodig. Dat vraagt het harmoniseren, structureren en ordenen.

20 De heer **Maas** (Volt) vraagt hoe de wethouder denkt over de informatievoorziening en de sturing van het decentrale/centrale niveau.

25 Volgens wethouder **Streefland** is dit een organisatievraag en feitelijk een interne vraag. Zij is bestuurlijk verantwoordelijk, maar gaat niet over de tekening van de structuurwijziging. Het gaat erom hoe meer helderheid wordt gegeven in kaders en/of opdrachtverlening. Dat is in een organisatie met een meer centrale sturing eenvoudiger. Dat proces wordt nu onderzocht bij Finance en Inkoop. Hoe kan worden gezorgd dat de medewerkers van de afdelingen, dichtbij de inhoud, ook weten wat de centrale afspraken daarover zijn? De raad ontvangt in maart een brief

30 naar aanleiding van capaciteitsmanagement. Het is goed daarin ook iets op te nemen over het toekomstperspectief om beter te kunnen sturen.

De heer **Maas** (Volt) stelt dat de raad zoekt naar hoe hij sturing op dit proces kan houden. Het klinkt wat mager als dit een sidenote in de brief is.

35 Wethouder **Streefland** zal het de aandacht geven die het verdient. De gemeentesecretaris is er sinds 1 november 2023 en is aan zet om keuzes voor de toekomst te maken.

40 Mevrouw **Zwinkels** (CDA) wijst erop dat in de managementletter wordt gesproken over een 'open en meer positieve cultuur'. Dat suggereert dat meer aan de hand is. Deelt de wethouder die observatie? Hoe ernstig is dat? Wat wordt daar concreet aan gedaan?

45 Wethouder **Streefland** deelt deze observatie ten dele. In de organisatie zijn enorm gedreven professionals die elkaar kunnen aanspreken. Het is niet zo dat er nergens sprake is van een open cultuur. Door de onduidelijke structuur loopt men soms lang ergens mee en probeert men het zelf op te lossen, zonder dat men weet waar men zich moet melden. Het kan helpen als scherper is waar men waarvoor moet zijn en wie men om hulp kan vragen. Bij heldere structuren en lijnen kan beter worden gestuurd. Dat moet worden verbeterd.

50 Zoals al aangegeven, ontvangt de raad in maart een brief over de uitvoeringskracht. Op dat gebied wordt al van alles ondernomen. Er wordt gebruik gemaakt van data om gemeentebrede inzichten te genereren en te signaleren waarop moet worden geanticipeerd. Er wordt gewerkt aan een jaarlijks geactualiseerd strategische personeelsplanningen per organisatieonderdeel om te weten wat eraan komt. Hopelijk worden daarmee de goede mensen behouden en is niet te veel inhuur nodig behalve voor bijvoorbeeld 'piek, ziek en uniek'.

55 Mevrouw **Leever** (PvdA) constateert dat veel vacatures niet worden ingevuld, zeker op bepaalde gebieden zoals Ruimte en bij Onderwijs past het gehele ambtelijke apparaat op de bank van wethouder Eerenberg. Kan wellicht worden geschoven in de vacatures? Kan wethouder Streefland daarop terugkomen in de brief?

Volgens wethouder **Streefland** gaat dat over mogelijkheden, talentontwikkeling en doorstromen. Daarbij zijn vragen aan de orde als: Waar zitten in de toekomst gaten waarvoor mensen nodig zijn? Kunnen intern mensen daarvoor worden opgeleid? Er zullen altijd expertisegebieden zijn waar schuiven met capaciteit een mismatch zou zijn. Het wordt zeker geprobeerd, maar er is altijd

De **voorzitter** constateert dat geen toezeggingen zijn gedaan.

Mevrouw **Zwinkels** is het daar niet mee eens en ziet het antwoord van de wethouder van Financiën dat de periodieke reviews worden meegenomen in de doorlichting, als een toezegging.

De **voorzitter** laat dat in het verslag opnemen als een toezegging. Hij concludeert dat de agenderende fracties hun doel hebben bereikt en dat geen behandeling in de raad noodzakelijk is.

Schorsing voor een wisseling van griffiers en woordvoerders.

9. Initiatiefvoorstel 'Open uitnodiging Gemeenschapsraad'

De **voorzitter** licht toe dat EenUtrecht voorstelt om het instellen van gemeenschapsraden mogelijk te maken, ten einde actief burgerschap en eigenaarschap van Utrechters voor hun wijk/buurt te versterken. Dit initiatiefvoorstel biedt daartoe een kader, met o.a. een uitwerking van de bevoegdheden van de gemeenschapsraden, ondersteuning door de gemeente en andere randvoorwaarden.

Dit voorstel is geagendeerd voor 45 minuten en wordt behandeld in twee termijnen.

Eerste termijn

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) meldt dat de kern van het initiatiefvoorstel een democratischer en inclusiever Utrecht is. Na het afschaffen van de wijkraden in 2018 willen initiatiefnemers Utrechters op een inspirerende en open manier uitnodigen zich te verbinden en hun eigen buurt of wijk te vertegenwoordigen. Hoe meer draagvlak ze weten te organiseren, hoe meer invloed ze kunnen krijgen en des te meer kunnen ze gebruik maken van de zes beschreven buurtrechten. Dat betekent dat de raad wordt gestimuleerd om de zes buurtrechten verder te ontwikkelen en in te vullen. Het werkt open en inspirerend naar twee kanten.

EenUtrecht had niet verwacht dat het college dit voorstel direct zou omarmen, maar is enigszins teleurgesteld door de brief die hier en daar suggestief en negatief is en de werkelijkheid van het initiatiefvoorstel niet geheel correct weergeeft.

Het college geeft in zijn reactie onterecht aan dat dit een nieuw instrument is naast het bestaande. Het college stelt voor bestaande wijkplatforms door te ontwikkelen open en initiatiefnemers stellen ook voor om door te ontwikkelen op een open en inspirerende manier en dat te verbreden. Het is geen nieuw instrument of een instrument naast het bestaande, maar het gaat om het breder en uitnodigender doorontwikkelen met meer rechten.

Ten onrechte zegt het college in de brief dat initiatiefnemers zouden stellen met hun voorstel de Utrechters in de gemeenschapsraad voor te trekken op andere bewoners. Dat is suggestief en jammer dat het er zo instaat. Met de voormalige wijkraden kon het voorkomen dat men zich afvroeg of het een representatieve groep van bewoners uit de buurt was. In het initiatiefvoorstel staat dat een gemeenschapsraad die kan aantonen in staat te zijn geweest draagvlak te organiseren en creëren in de eigen raad, meer invloed krijgt in de gemeente. Geprobeerd is te komen tot inclusieve gemeenschapsraden die succesvoller zijn dan die in het collegevoorstel.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) vraagt aan welke eisen dat draagvlak moet voldoen, want dat is cruciaal.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) stelt dat moet worden aangetoond dat de gemeenschapsraad de buurt of wijk in de breedte vertegenwoordigt. Dat kan op veel manieren en is in het voorstel bewust niet ingeperkt en nauw omschreven. De definitie van draagvlak kan worden opgezocht. Er zijn mooie voorbeelden van hoe draagvlak kan worden gecreëerd. Initiatiefnemers willen dat zo veel mogelijk laten aan de gemeenschapsraden zelf.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) begrijpt de wens om dat open te laten, maar vraagt of het niet juist een risico is als dat niet wordt ingevuld. De groep die er zit, bepaalt dan wat dat draagvlak betekent.

5 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) is bereid dat beter en iets nauwer te omschrijven en met een strekt ter vervanging te komen. Hij ging ervan uit dat de definitie van draagvlak duidelijk was, namelijk dat een grote groep representatief en met voldoende diepte moet kunnen worden vertegenwoordigd.

10 In de reactie van het college staat dat dit veel geld (€ 800.000,00) gaat kosten, maar het is kostenneutraal. Als dit succesvol is en andere buurten richten gemeenschapsraden op, dan hebben deze recht op enige ondersteuning. Dat kost geld. Maar dat is juist wat wordt beoogd. Meer lokale democratie is niet gratis. Ook als de wethouder succesvol is met de doorontwikkeling doen dezelfde kosten zich voor. Het bedrag dat het college becijfert, is het bedrag dat moet worden betaald als succesvolle lokale democratie loskomt.

15 De heer **Van Bergen** (ChristenUnie) wijst erop dat er veel verborgen kosten zijn omdat iets moet worden doorontwikkeld. Dat kost tijd en geld. Hoe reflecteert de heer Dijkstra daarop?

20 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) antwoordt dat het college voorstelt een ambtenaar vrij te maken voor de doorontwikkeling van wijkplatforms. Diezelfde ambtenaar kan ook dit ter hand nemen. Het gaat om hetzelfde bedrag maar een iets andere kleur, inzet en bedoeling dan het college voorstelt.

25 De heer **Van Bergen** (ChristenUnie) concludeert dat dan wel degelijk een keuze moet worden gemaakt waaraan de capaciteit wordt besteed.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) onderschrijft dat. De raad moet kiezen tussen het collegevoorstel om wijkplatforms door te ontwikkelen of aan de slag te gaan met open gemeenschapsraden.

30 De heer **Van Bergen** (ChristenUnie) stelt dat als die keuze moet worden gemaakt, niet kan worden gesteld dat het kostenneutraal is. Dit kost wel degelijk geld dat ergens anders vandaan moet worden gehaald.

35 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) reageert dat het collegevoorstel ook een x-bedrag kost. Het initiatiefvoorstel kost in het begin hetzelfde, maar heeft de potentie succesvoller te zijn. Op de langere termijn kost het iets meer dan het collegevoorstel door te investeren in de ondersteuning van de lokale democratie. Dat is gewenst en moet worden beoogd.

Een deel van de wijkplatforms is kritisch op het initiatiefvoorstel, want bij een aantal wijkplatforms kan het betekenen dat buurten zich niet vertegenwoordigd voelen en zichzelf gaan organiseren waardoor een extra initiatief ontstaat.

40 Het college geeft in de brief op de zes buurtrechten soms kritisch, soms deels negatief commentaar, maar er kan positief naar alle zes de buurtrechten worden gekeken. Het is spijtig dat het negatief wordt benaderd. De zes buurtrechten zijn geformuleerd en daar moet inhoud aan worden gegeven en worden gezorgd dat de gemeenschapsraden er gebruik van kunnen maken.

45 Mevrouw **Van der Wilt** (D66) vraagt de heer Dijkstra in hoeverre de zes buurtrechten er nog niet zijn of nog niet worden uitgewerkt in bijvoorbeeld 'Samen stad maken'.

50 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) wijst erop dat de raad bijvoorbeeld heeft besloten de wijkplatforms een adviesrecht te gunnen. Het is geen goed idee als dat alleen is bedoeld voor de wijkplatforms. Men moet openstaan voor allerlei groepen die zich organiseren op hun manier. Ook die erkende gemeenschapsraden moeten adviesrecht hebben. Het visierecht is echter niet vastgelegd, maar een toevoeging. Over het lokale budgetrecht, het wijkrecht, heeft de raad zich vaak over uitgesproken, maar het komt niet van de grond. Hopelijk inspireert het initiatiefvoorstel om dat beter van de grond te krijgen.

55 Mevrouw **Van der Wilt** (D66) wijst op de mooie discussies die zijn gevoerd over participatie en wat in 'Samen stad maken' moet landen. Deze landt binnenkort op de mat. Er komen nog veel zaken naar de raad. Hoe kijkt de heer Dijkstra naar de timing van dat vraagstuk en het initiatiefvoorstel?

Volgens de heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zijn diverse elementen nodig om tot goede participatie en lokale democratie. Dit is er één van. Op andere vlakken zullen ook voorstellen komen. Hoe kan een buurt zich goed verbinden? Hoe kan een buurt of een wijk zich vertegenwoordigen en voor zichzelf opkomen? Dit is een goede manier om dat te doen. Dit is een adequate verbeterde versie van de wijkraden van destijds. Dat is absoluut beter dan het subtiel doorontwikkelen van bestaande wijkplatforms. Die ambitie gaat niet ver genoeg. De lat moet hoger liggen. Hij beveelt de uitgereikte infographic aan waarin het initiatiefvoorstel is samengevat.

De **voorzitter** schorst de vergadering voor de lunch. Na de lunch krijgen de andere fracties ruimte voor hun inbreng.

Schorsing voor de lunch.

Lijst van toezeggingen

Raadsbrief reactie op Managementletter 2023 (wethouder Schilderman)

- De doorlichting van de financiële functie en wat daaruit gaat volgen, moet onderwerp van gesprek zijn. De rol van de Adviescommissie past daar goed in. Op een aantal zaken is de sturing te decentraliseren en past dat gecentraliseerd mogelijk beter bij de organisatie. Het moet strakker en steviger. De opgave is te kijken hoe dat op een goede manier wordt georganiseerd zonder dat het goede gesprek wordt losgelaten. De verwachting is dat die doorlichting in het tweede kwartaal is gedaan, maar in de Adviescommissie wordt eerder gesproken over het betrekken van partijen in deze opgave.

Verslag openbare middagvergadering commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

5

Datum 15 februari 2024
Locatie Stadhuishal, Utrecht
Verslag door mevrouw M. de Mul (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

10 De voorzitter Linda Bode, burgemeester Sharon Dijksma, wethouder Eva Oosters, de leden Derk
van Bergen (ChristenUnie), David Bosch (UtrechtNu!), Job van den Broek (CDA), Rens Brouwer
(CDA), Fred Dekkers (GroenLinks), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Mahaar Fattal (GroenLinks), Rien
15 van den Hoek (UtrechtNu!), Romi Leever (PvdA), Maarten Koning (D66), Ruud Maas (Volt), Tess
Meerding (VVD), Victor Paalman (Horizon), Iskander Şimşek (DENK), Titus Stam (PvdA), Berdien
van der Wilt (D66), de commissiegriffier Jelmer Lok

Afwezigen

Inhoud

9	Initiatiefvoorstel “Open uitnodiging Gemeenschapsraad”	15
20	10 Initiatiefvoorstel Bedelverbod	24

9 Initiatiefvoorstel “Open uitnodiging Gemeenschapsraad”

De voorzitter heropent de vergadering.
Zij geeft het woord aan de fractie van D66.

25 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) feliciteert de heer Dijkstra met zijn eerste initiatiefvoorstel in deze
raad. Zij wil een drietal punten aanstippen. Allereerst is D66 positief over het idee om
instrumenten meer te bundelen en zichtbaar te maken in de wijk. Dat is een mooie aanbeveling
die ook kan worden overgenomen als punten op de i van de nieuwe visie Samen stad maken. Het
30 is naar het college toe echt een aanmoediging om dit serieus te nemen. Door allerlei versnipperde
inspraak en participatiemogelijkheden ontbreekt regie en zicht op het geheel. D66 deelt met
EenUtrecht de wens om participatie een steviger positie te geven om alle stemmen van Utrecht
gehoord te laten worden. Daarom pleiten zij voor representatief burgerberaad en het aan de slag
gaan met wijk- en buurtbudget, maar ook het kritisch blijven kijken naar wie in deze stad
35 vertegenwoordigd en vooral ondervertegenwoordigd zijn in participatie. De belangrijkste vraag van
D66 bij dit initiatiefvoorstel is van wie volgens EenUtrecht ‘de gemeenschap’ is. In het voorstel is
een aantal stevige rechten te lezen, die volgens EenUtrecht moeten worden gegeven aan groepen
actieve inwoners die de wijk of buurt vertegenwoordigen. D66 deelt de wens om inwoners meer
aan zet te laten komen absoluut, maar bij een recht hoort ook een verantwoordelijkheid. Daar
raakt het opnieuw een wezenlijk punt, namelijk dat van representativiteit en diversiteit. Als dit niet

aan elkaar wordt gekoppeld ontstaat het risico, zeker in dit voorstel, dat één groep inwoners alles op het gebied van financiën, visie en initiatief kan bepalen voor de hele wijk, zonder dat zij spreken namens de wijk. Daarmee leest dit stuk, hoe sympathiek ook, ook als een participatiemonopoly voor de happy few die de tijd, energie en denkkraft hebben om hierin te participeren. Aan EenUtrecht wordt gevraagd of zij deze zorgen delen met D66, en waarom ervoor is gekozen om in dit voorstel geen richtinggevende uitspraak te doen over de representativiteit van deze groep inwoners. Het draagvlak is belangrijk, maar zonder iets te zeggen over diversiteit en representativiteit klinkt dat te abstract. Speelt hier mee dat in de participatie vooral is gesproken met actieve bewoners en niet met inwoners met een afstand tot de gemeente en participatie? Aan EenUtrecht wordt daarop een reflectie gevraagd. In de genoemde rechten staat ook het adviesrecht benoemd. Aan EenUtrecht wordt gevraagd of dit betekent dat de wijkplatforms worden vervangen door gemeenschapsraden, en dus helemaal wegvallen. D66 vraagt hoe de wijkplatforms daarin staan en hoe dat raakt aan de eerder gevoerde debatten om juist de wijkplatforms door te ontwikkelen en meer adviesrecht te geven.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de ChristenUnie.

De heer Van Bergen (CU) spreekt dank en waardering uit aan de fractie van EenUtrecht. In het voorliggende initiatiefvoorstel is duidelijk veel tijd, moeite en liefde gestoken. Dat waardeert de CU, net als de niet-aflatende zoektocht van EenUtrecht naar manieren om inwoners te horen. Het voorliggende initiatiefvoorstel heeft zeker zijn merites. De CU ziet een voorstel dat echt poogt om maatwerk te leveren en om inwoners middels gemeenschapsraden in hun kracht te zetten. Op dit moment is de CU echter van mening dat dit niet het pad is dat moet worden bewandeld. Allereerst vindt de CU dat de financiële implicaties onvoldoende zijn uitgewerkt. De potentiële kosten zijn op dit moment niet op te brengen, en het college geeft in haar reflectie aan dat veel verborgen kosten niet zijn meegenomen. Ten tweede is er al een aantal initiatieven in de stad actief, zoals het burgerberaad en Samen stad maken. De CU zet tijd en beperkte middelen liever in om dergelijke instrumenten te versterken, dan te starten met nieuwe instrumenten naast de al bestaande. Tot slot sluit de CU zich aan bij het punt van representativiteit van D66. Resumerend bedankt de CU EenUtrecht voor de genomen moeite. Zij kijken ernaar uit om in de toekomst samen met hen te onderzoeken hoe lokale democratie tot zijn recht kan komen.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van het CDA.

De heer Brouwer (CDA) geeft veel complimenten en waardering aan EenUtrecht voor het voorliggende voorstel. Ook het CDA staat positief tegenover de gedachte om initiatief zoveel mogelijk bij de bewoners te leggen. Hoe meer mensen in Utrecht betrokken zijn, hoe beter. Het CDA sluit zich aan bij de vragen van D66 over representativiteit. Verder vraagt het CDA naar het uitdaagrecht en het Bewonersbod. Dit wordt niet genoemd in het initiatiefvoorstel, is EenUtrecht hiermee bekend? Het CDA ziet hiermee veel overeenkomsten. Een citaat uit het initiatiefvoorstel luidt "Het initiatiefvoorstel beoogt Utrechters actief en open uit te nodigen om met een eigen voorstel te komen tot een Gemeenschapsraad voor hun wijk/buurt.". Een citaat uit het uitdaagrecht luidt "Bij het uitdaagrecht Bewonersbod maakt de gemeente afspraken met organisaties om bepaalde gemeentelijke taken uit te voeren. Dit betekent dat bij een Bewonersbod inwoners en ondernemers in een wijk een gedeelte van deze taak over kunnen nemen." Het CDA ziet veel overeenkomsten tussen het initiatiefvoorstel en het principe van het uitdaagrecht. Het CDA vraagt of het uitdaagrecht niet beter verbeterd kan worden, aangezien dat op dit moment niet optimaal functioneert en niet volledig wordt benut, in plaats van het toevoegen van nieuwe structuren en onduidelijke bevoegdheden. Wat voegt het initiatief toe aan het al bestaande uitdaagrecht en de wijkplatforms? Aan zowel EenUtrecht als het college wordt een reflectie hierop gevraagd.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van Volt.

De heer Maas (Volt) vindt het een bijzonder sympathiek voorstel. Het uitdagen van de Utrechters om zich te organiseren en verantwoording te geven voor de vraagstukken in hun buurt wordt door Volt toegejuicht. Het versterken van de lokale democratie is iets waar Volt voor staat. Het in hun kracht zetten van Utrechters is zo belangrijk dat Volt daar wel wat voor over heeft. Het gaat kwaliteit in besluitvoering en wellicht in beleid opleveren. Op de lange termijn mag dat best wat geld kosten. Volt ziet dat het college veel bezwaren heeft en vindt dat er al veel wordt gedaan. Volt vindt echter dat dit voorstel toevoegt dat Utrechters meer echte zeggenschap en eigenaarschap krijgen. Dat is een belangrijk verschil met de huidige aanpak binnen Samen stad

maken. Wat Volt betreft wordt dit voorstel ingevoerd en gemonitord op de genoemde risico's als draagvlak en representativiteit, en zo nodig bijgesteld. Aan de wethouder wordt een reflectie hierop gevraagd met een verzoek om te bezien wat wel zou kunnen in plaats van wat niet mogelijk is.

- 5 **De heer Van Bergen** (CU) vraagt hoe Volt reflecteert op de financiële kanttekening die werd geplaatst door het college bij dit voorstel.

De heer Maas (Volt) antwoordt dat het nu eenmaal geld kost om Utrechtters in hun kracht te zetten. Het gaat ook wat opleveren. Volt is niet zo bang dat dit enorm veel geld gaat kosten. Dat kan ook worden gemonitord.

- 10 **De heer Van Bergen** (CU) zegt dat niet goed in kaart is gebracht wat dit gaat kosten. Dat lijkt de CU financieel onverantwoord.

De heer Maas (Volt) antwoordt dat dat inderdaad een vraagstuk blijft. Er is ook niet uitgerekend wat het gaat opleveren. Het moet goed worden gemonitord.

- 15 **De heer Van Bergen** (CU) concludeert dat Volt het gezond financieel beleid vindt om te accepteren dat er kosten worden gemaakt waarvan niet bekend is hoe hoog ze zullen zijn, omdat er in de toekomst misschien ook baten zullen zijn.

De heer Maas (Volt) zegt dat de kosten de eerste paar jaren beperkt of budgetneutraal zullen zijn. Er moeten misschien regels worden afgesproken over hoeveel het mag kosten en hoe de uitgaven worden gemonitord.

- 20 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) zegt dat Volt en D66 beiden willen dat het beter moet. Daar hebben zij vorig jaar uitgebreid over gedebatteerd richting Samen stad maken. Zij vraagt of het klopt dat Volt dat niet wil afwachten en het voorstel van EenUtrecht wil aannemen, of dat zij én én willen.

- 25 **De heer Maas** (Volt) heeft daar nog geen concreet idee bij. Wellicht dat het in elkaar past, het antwoord van de wethouder daarover wacht Volt af. Het voorstel voegt iets elementairs toe, waar Volt heel enthousiast over is.

Mevrouw Van der Wilt (D66) zegt dat sommige punten elkaar tegenspreken. Het wijkplatform heeft bijvoorbeeld meer adviesrecht, terwijl het voorstel van EenUtrecht aangeeft dat dat naar de Gemeenschapsraden verplaatst moet worden. Wat zou het volgens Volt moeten zijn?

De heer Maas (Volt) laat deze vraag graag beantwoorden door EenUtrecht.

- 30 **De heer Brouwer** (CDA) vraagt hoe Volt reflecteert op bestaande initiatieven, zoals Samen stad maken, uitdaagrecht, Bewonersbod en het burgerberaad. Het CDA is ook van mening dat dat niet optimaal functioneert. Zij vragen of het niet beter is om dat te verbeteren in plaats van iets nieuws te maken.

- 35 **De heer Maas** (Volt) gelooft niet dat het wiel hier opnieuw wordt uitgevonden. Er worden maatregelen genoemd die iets toevoegen aan het al bestaande beleid, dus het zeker niet vervangen.

Mevrouw Leevers (PvdA) zegt dat dit voorstel echt wel wat capaciteit vraagt en een financieel kader heeft. Volt zegt niet bang te zijn dat het geld kost. Hoe rijmt Volt dat met het vorige debat dat er is gevoerd?

- 40 **De heer Maas** (Volt) antwoordt dat waar het vorige debat vooral ging over de mate van toezicht, gaat dit debat vooral over waar het geld aan moet worden uitgegeven. Dit voorstel is belangrijk voor het vertrouwen van Utrechtters in de politiek en zet Utrechtters in hun kracht. Op termijn gaat het wellicht wel geld kosten, maar het gaat ook dingen opleveren. Dat vindt Volt zo belangrijk dat dat best geld mag kosten.

- 45 **Mevrouw Leevers** (PvdA) zegt dat niet goed in kaart is gebracht hoeveel geld dit gaat kosten. Ook de benodigde capaciteit is niet duidelijk. Maakt Volt zich daarover geen zorgen?

5 **De heer Maas** (Volt) antwoordt dat er natuurlijk zorg is over de benodigde capaciteit. Er kan niets worden uitgevoerd als er geen ambtelijke capaciteit is om te monitoren en te begeleiden waar nodig. Aan de andere kant gaat het ook wat opleveren als Utrechters in hun kracht worden gezet, en zelf verantwoordelijkheid en eigenaarschap nemen voor de dingen in hun buurt. Er is nog veel onbekend, en dat wordt pas bekend als het in gang wordt gezet en ermee wordt geëxperimenteerd. Daar moet geen angst voor zijn.

Mevrouw Leevers (PvdA) vraagt of Volt eerst een uitwerking van de capaciteit wil in bijvoorbeeld een strekt-ter-vervanging voordat zij kunnen voorstemmen.

De heer Maas (Volt) antwoordt dat dat niet goed begrepen is.

10 **De voorzitter** geeft het woord aan de fractie van GroenLinks.

15 **De heer Dekkers** (GroenLinks) geeft grote complimenten voor EenUtrecht voor het uitwerken van dit concrete voorstel. GroenLinks deelt de wens van EenUtrecht om de kracht, het eigenaarschap en de zeggenschap van mensen en organisaties in Utrechtse buurten en wijken te versterken. In alle verscheidenheid omzien naar elkaar, samenredzaamheid, samen zorgen en ambities van de buurt of wijk bespreken, samen initiatieven nemen, meepraten of zelf beslissingen nemen over beleid en uitvoering die de eigen buurt of wijk aangaan. Een vaste organisatie van mensen die in de buurt of wijk wonen of werken, die probeert zoveel mogelijk mensen te betrekken, die een stem geeft aan de buurt of wijk en een gesprekspartner voor de gemeente is draagt bij aan de kracht van de buurt of wijk. GroenLinks is net als EenUtrecht niet echt tevreden met de buurt- of wijkvertegenwoordiging in Utrecht op dit moment. Met EenUtrecht deelt GroenLinks de opvatting dat de buurrechten belangrijk zijn voor de bereidheid van Utrechters om zich in te zetten voor hun buurt. Een buurtorganisatie die moeite doet om draagvlak, inclusie en onderling gesprek te organiseren heeft meer zeggingskracht. Er is één groot verschil tussen GroenLinks en EenUtrecht. GroenLinks vindt dat het probleem niet zo zeer zit in het beleid, maar vooral in de uitvoering daarvan. Dat moet beter. GroenLinks is best ongeduldig op dat punt, zij willen snel over de herijking van Samen stad maken praten en daar consequenties aan verbinden. EenUtrecht doet consequent pogingen om dat beleid te herformuleren. Het beleid moet worden geformuleerd in de termen van EenUtrecht, maar die termen sluiten lang niet altijd aan bij de praktijk in Utrecht en laten vaak weinig ruimte voor verschillende invullingen van begrippen. GroenLinks bouwt liever voort op de in Utrecht ontwikkelde termen zoals wijkplatforms en Bewonersbod en de Utrechtse praktijk. GroenLinks pleit samen met andere fracties al langer voor stevige inzet op buurtbudgetten, budgetmonitoring en buurtagenda's.

35 **De heer Maas** (Volt) zegt dat hij blij is te merken dat in deze raad het woord 'burgers' is vervangen door 'Urechters'. Hij vraagt of GroenLinks het met Volt eens is dat dit voorstel iets toevoegt dat er nog niet is in het beleid van Samen stad maken.

40 **De heer Dekkers** (GroenLinks) is van mening dat het niet veel toevoegt. Ook de buurrechten zijn er al. GroenLinks is niet tevreden over de praktijk waarin het wordt gedaan. Bijvoorbeeld voor wat betreft de buurtbudgetten is er vaak aangegeven dat dat niet alleen over het Initiatievenfonds moet gaan. GroenLinks is ongeduldig en eager om er een versnelling op te zetten. GroenLinks ziet niet dat de termen en begrippen die EenUtrecht gebruikt beter zijn dan de begrippen die Utrecht ontwikkeld heeft. Er wordt weinig flexibiliteit gevoeld om meer aan te sluiten op de Utrechtse praktijk.

45 **De heer Maas** (Volt) zegt dat GroenLinks en Volt het op een heleboel punten eens zijn over het beleid zoals dat nu gaat. Volt is echter van mening dat het voorstel echt iets toevoegt aan wat er al is. Aan GroenLinks wordt gevraagd of zij zien dat het niet om de taal gaat, maar wat het voorstel toevoegt.

De heer Dekkers (GroenLinks) antwoordt dat hij weinig toevoegingen ziet, alleen in een aantal nieuwe termen waarvan niet duidelijk is hoe deze moeten worden geïnterpreteerd. Hij is het eens met Volt dat het echt beter moet.

50 **De heer Maas** (Volt) is het niet met GroenLinks eens. Hij vraagt EenUtrecht om later die toevoegen te benoemen.

De heer Dekkers (GroenLinks) vervolgt zijn betoog. GroenLinks vindt de term 'lokaal' bijvoorbeeld niet echt past bij Utrecht. Het geeft de problematiek van buurtvertegenwoordiging niet goed aan. EenUtrecht schets één vorm van buurtbudgetten, maar gaat weinig in op de haken en ogen waar in de praktijk tegenaan wordt gelopen. Volgens GroenLinks zijn er meer vormen om buurtagenda's en buurtbudgetten te ontwikkelen. GroenLinks is niet enthousiast over de regie van een wijkplatform of Gemeenschapsraad over het Initiatievenfonds. Het college heeft het steeds over exclusieve rechten. Dat is echt een onrecht. Volgens GroenLinks pleit EenUtrecht niet voor een exclusief recht. Dat kan ook naar andere groepen in een wijk of buurt gaan. Dat is met het toekennen van het regierecht over het Initiatievenfonds anders want dat kan niet aan meerdere clubs worden toebedeeld. Aan het college wordt gevraagd om het punt over exclusieve rechten terug te nemen, want zo is het niet bedoeld. Met de besteding van het Initiatievenfonds wordt wel een exclusief recht gemaakt, waarmee de rechten van andere Utrechters in die buurt onnodig worden beperkt. GroenLinks onderschrijft de analyse en het doel van het initiatiefvoorstel voor een groot deel, alleen kiezen zij echt voor andere woorden en een andere strategie, die meer aansluit bij de al bestaande middelen.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw De Vries (PvdD) dankt EenUtrecht en ieder die heeft meegewerkt aan het voorstel. De PvdD deelt de wens om lokale democratie een impuls te geven en het vertrouwen tussen inwoner en overheid te versterken. De PvdD is er echter niet van overtuigd dat dit initiatiefvoorstel de manier is. Zij hebben bedenkingen, met name op het gebied van financiën. Die zijn namelijk niet helemaal duidelijk. Ook de manier van totstandkoming van de voorgestelde Gemeenschapsraden en de afspiegeling van de wijken daarbinnen is niet duidelijk. De PvdD sluit zich aan bij de vragen van D66 daarover. Aan EenUtrecht wordt gevraagd hoe dit voorstel een democratisch proces kan borgen. Hoe komen de Gemeenschapsraden tot stand, hoe wordt dit op een democratische manier vormgegeven? De PvdD sluit aan op de eerder gestelde vragen over representativiteit en inclusie. Niet iedereen die zou willen participeren voelt zich aangetrokken tot het idee van een Gemeenschapsraad. Aan EenUtrecht wordt een reflectie hierop gevraagd. Verder heeft de PvdD twijfels over het budgetrecht. Dat is wat onduidelijk uitgewerkt. Klopt het dat het aan het budget voor groenbeheer raakt? Daar is PvdD namelijk wat voorzichtig mee. Aan het college en de initiatiefnemer wordt verder gevraagd hoe de ideeën in dit voorstel aansluiten bij de lijn van het college. Welke onderdelen uit dit initiatiefvoorstel passen daarin? De indiener geeft aan dat dit geen nieuw voorstel is maar voortbouwt op plannen van het college. De PvdD is van mening dat dit voorstel wel een stap verder gaat dan dat. Dit lijkt te botsen met het idee dat dit voorstel weinig aanpassingen en weinig budget zou vragen.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de VVD.

Mevrouw Meerdling (VVD) complimenteert EenUtrecht met het voorstel. De Gemeenschapsraden die worden voorgesteld doen de VVD denken aan de oude wijkraden en wijkplatforms. In het voorliggende voorstel gaan de toegekende bevoegdheden wel een stap verder. De VVD vindt eveneens dat de participatie en inspraak van bewoners beter geregeld moet worden, en dat de huidige wijkplatforms onvoldoende ontwikkeld zijn. In sommige wijken zijn er nog steeds geen wijkplatforms. Die kritiek is eerder raadsbreed met de wethouder besproken waarbij zij de opdracht heeft gekregen om de wijkplatforms door te ontwikkelen en meer invloed te geven. Het voorliggende voorstel doorkruist dit een beetje. De timing vindt de VVD dan ook niet optimaal en niet logisch. Wat de VVD betreft moet het huidige instrument van wijkplatforms verder doorontwikkeld worden, in plaats van een nieuw instrument te introduceren. Daarvoor kan een aantal elementen uit het voorliggende voorstel gebruikt worden, bijvoorbeeld het adviesrecht en het geven van meer vrijheid bij het bepalen van de vorm van het instrument, zoals een platform, raad of coöperatie. Dat vindt de VVD goede elementen. Er zijn ook onderdelen waar de VVD het niet mee eens is. Voor wat betreft de representativiteit geeft de VVD aan dat nu in het voorstel staat dat iedereen een Gemeenschapsraad kan oprichten, op buurtniveau, sub-wijkniveau of wijkniveau. Dat vindt de VVD wat rommelig. Hoe representatief is het als drie straten een Gemeenschapsraad gaan vormen? Dit wordt door EenUtrecht ook nog eens gekoppeld aan vergaande bevoegdheden, zoals het budgetrecht. Bij het weggeven van zo'n belangrijke bevoegdheid moeten aan de voorkant meer kaders worden meegegeven over de representativiteit van zo'n Gemeenschapsraad. De VVD ziet het voorstel als een aanmoediging om te bekijken welke punten het college hieruit kan meenemen in het verder ontwikkelen van de huidige wijkplatforms.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van Horizon.

De heer Paalman (Horizon) complimenteert EenUtrecht eveneens. Horizon is het grotendeels eens met de VVD en D66. De representativiteit moet echt worden gewaarborgd. D66 heeft het over de happy few, en Horizon wil ook inzoomen op de angry few. Het kan gebeuren dat een paar straten gaan samenwerken om zich met officiële bevoegdheden en officiële middelen uit te spreken tegen de hele gemeenteraad. Daar ziet Horizon potentiële problemen opkomen. Aan EenUtrecht wordt een reflectie daarop gevraagd.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de PvdA.

Mevrouw Leevers (PvdA) complimenteert de initiatiefnemer met het concrete voorstel. Dat is soms nog wel een aandachtspunt van het college zelf. Het is goed om te zien dat niet alleen buurtbewoners in de Gemeenschapsraad kunnen plaatsnemen, maar ook mensen die veel in de wijk zijn. Het gaat hier om participatie, en diversiteit is bij participatie van groot belang. Zonder diversiteit en representativiteit is het geen participatie. Wat dat betreft sluit de PvdA zich aan bij D66. Het voorstel spreekt ook over een exclusief recht voor de Gemeenschapsraden. Dit draagt wat de PvdA betreft niet bij aan de diversiteit. Als iemand geen aansluiting vindt bij de raad, dan vallen ze daarbuiten. Er ontstaat het risico van pensionado-raden of Quote-500-participatie. Het afschaffen van de wijkraden in 2018 kwam ook door een gebrek aan diversiteit en representativiteit. Het voorstel is hiervoor wat de PvdA betreft geen oplossing. Zij sluiten zich daarom aan bij de vragen van D66 over het draagvlak. Afsluitend geeft zij nogmaals complimenten voor de inzet, want het is goed dat participatie onder de aandacht komt.

De voorzitter constateert dat alle fracties aan bod zijn geweest. In overleg met de wethouder schorst zij de vergadering voor een paar minuten.

- Schorsing -

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen.

Wethouder Oosters dankt EenUtrecht voor het initiatiefvoorstel dat voorligt. Zij zal eerst ingaan op de punten die door EenUtrecht zijn genoemd. Vervolgens zal zij ingaan op de vragen van de verschillende fracties.

Als eerste gaat zij in op de vraag of dit een nieuw instrument is of een doorontwikkeling. Volgens de wethouder is het voorstel van de Gemeenschapsraden echt iets anders dan de wijkplatforms. Daar heeft de reactie van het college zich op gericht: het is zonde van de energie die nu al zit in het doorontwikkelen van de wijkplatforms. Inmiddels is in de binnenstad en in Leidsche Rijn een wijkplatform in oprichting. Er worden dus goede stappen gezet.

De tweede reflectie gaat in op het exclusieve recht. EenUtrecht zet in op een exclusief orgaan. Wat exclusief is zijn veel van de rechten van de Gemeenschapsraden. Het college vindt dat veel meer bewoners de rechten moeten hebben die EenUtrecht beschrijft.

De heer Dekkers (GroenLinks) zegt dat er niet bij staat dat andere groepen in de wijk geen advies mogen uitbrengen of budgetmonitoring mogen doen. Het regierecht voor het Initiatievenfonds kan niet anders dan exclusief zijn, maar bij al die andere rechten heeft GroenLinks nooit iets exclusiefs gezien.

Wethouder Oosters zegt dat EenUtrecht dat inderdaad niet expliciet benoemt. Ondertussen worden de rechten wel toegekend aan de Gemeenschapsraden en worden zij door het college erkend als apart orgaan. Het kan zijn dat EenUtrecht niet heeft bedoeld dat al de rechten van de Gemeenschapsraden exclusief moeten zijn, maar dan ziet de wethouder niet wat dit instrument een onderscheidend instrument maakt in vergelijking met de richting die al is gekozen met Samen stad maken. Over het budgetrecht zegt de wethouder dat het budget maar één keer kan worden uitgegeven. Als dat budget wordt toegekend aan een Gemeenschapsraad, dan betekent dat echt een exclusief recht, ondanks dat dit niet exclusief is gemaakt in dit voorstel.

De heer Dekkers (GroenLinks) zegt dat deze discussie ook is gevoerd rondom de wijkplatforms. Het is vervelend dat er weer een discussie ontstaat over of het adviesrecht een exclusief recht is.

Een vast orgaan verdient zo'n recht maar neemt geen rechten weg bij anderen. Het college wordt verzocht om geen misbruik te maken van de term 'exclusief'.

Wethouder Oosters zegt dat ze het daarover oneens kunnen zijn. Tegelijk is het zo dat een Gemeenschapsraad echt moet worden ingestemd door het college, als orgaan met deze rechten. Dat zegt wat over de positie van de Gemeenschapsraden ten opzichte van andere participatievormen. Er moet wel invloed zijn om participatie te hebben. Dat is een van de drijfveren die in dit voorstel naar voren komen.

Zij gaat verder met de derde reflectie, over de kosten van de gemeenschapsraden. Een representatieve groep Utrechters bij elkaar krijgen die op een goede manier, structureel ondersteund moeten worden kost echt veel geld. De wethouder verwijst naar de financiële paragraaf van het burgerberaad. Zij wil aan de raad meegeven dat dat niet te lichtvaardig opgevat moet worden.

Over de wijkplatforms zegt de wethouder dat deze dit niet allemaal een goed idee vinden. Daarbij gaat het vooral om het feit dat er weer een nieuwe transitie moet worden doorgegaan. Op dit moment worden de wijkplatforms juist doorontwikkeld waarbij wordt gekeken hoe zij vleugels kunnen krijgen. Als er weer een nieuwe vorm wordt gekozen, met nieuwe eisen die daaraan worden gesteld, dan zal dat tegenwerken in het proces dat doorlopen wordt om de wijk- en buurtparticipatie beter te organiseren.

Het vijfde punt gaat over de negatieve framing van de rechten die door EenUtrecht aan de Gemeenschapsraden worden toegekend. Het college heeft zo goed mogelijk uitgelegd wat hun bezwaar is en waarom zij hier negatief op adviseren. De overtuiging waar dit initiatiefvoorstel op is gebaseerd wordt gedeeld. Het college leest het voorstel als een aanmoediging aan Utrechters om zich te verenigen, om hun stem te laten horen en initiatief te nemen om zich in te zetten voor hun buurt of wijk. Daar staat het college achter, en zij willen daar samen met EenUtrecht aan werken. Het college heeft een vergelijkbare ambitie, maar verschilt in de opvatting over de manier waarop deze ambities het beste kunnen worden verwezenlijkt.

Tenslotte gaat de wethouder in op de punten in het initiatiefvoorstel waar het college zich wel in kan vinden. Als de rechten die in het voorstel zijn beschreven niet exclusief zijn, dan wil het college bekijken hoe zij deze zo veel mogelijk bij bewonersgroepen kunnen laten landen, bijvoorbeeld als een adviesrecht niet exclusief is. Het college komt ook met een voorstel over hoe het buurtbudget kan worden ingevoerd. Zij zien het echt niet als iets dat alleen binnen het initiatiefvoorstel kan gebeuren, het is aanvullend. Het heeft nog wat extra onderzoek nodig hoe de buurtbudgetten op een goede manier kunnen worden gebruikt voor grotere delen van de gemeente. Daarom stelt het college voor om dit op een goede manier uit te werken en daarop voor het eind van het jaar terug te komen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt waarom dit pas aan het eind van dit jaar bekend wordt gemaakt.

Wethouder Oosters antwoordt dat er best veel uitdagingen zijn bij de buurtbudgetten. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het identificeren van de geldstromen die specifiek naar een wijk of buurt lopen en het verschuiven van het mandaat daarover. Om dit op een goede manier uit te werken is die tijd nodig.

Mevrouw Van der Wilt (D66) verzoekt het college om hierbij de pragmatische houding van EenUtrecht mee te nemen.

Wethouder Oosters neemt dit ter harte.

De heer Dekkers (GroenLinks) maakt een punt van orde. Hij memoreert dat er al eerder toezeggingen zijn gedaan op dit punt en verzoekt de griffie om dit na te zoeken.

Wethouder Oosters gaat verder met de beantwoording van de vragen.

Het zorgen voor meer eigenaarschap voor Utrechters, los van de vorm van een vereniging, is ook een essentieel onderdeel van de herijking van Samen stad maken. Met deze aanmoediging is het college het dan ook volop eens. Zij zijn het ook eens over het punt dat wijkplatforms verder ontwikkeld moeten worden en een niet-exclusief adviesrecht moeten krijgen. Dat zal worden verankerd in het nieuwe beleid van Samen stad maken. Ook de elementen dat de naam en de vorm van zo'n orgaan vrij mogen zijn deelt het college.

Tenslotte beantwoordt de wethouder de CDA-vraag over het uitdaagrecht. Dat is opgenomen in

de Wet versterking participatie op decentraal niveau. Deze wet ligt nu ter besluitvorming bij de Eerste Kamer. Als deze wet wordt aangenomen wil het college, in het kader van Samen stad maken, kijken hoe dit verder kan worden verbeterd. Het college ziet het uitdaagrecht wel als iets anders dan wat EenUtrecht voorstelt. Het gaat bij het uitdaagrecht over het overnemen van een taak van de gemeente, terwijl het initiatiefvoorstel uitgaat van invloed op het werk van de gemeente.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of dit niet al in de gemeente aanwezig is, via een burgerbod.

Wethouder Oosters antwoordt dat er inderdaad een Bewonersbod is, maar omdat het zo expliciet ging over het uitdaagrecht ging zij uit van een link met de Wet versterking participatie op decentraal niveau.

De heer Dekkers (GroenLinks) zegt dat in Utrecht de term 'bewonersbod' wordt gebruikt.

De voorzitter geeft het woord aan de initiatiefnemer, EenUtrecht.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat het voorstel één onderdeel van participatie in de lokale democratie is. Dat is in drie brokken te onderscheiden: burgerparticipatie, zoals het burgerberaad, petitie of referendum. Later deze periode zal EenUtrecht daarvoor een initiatiefvoorstel indienen. De tweede brok is dat wat bewoners zelf willen en kunnen doen. Daarbij verwijst de heer Dijkstra naar de gemeente Peel en Maas. Er zijn heel veel zaken die burgers zelf kunnen organiseren, zoals huishoudelijke hulp, werk en integratie, welzijn, het beheer van buurtuimtes. In plattelandsgemeentes gebeurt dit al veel meer dan in grote steden. Ook daarvoor komt EenUtrecht nog met een initiatiefvoorstel. De derde brok wordt vandaag behandeld: buurten en wijken hebben baat bij een vertegenwoordigend lichaam dat opkomt voor de belangen van de buurtbewoners. Alle drie hebben ze raakvlakken.

Mevrouw Van der Wilt (D66) zegt dat EenUtrecht het heeft over een wijk die zichzelf een duidelijke identiteit aanmeet. Zij vraagt wanneer er volgens EenUtrecht dan gesproken kan worden van een wijk.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat inwoners dat zelf aangeven: "ik woon op Kanaleneiland" of "ik woon op Overvecht". Dat zijn de plekken waarvan men zegt dat ze er wonen en zich thuis voelen. Men zal niet gauw zeggen "ik woon in Utrecht-Zuid". Er zal dus niet snel een Gemeenschapsraad voor heel Utrecht-Zuid ontstaan. Het zal organisch ontstaan.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt niet zozeer naar de schaalgrootte. Neem als voorbeeld Overvecht. Er zijn mensen die nog maar net in Overvecht wonen, mensen die er al heel lang wonen, mensen met een migratieachtergrond, mensen die dat niet hebben. Zij voelen zich op een heel verschillende manier vertegenwoordigd in de wijk. Er is toch niet één stem of één geluid die de wijk vertegenwoordigt?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt geeft aan dat dat precies de worsteling weergeeft: hoe krijg je een buurt- of wijkvertegenwoordiging die het gekleurde en diverse geluid van de hele buurt of wijk vertegenwoordigt.

Hij gaat verder met zijn tweede punt. De wijkraden werkten niet goed genoeg. Daar kwam terecht kritiek op van de wijkraden zelf. Die wijkraden hadden wel rechten maar zij waren niet echt representatief voor hun eigen buurt of wijk. Er wordt nu al zes jaar geploeterd met wijkplatforms. EenUtrecht heeft weinig fiducia in de moedige pogingen van het college om dat door te ontwikkelen. Er moet echt iets anders gebeuren om te zorgen voor representatieve en diverse wijk- en buurtvertegenwoordiging. Daar zit precies de plus van het voorliggende voorstel. Mensen met een kwetsbare achtergrond of een kleine beurs participeren pas als ze het gevoel hebben invloed te hebben. EenUtrecht wil al die mensen aan boord hebben die nu nog niet actief zijn in de wijkplatforms, met een andere kleur, een kleine beurs enzovoort. In het voorstel staat dat om te komen tot Gemeenschapsraden die divers en representatief zijn, de sleutelpersonen uit de wijk zelf nodig zijn. De mensen die actief worden in een Gemeenschapsraad weten dat ze er heel veel rechten voor terug krijgen, maar ook dat ze dan wel moeten laten zien dat ze representatief zijn en draagvlak hebben. Hoe meer draagvlak je kunnen laten zien, hoe meer invloed ze zullen hebben. Dat zal ervoor zorgen dat dit succesvoller zal zijn dan de goedbedoelde inzet van de wethouder.

De heer Van Bergen (CU) haakt aan op het aantonen van de representativiteit door de initiatiefnemers zelf. Hoe wil EenUtrecht dat borgen? Zal dat niet juist heel veel discussie in de gemeenteraad opleveren over de vraag of het wel representatief genoeg is?

5 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) antwoordt dat hij dit uit het voorstel heeft geschrapt om het bondig te houden. Hij geeft aan dat het niet de bedoeling is dat de gemeenteraad zich hierover buigt. Er zijn veel mensen die zich graag willen inzetten voor hun wijk of buurt, maar alleen als zij het gevoel hebben dat het ook iets oplevert.

10 **De heer Van Bergen** (CU) vraagt of er niet een deur wordt opgezet om iedere vorm van participatie hier te diskwalificeren als het helemaal wordt vrijgelaten. Hoe kan worden geborgd dat een initiatief dat de raad bereikt echt wel representatief is?

15 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) antwoordt dat hij graag organisch innoveert, en niet met allerlei beleidsnota's en kaders. Hij noemt het voorbeeld van wijkplatform Noord-Oost, dat drie jaar geleden een enquête heeft gehouden waarop een grote respons was. Daarmee kwamen zij tot een representatief oordeel over de onderwerpen die in de enquête stonden. Zo zijn er meer voorbeelden van hoe groepen in buurten en wijken dat organiseren. De gemeenteraad zal al doende leren van hetgeen op hen af zal komen. De Gemeenschapsraden zullen bovendien van elkaar leren. In de afgelopen zes jaar is dat weinig gebeurd. Dat heeft alles te maken met het feit dat er geen recht in het vooruitzicht is gesteld.

20 Hij gaat verder met het beantwoorden van de vraag of het initiatief nieuw is. Het is volgens EenUtrecht een veel ambitieuzer doorontwikkeling dan wat het college voorstelt. Bij het eerste ontwerp, een jaar geleden, dachten de wijkplatforms dat zij afgeschaft zouden worden. Dat is niet het idee, het geeft hen juist de ruimte om gebruik te maken van meer rechten. Al die groepen die nu niets doen gaan wel in actie komen, want zij krijgen hiermee een perspectief. Van de zes rechten die zijn benoemd zijn er drie operationeel en drie halfdood. Het werkt allemaal net niet goed. Met die rechten wordt perspectief geboden. Bewonersorganisaties krijgen hiermee zelf het recht om taken te doen. Waar het budget nu bij de overheid ligt, of door de overheid bij commerciële partijen wordt belegd, dat wordt dan bij de gemeenschap gelegd. Het is niet zo dat de Gemeenschapsraden uitvoerende clubs zijn. Dat zijn juist de wijkplatforms en de buurtraden.

De voorzitter vraagt of er onbeantwoorde vragen zijn.

30 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) vraagt naar de borging van representativiteit. Verder vraagt zij of er met groepen is gesproken die nu juist niet de weg weten te vinden naar participatie.

35 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) antwoordt dat hij op Kanaleneiland heeft gesproken met inwoners die aangeven dat als zij de garantie hebben dat ze echt iets te vertellen hebben, dan gaan zij proberen om op hun manier tot een gedragen buurt- of wijkvertegenwoordiging te komen. Men zal zich meer uitgedaagd voelen om een Gemeenschapsraad te komen die zelf investeert in het ophalen van alle meningen en kleuren in de eigen buurt. EenUtrecht heeft daar vertrouwen in.

40 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) zegt dat het onderdeel van het gunnen helder is. EenUtrecht geeft aan dat de inwoners 'op hun manier' tot een buurvertegenwoordiging zullen komen. Mevrouw Van der Wilt verwijst naar de vragen van de VVD: hoe voorkom je dat er voor iedere drie straten een Gemeenschapsraad komt? Op dit moment zitten er bijvoorbeeld helemaal geen jongeren in de gemeenschapsraden. Zij vraagt aan EenUtrecht hoe zij gaan borgen dat het een democratisch proces is, dat eerlijk is naar de wijk.

45 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) antwoordt dat als wordt geconstateerd dat de gemeenteraad een advies krijgt van een Gemeenschapsraad dat niet representatief geacht wordt, dan zal een advies van zo'n groep niet zwaar tellen. Dat is voor hen een aansporing om ervoor te zorgen dat ze draagvlak kunnen laten zien.

50 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) zegt dat het niet zo werkt. De raad krijgt heel veel adviezen. Daarbij gebeurt het vaak dat als het advies komt van een groep inwoners die iets niet wil, de groep die het wel nodig heeft daar niet bij betrokken is, zoals woningbouw. Het is belangrijk om tevoren duidelijk te zijn over wat er wordt verwacht anders komt er veel discussie achteraf over.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat er een strekt-ter-vervanging komt over hoe de Gemeenschapsraden kunnen laten zien dat er wel draagvlak is. Het probleem dat D66 schetst is er inderdaad, maar dat is er nu ook. Met dit voorstel wil EenUtrecht de stad met een andere toon aansporen en inspireren om het zelf te gaan doen. Die prikkel ontbreekt nu.

5 Hij gaat verder met de gemiste vragen en kaart het CU-punt over de verborgen kosten aan. Als de route van de wethouder en die van EenUtrecht naast elkaar worden gezet zal duidelijk worden dat de verborgen kosten gelijk zijn. De ambtenaar die het moet ondersteunen en aanjagen zal in beide gevallen aanwezig zijn. Het grootste verschil is dat als het voorstel succesvol is en het op veel plekken tot Gemeenschapsraden komt, het inderdaad meer geld gaat kosten. Ze hebben

10 namelijk allemaal recht op ondersteuning met een bepaald bedrag per woning. Op de CDA-vraag over het ontbreken van het Bewonersbod antwoordt EenUtrecht dat dat gaat over het punt dat bewoners kunnen vinden dat een aantal overheidstaken eigenlijk door de gemeenschap zelf zou moeten worden uitgevoerd. De Gemeenschapsraad heeft de rol om dat te signaleren. EenUtrecht zal op een later moment met een ander initiatiefvoorstel terugkomen op

15 **De voorzitter** vraagt of er gemiste vragen zijn. Die zijn er niet. Zij vraagt of er fracties zijn die behoefte hebben aan een tweede termijn. Dat is niet het geval. Zij vraagt hoe het voorstel kan worden doorgeleid naar de raad.

20 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) antwoordt dat hij het graag wil agenderen voor de raad in maart. EenUtrecht zal minimaal een week tevoren komen met een korte strekt-ter-vervanging.

De voorzitter schorst de vergadering.

- Schorsing -

De voorzitter heropent de vergadering.

10 Initiatiefvoorstel Bedelverbod

25 **De voorzitter** geeft aan dat hier 90 minuten voor zijn gereserveerd. Het onderwerp wordt besproken zodat de commissie met elkaar in debat kan gaan over het feit dat er in Utrecht de afgelopen jaren steeds meer overlast wordt ervaren door bedelaars, onder andere door georganiseerde bendes. Dit voorstel is bedoeld om optreden tegen overlastgevende bedelaars en georganiseerde bendes mogelijk te maken door voor de zomerperiode 2024 een verbod op

30 bedelen in te stellen in de gehele stad. Dit behelst een wijziging van de APV. De voorgestelde wijziging wordt gezien als pilot. Na afloop wordt voorgesteld de ervaringen vast te leggen en te evalueren. Het onderwerp wordt in twee termijnen besproken. Na de inbreng in de eerste termijn zal eerst het college, en daarna de initiatiefnemer de gelegenheid krijgen om te reageren. In de tweede termijn geldt dezelfde volgorde.

35 **De voorzitter** geeft het woord aan de initiatiefnemer, UtrechtNu!.

De heer Bosch (UtrechtNu!) zegt dat het voorstel zowel gevoelig als noodzakelijk is. Het gaat over het instellen van een tijdelijk bedelverbod. Het is niet lichtvaardig tot stand gekomen. Het is het resultaat van een zorgvuldige overweging en de erkenning van een probleem waarvan men overlast ondervindt. Hierover zijn de afgelopen jaren veel signalen ontvangen van verschillende bewoners en ondernemers. Zoals uit krantenartikelen blijkt speelt het al jaren in deze stad. Het

40 doel van het tijdelijke verbod is niet om bedelen in zijn geheel uit te bannen. Dat zou overigens wel wenselijk zijn, want niemand zou in principe moeten bedelen. Het is bedoeld om de overlast van overlastgevende bedelaars en georganiseerde bendes aan te pakken. Met dit verbod krijgen handhavers en politieambtenaren effectieve middelen in handen om op te treden tegen de

45 situaties die onze inwoners, bezoekers en ondernemers als hinderlijk ervaren. Daarnaast biedt dit verbod een kans om de problematiek rondom de uitbuiting van georganiseerde bendes te verminderen en in kaart te brengen. Het is een stap richting het beschermen van de meest kwetsbaren die mogelijk tegen hun wil worden uitgebuit. Met dit voorstel van een pilot wordt

50 ernaar gestreefd om van deze stad tijdens de zomerperiode van 2024 een veiliger en aangename plek te maken voor ieder die hier woont, werkt, op bezoek komt of onderneemt. Het is van essentieel belang dat de effecten van dit verbod worden geëvalueerd zodat een gefundeerde

discussie kan worden gevoerd over de toekomst van dergelijke maatregelen in de stad. Tot slot bedankt UtrechtNu! de ambtelijke ondersteuning, die erg heeft geholpen bij de totstandkoming van dit initiatiefvoorstel. Ook de weledelgestrenge S. Nagtegaal wordt bedankt voor het werk dat hij in dit initiatiefvoorstel heeft gestopt.

5 **De voorzitter** geeft het woord aan de fractie van de PvdD.

De heer Van Heuven (PvdD) bedankt UtrechtNu! voor het initiatiefvoorstel. Hij heeft drie forse punten van kritiek. De overlast zoals UtrechtNu! die omschrijft geeft geen voldoende redenen om elke vorm van bedelen te verbieden. Als er bijvoorbeeld agressie plaatsvindt kan het sowieso al bestreden worden. De overlast die is beschreven vindt de PvdD subjectief. Het is bovendien niet onderbouwd met onderzoek.

Mevrouw Mearding (VVD) hoort de PvdD zeggen dat het niet onderbouwd is. Er is ooit een rapportage van Undercover Nederland geweest, die hier onderzoek naar heeft gedaan, specifiek in Utrecht. Is de PvdD daarmee bekend?

De heer Van Heuven (PvdD) is niet bekend met dat onderzoek. Het staat ook niet in dit initiatiefvoorstel. De PvdD zou niet elke vorm van bedelen willen verbieden op basis van dit initiatiefvoorstel.

Mevrouw Mearding (VVD) zegt dat inderdaad niet bij dit voorstel zit. Het was een televisierapportage, waarin werd aangetoond dat in Utrecht commercieel gebedeld wordt. Oost-Europese bedelaars hier worden massaal met een bus naartoe gebracht, nemen vervolgens hun plekje in en worden aan het eind van de dag weer teruggebracht met diezelfde bus. Is dat een vorm van bedelen die de PvdD wil tegengaan of willen zij dat toelaten?

De heer Van Heuven (PvdD) vindt dat niet elke vorm van bedelen op basis van dit voorstel moet worden verboden. Hij vraagt wat onder 'massaal' wordt verstaan en of het echt een Utrechts probleem is. Zodra hier genoeg geld is opgehaald gaan dit soort groepen ergens anders heen. Op basis van zo'n beeld wil hij niet elke vorm van bedelen verbieden.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) zegt dat de groepen naar een andere stad gaan als er een verbod is. Er zijn niet overal onderzoeken voor nodig. Kan de PvdD zich er niet in vinden als zij zelf zeggen dat ze overal naar toe gaan? De verboden zorgen dat er minder gebedeld wordt. De bedelaars gaan dan naar een andere stad, en het is dan aan die steden om dat op te lossen.

De heer Van Heuven (PvdD) antwoordt dat door het verbod ook de individuele bedelaar wordt getroffen, en dat is niet goed. Zeker niet omdat niet echt duidelijk is wat het probleem is. We nemen allemaal soms individuele groepen waar in de stad. Die zijn soms hier en dan weer daar. De heer Van Heuven trekt een parallel met vuurwerk. Daarvan is precies bekend hoeveel overlast er ervaren wordt op verschillende punten: zoveel dieren, zoveel milieuoverlast, zoveel schade. In dit voorstel is geen enkele vorm van onderbouwing op die manier te vinden. Hij gaat verder met zijn bijdrage door aan te geven dat dit bedelverbod elke bedelaar in de stad treft. Niet alleen de georganiseerde groepen maar ook de individuele bedelaar. De PvdD heeft mededogen met mensen die moeten bedelen, verbieden is voor hen dan ook niet akkoord. Zolang mensen geld blijven geven aan die georganiseerde groepen, deze ook zullen blijven komen. Dan moet niet de individuele bedelaar worden weggejaagd, maar dan moet het op een andere manier worden aangepakt. Niet een verbod voor iedereen. Mensen geven geld, dus daar zit het probleem.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat de PvdD de verantwoordelijkheid lijkt af te schuiven op het publiek dat geld geeft aan bedelaars, vaak vanuit goede bedoelingen. Zij kunnen, net als handhavers, vaak het verschil niet zien tussen nepbedelaars die onderdeel zijn van georganiseerde bendes en individuele bedelaars. Omdat dit onderscheid niet makkelijk te maken is kunnen problemen worden voorkomen als bedelen wordt verboden. Voor individuele bedelaars moeten dan andere oplossingen worden gezocht. Hoe zit de PvdD dat?

De heer Van Heuven (PvdD) antwoordt dat armoede sowieso moet worden voorkomen. Voorkomen van bedelen zou fantastisch zijn. Ook hier denkt hij weer aan de vuurwerkdiscussie. De PvdD zou elke vorm van vuurwerk willen verbieden, maar volgens sommige mensen is

siervuurwerk een leuke traditie die wel behouden moet blijven. In dit initiatiefvoorstel wordt wel elke vorm van bedelen verboden.

5 **De heer Şimşek (DENK)** zegt dat de vraag ook omgedraaid kan worden. Als bekend is dat er criminele organisaties zijn die mensen uitbuiten en die in stand worden gehouden door het bedelgedrag, waarom wil de PvdD dan niet preventief optreden om hier een eind aan te maken? Voor de echte bedelaars moet een andere oplossing worden gezocht.

10 **De heer Van Heuven (PvdD)** antwoordt dat als er echt criminele bendes zijn en er sprake is van mensenhandel, dan zijn dat al twee redenen om iets tegen die groepen te doen. Mensenhandel en uitbuiting is sowieso verboden. Een algemeen verbod op bedelen is dan niet nodig.

15 Hij vervolgt zijn betoog door aan te geven UtrechtNu! op veel voorstellen van de PvdD de handhaafkaart trekt. "Handhaving is moeilijk, kost geld en gaat ten koste van andere prioriteiten", wordt dan gezegd. Nu zegt UtrechtNu! dat handhaven binnen de bestaande middelen gaat en past binnen de huidige risico-inschatting, en dat er geen extra inzet op nodig is. Dat vindt de PvdD raar. Hij nodigt UtrechtNu! van harte uit om toe te treden tot de coalitie van partijen die willen stoppen met het afsteken van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling. Ook op dat soort dossiers is die handhaafkaart niet meer te trekken. Handhaving is kennelijk heel makkelijk.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) zegt dat zo'n verbod de inzet op handhaving juist vermindert. Hoe ziet de PvdD dat?

20 **De heer Van Heuven (PvdD)** antwoordt dat hij precies op dit antwoord hoopte, maar dan in de discussie over vuurwerk. Als er een vuurwerkverbod is, dan is handhaving veel makkelijker omdat de norm dan bekend is. Hij geeft nogmaals aan dat elke vorm van bedelen moet worden verboden op basis van de aanwezigheid van criminele bendes. Hij heeft drie redenen genoemd waarom de PvdD tegen dit voorstel zal stemmen.

25 **De heer Van den Hoek (UtrechtNu!)** zegt dat ook niet elke vorm van vuurwerk verboden wordt door zo'n verbod. Hij is van mening dat zo'n verbod voor handhaving niet extra belastend hoeft te zijn. Deelt de PvdD die mening?

30 **De heer Van Heuven (PvdD)** vraagt zich dat af. Dat hangt ervan af hoe groot het probleem is. Als onderzoek aantoonde dat het een heel groot probleem is dan is veel handhaving nodig. Als de overlast niet zo groot is dat het in de bestaande handhaving past, dan hoeft het niet te worden verboden.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) zegt dat niet alles is vast te leggen met onderzoek. Afgaand op de media en op reacties van winkeliersverenigingen en bezoekers dan lijkt het groter dan drie bedelaars. Zeker de georganiseerde bedelaars zijn tamelijk intimiderend. Ziet de PvdD niet dat mensen er hinder van hebben, meer dan overtuigend is gemaakt door een onderzoek?

35 **De heer Van Heuven (PvdD)** antwoordt dat de initiatiefnemer niet duidelijk heeft gemaakt wat de overlast precies is. Er wordt gesproken over minder kwaliteit in de openbare ruimte. Dat vindt de PvdD geen reden om elke vorm van bedelen te verbieden.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de PvdA.

40 **De heer Stam (PvdA)** dankt UtrechtNu! voor het voorstel. Hoewel de PvdA het er pertinent mee oneens is, is het goed om dit onderwerp met heel haar voorgeschiedenis in de raad te behandelen. Hij hoopt dat, bij het verwerpen van dit voorstel in de raad, dit onderwerp is beslecht en dat het niet terugkeert op een ander moment totdat er een wezenlijk ander politiek gesternte is in onze stad. Voordat de heer Stam ingaat op de praktische bezwaren maakt hij een principieel punt. De initiatiefnemers noemen Sint Maarten in hun voorstel. De burgemeester sprak er ook over in haar
45 Nieuwjaarstoespraak. De edelman die zijn rode mantel, het statussymbool van die tijd, in tweeën klieft met een zwaard om een bedelaar in de kou te kleden. Die barmhartigheid, die over Utrecht hangt, wordt te voet getreden met dit voorstel. Waar Sint Maarten halthield voor de bedelaar zou UtrechtNu! hard in de auto voorbij rijden.

50 **Mevrouw Meerding (VVD)** geeft aan dat de PvdA in het verleden zorgen heeft geuit over nepbedelaars. Is PvdA helemaal van mening veranderd?

De heer Stam (PvdA) antwoordt dat er onderscheid gemaakt kan worden tussen mensenhandel en misbruik van mensen, en een bedelaar die dat doet vanuit levensbehoud. Het introduceren van dit verbod is een ongelooflijk ondoeltreffend en ondoelmatig middel.

5 **Mevrouw Meerding** (VVD) zegt dat de indiener van dit voorstel precies dit onderscheid maakt. Zij hebben niets tegen bedelaars in het algemeen en geven duidelijk aan op welke groep het voorstel ziet. Waar komt de interpretatie van de PvdA vandaan?

De heer Stam (PvdA) antwoordt dat de indiener het onderscheid mag maken, maar de handhaver op straat kan dat onderscheid niet maken. Een bedelaar is dan een bedelaar, en wordt als zodanig behandeld, gecriminaliseerd en geïlegaliseerd. Dat moet juist niet gebeuren.

10 **Mevrouw Meerding** (VVD) zegt in het voorstel staat dat er moet worden ingegrepen bij overlast. Dat geldt dus niet voor alle bedelaars. Hoe denkt de PvdA daarover?

De heer Stam (PvdA) antwoordt dat de APV-wijziging ziet op een verbod op bedelen voor een periode van drie maanden. Er wordt niet over overlast gesproken. Het is dan ook een ineffectief middel om de overlast die bedelbendes veroorzaken aan te pakken.

15 Hij vervolgt zijn betoog door aan te geven dat de maatregel juist de zwakste Utrechters hard raakt. Hen wordt drie maanden lang hun inkomstenbron ontnomen. Dat veroorzaakt nu al stress bij deze groep mensen. Zij weten niet wat op ze afkomt en denken in sommige gevallen al dat het nu al verboden is, terwijl de raad nog helemaal geen uitspraak heeft gedaan. Verder zal deze arbitraire
20 periode van drie maanden alleen maar voor meer onduidelijkheid zorgen voor de mensen en onze bewoners. Tenslotte zegt de heer Stam dat de politie al meer dan voldoende bevoegdheden heeft om op te treden tegen overlast. Maar we moeten ook eerlijk zijn, zeker als het gaat om grenzen stellen en perspectief bieden. De prioriteit ligt, en moet blijven liggen, bij het bestrijden van ondermijnende criminaliteit, niet bij een bedelaar die voor zijn kost moet bedelen. De PvdA zal dan
25 ook tegen het voorstel stemmen. Juist de mensen met wie we solidair moeten zijn worden hiermee het hardst geraakt.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of de PvdA erkent dat georganiseerde bendes, die soms zelfs kwetsbare mensen inzetten om voor hun te bedelen, vallen onder ondermijnende criminaliteit?

De heer Stam (PvdA) is het daarmee eens, maar juist de bedelbendes zorgen niet voor overlast. Dan komt hun verdienmodel namelijk in het geding.

30 **De heer Şimşek** (DENK) zegt dat het daarom juist goed is om niet op een specifieke groep te focussen en met een algemeen verbod te komen. Daarmee kan worden voorkomen dat zulke bendes, zelfs al houden ze zich stil, hun verdienmodel blijven houden waardoor criminele groeperingen in stand kunnen blijven.

35 **De heer Stam** (PvdA) is van mening dat met dit verbod die bendes niet worden aangepakt. Mensenhandel is onderdeel van ondermijnende criminaliteit, maar dat moet worden aangepakt door het raadsvoorstel wat dadelijk wordt behandeld, en niet met dit verbod.

De heer Şimşek (DENK) vraagt dat als er bedelaars zijn voor wie dit een belangrijk verdienmodel is, hoe kan dan worden gesteld dat door zo'n verbod hun verdienmodel niet wordt afgepakt?

40 **De heer Stam** (PvdA) antwoordt dat het ondoelmatig, ondoeltreffend en weinig onderbouwd is dat deze mensen daarmee worden aangepakt. Het enige dat daarmee wordt bewezen is dat de mensen die bedelen nodig hebben voor hun voortbestaan ermee worden gepakt.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) vraagt of de PvdA het dwingende en intimiderende gedrag van de bedelaars niet als overlast ziet.

45 **De heer Stam** (PvdA) antwoordt dat het inderdaad overlast kan veroorzaken. Dan is het beter om daar tegen op te treden met de bestaande middelen dan een algemeen verbod in te stellen tegen niet-overlast veroorzakende bedelaars.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) stelt dat aan de voorkant ingrijpen via het verbod effectiever is. Vindt de PvdA dat ook?

De heer Stam (PvdA) constateert dat UtrechtNu! stelt dat het verbod effectiever is als erop wordt gehandhaafd. Dat is zeker zo, maar het gaat hier over bedelaars die het nodig hebben, die geen overlast veroorzaken en die het recht moeten hebben om dit te doen. Die willen we niet met dit paardenmiddel aanpakken.

5 **De heer Van den Hoek** (UtrechtNu!) zegt dat heel veel ondernemers en bezoekers voldoende onderscheid kunnen maken tussen overlastgevende bedelaars en anderen. Dat distilleert zich wel uit.

10 **De heer Stam** (PvdA) antwoordt dat dit voorstel dat onderscheid niet maakt. Dat is het grote punt. As er moet worden gehandhaafd kan de politie dat onderscheid niet maken, waardoor iedereen wordt gepakt.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van de VVD.

15 **Mevrouw Meerding** (VVD) dankt UtrechtNu! voor het opstellen van het initiatiefvoorstel. Zodra het buiten warmer wordt neemt het aantal bedelaars toe. Vaak met een koffiebekertje voor kleingeld en een kartonnen bord met een tekst in het Engels. Steeds op dezelfde plek, steeds hetzelfde bord. Het verschilt van dag tot dag wie er op datzelfde plekje staat. Soms lopen ze mensen achterna, zijn ze agressief of dreigend en in een aantal gevallen wordt er zelfs een handicap geveinsd. Deze groep is een specifieke groep bedelaars die bekend staan als commerciële bedelaars of nepbedelaars. Een groep waar onder ondernemers, bezoekers en inwoners hinder van ondervinden. De VVD doelt expliciet niet op alle bedelaars, maar alleen degenen die hinderlijk bedelen of commercieel bedelen. De VVD pleit al sinds 2016 voor een verbod op hinderlijk bedelen. Zij hebben daar meermaals voorstellen voor ingediend. Zij zijn dan ook blij met het initiatiefvoorstel van UtrechtNu! en steunen het van harte.

25 **De heer Van den Broek** (CDA) zegt dat de VVD aangeeft dat ze voor een verbod op hinderlijk bedelen zijn. Het verbod dat voorligt is een verbod op bedelen in zijn geheel. Aan de VVD wordt gevraagd hoe zij van plan zijn om dit onderscheid te maken.

Mevrouw Meerding (VVD) heeft naar de letterlijke tekst die voorligt gekeken. Daar staat “ter voorkoming of beëindiging van overlast”. Daar zit dus een extra voorwaarde in. Zij heeft ook gelezen wat de burgemeester daarover heeft geschreven.

30 **De heer Van den Broek** (CDA) zegt dat er onderaan de streep toch gewoon een algemeen bedelverbod staat. Er kan wel allerlei context omheen zitten, maar als puntje bij paaltje komt en de boa of politieagent wordt gevraagd om te handhaven, dan maakt het niet meer uit of het overlastgevend of hinderlijk is. Dan moet er volgens de tekst van het voorstel worden gehandhaafd.

35 **Mevrouw Meerding** (VVD) ziet dat er in andere steden, zoals Amsterdam en Den Haag, al een bedelverbod is. Daar wordt wel onderscheid gemaakt in de handhaving die plaatsvindt. Er wordt bekeken of de mensen bij een commerciële bende horen. Dat onderscheid zou de VVD in Utrecht ook graag zien.

40 **De heer Van den Broek** (CDA) zegt dat het maken van dit onderscheid niet mag in verband met het discriminatieverbod. Het college geeft in haar brief aan dat het niet mogelijk is om dit onderscheid te maken. Het kan soms in de praktijk gebeuren maar dat is niet wat hier staat en waar straks over gestemd zal worden. De consequentie van dat wat nu voorligt is dat er een algemeen bedelverbod komt waar ook de mensen last van hebben die afhankelijk zijn van bedelen. Hoe ziet de VVD dit en hoe zorgen zij ervoor dat niet ook de goede bedelaars, die geen hinder veroorzaken, er last van krijgen? Want de gemeente kan niet selectief handhaven.

45 **Mevrouw Meerding** (VVD) antwoordt dat selectief handhaven heel vaak gebeurt. Er wordt onderscheid gemaakt in prioriteiten of een escalatieladder. De VVD wil dat het onderscheid wél gemaakt kan worden, maar zij zien ook dat dat lastig is. Zo zwart-wit dat iedere bedelaar bestraft moet worden, dat is niet hoe de VVD dit voorstel ziet.

De heer Koning (D66) zegt dat de VVD staat voor de individuele vrijheden van mensen. Wat is nou meer de vrijheid en het recht van iemand dan een beroep te doen op iemands vrijgevigheid en barmhartigheid?

5 **Mevrouw Meerding** (VVD) antwoordt dat haar vrijheid eindigt waar die de vrijheid van een ander raakt. Er zijn ondernemers, bezoekers en inwoners van Utrecht die van een specifieke groep bedelaars heel veel hinder ondervinden. Daar eindigt de vrijheid.

De heer Koning (D66) leest in het advies van het college dat er op overlast en intimidatie al wel kan worden ingegrepen. Dan wel via het strafrecht, dan wel via de bestaande regels in de APV. Is dat niet voldoende voor de VVD?

10 **Mevrouw Meerding** (VVD) antwoordt dat dat heel mooi klinkt, maar te weinig in de praktijk wordt gebracht. Als de raad zegt dat er meer moet worden tergevalen op de bepaling die er al is en geen nieuwe bepaling in het leven wil roepen, dan moet die bepaling ook echt worden nageleefd. Zorg dan dat er ook echt gehandhaafd wordt. Dat idee heeft de VVD nu niet.

15 **De heer Koning** (D66) hoort de VVD zeggen dat deze regel misschien niet nodig is. Dat ziet hij als winst in dit debat. Hij roept de VVD op om als liberale partij niet te kiezen voor extra regels als dat niet nodig is.

20 **Mevrouw Meerding** (VVD) zegt dat als het college de toezegging kan doen dat op basis van het huidige APV-artikel alle overlastmeldingen worden opgepakt, dat overlastgevend en hinderlijke bedelaars worden weggestuurd en de commerciële bedelbendes worden geweerd, dan is de VVD helemaal tevreden en is het extra artikel inderdaad niet nodig. Zij gaat verder met haar inbreng door te zeggen dat de VVD begrijpt dat de handhaving uitdagingen met zich meebrengt. Wat de VVD betreft is het niet persé nodig om een tijdelijk verbod in te stellen. De VVD is al overtuigd van de noodzaak, ook op de langere termijn. Een evaluatie zoals UtrechtNu! die voorstelt is natuurlijk altijd een goed idee.

25 **De voorzitter** geeft het woord aan de fractie van CDA.

De heer Van den Broek (CDA) dankt UtrechtNu! voor dit initiatiefvoorstel. Gisteren is de veertigdagentijd begonnen. Dat draait om drie dingen: vasten, bidden en de medemens liefhebben. Een bedelverbod past daar niet bij. Dat is geen menselijke manier om met elkaar om te gaan, het reduceert kwetsbare mensen tot overlast. Dat betekent niet dat het CDA de overlast niet ziet en daarop niet zou willen handhaven. De huidige APV biedt daar volgens het CDA meer dan genoeg ruimte voor. De goeden mogen niet lijden onder de slechten. Aan de indiener en aan het college wordt gevraagd hoe dat kan worden voorkomen. Vervolgens verwijst de heer Van den Broek naar de uitspraak die het Europees Hof voor de Rechten van de Mens hierin heeft gedaan: bedelen is niet per definitie verboden. Zolang er voldoende rekening wordt gehouden met de belangen van de bedelaar en er voldoende ruimte is voor uitzonderingen. Deze uitzonderingen komen echter niet terug in het initiatiefvoorstel. Er wordt aangegeven dat dat lastig is vanwege het discriminatieverbod en omdat er niet wisselend kan worden gehandhaafd. Ziet het college of de initiatiefnemer toch mogelijkheden om tot uitzonderingen te komen en dit zodanig handelbaar te maken dat dit niet leidt tot handhaving bij de verkeerde groepen? De heer Van den Broek spreekt regelmatig met daklozen. Zij zijn voor levensonderhoud afhankelijk van bedelen en vragen zich af wat het bedelverbod voor hen zal betekenen. Het doet wat met hem dat mensen die afhankelijk zijn van de goedheid van anderen op deze manier in de verdrukking komen. Dat moeten we niet willen. Aan de indieners wordt gevraagd hoe dit kan worden voorkomen. Het CDA ziet meer heil in meer handhaven binnen de bestaande mogelijkheden. Dat kan volgens de brief van het college. Aan UtrechtNu! wordt gevraagd hoe groot de overlast precies is, of dat kan worden gekwantificeerd en welke afwegingen er worden gemaakt. Weegt het aanpakken van deze overlast op een dergelijke vergaande manier dan het elementaire mensenrecht om te mogen vragen om hulp?

50 **Mevrouw Meerding** (VVD) hoort veel weerstand in de bijdrage van het CDA. Tegelijk heeft het CDA in 2021 nog gevraagd om een bedelverbod. Waar komt deze koerswijziging vandaan?

De heer Van den Broek (CDA) antwoordt dat een partij nogal eens van mening wijzigt. Zo ook het CDA. Hij stelt voor om niet te veel vast te bijten in het verleden maar vooral te kijken naar het

heden en de toekomst.

Tenslotte vraagt hij aan het college of er nog andere mogelijkheden zijn om de problematiek op te lossen en te handhaven, naast de zaken die genoemd worden in de brief. Hij sluit af met de opmerking niet te pretenderen te weten wat Onze Lieve Heer zou hebben gedaan, maar hij weet wel zeker dat een bedelverbod er geen van zou zijn geweest.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van GroenLinks.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) feliciteert UtrechtNu! met hun eerste initiatiefvoorstel. GroenLinks is vanuit het diepst van hun hart echt tegen het voorstel. GroenLinks vindt een bedelverbod onmenselijk. Het gaat in tegen de rechten van de mens. Als mensenrechtenstad moet Utrecht daar niet aan beginnen. Het is bovendien bewezen ineffectief, de grondoorzaken worden er niet mee bestreden. Het enige wat gebeurt is het verder beboeten en bestraffen van mensen die ver onder het sociaal minimum zitten. Een bedelverbod is een schijnoplossing. Het straft mensen die minder dan niets hebben. Mensen bedelen op straat omdat ze niet anders kunnen. Elk mens heeft het recht om dat te doen, om te kunnen overleven. Deze mensen nog meer straffen lost niets op. In het voorstel noemt UtrechtNu! vooral een groep bedelaars die erg overlastgevend zijn maar een heel groot deel van de bedelaars zijn mensen die dat doen dat om te overleven. In Hongarije is er al heel lang zo'n verbod en daar is het ook onderzocht. Het verbod leidde tot geweld tegen dakloze personen en dat werd als acceptabel gezien door lokale inwoners. Dat is absoluut niet de realiteit waar GroenLinks naar toe wil. Natuurlijk is commercieel bedelen niet okay. Het gaat GroenLinks vooral om het feit dat echte dakloze mensen die bedelen erdoor benadeeld worden. In die zin kan GroenLinks best meegaan in de motivatie van UtrechtNu! dat er iets tegen deze groepen moet worden gedaan. Maar dit is niet de manier. De individuen die worden ingezet door commerciële bedelbendes om te bedelen zijn vaak zelf ook slachtoffer van die bendes, bijvoorbeeld door uitbuiting of dwang. Het is helemaal niet duidelijk of een bedelverbod hen helpt of hoe dan. Andere criminaliteit die bij commerciële bedelaars komt kijken kan met andere richtlijnen in de APV aanpakken. GroenLinks focust liever op wat de daklozen kan worden geboden, zoals de daklozenkrant waarmee het doel is om mensen met een sociaal minimum voor zichzelf te laten zorgen. GroenLinks sluit zich aan bij eerdergenoemde bezwaren op het gebied van handhaving, het gebrek aan cijfers die de noodzaak van dit verbod aanstippen. Bij de politie zijn niet zulke grote zorgen over de overlast van bedelaars. De noodzaak van zo'n ingrijpende maatregel is wat GroenLinks betreft volstrekt ontbrekend. Zij kunnen hier nooit op enige manier mee instemmen.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van Horizon.

De heer Paalman (Horizon) refereert eveneens aan Sint Maarten. Ergens in de vierde eeuw na Christus kwam Martinus van Tours als Romeinse soldaat de poort van Amiens binnen. Het was een koude dag en een bedelaar vroeg hem om een aalmoes. Martinus van Tours had geen geld bij zich maar zag de naakte man bibberen in de kou. Terwijl hij nog op zijn paard zat sneed Martinus de helft van zijn rode mantel af en gaf dat aan de bedelaar. Dat beeld is weergegeven op de vlag in de zaal. Martinus van Tours is Sint Maarten, de beschermheilige van Utrecht. Enkele van zijn kernwaarden komen overeen met die van Utrecht. We zijn solidair en als we geen aalmoes op zak hebben dan kijken we wat we voor mensen kunnen doen. Een bedelverbod past niet in de visie van Horizon. Horizon is voorzichtig in het verbieden van dingen. Als overheid heb je immers het laatste woord en met die macht moet spaarzaam worden omgegaan. Horizon denkt dat het op dit moment nog niet noodzakelijk is om in te grijpen. Dat baseren zij hoofdzakelijk op hun eigen observaties en de observaties van Utrechters met wie zij spreken. Horizon ziet dat er wordt gebedeld, maar overdag zijn dat meestal passieve bedelaars die met een bordje een beroep doen op de barmhartigheid van de inwoners. 's Avonds en 's nachts spreken ze mensen eerder proactief aan, maar volgens Horizon niet op een manier die overlastgevend is. In tweede instantie baseert Horizon zich op de cijfers van de gemeente. Ambtelijk uitvragen leert hen dat in 2023 85 meldingen zijn gedaan. Vaak zijn dit geen losstaande meldingen en gaat het vaak in combinatie met een melding van overlast waar de stad al op kan ingrijpen.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) vraagt of bekend is dat die 85 openstaat, want er worden veel meldingen niet gedaan omdat er niet gehandhaafd wordt.

De heer Paalman (Horizon) antwoordt dat er bij elke vorm van melding op den duur meldingmoeheid ontstaat. Het is wel een enigszins kwantitatieve manier om te kunnen meten of mensen overlast ervaren.

5 **Mevrouw Meerdling** (VVD) leidt hieruit af dat Horizon 85 meldingen verwaarloosbaar vindt. Waar ligt de grens, hoeveel meldingen zouden er gemaakt moeten zijn?

De heer Paalman (Horizon) antwoordt dat ze niet verwaarloosbaar zijn, anders had hij ze niet genoemd in zij betoog. Horizon neemt ze mee in hun afweging, en met dat in hun achterhoofd bepalen ze dat ze het nog niet het moment vinden om in te grijpen met zo'n zwaar algemeen verbod.

10 Gaat verder met zijn tweede punt. Als bedelen overlast gevend wordt kan binnen bestaande regelgeving worden gehandhaafd. Het is dus niet zo dat we machteloos staan bij overlastgevend bedelen. In tegenstelling, hier wordt actief op gehandhaafd. Ook spreken de gemeentelijke handhavers en politiemensen hen aan en wordt de zorgbehoefte geïnventariseerd. Een aanpak die Horizon onderschrijft. Niet: hoe kan ik u als overheid wegsturen, maar: hoe kan ik u als
15 overheid helpen.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) vraagt of bekend is dat er maar één keer is gehandhaafd en een boete uitgedeeld.

De heer Paalman (Horizon) was daar niet mee bekend.

20 Hij gaat verder met het benoemen van zijn derde punt. Horizon erkent dat er bedelaars in Utrecht zijn die georganiseerd zijn en een malafide of commercieel doel nastreven. Echter, en dat erkent het college ook, is er lastig onderscheid te maken tussen deze groep en de groep bedelaars die simpelweg niet anders kunnen. Of het mensen zijn die tijdelijk dak- en thuisloos zijn of mensen die al jarenlang op de straten van Utrecht zwerven en bijna een soort van cult-status hebben, het is
25 aan elke Utrechter zelf om te bepalen of ze wel of niet barmhartig zijn. Zelf geeft de heer Paalman ook nog wel eens een mutje als het buiten koud is, net als vele jongeren die laat uitgaan en een euro in hun zak vinden. Het is des Utrechts dat de geest van Sint Maarten nog doorleeft in de uitgaande jongeren.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) zegt dat barmhartigheid een groot goed is. Maar deze barmhartigheid houdt het bedelen ook in stand. Hoe staat Horizon daar tegenover?

30 **De heer Paalman** (Horizon) antwoordt dat het iemands eigen keuze is als diegene besluit geld te geven aan een bedelaar. Zodra dat heel erg overlastgevend is kan daarop worden gehandhaafd. Maar als iemand op een passieve manier bedelt en iemand geeft een muntje, dan moet dat mogen.

De voorzitter geeft woord aan de fractie van ChristenUnie.

35 **De heer Van Bergen** (CU) dankt UtrechtNu! voor het initiatiefvoorstel. Het is CU opgevallen dat in de feitelijke verandering van de APV geen onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds het uit schrijnende noodzaak geboren bedelen, en anderzijds de georganiseerde variant die af en toe de kop opsteekt in Utrecht. De eerste variant wil de CU bestrijden door het tegengaan van de
40 achterliggende oorzaken zoals honger en dakloosheid. Mensen hebben eten en geld nodig. Deze mensen moeten met barmhartigheid worden benaderd, naar het voorbeeld van Utrechts beschermheilige, en niet met repressie. Omdat het voorstel van UtrechtNu! geen onderscheid maakt tussen deze groep en de bedelbendes is het voorliggende initiatiefvoorstel voor de CU niet acceptabel.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van Volt.

45 **De heer Maas** (Volt) dankt UtrechtNu! voor het vele werk dat zij in het bedelverbod hebben gestopt. Volt gaat het echter niet ondersteunen. Argumenten zijn daarover gewisseld, en Volt sluit zich aan bij vorige sprekers.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van BIJ1.

Commissielid Minnaert (BIJ1) zegt dat een bedelverbod het strafbaar maken is van armoede, dakloosheid en proberen te overleven. BIJ1 vindt het onmenselijk om de enige bron van inkomsten van een steeds groter groeiende groep kwetsbare mensen in Utrecht op deze manier af te pakken. BIJ1 maakt zich ernstig zorgen over wie er het hardst geraakt zal worden door een bedelverbod en geloven niet dat dit voorstel iets zal doen tegen het probleem dat UtrechtNu! in het voorstel schetst. Armoede is een probleem van de structuur waarop de samenleving is gebouwd. BIJ1 wil eenieder die er moeite mee heeft om geconfronteerd te worden met armoede in de openbare ruimte vragen om zich in te zetten tegen de structuren die die armoede creëren en in stand houden, in plaats van mensen in armoede te markeren als overlastgevend. BIJ1 zal zich te allen tijde blijven inzetten tegen criminalisering van armoede en dakloosheid, zij het in de vorm van een bedelverbod, zij het in de vorm van een gebruiksverbod of een verbod op het slapen in de openbare ruimte. BIJ1 zal dan ook tegen het voorstel stemmen.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van D66.

De heer Koning (D66) dankt de indieners voor het agenderen van dit onderwerp. D66 heeft zich in eerdere debatten al over deze kwestie uitgelaten. D66 ziet geen oplossing in een bedelverbod, ook niet tijdelijk. Het probleem van armoede of criminaliteit wordt er niet in de kern mee opgelost. Het bedelverbod is slechts symptoombestrijding. In deze opvatting ziet D66 zich gesteund door de mening van organisaties die zorg bieden aan bijvoorbeeld daklozen in Utrecht, zoals ieder in de raadsinformatiebijeenkomst van zo'n twee jaar geleden ook heeft gehoord. Er moet voor worden gezorgd dat de zorg op orde is voor mensen die intimideren en overlast geven, maar die eigenlijk zorg nodig hebben. Dat is de reden dat D66 het voorstel niet zal steunen. Voor de andere redenen verwijst de heer Koning naar de goede brief van het college hierover, waaruit blijkt dat de effectiviteit zeer dubieus is.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van DENK.

De heer Şimşek (DENK) dankt de initiatiefnemers voor het voorstel. DENK kan zich er op hoofdlijnen in vinden. Het is ook in lijn met een eerdere motie van DENK. Zij zien in de zomermaanden een enorme toename van overlast van nepbedelaars. Zij zouden wel willen experimenteren met een bedelverbod, en steunen het voorstel dan ook.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van UtrechtNu!.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) wil de indieners bedanken voor het initiatiefvoorstel, niet alleen als partijgenoot maar ook als voormalig ondernemer. Hij herkent juist daarom de signalen en de sterke roep om een bedelverbod die hij opving van inwoners, bezoekers en collega-ondernemers. De inzet om deze kwestie aan te pakken en om te zetten in een concreet voorstel toont een betrokkenheid die een compliment waard is. Hij is zeer verheugd dat UtrechtNu! er werk van maakt en kijkt met optimisme uit naar de positieve impact die dit voorstel ongetwijfeld op de stad zal hebben.

De heer Paalman (Horizon) vraagt wat UtrechtNu! hoort van bezoekers waardoor zij hebben besloten om een bedelverbod in te stellen.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) hoorde van bezoekers aan zijn horecagelegenheid dat zij overlast ervoeren door intimiderende bedelaars. Dat gebeurde niet dagelijks, maar wel met enige regelmaat.

De heer Paalman (Horizon) vraagt naar voorbeelden.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) zegt dat zij werden geïntimeerde om wat te geven, dat voedsel werd geweigerd en daar geld voor werd gevraagd.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) zegt dat het vreselijk is dat mensen geïntimideerd worden door mensen die geld vragen. Hoe weet UtrechtNu! dat dat commerciële bedelaars zijn, die persé opgepakt moeten worden?

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) antwoordt dat dat inderdaad niet altijd duidelijk is. Commerciële bedelaars werken vaak met oortjes, lopen kreupel en vragen op een dwingende

manier om geld. Er zijn ook andere vormen van bedelaars die dat omzeilen door muziek, maar dat is een ander geval. Er kan geen direct onderscheid worden gemaakt maar het herkennen van intimiderende bedelaars kan wel.

5 **Mevrouw Fattal (GroenLinks)** zegt dat het niet duidelijk is dat dit commerciële bendes zijn. Daar lijkt het voorstel op gericht te zijn. Is UtrechtNu! het eens met de stelling dat aan deze mensen juist hulp moet worden geboden wanneer ze moeten bedelen, en helaas tot intimidatie overgaan?

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) antwoordt dat deze mensen hulp moeten krijgen, maar dat moet dan wel geboden worden. Dat ze daarop aanvullend moeten bedelen is niet heel ernstig, maar wel in het geval van commerciële bedelaars. Dat heeft vaak te maken met uitbuiting.

10 **De heer Stam** (PvdA) zegt dat UtrechtNu! zelf twee voorbeelden geeft waarin het onderscheid niet wordt gemaakt. Alle twee worden aangepakt, in plaats van enkel en alleen de commerciële.

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) antwoordt dat dat iets genuanceerder ligt. De beantwoording van deze vraag laat hij aan de heer Bosch over.

15 Hij gaat verder met zijn inbreng door te zeggen dat hij met optimisme uitkijkt naar de politieke impact van dit voorstel. Hij wil graag dat de medecommissieleden zullen zeggen dat ze het willen proberen, het voorstel biedt daar alle ruimte voor. Mocht vervolgens besloten worden dat het bedelverbod niet bij Utrecht past, dan kan dat na afloop bij de evaluatie alsnog worden vastgesteld. Maar misschien is het ook eens fijn om te luisteren naar de signalen uit de stad.

20 **De heer Van Heuven** (PvdD) zegt dat ook bij de georganiseerde bendes verschillende vormen van armoede en andere problemen bestaan. Moet dat niet worden opgelost, in plaats van het wegsturen van die mensen?

De heer Van den Hoek (UtrechtNu!) antwoordt dat dat zou moeten worden opgelost, maar dat lukt niet zo makkelijk. Met dit verbod ga je iets sneller door de bocht. Op dit moment geeft dat een gevoel van overlast en onveiligheid.

25 **De heer Van Heuven** (PvdD) zegt dat hij het interessanter had gevonden als UtrechtNu! een initiatiefvoorstel had geschreven om deze mensen te helpen. Kennelijk voelt UtrechtNu! die behoefte ook, maar hebben ze voor de gemakkelijke weg gekozen door deze mensen weg te sturen.

30 **De heer Van den Hoek** (UtrechtNu!) antwoordt dat geen enkel weg in dit huis erg gemakkelijk is. Dat zal dus reuze meevallen. De rest van de beantwoording laat hij aan de heer Bosch.

De voorzitter concludeert dat daarmee aan het einde van de inbreng is bereikt. Zij geeft het woord aan de burgemeester voor de beantwoording van de vragen.

35 **Burgemeester Dijkstra** complimenteert degenen die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit initiatiefvoorstel. Het is een discussie die herhaaldelijk wordt gevoerd, maar nog niet in deze nieuwe raad. Criminele bendes maken gebruik van het fenomeen bedelen om een giftig verdienmodel te organiseren in Utrecht. Op Lombok wordt door ondernemers veel overlast ervaren door bedelaars die voor hun deur hangen en omstanders aanklappen en lastigvallen. Dat is inderdaad een heel ander type bedelaars dan de mensen die verderop in de stad om een aalmoes vragen. Het lastige van deze discussie is dat in een verbod in de APV geen onderscheid

40 tussen deze groepen kan worden gemaakt, ook al heb je niet de bedoeling om elke individuele bedelaar achterna te zitten en het bedelen onmogelijk te maken. De grondwet verbiedt ons om onderscheid te maken tussen soorten bedelaars. Dat maakt het in de praktijk niet onmogelijk, maar wel veel lastiger om dat onderscheid op voorhand te maken. Op zichzelf is het zo dat handhaven op overlast ook nu al mogelijk is, bijvoorbeeld op basis van hinderlijk opdringen,

45 volgen of bewust de weg versperren. Als mensen zich daar permanent schuldig aan maken kan de burgemeester een tijdelijk gebiedsverbod opleggen. Dat is wel veel omslachtiger. Een aantal andere grote steden in Nederland, waaronder Rotterdam, Amsterdam en Den Haag, heeft een bedelverbod wel degelijk in hun APV opgenomen. Den Haag doet dat alleen voor bepaalde gebieden. Het college heeft meegegeven dat ook nu al op overlast kan worden gehandhaafd. Een

50 bedelverbod geldt voor iedereen. In de praktijk zullen handhavers voor een escalatiemodel kiezen, waarbij eerst een waarschuwing wordt gegeven en pas daarna wordt opgetreden. Het blijft lastig

omdat het onderscheid meestal moeilijk te maken is. Als een bedelverbod wordt ingevoerd moet er wel gelijkelijk worden gehandhaafd. Tenslotte kaart de burgemeester de korte pilot aan die de indiener voorstelt. Het voordeel daarvan is dat de handhavingscapaciteit niet meteen opgeplust hoeft te worden. Het nadeel is dat een pilot van slechts vier maanden niet bepaald de bewijslast oplevert om duidelijk te maken wat het verschil is en of het daadwerkelijk zoden aan de dijk zet. Het is waarschijnlijk bedoeld om politieke steun te winnen, maar het is tegelijk zo kort dat het moeilijk is om het eerlijk te beoordelen.

Mevrouw Meerding (VVD) geeft aan dat de burgemeester aangaf dat het lastig is om onderscheid te maken bij de handhaving, maar niet onmogelijk. Hoe gebeurt dat nu in andere steden?

Burgemeester Dijksma heeft het handhavingskader van die drie steden niet voorhanden, maar het bedelverbod heeft wel een preventief karakter. Op het moment dat het bedelverbod wordt ingesteld weten de commerciële bedelaars dat het niet meer aantrekkelijk is om naar die plekken te gaan waar het bedelverbod geldt. Het gebeurt nog wel in die steden, maar het is sinds de introductie van het bedelverbod wel beter beheersbaar geworden. Altijd als er een handhavingskader is, moet er getrapt worden geëscaleerd. Het begint met waarschuwen, de volgende stap kan dan beboeten zijn. Als het een heel ernstige situatie is, dan zijn er andere gronden waarop iemand kan worden aangehouden, op basis van de APV.

De voorzitter vraagt UtrechtNu! of zij de vergadering willen schorsen voordat zij de gestelde vragen beantwoorden. Dat is het geval. De voorzitter schorst de vergadering.

- Schorsing -

De voorzitter heropent de vergadering. Als punt van orde geeft zij aan dat er nog twee onderwerpen na dit onderwerp op de agenda staan: de Voortgangsrapportage 2023 nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden' en de spoedagendering over de komst van een islamitische prediker naar Utrecht. Gezien de gezondheid van de burgemeester is besloten om deze agendapunten in de avond niet te behandelen. Dat betekent dat het huidige debat wordt afgerond en de vergadering vervolgens wordt gesloten.

De heer Van Bergen (CU) vraagt of het debat zal worden afgerond in de zes minuten die er nog zijn. Daarna zal namelijk het vragenuur zijn.

De voorzitter antwoordt dat er iets uitloop mogelijk is omdat het vragenuur niet in de Stadhuishal is.

Zij geeft het woord aan de fractie van UtrechtNu!.

De heer Bosch (UtrechtNu!) geeft aan dat een aantal keer is genoemd dat UtrechtNu! geen oog zou hebben voor barmhartigheid van echte bedelaars. Dat is juist niet het geval. Het doel van het voorstel is om het crimineel bedelen aan te pakken. Daarvoor is advies ingewonnen bij de ambtenarij en op andere plekken. Het moet een generiek verbod zijn om te kunnen komen tot het aanpakken van de bedelbendes. Volgens UtrechtNu! kan dat zonder de echte bedelaar te raken, die dat uit noodzaak doet. De heer Bosch haalt het voederverbod aan. Dat is ook generiek ingesteld. Daar zit een handhavingsstrategie achter waardoor op de opa die met zijn kleinzoon een stukje brood aan de eendjes voert niet wordt gehandhaafd, maar wel op degene die een hele zak met brood in het water mikt.

De heer Koning (D66) vraagt of het klopt dat UtrechtNu! fervent tegenstander was van het voederverbod.

De heer Bosch (UtrechtNu!) antwoordt dat het klopt dat zij in het algemeen tegen extra regelgeving en tegen betutteling zijn. Maar tegen overlastgevend en crimineel gedrag moet wel wat gebeuren. Daarom komen zij nu wel met dit voorstel. Voor deze regel zouden wellicht drie regels geschrapt kunnen worden, maar dat is een andere discussie.

De heer Koning (D66) zegt dat de vraag wordt ontweken.

De heer Bosch (UtrechtNu!) antwoordt dat UtrechtNu! niet tegen een voederverbod was, want zij zaten toen nog niet in de raad. De heer Bosch heeft als raadslid inderdaad tegen een voederverbod gestemd.

5 **De heer Van Heuven** (PvdD) vraagt welk crimineel gedrag UtrechtNu! met dit verbod wil oplossen, dat nog niet op een andere manier is verboden.

De heer Bosch (UtrechtNu!) antwoordt dat UtrechtNu! het bedelen in verband door criminele organisaties, dus het structureel bedelen, aan wil pakken. Dat is eigenlijk een vorm van passief bedelen die eigenlijk onder het kopje overlast heel moeilijk aan te pakken is.

10 **De heer Van Heuven** (PvdD) neemt aanstoot aan het woord crimineel want het gaat hier niet om criminaliteit. Door het woord crimineel te gebruiken schopt UtrechtNu! stennis waar de PvdD afstand van wil nemen.

De heer Bosch (UtrechtNu!) zegt dat er gewoon criminele bendes achter zitten. Dat is vastgesteld, daar is een soort algemene consensus over.

De heer Van Heuven (PvdD) vraagt wat crimineel is.

15 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) antwoordt dat het crimineel is als mensen worden uitgebuit om namens jou te bedelen om geld op te strijken, en vervolgens in dikke SUV's naar huis rijdt.

De heer Stam (PvdA) zegt dat het voorstel dat helemaal niet aanpakt.

20 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) antwoordt dat het voorstel wel aanpakt. In de handhavingsstrategie wordt gespecificeerd waarop wordt gehandhaafd. Zo gebeurt dat hier vaker, zoals bij het voederverbod. Het is niet verplicht om te handhaven.

De heer Stam (PvdA) vraagt waarom dit niet kan met de bestaande regels die deze handvaten al bieden.

25 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) antwoordt dat de bestaande regels niet voldoende handvaten geven. Hij gaat verder met de beantwoording van de vragen. Het voorgestelde artikel is nodig om een handhavingsstrategie te maken. Daarin kan de prioritering worden aangegeven. Er wordt altijd eerst een waarschuwing gegeven, als het vaker voorkomt wordt de stap naar handhaving gezet.

De heer Stam (PvdA) vraagt hoe dit verschilt van de escalatieladder die door de burgemeester is beschreven.

30 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) antwoordt dat de burgemeester aangeeft dat er al voldoende middelen zijn om te handhaven. In de praktijk blijkt dat dat niet zo is. Hij gaat verder met de beantwoording van de vragen. Het aantal meldingen waarover gesproken is zegt niet zoveel. Omdat er niet gehandhaafd kan worden op de manier zoals gewenst, wordt er ook niets meer gemeld. Het aantal meldingen is altijd vrij subjectief, en dat is in andere gevallen ook zo. Zo is er maar één keer effectief gehandhaafd op artikel 2.27 in het kader van bedelen. In
35 het stationsgebied is in 2023 29 keer gehandhaafd op basis van bedelen. Daar zijn wel degelijk mensen beboet door de gemeente Utrecht, à honderd euro. Dat gebeurde op basis van de Wet personenvervoer waarin staat dat bedelen strafbaar is in en om stations. Er wordt in Utrecht dus wel degelijk gehandhaafd op bedelen, alleen in het station. Het is dus heel ineffectief en het verplaatst het probleem naar de stad. Hieruit concludeert UtrechtNu! dat er wel degelijk een vraag
40 is naar handhaving. Het laat zien dat er wel een noodzaak is tot dit verbod.

De heer Paalman (Horizon) vraagt of het de Utrechters zijn die last hebben van de bedelaars, of de mensen die het station gebruiken als bezoeker of overstapper.

De heer Bosch (UtrechtNu!) vindt dit een vreemde vraag. Er komen op het station zowel Utrechters als niet-Urechters. Het gaat om overlast waarop is beboet.

45 **De heer Paalman** (Horizon) vraagt of het de wil van de Utrechters is om te handhaven, of van reizigers, de NS of ProRail.

De heer Bosch (UtrechtNu!) antwoordt dat het station van Utrecht in Utrecht ligt. Daar werken de handhavers van de gemeente Utrecht. Wij hebben geen zicht op de boa's van de NS. Wellicht hebben zij ook nog bekeuringen geschreven.

Hij gaat verder en kaart de handhaverscapaciteit aan. Een verbod kan een preventieve werking hebben, waardoor geen extra handhavers nodig zijn. Men is nu al wel degelijk mee bezig, in elk geval op het station. De mensen die hier bewust worden neergezet door een criminele organisatie zullen daardoor Utrecht verlaten. Met ambtenaren van de gemeente Rotterdam is gesproken, waarbij werd aangegeven dat zij geen last meer hebben van criminele bendes. Er wordt in Rotterdam nog wel gebedeld maar daar vervolgens op gehandhaafd.

De heer Stam (PvdA) hoort geen aanpakmethode, maar alleen het wegsturen van deze bendes. Als barmhartigheid zo belangrijk is voor UtrechtNu!, wat willen zij dan doen om de mensen in armoede die dit doen verder te helpen?

De heer Bosch (UtrechtNu!) denkt dat de PvdA een te romantisch beeld heeft van nepbedelaars. Hij zegt niet dat die mensen niet uitgebuit worden. Deze mensen wonen vaak niet eens in Nederland, zij zijn hier tijdelijk en gaan ook weer terug. Het is niet duidelijk of er een aanpak is om deze mensen te helpen. Er zit nu ook geen hulp achter. Zij zitten gewoon op straat en het geld gaat naar de criminelen in welk land dan ook.

De heer Stam (PvdA) het zijn allemaal aantijgingen zonder feiten of onderbouwing. Het is niet bekend in hoeverre het een probleem is en wat de aanpak is. UtrechtNu! stuurt de mensen alleen maar weg.

De heer Bosch (UtrechtNu!) antwoordt dat er zitten wel zeker feiten achter zitten. Er zijn mensen die nepbedelen. Als dat niet meer in Utrecht kan gaan ze weg. Niet meer naar andere steden, want de meeste steden hebben inmiddels een bedelverbod. Het onderliggende probleem is het romantiseren van het crimineel bedelen.

De heer Stam (PvdA) het probleem is het criminaliseren van alle bedelaars. Het punt is dat UtrechtNu! dat onderscheid niet maakt. Wat is nu werkelijk de aanpak van UtrechtNu! zodat bedelen niet meer nodig is en de overlast wordt voorkomen.

De heer Bosch (UtrechtNu!) zegt dat UtrechtNu! bedelen niet criminaliseert. Zij willen een handhavingsstrategie waarbij dat juist niet wordt gecriminaliseerd en de overlastgevende bedelarij kan worden gestopt. Zij willen de mensen die niet kunnen rondkomen en de wanhoop nabij zijn liever helpen zodat ze niet meer hoeven te bedelen.

Commissielid Minnaert (BIJ1) zegt dat UtrechtNu! het heeft over overlastgevende bedelaars. Eerder heeft de heer Bosch aangegeven dat de huidige handvaten handhaving niet mogelijk maken, omdat het gaat om passief bedelen. Dat geeft geen overlast. Aan UtrechtNu! wordt gevraagd of dat klopt.

De heer Bosch (UtrechtNu!) antwoordt dat passief bedelen vaak door bendes gebeurt. Dat veroorzaakt wel overlast, maar daar kan nu niet op gehandhaafd worden.

Commissielid Minnaert (IJ1) is hierdoor in de war. Het gaat hierbij dus juist om bedelaars die niet intimideren. De bedelaars binnen de bendes geven dus eigenlijk geen overlast. De verhalen over intimidatie gaan dus over andere bedelaars. Waar gaat het voorstel eigenlijk over?

De heer Bosch (UtrechtNu!) antwoordt dat er wel overlast is, maar op basis van het artikel waarnaar verwezen wordt moet die overlast dermate worden aangetoond dat het moeilijk hierop kan worden toegepast. Dat blijkt, want in de stad is er maar één keer gehandhaafd en op het station 29 keer. De heer Bosch merkt verder op dat een boete in de stad 150 euro bedraagt en op het station 100 euro.

Commissielid Minnaert (BIJ1) blijft in de war. Als er niet op gehandhaafd kan worden omdat het niet is gekwalificeerd als overlast, waarom kwalificeert UtrechtNu! het dan wel als overlast?

De heer Bosch (UtrechtNu!) antwoordt dat het op het station wel duidelijk is. Daar zijn 29 mensen beboet. In de stad zou het niet duidelijk zijn. Er is dus in ieder geval sprake van een probleem. Op basis van de Wet personenvervoer kan het dus wel, maar in de stad kan het niet.

5 **De voorzitter** constateert dat het bijna vijf uur is. Zij vraagt hoe lang de heer Bosch nog bezig is met de beantwoording van de vragen. Aan de commissie wordt gevraagd of er behoefte is aan een tweede termijn om in te kunnen schatten hoeveel tijd er nog nodig is.

De heer Koning (D66) stelt voor om snel door te gaan om het debat af te ronden.

De voorzitter ziet instemmend geknik en besluit door te gaan met het debat. Zij geeft het woord aan UtrechtNu!.

10 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) reageert op de opmerking van de burgemeester dat een pilot van vier maanden wat kort is. Dat is inderdaad een politieke overweging. Als de raad enthousiast zou zijn zou UtrechtNu! graag een pilot van negen of twaalf maanden doen. Gezien de politieke realiteit kiezen zij echter voor een pilot van vier maanden.

De voorzitter vraagt of er behoefte is aan een tweede termijn.

15 **Mevrouw Meerding** (VVD) hoorde dat er maar één boete is uitgeschreven voor hinderlijk bedelen. Aan de burgemeester vraagt zij hoe dat past bij het aantal meldingen. Wordt er niet actief gebruik gemaakt van het artikel?

20 **Burgemeester Dijkstra** antwoordt dat zij niet alle boetes paraat heeft, maar dit betekent niet dat dit gedrag niet wordt aangepakt. Dat gebeurt meestal op een andere grond. Binnen de APV zijn daar meerdere mogelijkheden voor om het veroorzaken van overlast aan te pakken. Daar is wel heterdaad voor nodig. Dat maakt het een probleem. Het verschil tussen een algemeen bedelverbod en hoe het nu gebeurt is dat bij een algemeen bedelverbod alleen hoeft te worden aangetoond dat er wordt gebedeld. De situatie die nu geldt is complexer, dan moet een aantal andere zaken worden aangetoond. Sommige steden hebben het algemeen bedelverbod ingesteld omdat het in de handhavingspraktijk veel eenvoudiger is.

25 **De heer Bosch** (UtrechtNu!) meldt dat er bij het station 29 keer door handhavers is gehandhaafd. Van de politie is doorgekregen dat er 135 keer is opgetreden waarvan 125 keer bij Roemeense bedelbendes.

30 **De voorzitter** vraagt of er fracties die nog willen reageren. Dat is niet het geval. Zij vraagt hoe UtrechtNu! verder wil met dit initiatiefvoorstel.

De heer Bosch (UtrechtNu!) wil het doorgeleiden naar de raad.

De voorzitter vraagt of er fracties zijn die moties of amendementen willen indienen. Dat is niet zo. Het kan dus als een A-stuk naar de raad waarover gestemd kan worden.

35 De voorzitter geeft aan dat de vergadering daarmee ten einde is en sluit de vergadering om 17.02 uur.

TOEZEGGINGEN

40 Naar aanleiding van agendapunt 8: Raadsbrief Reactie op Managementletter 2023, zegt wethouder Schilderman toe in Q2 te berichten over de doorlichting van de financiële functie met o.a. aandacht voor de (de)centrale sturing en periodieke reviews. De adviescommissie Controle en Financiën wordt hierbij betrokken.

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

ID	Onderwerp	Toezegging	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
647	Afrondende besluitvorming Actieagenda Digitale Stad: M73	M73 Richtlijnen voor gebruik AI-applicaties (ChatGPT)	Personeel en Organisatie	29-05-2024		
641	Raadsbrief Reactie op Managementletter 2023	De wethouder zegt toe in Q2 te berichten over de doorlichting van de financiële functie met o.a. aandacht voor de (de)centrale sturing en periodieke reviews. De adviescommissie Controle en Financiën wordt hierbij betrokken.	Financiën	30-06-2024		
610	Raadsbrief Herijking Initiatievenfonds	In de brief over initiatievenfonds in Q2 2024 terug te komen op: handvaten voor draagvlak, inzicht op buurtniveau over ondersteunde initiatieven, onderzoeken of initiatieven door middel van prijzen gestimuleerd kunnen worden, hoe scholen actiever betrokken kunnen	Participatie	31-12-2024	Het monitoren van vrijwilligersvergoedingen en in hoeverre de buurtbudgetten op welke manier deze effect hebbe op het beschikbare budget in het initiatievenfonds terugkoppeling volgt in de voortgangsbrief van het opvolgend jaar.	

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

		worden en of het doen van aanvragen met e-herkenning ook via wijkbureaus kunnen lopen.				
609	Raadsbrief Lobbyregister	Het college komt voor de zomer met een brief over het inperken van lobbyactiviteiten van wethouders t.a.v. activiteiten in het verlengde van hun (voormalige) portefeuilles	Bestuurlijke zaken	30-06-2024	Het college komt voor de zomer met een brief over het inperken van lobbyactiviteiten van wethouders t.a.v. activiteiten in het verlengde van hun (voormalige) portefeuilles	
578	Forse vertragingen inning lokale belastingen	Naar verwachting in Q1 volgt een raadsbrief over de actuele situatie m.b.t. de achterstanden bij de BghU, de ICT-problematiek, de lopende contracten, een actuele waardering van de Waarderingskamer, een beeld van in hoeverre burgers last ervaren van de huidige achterstanden en mogelijk andere bestuurszaken (o.a. de	Financiën	31-03-2024		

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

		keuze voor een huisbankier).				
588	Raadsvoorstel Programmabegroting 2024: Vervolgonderzoek institutioneel racisme	Wethouder Streefland zal in het voorjaar de raad uitnodigen om het gesprek te voeren over een vervolgonderzoek Institutioneel Racisme.	Personeel en Organisatie	09-11-2023		
583	Raadsvoorstel Programmabegroting 2024: Verduurzaming UW	Wethouder Schilderman zal in het tweede kwartaal van 2024 een brief aan de raad sturen over verduurzaming bij UW.	Financiën	30-06-2024		
550	Raadsvoorstel Programmabegroting 2024: M393	M393 Online weerbaarheid jeugd	Openbare Orde en Veiligheid	09-05-2024		
582	Afrondende besluitvorming na debat over Minimum uurloon 14 euro bij aanbestedingen: verhoogd minimumloon	Wethouder Schilderman zal zich ervoor inzetten om bij nieuwe aanbestedingen een verhoogd minimumloon mogelijk te maken, binnen de wettelijke en juridische kaders, en de raad hierover voor de Voorjaarsnota 2024 informeren.	Financiën	30-06-2024		

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

531	Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	In Q2 2024 volgt een raadsbrief met een update over de aanpak huiselijk geweld, waarin ook het thema femicide wordt meegenomen.	Openbare Orde en Veiligheid	30-06-2024		
530	Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	Er volgt vóór einde 2024 een schriftelijke terugkoppeling aan de raad van het reguliere gesprek van de burgemeester met de directeur VRU over de brandveiligheid van veestallen.	Openbare Orde en Veiligheid	31-12-2024		
529	Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	In Q1 2024 ontvangt de raad een brief met een update over het beleid t.a.v. verwarde personen	Openbare Orde en Veiligheid	31-03-2024		
535	Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	De wethouder zegt toe: de financiële spelregels in uit te werken inzake de financiële werkwijze als onderdeel van de financiële verordening in afstemming met de adviescommissie	Financiën	30-06-2024		

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

		C&F (binnen een half jaar na gesprek met adviescie).				
528	Raadsbrief Minimumloon 14 euro bij aanbestedingen	In Q2 2024 volgt een brief met een terugkoppeling over de pogingen om bij eerstvolgende, daartoe geschikte aanbestedingen, een minimumloon van 14 euro als criterium mee te wegen bij de beoordelingscriteria (pilot), met daarin o.a. opgenomen: o het financiële aspect, voor zover mogelijk dit aangegeven kan worden o wat kansrijke contracten zijn om dit criterium in mee te laten wegen o wat gesprekken op dit vlak met de cateraar van de gemeente hebben opgeleverd	Financiën	30-06-2024		
527	Raadsbrief Actieagenda Digitale Stad 2023	In Q2 2024 volgt een brief met een uitvoeringsplan Digitale Stad, met daarin	Personeel en Organisatie	30-06-2024		

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

		o.a.: • een uitwerking op de visie digitale stad en een cijfermatige onderbouwing m.b.t. toegankelijkheid voor niet-digivaardigen • hoe IT-ers meer betrokken kunnen worden bij de uitvoering • hoe de gemeente omgaat met nieuwe technologieën, zoals A.I • een update over digitale toegankelijkheid, mede naar aanleiding van de audit die in februari plaats zal vinden • informatie over het bevorderen van digitale vaardigheden • een overzicht van plekken/aanbod van internet in de stad (o.a. bij buurthuizen en bibliotheken).				
526	Raadsbrief Toekomst Wijkplatforms 2023 – 2026	In Q3 2024 volgt een raadsbrief met een update over de voortgang wijkplatforms, o.a. over: o	Participatie	30-09-2024		

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

		<p>inclusiviteit en diversiteit o de ontwikkeling van wijkplatforms in wijken waar de voortgang nu nog achterblijft o een beschrijving per wijk over wat er nodig om tot een wijkplatformfunctie te komen o de ondersteuningsbehoefte per wijk/wijkplatform.</p>				
522	Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 14-09-2023 12. Evaluatie handhavingdossier binnenstad en het Berenschotrapport	<p>– In Q4 2023 volgt een raadsbrief over de stand van zaken van dit dossier met: o o.a. een toelichting op de interne werkwijze in de organisatie o met mogelijk informatie over de mandaatregeling o een financiële paragraaf met een actualisatie van de cijfers uit de raadsbrief van maart jl.</p>	Juridische zaken	31-12-2023		
506	Raadsvoorstel Aanpak burgerberaad jaarwisseling: M340	M340 Inclusiviteit mag wat kosten	Participatie	30-06-2024		

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

503	Afrondende besluitvorming na debat over Aanpak inclusieve stagemarkt en actieplan MBO: M316	M316 Hoog tijd voor een MBO–traineeship	Personeel en Organisatie	30-09-2024		
524	Raadsvoorstel Wijziging van de APV Utrecht partiële herziening 2023	De raad wordt Q1 2024 geïnformeerd over lachgascilinders in het afval en communicatie hierover richting inwoners.	Openbare Orde en Veiligheid	31-03-2024		
514	Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023: Analyse inhuur	Wethouder Streefland zal de raad in Q1 van 2024 een brief sturen met een analyse van de inhuur – waar zit de grootste inhuur, wat kan worden gedaan om die inhuur te verlagen en welke risico's zijn daaraan verbonden voor de opgaven?	Personeel en Organisatie	31-03-2024		
513	Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023: Toekomstbestendige ambtelijke organisatie	Wethouder Streefland zal eind Q4 een brief aan de raad sturen waarin in kaart zal worden gebracht wat er nodig is om de ambtelijke organisatie	Personeel en Organisatie	31-12-2023		

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

		toekomstbestendig te maken.				
482	Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023: M297	M297 In control op reëel en structureel begrotingsevenwicht.	Financiën	01-06-2024		
450	Voorjaarsnota 2023: rol ervaringsdeskundigheid binnen veiligheidsdomein	Burgemeester Dijkema zegt toe om de raad voor het einde van 2023 in een brief te informeren over de rol die zij voor ervaringsdeskundigheid ziet binnen het veiligheidsdomein.	Openbare Orde en Veiligheid	31-12-2023		
449	Voorjaarsnota 2023: plan van aanpak problematiek dakloosheid en verslaving	Burgemeester Dijkema zegt toe om de raad voor het einde van 2023 in een raadsbrief te informeren over het plan van aanpak van het college rondom de problematiek van dakloosheid en verslaving. Daarin betreft zij ook de aanpak van personen met verward gedrag.	Openbare Orde en Veiligheid	31-12-2023		

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

454	Voorjaarsnota 2023: planningsoptimisme	Het College zegt toe bij de volgende VJN, wanneer de Meerjarenprogramma's toegankelijker worden weergegeven, concreet in te gaan op 'planningsoptimisme'. Daarbij gaat het College ook in op de vraag of fondsen en reserves op meerjarenprogramma's wenselijk zijn.	Financiën	10-06-2024		
453	Voorjaarsnota 2023: scenario's invulling tekort	Het College zegt toe dat er bij de VJN 2024 scenario's komen voor de invulling van het tekort vanaf 2026 en 2027, zodat de Raad de voorkeur voor een bepaald scenario kan uitspreken.	Financiën	10-06-2024		
452	Voorjaarsnota 2023: gevolgen Septembercirculaire/Meicirculaire	Het college spreekt de ambitie uit de gevolgen voor Utrecht uit de Septembercirculaire c.q. de Meicirculaire tijdig, i.e. vijf dagen voorafgaand aan de bespreking van de	Financiën	10-11-2023		

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

		Programmabegroting resp. de Voorjaarsnota, met de Raad te delen.				
417	Raadsvoorstel Startdocument Burgerberaad: raad in positie	Wethouder Oosters zegt toe dat de raad bij het tweede burgerberaad in positie wordt gebracht om een keuze te maken uit meerdere uitgewerkte onderwerpen en dat die selectie van onderwerpen wordt voorbereid door middel van participatie met inwoners van de stad.	Participatie	30-09-2023	20231102: Genoemde deadline is hier niet van toepassing. Dit hangt af van de planning van een volgend burgerberaad.	
416	Raadsvoorstel Aanpassing beleidscyclus en programmabegroting: overzicht van effectindicatoren	Wethouder Schilderman zal aan de begroting 2024 een overzicht van effectindicatoren bieden, zodat de raad kan besluiten over geschikte indicatoren.	Financiën	30-10-2023		
415	Raadsvoorstel Aanpassing beleidscyclus en programmabegroting: Raadsbrief prioritering van ongedekte doelstellingen	Wethouder Schilderman informeert de raad in het tweede half jaar van 2023 in de nog te versturen raadsbrief over de dekking van moties over de omgang	Financiën	30-10-2023		

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

		die het college voorziet met de prioritering van ongedekte doelstellingen in beleidsnota's.				
414	Raadsvoorstel Zienswijze meerjarenbegroting BghU 2024-2027: verbeterplannen	Wethouder Schilderman informeert de raad in de tweede helft van 2023 over de verbeterplannen van de BghU om de bedrijfsvoering structureel te verbeteren.	Financiën	30-10-2023		
399	Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2024 – 2027 Het Utrechts Archief: technische sessie	In Q3 2023 wordt een Technische sessie gepland met commissie JWCS, HUA, bestuur en statenleden.	Personeel en Organisatie	30-09-2023		
344	Raadsbrief Regionale Veiligheidsstrategie: verbinding veiligheid en zorg	De burgemeester zegt toe in de jaarstukken stil te staan bij de voortgang op de verbinding van Veiligheid en Zorg. Zowel op regionaal als op stedelijk niveau.	Openbare Orde en Veiligheid	01-06-2024		
203	Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026: M312	M312 Plaats in natuurgebieden honden aan de lijn bordjes	Handhaving	10-02-2023		
262	Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-	De raad middels een raadsbrief te informeren in	Financiën	31-03-2023	Update – De toegezegde evaluatie wordt op dit	

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

	2026: evaluatie parkeertarieven	Q1 2023 over de uitkomsten van de evaluatie 25 van het proces rondom de parkeertarieven en de verwerking in het coalitieakkoord.			moment afgerond, de raad zal hierover uiterlijk in Q4-2023 worden geïnformeerd.	
237	Raadsvoorstel Vaststelling Besluit tot wijziging van de APV partiële herziening 2022: darkrooms	Burgemeester Dijkma zal inzichtelijk maken wat er in andere gemeenten bestaat aan beleid ten aanzien van darkrooms en de raad hierover per brief informeren	Handhaving	13-01-2023	Met de raadsbrieven van 16 mei 2023 (zknr.:11153557) en de brief van 9 januari 2024 (zknr.: 11943832) is deze toezegging afgedaan.	09-01-2024
183	Raadsvoorstel Vaststellen Bestemmingsplan Woningbouw Haarrijn en Haarrijnseplas verplaatsing grens bebouwde kom Maarssenseweg/Heldinnenlaan : N	M285 Ecologische waarde Haarrijn Poort Groene hart	Handhaving	13-01-2023		
238	Nood breekt wet: kraken	Burgemeester Dijkma zal, na ruggespraak daarover met de driehoek, de raad uiterlijk in Q1 2023 informeren over de uitwerking van de Wet	Openbare Orde en Veiligheid	31-03-2023	Uitstelbericht d.d. 4 april 2023	

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

		Handhaving kraakverbod en de omgang met kraken in de toekomst.				
218	Beantwoording SV 2022, nr. 90 over Openbaar maken persoonsgegevens bij zienswijzen na toestemming betrokkene 30-6-2022: reikwijdte	De wethouder zegt toe de raad uiterlijk Q4 2023 te informeren over de reikwijdte van het openbaren van e-mail/adreslijsten aan de raad.	Personeel en Organisatie	30-12-2023		
217	Raadsvoorstel Vaststelling Besluit tot wijziging van de APV partiële herziening 2022: termijn en wijze kennisgeving	De burgemeester zegt toe om opnieuw onderzoek te starten of de termijn en de wijze waarop kennisgeving moet plaatsvinden al dan niet beperkend werkt om te demonstreren. De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden meegenomen bij de volgende wijziging van de APV komend jaar (2023).	Openbare Orde en Veiligheid	31-05-2023	Uitstelbericht d.d. 4 april 2023 (kenmerk 11108194)	
138	Raadsvoorstel Zienswijze Ontwerpbegroting 2023-2026 Het Utrechts Archief: extern onderzoek	De wethouder zegt toe dat de resultaten van het externe onderzoek van Berenschot in Q4 2022	Personeel en Organisatie	30-11-2022		

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

		(oktober/november) aan de raad worden gestuurd.				
93	Programmabegroting 2022: nota WAAVA	De wethouder zegt toe uiterlijk in januari 2022 de al eerder toegezegde nota WAAVA toe te sturen naar de raad.	Financiën	30-09-2022	Update – in maart 2022 is gesproken over de nota WAAVA en is deze naar aanleiding van deze bespreking teruggenomen door college. Er wordt gewerkt aan een nieuwe versie van de nota WAAVA, die naar verwachting in Q4-2023 aan de gemeenteraad kan worden aangeboden.	
45	Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid ontwerp programmabegroting Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht 2022: meerkosten omgevingswet	De wethouder vraagt de RUD om een plan toe te sturen voor 1 september over de meerkosten van de omgevingswet, en stuurt dit plan in Q3 naar de raad.	Handhaving	30-09-2021	In de brief over de uitstel Overdracht van taken reflecteert het college over de meerkosten van overdracht van taken. Ook in de daaropvolgende kadernota's van de RUD (tevens verzonden aan de raad) wordt op dit onderwerp ingegaan.	28-06-2023

TOEZEGGINGENLIJST COMMISSIE VEILIGHEID BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024

15	Actuele motie 69, neem de catering in eigen dienst	Wethouder Voortman zal op een rij zetten hóe een scheiding tussen inbesteden van personeel en aanbesteden van producten bij de catering geregeld kan worden (los van of we daartoe overgaan).	Personeel en Organisatie	30-06-2020	20231101 Afgehandeld met Raadsbrief 15 juni 2023 cateringdienstverlening	15-06-2023
----	--	---	--------------------------	------------	---	------------

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

Datum	Onderwerp	Status	Indiener(s)	Portefeuillehouder	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar
29-02-2024	M94 Betrek demonstranten bij het demonstratiebeleid	Motie aangenomen	Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	29-08-2024	
29-02-2024	M72 Versterking Digitale inclusie en vaardigheden	Motie aangenomen	Ait Daoua, A. (Achraf) (D66)	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	29-05-2024	
29-02-2024	M75 Utrechtse Datastrategie	Motie aangenomen	Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks)	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	31-12-2024	
29-02-2024	M77 Ctrl+Utrecht, geef digitalisering de status die het verdient	Motie aangenomen	Oudejans, A.T. (Annemarijn) (Student&Starte r)	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	31-12-2024	
29-02-2024	M92 Integriteit komt niet vanzelf	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Burgemeester Dijksma	Bestuurlijke zaken	31-12-2024	

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

29-02-2024	M93 Participatie niet alleen voor individuen	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Burgemeester Dijkma	Bestuurlijke zaken	29-05-2024	
29-02-2024	M57 Herdenk het verzet, ook in Utrecht	Motie aangenomen	Bosch, D. (David) (UtrechtNu!)	Burgemeester Dijkma	Bestuurlijke zaken	29-08-2024	
29-02-2024	M56 Participeren kun je leren	Motie aangenomen	van Vliet, D.J. (Dirk-Jan) (D66)		Bestuurlijke zaken		
18-01-2024	M55 Behandel commissieleden gelijk	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA)		Bestuurlijke zaken		
18-01-2024	M54 Integere fractiemedewerkers	Motie aangenomen	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)		Bestuurlijke zaken	18-04-2024	
18-01-2024	M32 Hoger beroep vermogensgrens kwijtschelding lokale belastingen minima	Motie aangenomen	Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks)		Bestuurlijke zaken	18-04-2024	

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

18-01-2024	M05 Zonder geld geen gemeenten	Motie aangenomen	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)		Bestuurlijke zaken	18-04-2024	
07-12-2023	M436 Verhoog de vermogensgren s!	Motie aangenomen	Stellinga, H.J.J. (Hessel) (CDA)	Wethouder Schilderman	Financiën	30-03-2024	
07-12-2023	M438 Nachtstembure au	Motie aangenomen	Ait Daoua, A. (Achraf) (D66)	Burgemeester Dijksma	Burgerzaken	30-06-2024	
09-11-2023	M397 Samen keuzes maken en verantwoordelij kheid delen leidt tot betere resultaten	Motie aangenomen	Dada-Anthonij V. (Venita) (D66)	Wethouder Schilderman	Financiën		
09-11-2023	M430 Ondersteun het Bevrijdingsfesti val	Motie aangenomen	Bosch, D. (David) (UtrechtNu!)	Burgemeester Dijksma	Bestuurlijke zaken	31-05-2024	
09-11-2023	M409 Grip op investeringsen	Motie aangenomen	Passier, C.E. (Charlotte) (Volt)	Wethouder Schilderman	Financiën	30-06-2025	

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

09-11-2023	M387 Oproep staakt het vuren	Motie aangenomen	Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	31-12-2023	
02-11-2023	M381 Hoger minimumloon bij aanbestedinge n	Motie aangenomen	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA)	Wethouder Schilderman	Financiën	30-06-2024	
02-11-2023	M347 Reflecteer en informeer over verleden Prins Bernhard bij Prins Bernhardplein & Prins Bernhardlaan	Motie aangenomen	van Vliet, D.J. (Dirk-Jan) (D66)	Burgemeester Dijksma	Bestuurlijke zaken	01-06-2024	
21-09-2023	M327 Geef vrijwilligers de keuze op verkiezingsdag	Motie aangenomen	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Burgemeester Dijksma	Burgerzaken	31-07-2024	
21-09-2023	M328 Bijstand in het stembokje	Motie aangenomen	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Burgemeester Dijksma	Burgerzaken	21-12-2023	

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

06-07-2023	M294 Ambitie voor minder inhuur	Motie aangenomen	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA)	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	28-06-2024	
06-07-2023	M296 Eerst de sociale vraag goed kennen voordat je een bezuiniging overweegt	Motie aangenomen	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Wethouder Schilderman	Financiën	29-03-2024	
06-07-2023	M249 Overnemen aanbevelingen raadstoets Bewoners en Bestuur	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Burgemeester Dijkma	Bestuurlijke zaken	16-05-2024	
06-07-2023	M250 Snel overzicht? Stoplichten in de jaarstukken	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Wethouder Schilderman	Financiën	29-12-2023	
06-07-2023	M267 Vergoed ID en rijbewijzen van nakomelingen van tot slaaf gemaakten die naam wijzigen	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Burgemeester Dijkma	Burgerzaken	28-07-2023	Publiekszaken gaat uitvoering geven aan deze motie.

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

22-06-2023	M178 Continuïteit in aanpak Lucasbolwerk	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	22-09-2023	
22-06-2023	M173 Zet in op lokale decriminaliseri ng sekswerk	Motie aangenomen	Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	29-12-2023	
11-05-2023	M98 Bevorder privacy bij private camera's	Motie aangenomen	Koning, M.A. (Maarten) (D66)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid		
11-05-2023	M99 Waarborgen bij algoritmen en cameratoezicht	Motie aangenomen	Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid		
09-03-2023	M46 Stevige lobby	Motie aangenomen	Koning, M.A. (Maarten) (D66) Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	09-06-2023	

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			Bosch, D. (David) (PVV)				
09-03-2023	M48 Blijf zoeken naar mogelijkheden om online in te kunnen grijpen	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Kendir, E. (Esma) (Student&Starte r) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	09-06-2023	

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			Pagter, M. de (Marijn) (VVD)				
09-03-2023	M38 Vergoed identiteitsdocu menten na wijziging geslachtsregist ratie	Motie aangenomen	Snippe, L.C. (Lisanne) (Partij voor de Dieren) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Deldjou Fard, M. (Melody) (GroenLinks) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Burgemeester Dijksma	Burgerzaken		
09-03-2023	M37 Zorg en veiligheid met rijk voor stationsgebied	Motie aangenomen	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Steeg, B. van (Bert) (CDA) Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Snippe, L.C. (Lisanne) (Partij	Burgemeester Dijksma	Handhaving	09-06-2023	

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			voor de Dieren) Dada-Anthonij V. (Venita) (D66) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Kendir, E. (Esma) (Student&Starte r) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)				
09-03-2023	M35 Verkiezingsbor den als standaard	Motie aangenomen	Bosch, D. (David) (PVV) Ramaker, M.F. (Margreet) (VVD) Snippe, L.C. (Lisanne) (Partij voor de Dieren) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Burgemeester Dijksma	Burgerzaken		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

02-02-2023	M02 Plantaardige melk in gemeentelijke koffieautomate n	Motie aangenomen	Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	25-12-2023	Zoals in de memo Update Plantaardige Melk in Gemeentelijke Koffieautomate n van 12-09- 2023 gemeld wordt de raad in Q2 2024 verder geïnformeerd.
02-02-2023	M01 Civielrechtelijk, niet strafrechtelijk bij kraken	Motie aangenomen	Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Oudejans, A.T. (Annemarijn) (Student&Starte r) Sasbrink, A. (Anne) (Partij voor de Dieren)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	02-05-2023	13 april 2023 Uitstelbericht d.d. 4 april 2023 (kenmerk 11108194)

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			<p>Zwanenberg, P. (Pepijn) (GroenLinks)</p> <p>Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)</p>				
22-12-2022	M410 Volgend jaar alsnog kwijschelden belastingen minima	Motie aangenomen	<p>Hellevoort, M.N. (Meike) (GroenLinks)</p> <p>Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA)</p> <p>Vasters, J. (Joost) (D66)</p> <p>Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)</p> <p>Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Snippe, L.C. (Lisanne) (Partij voor de Dieren) Kendir, E. (Esma)</p>	Wethouder Schilderman	Financiën	31-03-2023	

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			(Student&Starte r) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)				
10-11-2022	M358 Lobbyregister	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren)	Burgemeester Dijksma	Bestuurlijke zaken		
10-11-2022	M321 Accres vanaf 2026	Motie aangenomen	Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Hellevoort, M.N. (Meike) (GroenLinks) Kendir, E. (Esma) (Student&Starte r) Vasters, J. (Joost) (D66)	Wethouder Schilderman	Financiën	28-04-2023	

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie)				
10-11-2022	M334 Mensenrechten als voorwaarde voor aanbestedinge n	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Sasbrink, A. (Anne) (Partij voor de Dieren) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair)	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	10-02-2023	
10-11-2022	M326 Utrechtse gemeenteraad Europa	Motie aangenomen	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Burgemeester Dijksma	Internationale Zaken en Regionale samenwerking		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

10-11-2022	M299 Kwijtschelden belastingen	Motie aangenomen	Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Snippe, L.C. (Lisanne) (Partij voor de Dieren) Kendir, E. (Esma) (Student&Starte r)	Wethouder Schilderman	Financiën		
13-10-2022	M293 Genoeg Capaciteit voor Demonstraties.	Motie aangenomen	Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	31-03-2023	07-04-2023 Uitstelbericht verzonden d.d. 4 april 2023 (kenmerk 11108194)

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

13-10-2022	M288 Doorzetten voor lokaal vuurwerkverbo d GL	Motie aangenomen	Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Oudejans, A.T. (Annemarijn) (Student&Starte r) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	30-04-2023	Voor het zomerreces 2023 informereren we u over de jaarwisseling 2023/2024.
------------	--	---------------------	--	-------------------------	--------------------------------	------------	---

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

13-10-2022	M292 Naar een veiligere jaarwisseling.	Motie aangenomen	Koning, M.A. (Maarten) (D66) Meerding, T.A.A. (Tess) (VVD) Steeg, B. van (Bert) (CDA) Assen, H. (Hester) (PvdA)	Burgemeester Dijkma	Openbare Orde en Veiligheid		
13-10-2022	M291 Evalueer jaarlijks beleid rondom demonstraties	Motie aangenomen	Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks) Oudejans, A.T. (Annemarijn) (Student&Starte r) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Burgemeester Dijkma	Openbare Orde en Veiligheid		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

13-10-2022	M267 Onafhankelijke klachtenafhandeling.	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA)	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	13-10-2023	
13-10-2022	M269 Ontslag als uitgangspunt voor discriminerend handelen	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair) Kendir, E. (Esma) (Student&Starte r) Heuven, M. van (Maarten)	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie	31-01-2023	Afgedaan met de raadsbrief Contouren van de Organisatiebre de aanpak Inclusie en Diversiteit van 22 december 2022

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			(Partij voor de Dieren)				
07-07-2022	M147 Versterken van raadsinstrumenten en de zichtbaarheid hiervan	Motie aangenomen	Pagter, M. de (Marijn) (VVD)	Wethouder Streefland	Personeel en Organisatie		
07-07-2022	M126 Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat	Motie aangenomen	Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks) Koning, M.A. (Maarten) (D66) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter) Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)		Bestuurlijke zaken		
10-03-2022	M68 Maak Utrechtse heffingen eerlijker	Motie aangenomen	Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Koning, F. de (Floor)	Wethouder Klein	Financiën		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			(GroenLinks) Bakker, H. (Has) (D66) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Koppelaar, J. (Jeffrey) (Student&Starte r) Steeg, B. van (Bert) (CDA) Wijmenga, J. (Jan) (ChristenUnie)				
23-12-2021	M493 Actieplan tegen etnisch profileren	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid		
23-12-2021	M495 Lobby voor een progressiever, realistischer drugsbeleid	Motie aangenomen	Koning, M.A. (Maarten) (D66) Corler, P.H. van (Peter) (GroenLinks) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starte r) Wiegant, R.	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid	01-07-2022	afgedaan op 19 december met brief Verzamelbrief Drugs en gokken 4e kwartaal 2023

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			(Ruurt) (SP) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Assen, H. (Hester) (PvdA)				
11-11-2021	M399 Een inclusief uniform bij Toezicht en Handhaving	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starte r) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren)	Burgemeester Dijksma	Handhaving	30-06-2022	De motie is afgehandeld met de raadsbrief Toestaan religieuze en levensbeschou welijke uitingen bij handhavers van 1 februari 2024.
11-11-2021	M396 – Betere begroting	Motie aangenomen	Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Streefand–	Wethouder Klein	Financiën		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Bakker, H. (Has) (D66) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starte r) Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Steeg, B. van (Bert) (CDA) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Deún, van H. (Henk) (PVV) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)				
--	--	--	---	--	--	--	--

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

11-11-2021	M360 Eerlijkere afvalstoffenheffing	Motie aangenomen	Bakker, H. (Has) (D66) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starte r) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren)	Wethouder Klein	Financiën		
20-05-2021	M85 Verzamel oud voedsel	Motie aangenomen	Steeg, B. van (Bert) (CDA) Streefland-Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Oosters, E.L. (Eva) (Student&Starte r) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Bos,	Burgemeester Dijkma	Openbare Orde en Veiligheid		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)				
04-02-2021	M24 Actuele Motie – Waardeer inzet van jongerenwerker s en buurtvaders en andere vrijwilligers bij het voorkomen van avondklokrelle n	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Isik, B. (Bülent) (PvdA) Koppelaar, J. (Jeffrey) (Student&Starte r)	Burgemeester Dijksma	Openbare Orde en Veiligheid		
04-02-2021	M23 Actuele Motie – Onderzoek mogelijkheden tot rechtsherstel voor de Roma en Sinti	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Abassi, I. el (Ismail) (DENK)	Burgemeester Dijksma	Burgerzaken		
03-12-2020	M422 Pleit voor afschaffing van	Motie aangenomen	Abassi, I. el (Ismail) (DENK)	Burgemeester Den Oudsten	Openbare Orde en Veiligheid		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

	het boerkaverbod		Sungur, M. (Mahmut) (DENK)				
03-12-2020	M421 Samen naar een veilige en ondernemende Amsterdamsest raatweg	Motie aangenomen	Corler, P.H. van (Peter) (GroenLinks) Koning, M.A. (Maarten) (D66) Koppelaar, J. (Jeffrey) (Student&Starte r) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Burgemeester Den Oudsten	Openbare Orde en Veiligheid		
03-12-2020	M382 Eerlijkere verdeling woonlasten	Motie aangenomen	Bakker, H. (Has) (D66) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starte r)	Wethouder Klein	Financiën		
03-12-2020	M367 Doeltreffende raad	Motie aangenomen	Pagter, M. de (Marijn) (VVD)	Burgemeester Den Oudsten	Bestuurlijke zaken	30-06-2021	

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

05-11-2020	M327 – Meer bekendheid bij lokale ondernemers over gemeentelijke aanbestedings projecten	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Streefland– Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Sturkenboom, T. (Tessa) (Student&Starte r)	Wethouder Klein	Financiën		
05-11-2020	M326 Geen gemeentelijke opdrachten aan discriminerende bedrijven	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Bakker, H. (Has) (D66) Sturkenboom,	Wethouder Klein	Financiën		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			T. (Tessa) (Student&Starter)				
05-11-2020	M324 Toekomst van het aanbesteden in het sociaal domein	Motie aangenomen	Bakker, H. (Has) (D66) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Streefland- Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Wethouder Klein	Financiën		
15-10-2020	M311 Oproep tot vervroegd evalueren van boerkaverbod	Motie aangenomen	Abassi, I. el (Ismail) (DENK)	Burgemeester Den Oudsten	Openbare Orde en Veiligheid		
01-10-2020	M298 Escalatieladder	Motie aangenomen	Koppelaar, J. (Jeffrey) (Student&Starter) Ferket, J. (Jony) (D66)	Burgemeester Den Oudsten	Openbare Orde en Veiligheid		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks) Streefland- Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Wiegant, R. (Ruurt) (SP)				
01-10-2020	M291 Venstertijden voor kwetsbare Utrechters	Motie aangenomen	Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Ferket, J. (Jony) (D66) Waveren, A. van (Sander) (CDA)	Burgemeester Den Oudsten	Openbare Orde en Veiligheid		
01-10-2020	M292 Gemeenteraad in positie_	Motie aangenomen	Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Ferket, J. (Jony) (D66) Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Heuven, M. van	Burgemeester Den Oudsten	Openbare Orde en Veiligheid		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			(Maarten) (Partij voor de Dieren) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Deún, van H. (Henk) (PVV) Koppelaar, J. (Jeffrey) (Student&Starte r)				
16-07-2020	M222 Gebruik beschikbare handhavingsca paciteit voor verkeersveilig heid!	Motie aangenomen	Waveren, A. van (Sander) (CDA) Rajkowski, Q.M. (Queeny- Aimée) (VVD) Deún, van H. (Henk) (PVV) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)	Burgemeester Den Oudsten	Openbare Orde en Veiligheid		
16-07-2020	M212 Investeringspro	Motie aangenomen	Bakker, H. (Has) (D66) Koning, F. de	Wethouder Klein	Financiën		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

	gramma kaderbrief		(Floor) (GroenLinks) Streefland- Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Dalen, M.G. van (Martijn) (VVD)				
16-07-2020	M200 bestaanszekerh eid op 1	Motie aangenomen	Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks)	Wethouder Klein	Financiën		
12-03-2020	M68 Stop intimidatie abortuskliniek	Motie aangenomen	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Oosters, E.L. (Eva) (Student&Starte r)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		
20-02-2020	M62 Is gemeentelijke ombudsman terug van weggeweest	Motie aangenomen	Isik, B. (Bülent) (PvdA) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Koning,	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			M.A. (Maarten) (D66) Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks) Oosters, E.L. (Eva) (Student&Starte r) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Streefland- Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Deún, van H. (Henk) (PVV)				
20-02-2020	M61 Extra regels vragen zorgvuldige uitvoering	Motie aangenomen	Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks) Koning, M.A. (Maarten) (D66) Streefland-	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie)				
20-02-2020	M60 Passende ondersteuning en begeleiding bij een vergunningsaanvraag	Motie aangenomen	Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks) Oosters, E.L. (Eva) (Student&Starters) Koning, M.A. (Maarten) (D66)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		
19-12-2019	M479 Volgmeldingen van overlast over het Nieuwe Zandpad serieus op	Motie aangenomen	Assen. M.H. (Hester) (PvdA)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		
19-12-2019	M478 Motie Duurzaam en natuurinclusief Nieuw Zandpad	Motie aangenomen	Sasbrink, A. (Anne) (Partij voor de Dieren)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

19-12-2019	M477 Tijdelijke natuur bij het Nieuwe Zandpad	Motie aangenomen	Sasbrink, A. (Anne) (Partij voor de Dieren)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		
19-12-2019	M471 Het Nieuwe Zandpad Dan ook (ver)nieuw(end)e hulpverlening en ondersteuning	Motie aangenomen	Streefland- Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Schers, S.R.M. (Sophie) (GroenLinks)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		
14-11-2019	M399 Meer studenten inschrijven=meer initiatief uit de stad	Motie aangenomen	Homan, T. (Tim) (Student&Starte r) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Waveren, A. van (Sander) (CDA)	Burgemeester Van Zanen	Burgerzaken		
14-11-2019	M334 Maak initiatieven mogelijk door meer flexibel	Motie aangenomen	Dekkers, F. (Fred) (GroenLinks) Zweth, R. van der (Rick)	Wethouder Klein	Financiën		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

	en zonder schotten		(PvdA) Bakker, H. (Has) (D66) Streefland- Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie)				
17-10-2019	M302 Geen subsidie voor een topsalaris	Motie aangenomen	Abassi, I. el (Ismail) (DENK) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Deún, van H. (Henk) (PVV) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Homan, T. (Tim) (Student&Starte r) Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Roodenburg, L.A. (Lars) (D66) Streefland-	Wethouder Klein	Financiën		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA)				
18-07-2019	M262 Wijs gebieden aan voor aanpak lachgas	Motie aangenomen	Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Isik, B. (Bülent) (PvdA) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		
18-07-2019	M230 Sparen is verstandig, straf het niet af	Motie aangenomen	Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Wethouder Klein	Financiën		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			Waveren, A. van (Sander) (CDA) Homan, T. (Tim) (Student&Starte r) Roodenburg, L.A. (Lars) (D66) Streefland- Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie)				
11-07-2019	M127 Straatnamen	Motie aangenomen	Zwanenberg, P. (Pepijn) (GroenLinks) Saiah, M. (Mohammed) (D66) Isik, B. (Bülent) (PvdA) Esch, E.M. van (Eva) (Partij voor de Dieren)	Burgemeester Van Zanen	Burgerzaken		
06-06-2019	M110 Raadstoets draagt bij aan beter	Motie aangenomen	Dekkers, F. (Fred) (GroenLinks) Hoonte, GJ te	Wethouder Klein	Financiën		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

	vormgeven beleid en bijsturen als het nodig is		(Gertjan) (VVD) Dekker- Abdulaziz, H. (Hind) (D66) Isik, B. (Bülent) (PvdA) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Homan, T. (Tim) (Student&Starte r) Sasbrink, A. (Anne) (Partij voor de Dieren)				
06-06-2019	M105 Verantwoorden mag wel iets kritischer	Motie aangenomen	Homan, T. (Tim) (Student&Starte r) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Waveren, A. van (Sander) (CDA)	Wethouder Klein	Financiën		
06-06-2019	M103 Voorkom onnodige	Motie aangenomen	Gilissen, D.N.E.A.	Wethouder Klein	Financiën		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

	tegenvallers: actualiseer de indexen		(Dimitri) (VVD) Schilderman, S.E. (Susanne) (D66) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Wiegant, R. (Ruurt) (SP)				
06-06-2019	M102 Jaarstukken leesbaar en op hoofdpijnen	Motie aangenomen	Roodenburg, L.A. (Lars) (D66) Streefland- Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Homan, T. (Tim) (Student&Starte r) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Deún, van H. (Henk) (PVV)	Wethouder Klein	Financiën		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

06-06-2019	M101 Goed verantwoorden begint met goede indicatoren	Motie aangenomen	Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Streefland- Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Homan, T. (Tim) (Student&Starte r) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA) Roodenburg, L.A. (Lars) (D66) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)	Wethouder Klein	Financiën		
------------	--	---------------------	---	--------------------	-----------	--	--

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

06-06-2019	M98 Overnemen aanbevelingen raadstoets cultuur	Motie aangenomen	Assen. M.H. (Hester) (PvdA) Bijsterbosch, E. (Ellen) (D66) Pagter, M. de (Marijn) (VVD) Wijmenga, J. (Jan) (ChristenUnie) Oosters, E.L. (Eva) (Student&Starte r) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Deldjou Fard, M. (Melody) (GroenLinks)	Wethouder Klein	Financiën		
------------	--	---------------------	---	--------------------	-----------	--	--

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)				
06-06-2019	M88 Steun bij het rijk voor aankpak criminaliteit en ondermijning in het bijzonder	Motie aangenomen	Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Deún, van H. (Henk) (PVV) Isik, B. (Bülent) (PvdA) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Rajkowski, Q.M. (Queeny- Aimée) (VVD) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Dun, C.M. van	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			(Corine) (D66) Schers, S.R.M. (Sophie) (GroenLinks)				
23-05-2019	M63 Van Nationaliteit Onbekend naar Staatloos	Motie aangenomen	Streefland- Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Assen. M.H. (Hester) (PvdA) Podt, A. (Anne- Marijke) (D66) Dekkers, F. (Fred) (GroenLinks) Oosters, E.L. (Eva) (Student&Starte r) Wiegant, R. (Ruurt) (SP) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Burgemeester Van Zanen	Burgerzaken		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

28-03-2019	M30 Reactie raad 030 op regionaal beleidsplan politie	Motie aangenomen	Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks) Deún, van H. (Henk) (PVV) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Isik, B. (Bülent) (PvdA) Waveren, A. van (Sander) (CDA)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		
28-03-2019	M31 Posters plakken? Dat kan anders en beter	Motie aangenomen	Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren) Deún, van H. (Henk) (PVV) Boer, A.H. de (Heleen) (GroenLinks) Homan, T. (Tim)	Burgemeester Van Zanen	Burgerzaken		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			(Student&Starte r) Streefland- Driesprong, R. (Rachel) (ChristenUnie) Sungur, M. (Mahmut) (DENK) Zweth, R. van der (Rick) (PvdA)				
14-03-2019	M16 Uitwerking integraal veiligheidsplan 2019-2022: Verkeersveiligh eid	Motie aangenomen	Waveren, A. van (Sander) (CDA) Deún, van H. (Henk) (PVV) Wiegant, R. (Ruurt) (SP)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		
05-07-2018	M91 Verantwoordin gsdag	Motie aangenomen	Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Koning, F. de (Floor) (GroenLinks) Roodenburg, L.A. (Lars) (D66) Zweth, R.	Wethouder Klein	Financiën		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			van der (Rick) (PvdA)				
08-02-2018	M20 Meer flex?	Motie aangenomen	Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Eggermont, M (Michel) (SP) Metaal-Froon, M.T.M. (Marloes) (CDA) Ooijen, M. van (Maarten) (ChristenUnie) Rajkowski, Q.M. (Queeny- Aimée) (VVD)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		
09-11-2017	M195 Wij willen wijkagenten	Motie aangenomen	Vries, S. de (Steven) (GroenLinks)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		
09-02-2017	M1 Kinderburgeme ester	Motie aangenomen	Podt, A. (Anne- Marijke) (D66)	Burgemeester Van Zanen	Bestuurlijke zaken		
10-11-2016	M215 Geluidswerend e maatregelen	Motie aangenomen	Sienot, M.F. (Matthijs) (D66) Uringa, G.J.	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

	MotorCross op Lage Weide		(Jolande) (ChristenUnie) Esch, E.M. van (Eva) (Partij voor de Dieren) Isik, B. (Bülent) (PvdA)				
10-11-2016	M203 24 uren bezetting politiepost Leidsche Rijn	Motie aangenomen	Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		
30-06-2016	M84 Gezamenlijke aanpak discriminatie	Motie aangenomen	Kleuver J.A. (Arjan) (D66) Vries, S. de (Steven) (GroenLinks) Haage, M.W. (Marleen) (PvdA)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		
09-06-2016	M77 Ook de Breedstraatbuurt maken we samen	Motie aangenomen	Freytag, F. (Reinhild) (Student & Starter) Bas, S. (Selma) (D66) Rajkowski,	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			Q.M. (Queeny-Aimée) (VVD)				
30-06-2015	M83 Democratische verankering nieuwe vormen van regionale samenwerking	Motie aangenomen	Schipper, T.W. (Tim) (SP) Waveren, A. van (Sander) (CDA) Esch, E.M. van (Eva) (Partij voor de Dieren) Paardekooper, B.P. (Brechtje) (GroenLinks) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Menke, S. (Steven) (Student & Starter) Meijer, B. (Bas) (D66) Gilissen, D.N.E.A. (Dimitri) (VVD) Haage, M.W. (Marleen)	Burgemeester Van Zanen	Bestuurlijke zaken		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			(PvdA) Ooijen, M. van (Maarten) (ChristenUnie)				
06-11-2014	M137 Aandacht voor subjectieve veiligheid	Motie aangenomen	Fokke, B. (Bram) (D66) Uringa, G.J. (Jolande) (ChristenUnie) Post, R. (Ruben) (PvdA) Gemert, N.M. van (Nicole) (SP)	Wethouder Van Hooijdonk	Openbare Orde en Veiligheid		
17-07-2014	M52 Maak Babs voor één dag mogelijk in Utrecht voor alle Nederlanders	Motie aangenomen	Scholten, S. (Sanne) (D66) Esch, E.M. van (Eva) (Partij voor de Dieren) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Wijlhuizen, V.A. (Vincent) (SP) Menke, S.	Burgemeester Van Zanen	Burgerzaken		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			(Steven) (Student & Starter) Rajkowski, Q.M. (Queeny- Aimée) (VVD) Vries, S. de (Steven) (GroenLinks) Metaal-Froon, M.T.M. (Marloes) (CDA) Ooijen, M. van (Maarten) (ChristenUnie)				
12-06-2014	M43 Wensen en bedenkingen Utrecht majeure projecten VRU	Motie aangenomen	Schipper, T.W. (Tim) (SP) Esch, E.M. van (Eva) (Partij voor de Dieren) Kleuver J.A. (Arjan) (D66) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht) Menke, S. (Steven)	Burgemeester Van Zanen	Openbare Orde en Veiligheid		

AANGENOMEN MOTIES COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN 21 MAART 2024. TER INFORMATIE

			(Student & Starter) Rajkowski, Q.M. (Queeny-Aimée) (VVD) Vries, S. de (Steven) (GroenLinks) Haage, M.W. (Marleen) (PvdA) Metaal-Froon, M.T.M. (Marloes) (CDA) Ooijen, M. van (Maarten) (ChristenUnie)				
--	--	--	---	--	--	--	--

VERSLAG ADVIESCOMMISSIE CONTROLE EN FINANCIËN

11 januari 2024, 09.00–10.30 uur

Burgemeesterskamer Stadhuis

Adviescommissie: Jantine Zwinkels (vz.) Derk van Bergen, Ruud Maas, Fred Claasen, Gert Dijkstra, Margreet Ramaker, Ruben Snijder, Joost Vasters, Rick van der Zweth en Daniëlle Rijnders (raadsadviseur Control & Audit)

Overige deelnemers: Jurjen Bakker (strategisch adviseur financiën), Jasmin Grundauer (manager concernaudit), Gerth Molenaar (Rekenkamer), Ankie Reijnen (strategisch adviseur financiën), Stefanie Smith (strategisch adviseur), Katie Zwetsloot (concerncontroller), Niels Fritz en Bob Leeuwenkamp (Deloitte)

Toehoorder: Merel Diemont, griffie gemeente Amsterdam

Niet aanwezig: Rob Sym (hoofd financiën a.i.) en Cees Bos, David Bosch, Bert van Steeg en Stevie Noltén (adviescommissie)

Notulen: Rosenbaum Select, notulisten & verslaggevers

1. a. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet allen welkom. De Adviescommissie feliciteert mevrouw Zwetsloot met haar benoeming tot concerndirecteur bedrijfsvoering (per 1 februari a.s.).

b. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld zoals opgegeven.

2. Vaststellen verslag vorige bijeenkomst (30-11-2023)

Zie blz. 1, agendapunt 3, ingekomen stukken. Wat daar staat is niet juist. Mevrouw Grundauer benadrukt dat het jaarrapport Concernaudit *niet* binnenkort gereed is, want het verslagjaar loopt tot en met 31 maart. Het jaarrapport wordt pas daarna samengesteld. In de vorige vergadering ging het over het risicovolle project Wervengebied. Mevrouw Grundauer meldde toen dat het rapport dáárvan in de afrondende fase was.

Allen kunnen zich vinden in het verslag, met inachtneming van de opmerking.

3. Ingekomen en verzonden stukken

Geen bijzonderheden.

4. Aanbevelingen P&C-cyclus en evaluatie programmabegroting 2024

Mevrouw Rijnders licht toe dat het DB de adviescommissie heeft verzocht verbeteringen te doen voor de de P&C-cyclus zoals opgenomen in het vergaderschema voor 2024. Daarvoor heeft zij een presentatie en notitie gemaakt o.b.v. input vanuit de werkwijzebijeenkomst op 24 augustus en de evaluatie bij de programmabegroting. Het is dus de bedoeling dat de Adviescommissie van

gedachten wisselt over de inrichting van het proces, niet over inhoudelijke zaken. Het onderwerp komt in de volgende vergadering (15 februari a.s.) nogmaals op de agenda; daarna formuleert de Adviescommissie een advies aan het DB. Vervolgens beslist het DB.

Kennisniveau

Tijdens de werkwijzebijeenkomst en tijdens de evaluatie kwam vaak ter sprake dat het kennisniveau in de raad niet op gelijk peil is, wat het lastig maakt om te zinvol te debatteren over financiële zaken. Welke verbeteringen zijn denkbaar? Hierop wordt opgemerkt dat de ontbijtsessies als plezierig zijn ervaren, al bleven deze wel wat algemeen. Meer verdieping zou fijn zijn geweest al is het ook een verantwoordelijkheid van de fractie zelf wordt aangegeven. De behoefte daaraan wordt herkend; de suggestie wordt gedaan om het kennisniveau te verbeteren, bijvoorbeeld door middel van een paar bijeenkomsten over dossiers met een grote financiële component. De te bespreken onderwerpen zouden per fase in de P&C-cyclus door de Adviescommissie vastgesteld kunnen worden aan de hand van vooraf per fractie geïnterviewde vragen/thema's.

De suggestie wordt gedaan om de griffie te vragen om voor beginnende raadsleden een introductieprogramma samen te stellen. Daar wordt al aan gewerkt, zegt mevrouw Rijnders, en er wordt aan gedacht om dat ook via webinars te doen, zodat men ze nóg eens kan bekijken. Overigens kunnen nieuwe fracties de griffie altijd om ondersteuning en toelichting vragen. De heer Claasen wijst op de website van de [Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#); daar is veel interessants te vinden.

Vergaderschema jaarstukken

Tijdens de werkwijzebijeenkomst hebben raadsleden aangegeven dat zij meer betrokken wil zijn bij de behandeling van de jaarstukken. De suggestie werd toen gedaan om het beleidsmatige deel voortaan ter bespreking bij de raadscommissies op de agenda te zetten. Een lastig punt is dat de jaarstukken en de voorjaarsnota tegenwoordig tegelijk komen, wat voor alle betrokkenen een zware belasting is. Het is een beetje jammer, wordt gezegd, dat bespreking van de jaarrekening zo financieel gericht is; er zijn ook wel andere aspecten waar iets over te zeggen valt, maar daar komen we nu te weinig aan toe. Allen zijn het erover eens dat het de moeite waard is om dit eens te proberen, ook al heeft het consequenties voor de werkdruk van de reguliere comités. Aan de andere kant: er is ook wel iets voor te zeggen om gedurende enkele cycli ervaring op te doen met een nieuwe aanpak, en deze naar bevind van zaken te optimaliseren. Bij de bespreking kan duidelijk onderscheid worden gemaakt: eerst de terugblik (jaarrekening), daarna de vooruitblik (voorjaarsnota). Er kan ook worden gekozen voor strikt financiële bespreking in aanwezigheid van de portefeuillehouder Financiën, maar dan kunnen er geen inhoudelijke vragen worden gesteld over andere portefeuilles. Anderen vinden juist dat de effectiviteit van beleid te weinig aan bod komt, maar als dat erbij moet is één avond waarschijnlijk te krap. Na enige discussie wordt de Adviescommissie erover eens dat de terugblik over de programma's het beste kan plaatsvinden in de reguliere commissies.

Vergaderschema voorjaarsnota en programmabegroting

Er worden nu zeven dagdelen besteed aan de voorjaarsnota, en vijf dagdelen aan de programmabegroting in de cie's. Mevrouw Zwetsloot merkt op dat de voorjaarsnota een integraal stuk is, terwijl de ambtelijke organisatie de programmabegroting ziet als 'technische weergave' van de voorjaarsnota. Zij adviseert om als raad ook het zwaartepunt bij de voorjaarsnota te leggen, en in mindere mate bij de programmabegroting. Enkele aanwezigen zouden wel graag een raadsvoorstel voor de programmabegroting willen blijven ontvangen. De voorjaarsnota moet zodanig van samenstelling zijn dat het nog wel mogelijk is om veranderingen voor te stellen. Er is behoefte aan meer duidelijkheid over waarop de raad kan sturen. Allen zijn het erover eens dat het wel wenselijk is om aparte dagdelen te plannen voor de programmabegroting, maar dat mogen er minder zijn dan nu als de PB een echte technische uitwerking is van de VJN. Paralel vergaderen is voor wethouders en voor kleine fracties wel lastig.

Schriftelijke vragen

Er is niet veel tijd om schriftelijke vragen in te dienen. Dit leidt tot nogal wat stress, zowel bij de politici als bij de ambtelijke organisatie. Kan het anders? Bijvoorbeeld via telefonische gesprekken met ambtenaren? De Adviescommissie vindt het belangrijk om te weten welke vragen andere fracties hebben gesteld; dan liggen schriftelijke vragen toch het meest voor de hand. Misschien moeten er wat aanvullende afspraken gemaakt: we houden het aantal vragen beperkt, en we brengen geen 'als vraag vermomde' mededelingen in. Er worden altijd veel technische vragen gesteld; die kunnen zonder meer ambtelijk worden afgedaan en worden gepubliceerd, zodat alle raadsleden er kennis van kunnen nemen. Politieke vragen kunnen dan evengoed wel schriftelijk worden gesteld, eventueel door de betreffende wethouder in de commissievergadering te beantwoorden.

Desgevraagd geeft mevrouw Reijnen aan dat het in korte tijd niet mogelijk is om binnenkomende vragen te ordenen naar onderwerp, want niet alle fracties sturen hun vragen tegelijk in. De beantwoording gaat teveel tijd kosten als de ambtelijke organisatie moet wachten tot de sluiting van de indieningstermijn. Dit kan wel naderhand.

Algemene beschouwingen

Het is nu gebruikelijk om de partijen in volgorde van omvang aan het woord te laten – de oppositie eerst. Meestal neemt de aandacht en energie gedurende de ochtend af, waar vooral de kleine fracties last van hebben. Bovendien krijgen zij maar zo weinig spreektijd dat zij hun punten niet kunnen maken. Mevrouw Rijnders doet de suggestie om na te denken over een andere vorm. Aan de fracties zou gevraagd kunnen worden om hun belangrijkste onderwerpen te pitchen, allen zouden gelijke spreektijd kunnen krijgen of de afspraak zou kunnen zijn dat we anders omgaan met interrupties. Al met al is er voorkeur om het voorlopig te laten zoals het is, al wordt het idee om het anders te gaan doen niet afgewezen.

Het zou fijn zijn als het college meer inhoudelijk reageert op de bijdragen van de partijen, wordt gezegd, maar dit wordt niet breed gedeeld. Het college is goedbeschouwd toeschouwer bij de algemene beschouwingen; het is 't enige debat tussen de fracties onderling.

Overige onderwerpen

Aan de leesbaarheid van de financiële stukken wordt al een paar jaar veel aandacht besteed, en dat moet zo blijven. Mevrouw Rijnders stelt voor om na te gaan hoe dit bij andere gemeenten wordt gedaan, of om eens op bezoek gaan bij een auditcommissie in een andere stad. Er wordt opgemerkt dat er op de leesbaarheid van raadsvoorstellen nog (veel) winst te behalen is. Deze worden nog niet geformuleerd volgens de afspraken uit Sturen en verantwoorden. De heer Maas stelt voor om het hier met elkaar over te hebben, zowel in de Adviescommissie als met ambtenaren: wat is er nog nodig om de gewenste verbeterslag te maken? Ook zou de Adviescommissie een brief kunnen opstellen waarin de afspraken worden gememoreerd.

De raadstoets wordt als instrument gewaardeerd, maar meestal wordt het stil als de aanbevelingen eenmaal zijn aangenomen. De bevindingen zouden standaard geagendeerd kunnen worden in de desbetreffende commissie, zoals bij de Rekenkamer gebruikelijker is. En het zou ook gewaardeerd worden als de raadsrapporteurs een advies formuleren. In elk geval vindt de Adviescommissie het belangrijk dat er wordt teruggekoppeld over de voortgang van de aanbevelingen van een raadstoets.

5. Jaarplan 2024

Zie het overzicht in de vergaderagenda; hierin kunnen allen zich vinden. De wintersessie vindt plaats op 1 maart a.s., van 10.00–16.00 uur.

SCHORSING

De beide accountants verlaten de vergadering.

6. Raadsvoorstel verlenging accountant boekjaar 2024 en aanbesteding 2025

Van dit agendapunt wordt separaat verslag gedaan.

7. Rondvraag en sluiting

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraagmogelijkheid. De vergadering wordt gesloten.

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer 3806
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 21 maart 2024
Agendapunt 9
Titel Raadsbrief Voortgangsrapportage 2023 nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden'
ID 4013
Behandelend ambtenaar Angelique Vaars
Telefoon 14030
E-mail secretariaat.veiligheid@utrecht.nl
Datum collegebesluit
Geocodering
Thema
Portefeuillehouder Burgemeester Dijkma
Beleidsveld Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel
Reden niet referendabel
Raadsadviseur (lijst) Raadsadviseur/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel
Resultaat commissiebehandeling
Resultaat raadsbehandeling

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	15 februari 2024
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	21 maart 2024

Voorgesteld besluit

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Angelique Vaars, Lexa van Daalen, Monique Groenhuijzen	Datum	28 november 2023
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	11870520
E-mail	secretariaatveiligheid@utrecht.nl	Onderwerp	Voortgangsrapportage 2023 nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden'
Bijlage(n)	1	Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Bij deze brief treft u, zoals in het voorjaar aan u is toegezegd, de eerste uitgebreide voortgangsrapportage aan van de door u vastgestelde ondermijningsnota "*Grenzen stellen, perspectief bieden*". Deze rapportage met tussentijdse resultaten opgesteld aan de hand van de methode "Rijker Verantwoorden" waarbij we niet alleen cijfers, maar ook verhalen en ervaringen uit de praktijk gebruiken om te laten zien wat is gedaan met welk effect. Dit omdat we weten dat bepaalde criminaliteitsontwikkelingen en fenomenen zich moeilijk laten vatten in data.

Vanwege de grote zorgen die we allen hebben over de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit in onze stad, is begin 2022 gestart met de opbouw van een integrale aanpak met tientallen partners in het veiligheids- zorg en sociaal domein. Dit in nauwe samenhang met de regionale samenwerkingsverbanden zorg- en veiligheidshuis en het RIEC (Regionale Informatie en Expertisecentrum voor georganiseerde criminaliteit). Onze integrale aanpak in Utrecht heeft als belangrijkste uitgangspunt de titel van de nota: grenzen stellen en perspectief bieden gaan hand in hand, ze zijn beide nodig om criminaliteit duurzaam te doorbreken. De aanpak is gestoeld op twee pijlers: het doorbreken van criminele carrières (voorkomen jonge aanwas en voorkomen doorgroei in criminaliteit) en het doorbreken van criminele geldstromen (waarbij we meer inzicht willen krijgen in criminele verdienmodellen en fenomenen om waar mogelijk en nodig barrières op te werpen). In beide pijlers is focus aangebracht voor de komende periode.

In de rapportage ziet u wat we de afgelopen periode hebben gedaan op de focuspunten. Enkele voorbeelden:

- Om criminaliteit te voorkomen: op 40 scholen zijn les- en spreekuren gestart over risico's van drugscriminaliteit. Scholen kunnen zorgen melden, er zijn vadertrainingen gehouden, ondernemers zijn voorgelicht over de risico's van ondermijning en op mogelijkheden gewezen van het (anoniem) melden van signalen van criminaliteit.
- Om doorgroei in criminaliteit te voorkomen: er zijn 22 professionals opgeleid als VOG-ambassadeur (die jongeren helpen met hun tweede kans). In totaal zijn 35 jongeren gestart met een werk- of sportprogramma met intensieve begeleiding voor een ander perspectief dan criminaliteit. Verder zitten inmiddels tientallen jongeren /jongvolwassenen in een zogenaamde Top X doorgroeiers aanpak (PGA).

- Er is een project opgezet voor de integrale aanpak ernstig overlastgevende en criminele families, aangezien in Utrecht relatief veel criminele samenwerkingsverbanden zijn met familiale relaties.
- Er is veel tijd geïnvesteerd in het inzichtelijk maken van de omvang van plofkraker-problematiek in Utrecht die helaas voor veel problemen in Duitsland zorgen. Er is inmiddels een groep van naar schatting 400 personen in Nederland, waarvan ongeveer 2/3 afkomstig is uit Utrecht/Midden-Nederland. Zij plegen in wisselende samenstelling deze gewelddadige delicten.
- Er zijn 5 extra PGA-experts aangesteld (persoonsgerichte aanpak experts) die in de wijken achter de voordeur komen, bij mensen thuis op de bank zitten om te helpen voorkomen dat criminele jongeren doorgroeien in criminaliteit of hun broertjes of zusjes het voorbeeld volgen. Er zijn daarnaast met geld vanuit het Rijk drie Re-integratie Officiëren (RIO's) gestart. De RIO's richten zich op jongeren en jongvolwassenen in detentie die betrokken zijn geweest bij ernstige criminaliteit met een hoog risico op recidive, waarbij er specifiek ingezet wordt op het begeleiden naar werk of dagbesteding. De RIO's houden dagelijks spreekuur in de gevangenissen. Gezien de problematiek van plofkrakers, doen wij dit binnenkort ook in Duitsland (als uitkomst van de plofkrakentop met de Utrechtse driehoek in april 2023).
- De vergunningplicht is toegepast op de autobranche op het bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Bedrijven die vallen onder de vergunningplicht voor de autobranche worden gescreend en geholpen aan een geldige vergunning zodat het bedrijventerrein veilig en op orde is. Sinds de bekendmaking van de vergunningplicht hebben 14 autobedrijven het bedrijventerrein verlaten.
- Er zijn op basis van concrete signalen van ondermijnende criminaliteit door het Bestuurlijk Utrechts Interventieteam (BUIIT) 296 controles uitgevoerd. Met verschillende partners zijn integrale (verkeers)controles en actiedagen georganiseerd gericht op ondermijnende criminaliteit.
- In de hele stad zijn zo'n 100 zogenaamde 'Knock & Talk' gesprekken gevoerd met ondernemers waarbij we in gesprek gaan met ondernemers rondom bewustwording.
- Ook voor vastgoedeigenaren, medewerkers bij woningcorporaties, notarissen, medewerkers van de Container Terminal Utrecht zijn sessies georganiseerd. Op deze manier dragen we bij aan het verhogen van de weerbaarheid in de stad van groepen die mogelijk onder druk worden gezet door criminelen.

Burgemeester en wethouders

Datum 28 november 2023
Ons kenmerk 11870520

Bovenstaande toont aan dat we niet alleen als gemeente, maar ook met tientallen andere organisaties fors aan de slag zijn gegaan met de aanpak van dit veelkoppige monster. We blijven benadrukken dat het lange adem vraagt, we hebben dit probleem jaren laten groeien en nu kost het ook jaren om het “terug te snoeien”. We hebben er vertrouwen in dat we een vuist kunnen maken tegen deze vorm van criminaliteit, onze jongeren kunnen behoeden voor een carrière in de misdaad en onze inwoners en ondernemers weerbaarder kunnen maken.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris

de burgemeester,

Voortgangsrapportage Grenzen stellen, perspectief bieden 2023

Een rapportage voor de gemeenteraad van Utrecht

Inhoudsopgave

Voorwoord	3	3. Pijler doorbreken criminele geldstromen	25
Introductie en leeswijzer	4	In het algemeen	25
1. Uitgelicht: Jonge aanwas en doorgroeiërs in ondermijnende (drugs) criminaliteit	5	Criminele geldstromen: Stadsbrede inzet	26
Zicht op jonge aanwas en doorgroeiërs	5	Criminele geldstromen: Vastgoed	29
Lerende aanpak & netwerk	6	Criminele geldstromen: Financiële logistiek	32
Focusgebieden	7	Criminele geldstromen: Transport en Logistiek	35
2. Pijler doorbreken criminele carrières	9	Criminele geldstromen: Aandachtsgebieden	39
In het algemeen	9	4. Tot slot	43
Criminele carrières: Preventie en Weerbaarheid	12		
Criminele carrières: Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiërs	15		

Voorwoord

Utrecht speelt een centrale rol in de (inter)nationale cocaïnehandel. Geweld wordt niet geschuwd, beschietingen, liquidaties en explosies vinden ook in onze stad plaats. Het is onvoorstelbaar hoeveel geld er in deze wereld omgaat en met hoeveel ontwrichting dit gepaard kan gaan. Als stad moeten we weerbaarder worden tegen deze druk.

Uw raad heeft eind december 2021 de pijlers van de aanpak vastgesteld en in het nieuwe coalitieakkoord (d.d. 1 juni 2022) zijn structurele middelen beschikbaar gesteld, bovenop het bedrag vanuit het Rijk die de ernst van de problematiek in onze stad onderschrijft. Het is onze plicht om als gemeente, samen met de politie, lokale organisaties en u, vastberaden op te treden tegen de ontwrichtende effecten van drugscriminaliteit in onze stad. Het is geen makkelijke opgave en het vraagt lange adem. Het gaat met vallen en opstaan. Maar het alternatief – niets doen en een hele generatie opvolgers laten zijn van de huidige zware beroepscriminelen – is geen alternatief.

Laten we de komende jaren blijven samenwerken om onze straten veiliger te maken, de toekomst van onze jeugd te beschermen en drugscriminaliteit in onze gemeente te verminderen.

Dit jaar is veel geïnvesteerd in de samenwerking met onze partners. We doen dit niet alleen met de politie, het OM en andere veiligheidspartners zoals de Reclassering en het gevangeniswezen, maar ook met zorgpartners,

organisaties werkzaam in het sociaal domein alsmede met private partijen als banken.

In deze voortgangsrapportage berichten we over de tussentijdse resultaten en rapporteren we over de voortgang van de aanpak.

Zo leest u in deze rapportage meer over de start die is gemaakt met het opleiden van 22 professionals als **VOG (Verklaring Omtrent Gedrag)-ambassadeur**. Daarmee worden zij beter in staat gesteld om jongeren te adviseren, te begeleiden en ondersteunen bij het verkrijgen van een VOG. We zijn trots om te kunnen delen dat er dit jaar 3 **Re-Integratie Officiëren (RIO's)** zijn gestart. De RIO's richten zich op jongeren en jongvolwassenen in detentie die betrokken zijn geweest bij ernstige criminaliteit met een hoog risico op recidive, waarbij er specifiek inzet is op het begeleiden naar werk of dagbesteding.

Er is een nieuwe interventie gestart: de **proeftuin Multidisciplinair Toezichtteam**. Dit team bestaat uit PGA-experts, reclasserings-medewerkers en een procesregisseur van het Zorg- en Veiligheids-huis. Nieuw is de inzet van de expertise van de Reclassering dat in een eerder stadium dan het toezicht wordt ingezet. Ook wordt gebruik gemaakt van het informele netwerk, zoals een voetbaltrainer of ervaringsdeskundige.

U leest verderop in deze rapportage meer over de extra inzet op het bedrijventerrein Nieuw Overvecht, waar eerder ook de 'Utrechtse plofkraakschool' gevestigd was. Zo is de **vergunningsplicht** op de autobranche opgelegd. Er zijn verschillende bijeenkomsten met ondernemers geweest rondom het melden van signalen van ondermijnende criminaliteit. Het BUIT (Bestuurlijk Utrechts Interventie Team)

heeft, soms samen met andere partners, op het bedrijventerrein naar aanleiding van signalen van ondermijnende criminaliteit **24 controles** bij bedrijven uitgevoerd. Er zijn 56 laagdrempelige 'Knock & Talk' gesprekken gevoerd, waarbij we in gesprek gaan met ondernemers rondom bewustwording van het herkennen van signalen en mogelijkheden bespreken voor het melden van deze signalen.

Er is in samenwerking met **Container Terminal Utrecht** een training ontwikkeld voor medewerkers binnen het bedrijf voor het herkennen van signalen van ondermijnende criminaliteit.

In de pagina's hieronder leest u meer over onze activiteiten in deze aanpak en wat we zien gebeuren, aangevuld met praktijkvoorbeelden.

Burgemeester

Introductie en leeswijzer

In december 2021 heeft de Utrechtse gemeenteraad de nota [Grenzen stellen perspectief bieden](#) vastgesteld. Daarin is beschreven hoe we met lokale middelen en met landelijke middelen uit het [programma Preventie met Gezag van het ministerie van Justitie en Veiligheid](#) een brede aanpak kiezen voor het voorkomen en bestrijden van dergelijke vormen van criminaliteit.

In het eerste hoofdstuk zoomen we specifiek in op de problematiek van doorgroeien in de drugscriminaliteit en de ontwrichtende gevolgen hiervan voor de stad. We schetsen de context van deze aanpak. In het tweede en derde hoofdstuk geven we meer gedetailleerd zicht op onze activiteiten, de resultaten en de monitoring. In hoofdstuk 2 staat de pijler doorbreken criminele carrières centraal en in hoofdstuk 3 het doorbreken van criminele geldstromen. In het laatste hoofdstuk sluiten we de rapportage af met informatie over de samenwerking met partners, de financiën en de doorontwikkeling van het “Rijker Verantwoorden” via het Utrechts sturingsmodel.

1.

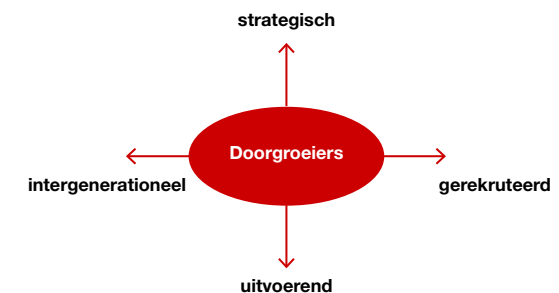
Uitgelicht: Jonge aanwas en doorgroeiers in ondermijnende (drugs) criminaliteit

Zicht op jonge aanwas en doorgroeiers

Alles begint bij een gedegen beeld van de doelgroep. Wie zijn deze jonge aanwas en doorgroeiers? Welke kenmerken hebben ze en over welke individuele personen en netwerken hebben we het eigenlijk? In 2023 hebben we vanuit actieve dialoog met ketenpartners en vanuit literatuuronderzoek gewerkt aan het versterken van ons gezamenlijk beeld van de doelgroep. Daarbij hebben we een inventarisatie gemaakt van zo'n 20 risicofactoren voor doorgroei in (drugs) criminaliteit.

In mei 2023 heeft de lokale driehoek een bezoek gebracht aan de autoriteiten van De Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen. Aanleiding hiervoor was het feit dat opvallend veel daders en verdachten van plofkraken uit Utrecht komen en dat in de eerste maanden van dit jaar van dit jaar al meer plofkrakers zijn aangehouden dan het gehele afgelopen jaar. Daarbij zijn afspraken gemaakt over een integrale en grensoverschrijdende aanpak. Er wordt niet alleen gewerkt aan intensivering van de gezamenlijke opsporing en vervolging, maar ook aan goede terugkeer van in Duitsland gedetineerde delinquenten. Deze plofkrakers vormen een topje van een ijsberg van mensen met criminele carrières en criminele verdienmodellen. Op de top van deze ijsberg treffen we een moeilijk zichtbare oude garde van criminelen die snel geld oogst. Zij zijn de opleiders van een nieuwe garde van jongeren die stap voor stap doorgroeien. Met hun nieuwe inkomsten verwerven zij status en kopen zich vermoedelijk soms ook verder in de drugscriminaliteit. We willen hen aanpakken, we willen de jonge aanwas en doorgroeiers zoveel mogelijk “terug ronselen” uit de fuik van de criminaliteit én we willen voorkomen dat kwetsbare jongeren erin worden gezogen.

Er kan onderscheid worden gemaakt tussen uitvoerende en strategische doorgroeiers. Uitvoerende doorgroeiers zijn vaak beïnvloedbare en impulsieve personen. Ze worden onder andere ingezet als loopjongens bij gevaarlijke klussen. Er kan sprake zijn

van een licht verstandelijke beperking en soms is er ook sprake van vermoedelijke criminele uitbuiting. De strategische doorgroeiers kunnen charmant en berekenend overkomen maar zijn tegelijkertijd ook meedogenloos en verhard. Ze zijn sociaal handig en manipulatief.

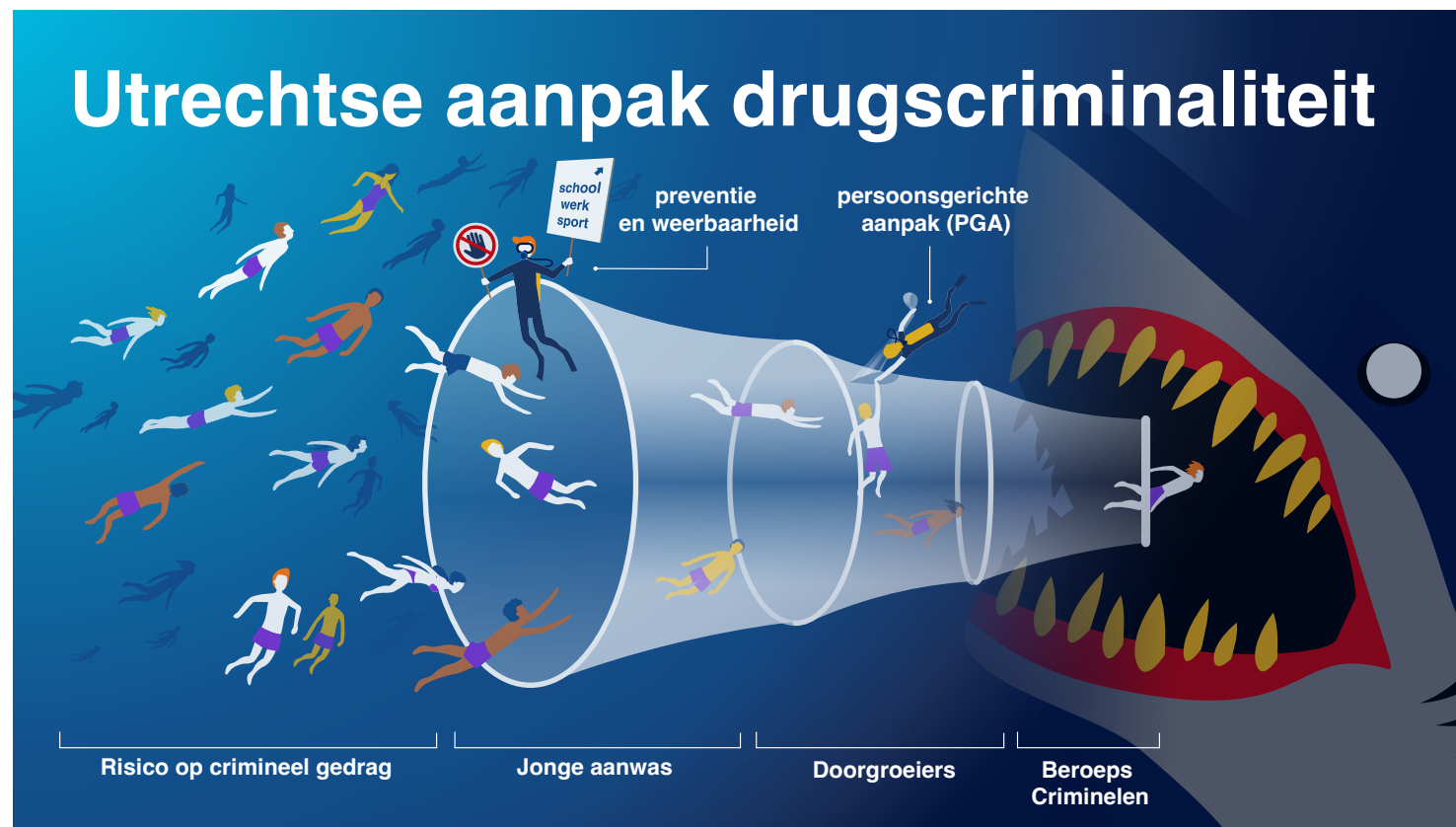
Als ze in hun netwerk een statuur van betrouwbaarheid weten te verwerven zijn dit de mensen die doorgroeien naar de harde kern van de georganiseerde criminaliteit.

Om te kunnen interveniëren is het goed te weten wat de risico- en beschermende factoren voor hun gedrag zijn. Onze inventarisatie van risicofactoren behelst familiefactoren (relationele problematiek, kindermishandeling en een criminele omgeving), armoede, schulden, verzuim, schooluitval en slechte huisvesting. Al deze factoren hinderen een gezonde ontwikkeling en scholing. Dat leidt al snel tot het ontbreken van een startkwalificatie. Wanneer deze jongeren komen tot strafbare feiten kan dit leiden tot onzekerheid over het al dan niet verkrijgen van een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag). Daarbij dragen dergelijke factoren ook nog eens aanzienlijk bij aan een risico op discriminatie op de arbeidsmarkt en het uiteindelijk plegen van strafbare feiten.

De beschermende factoren vormen voor een deel het spiegelbeeld. Samengevat zijn dit opgroeien in een veilige omgeving, betrokkenheid van ouders, gezien worden en de mogelijkheid om je talenten te ontwikkelen. Ook een goede dagbesteding zoals school of werk is een beschermende factor. Keer op keer toont onderzoek ook dat geld een sleutelfactor is. Waar schulden zijn, vermindert gezonde denkkraft. Als het inkomen van het huishouden toereikend is ontstaat een basis voor gezond gedrag.

Lerende aanpak & netwerk

Bij deze aanpak kunnen we het belang van samenwerking met partners niet genoeg benadrukken. Alleen samen maken we het

verschil. Dit betekent dat we veel investeren en hebben geïnvesteerd in gezamenlijke planvorming en in goede structuren van besluitvorming en gezamenlijk leren.

Voor veiligheid en zorg is een governancestructuur voor de stad Utrecht opgezet. Met zo'n dertig partners geven we vorm aan een periodiek, tactisch en strategisch overleg. Daarin bespreken we actieplannen en delen we kennis. De overleggen, zoals die dit jaar bijvoorbeeld plaatsvonden in stadion Galgenwaard (met aandacht voor de inzet van FC Utrecht voor onze doelgroep) of in buurtcentra in onze focuswijken, zijn bedoeld als ontmoetingsplaatsen en als ruimte voor gezamenlijke beeldvorming, het afstemmen van plannen en het bespreken van de resultaten en effecten van onze aanpakken. Naast

besluitvorming op concrete plannen wordt daarbij steeds ruimte gezocht voor thematisch leren.

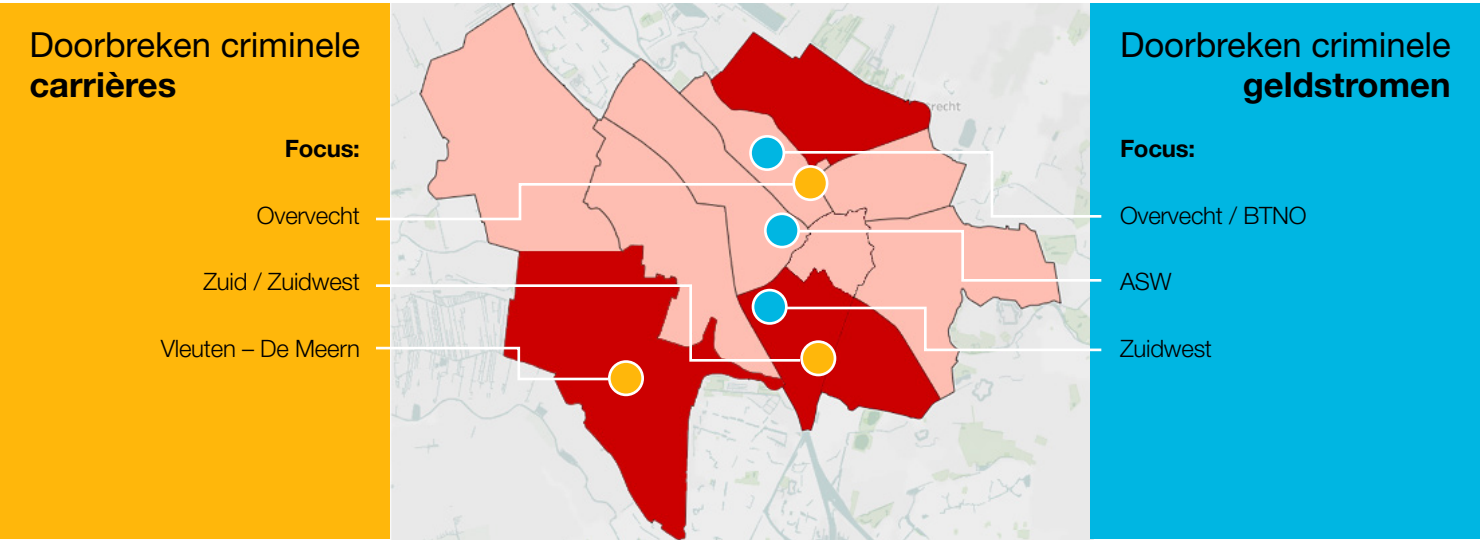
Ook wordt in de regio gewerkt aan een lerend netwerk Preventie met Gezag. Vanuit dit netwerk zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd, waarin kennis wordt gedeeld en plannen worden afgestemd en de eerste resultaten worden besproken. Hierbij is ook aandacht gegeven aan Rijkser Verantwoorden, om daarmee te bevorderen dat er op een vergelijkbare wijze verantwoording wordt afgelegd over de aanpak.

Voor het onderdeel criminele geldstromen is de Districtelijke Integrale Stuurploeg (DIS) een belangrijke plaats van sturing. Hier vindt afstemming en besluitvorming plaats. Daarnaast wordt per project

afgestemd met ketenpartners. De kunst blijft elkaar hierin op een effectieve wijze te informeren om tot goede gezamenlijke prioriteiten te komen. Er wordt hard gewerkt om deze afstemmingslijnen verder te versterken, zodat op een goede wijze wordt geprioriteerd waarop de inzet gericht kan worden.

Focusgebieden

We geven invulling aan een stedelijke opgave met focusgebieden (rode gebieden). Geïllustreerd door onderstaand figuur.

Grenzen stellen, perspectief bieden in cijfers

39%

Jonge verdachten handel harddrugs

Utrecht heeft relatief veel jonge verdachten (18 t/m 24 jaar) die handelen in harddrugs

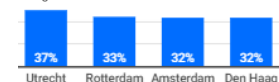

2018 - 2020

37%

Drugsverdachten heeft een familielid die ook drugsverdachte is

In Utrecht zijn er relatief veel drugsverdachten die ook drugsverdachten in de families hebben

2018 - 2020

€15.031.217,-

2022

Ruim 15 miljoen geschatte straatwaarde in 2022 van geconsumeerde cocaïne in Utrecht

We willen de Utrechters bewust maken van wat er op het gebied van ondermijning kan spelen in hun buurt of binnen hun werkveld en zorgen dat daarmee de meldingsbereidheid wordt vergroot.

€11.564.212,-

2022

Ruim 11,5 miljoen geschatte straatwaarde in 2022 van geconsumeerde cannabis in Utrecht

50

2022

Criminele families in Utrecht

Zo begeleiden we veel van deze doelgroep richting duurzame leerwerktrajecten

Colosseum Gym

17 deelnemers, waarvan 12 nog actief

FC Utrecht Inside

11 deelnemers

FC Utrecht Outside (U4U)

3 deelnemers

Current Werkt

8 deelnemers, waarvan 4 uit detentie en 3 al aan het werk

We investeren in onze Persoonsgerichte aanpak en de Top-X om zoveel mogelijk jonge aanwas en doorgroeiers uit de criminaliteit te halen en te begeleiden naar betere alternatieven

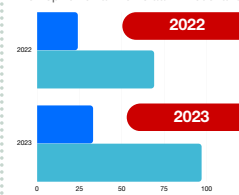
Persoonsgerichte aanpak (PGA) en Top-X

33

Aangehouden verdachten plofkraak

Tot oktober 2023 zijn er 33 verdachten van plofkraak aangehouden in Midden-Nederland/Utrecht. Dat is hoog ten opzichte van het totaal in Nederland.

400

Personeel pleegt deze geweldsdagen delicten

Naar schatting pleegt een groep van 400 personen deze geweldsdadige delicten in Nederland, waarvan 2/3 afkomstig is uit Midden-Nederland/Utrecht.

296

Controles Bestuurlijk Utrechts Interventie Team (BUIIT)

Waaronder:

- 68 locaties in het kader van vergunningplicht BTNO
- 16 locaties in het kader van de TFOC-week (Transport & Logistiek)
- 30 locaties in het kader van Vastgoed
- 28 locaties elders dan BTNO
- 8 locaties elders in Overvecht
- 23 locaties Amsterdamsestraatweg

14

Pandsluitingen op basis van 13b Opiumwet

14

Autobedrijven verhuurd buiten BTNO

4

Autobedrijven verhuurd binnen BTNO

252

Bewoners en professionals bereikt

Tot de zomer van 2023 zijn 13 bijeenkomsten georganiseerd waarbij we 252 bewoners en professionals hebben bereikt.

227

Deelnemende teams aan de AR Game

In mei en juni werd men op een speelse wijze bewust gemaakt van ondermijning via een AR Game. Utrechters werden door de stad geleid om te zien wat de criminaliteit in hun buurt aanricht.

181

Deelnemende teams aan de Escape Room

In mei en juni kon men ook gratis deelnemen aan de Escape Room 'Het verlaten drugsclub'. Hieronder is weergegeven welk aandeel van de deelnemers aan de Escape Room aangeeft een positieve ontwikkeling te hebben doorgemaakt op onderstaande mechanismen van meldingsbereidheid

58%

Deelnemers meer bewust

Ruim 58% van de Escape Room deelnemers geeft aan zich meer bewust te zijn van de ernst van de problematiek

2. Pijler doorbreken criminele carrières

In het algemeen

In dit hoofdstuk kijken we terug op de pijler “Doorbreken criminele carrières”. Per onderdeel presenteren we een meer gedetailleerde terugblik op wat we tot nu toe hebben gedaan, geven we toelichtende cijfers, duiden wat we zien gebeuren aan trends en ontwikkelingen. Daarbij zijn verhalen uit de praktijk of een relevant (media) artikel toegevoegd om effecten en impact van de aanpak te laten zien. De pijler ‘Doorbreken Criminele Carrières’ bestaat uit de onderdelen: Preventie en weerbaarheid en de persoonsgerichte aanpak (PGA). Onder de PGA onderscheiden we nog “Werk, sport en opleiding”, de “Aanpak Ernstig Overlastgevende Criminele families” en “Straf en zorg met elkaar verbinden: de proeftuin Multidisciplinair Toezicht Team”.

FOCUS: Persoonsgerichte aanpak

De persoonsgerichte aanpak (PGA) richt zich via intensieve begeleiding op jonge aanwas en doorgroeiers in (drugs)criminaliteit. Bij een plan van aanpak worden ouders, broertjes en zusjes betrokken. De PGA gaat om begeleiding naar werk, opleiding en inkomen, waarbij kansen pakken en perspectief bieden centraal staat. De PGA is niet vrijwillig! Ook als de jongeren niet wil meewerken, krijgt hij een regisseur en komt er een plan van aanpak, grenzen stellen en perspectief bieden gaan immers hand in hand.

Kenmerkend voor de persoonsgerichte aanpak (PGA) is dat er coördinatie is op het totaal. Dat houdt in dat een regisseur alles wat er speelt rondom de persoon overziet en ook contact heeft met deze persoon en zijn omgeving. Samen met partners wordt er een plan van aanpak gemaakt waarbij interventies vanuit zowel straf-, civiel- en

Preventie & weerbaarheid

Persoonsgerichte aanpak

Werk Sport
& Opleiding

Criminele
families

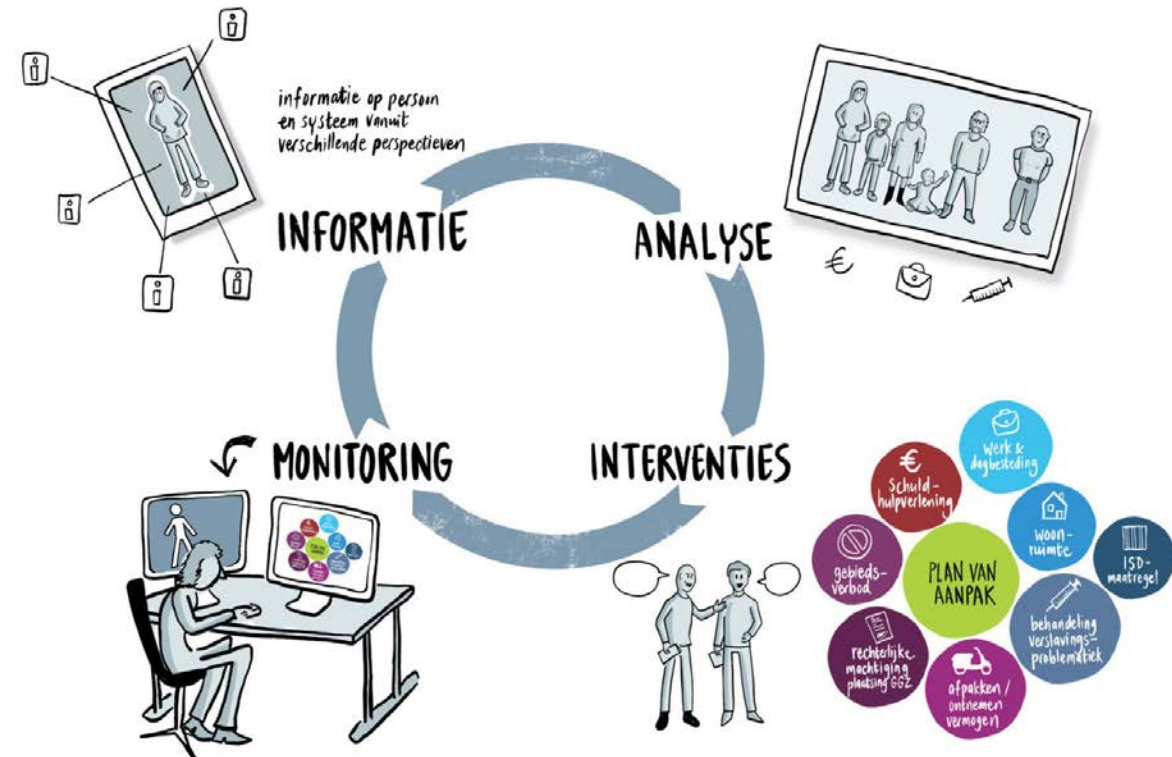
Straf &
zorg

bestuursrecht in combinatie met ggz- en maatschappelijke zorg en hulptrajecten kunnen worden ingezet. We realiseren hiermee op casus- en procesniveau een gezamenlijke focus onder 1 regisseur.

Lokale PGA en Top X zijn beide persoonsgerichte aanpakken. De lokale PGA zit in de wijk, overleg vindt veelal plaats met lokale partners (politie, zorgpartners) en de instroomcriteria zijn lichter dan voor de Top X in het ZVHRU. ZVHRU is ook een escalatieladder van de lokale PGA. Instroomcriteria zijn zwaarder en bij de Top X zijn de Reclassering, Openbaar Ministerie en de Raad voor de Kinderbescherming convenantpartners aan tafel.

We tonen in de paragraaf PGA hoe we jonge aanwas en doorgroeiërs beter in beeld kunnen krijgen, hoe we contact leggen, ondersteunen en begrenzen. En we tonen hoe we interveniëren op de criminele structuren waarvan ze onderdeel uitmaken. We laten zien hoe we samen met ketenpartners over de volle breedte versterking brengen en bouwen aan de langjarige inzet die nodig is voor een veilige en leefbare stad. We investeren in deze aanpak in samenwerking met ketenpartners en in het binden van de juiste (dedicated) professionals voor onze aanpak. We zetten in op het gebruik van bewezen effectieve interventies en op vroegtijdig en preventief werken (preventie en weerbaarheid). Krachtig begrenzen is daarbij ook een belangrijk deel van het interventierepertoire.

Om jongeren en jongvolwassenen die betrokken zijn geraakt bij druggerelateerde criminaliteit eerder integraal in beeld te krijgen hebben we met onze partners gewerkt aan objectieve selectiecriteria voor de lokale PGA en de Top X en aan een eenduidig op- en afschalingsmodel voor deze aanpak. Ook hebben we onze monitoring en informatiepositie verbeterd, zodat we meer informatiegestuurd kunnen werken.

Daarmee zijn we in staat geweest om samen met het Zorg- en Veiligheidshuis regio Utrecht en ketenpartners, het aantal personen in de PGA (jonge aanwas en doorgroeiërs) in de stad Utrecht uit te breiden van 120 naar zo'n 200 personen. De totale omvang van de groep die we in beeld hebben is nog aanzienlijk groter. De groep zal waarschijnlijk nog toenemen naar (schatting) 300 potentiële PGA klanten. We hebben dus t.o.v. voorgaande jaren meer mensen in beeld én al opgenomen in onze integrale en persoonsgerichte aanpak en deze groeit nog verder.

Daarbij richten we ons in onze aanpak ook steeds actiever op ouders en proberen we broertjes en zusjes te beschermen door ze weerbaar te maken. Zo bezochten we de ouders van dealers die opgepakt werden bij een projectmatige integrale aanpak van drugsdealers met een sms-bom. Deze lijn van interventie willen we verder versterken. Met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid is een aanpak ontwikkeld om in te grijpen op ernstig overlast gevende criminele families. Deze families zijn ook beter bij ons in beeld gekomen door onderzoek en analyse. Met deze aanpak willen we in de toekomst samen met ketenpartners meerjarig ingrijpen op de intergenerationale criminele dynamiek in specifieke families in Utrecht.

GSPB CRIMINELE CARRIERES

Highlights uitvoeringsprogramma

Preventie en weerbaarheid

Weerbaarheidsinterventies zoals het programma Kapot Sterk op scholen

Individuele gedragsinterventies en trajecten

Versterken ouderbetrokkenheid

Het convenant veiligheid en school actualiseren en uitdragen vanuit een netwerk van schoolbestuurders

Docententrainingen en inzet schooljongerenwerk/HALT

Persoonsgerichte aanpak (PGA) jongen aanwas en doorgroeiers

Focus op doelgroep jonge aanwas in de lokale PGA en TopX

Ontwikkelen en inzetten monitor fluide netwerken en monitor PGA

Versterken programma Detentie en Terugkeer voor thema plofkrakers

Versterken kennis attitude en vaardigheden bij professionals in de PGA

Uitbreiden partner-netwerk in de PGA

Werk, Sport, Opleiding

Verbreden van het aanbod aan interventies op het gebied werk, sport, opleiding en cultuur

Inzet re-integratieofficiërs in integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA)-coaches

Versterken voorlichting over juist gebruik Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en ondersteunen jongeren bij het verkrijgen daarvan

Aanpak ernstig overlastgevende en criminele families

Onderzoek naar aard en omvang van criminele families in Utrecht

Verbinden bestaande aanpakken op individuele personen tot integrale aanpak op familieniveau

Samen met partners ontwikkelen van een integrale aanpak en evaluatie-instrumenten

Versterken weerbaarheid professionals

Verbinden straf en zorg

Ontwikkelen en inzetten van een netwerk credible messengers

Vormgeven van een proeftuin multidisciplinair toezicht kleinschalig starten

Voorkomen dat iemand (verder) het criminele pad op gaat door het versterken van weerbaarheid van jonge mensen, begeleiden op maat en met een combinatie van preventie en repressie

Motiveren en Perspectief

Om te zorgen dat jongeren hun kansen en perspectief kunnen verbeteren, investeren we in werk, sport en opleiding. Via projecten zoals Current Werkt, Colosseum Gym en U4 U van FC Utrecht hebben we zo'n 30-40 plekken beschikbaar gemaakt waarmee geïnvesteerd wordt in de arbeidsvaardigheden van jongeren en deze worden voorbereid of beter gezegd "fit to work" gemaakt voor een baan. Deze trajecten zijn intensief, kleinschalig en persoonlijk. De ervaring leert dat jongeren alleen goed functioneren in deze trajecten als ze ook rondom het traject intensief worden begeleid. Onze PGA-experts en de eerdergenoemde RIO's en IPTA-coaches spelen hierin een belangrijke rol. In de komende periode zal worden gewerkt aan het verder uitbreiden van het aanbod van dergelijke (tussen)voorzieningen.

Ook werken we aan het meer toegankelijker maken van de arbeidsmarkt voor onze doelgroep. Veel werkgevers zijn zich onvoldoende bewust dat zij bij de werving van nieuwe medewerkers onze doelgroep een tweede kans kunnen bieden. Bijvoorbeeld als een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) niet perse is vereist voor het werk. Daardoor krijgen de jongeren uit onze doelgroep te weinig kansen en hebben de werkgevers zelf ook minder kans op het vervullen van hun vacatures. In 2023 is een start gemaakt met het opleiden van 22 jeugdzorg professionals als VOG-ambassadeur. Daarin worden zij beter in staat gesteld om jongeren te adviseren, begeleiden en ondersteunen bij het verkrijgen van een VOG. Ook wordt gewerkt aan het opzetten van een netwerk van VOG-ambassadeurs en het voorbereiden van een brede bijeenkomst in het voorjaar van 2024.

Doorbreken Criminele carrières: Preventie en Weerbaarheid

Terugblik:

Wat hebben we gedaan?

- We hebben het beschikbare training- en voorlichtingsprogramma (Onderwijscurriculum) gebundeld in de flyer Veilig en Weerbaar, zodat onderwijsinstellingen in één oogopslag zien welke lessen en trainingen we met partners verzorgen en beschikbaar zijn voor leerlingen, ouders en docenten van po, vo, (v)mbo en praktijk-onderwijs. Ook de activiteiten op scholen van Jongerenwerk en Bureau Halt delen we via de flyer.
- We gaan het aanbod voor scholen de komende tijd toespitsen op 1. erkende en gevalideerde trainingen, 2. trainingen gericht op individuele leerlingen en 3. trainingen in de doorgaande lijn po–vo/mbo. We gaan #Leerlingalert inzetten met evaluatie/actieonderzoek waar we vooral kijken naar impact en/of effectiviteit bij leerlingen.
- Het schooljongerenwerk (SJW) is uitgebreid naar 9 po-scholen en 15 vo-scholen in 2023. We zijn bezig met de opdracht aan JoU om het schooljongerenwerk op basisscholen in de focusgebieden in te zetten voor minimaal 4 uur per week.

- Door inzet van GSPB-middelen zijn we met Bureau Halt overeengekomen om Halt extra en gericht in te zetten op scholen waar dit relevant is (vo, (v)mbo). Doel is om spreekuren te houden voor leerlingen, ouders en docenten met als doel vroegtijdig en zo nodig zorg en hulp in te schakelen.
- Bureau Halt heeft in de eerste helft van het jaar klassikale voorlichting gegeven aan 86 po-klassen, 57 vo-klassen en 1 mbo-klas. Onderwerpen waren; invloed van de groep, gedrag online, tolerantie en respect, jeugdcriminaliteit, online veiligheid, geldezels en wapens en geweld.
- We zijn gestart met de voorbereiding voor tenminste 1 jongerenrechtbank op een vmbo school en verkennen de start van een 2e jongerenrechtbank op een ROC. De jongerenrechtbank is een preventie- en bewustwordingsproject op scholen (vo en mbo) en maakt jongeren zelf verantwoordelijk (onder voorwaarden) voor het oplossen van incidenten en conflicten.¹

- Op 12 basisscholen hebben we van januari tot juli 2023 het lesprogramma '**Kapot Sterk**' gedraaid met een afsluiting bij FC Utrecht voor alle deelnemende basisscholen. Met het programma willen gemeente, politie en Openbaar Ministerie (OM) de jonge jeugd bewust maken van de minder aantrekkelijke kanten van een loopbaan in de drugscriminaliteit. Op een positieve manier ervaren leerlingen uit groep 7 en 8 van de basisschool dat er andere wegen zijn naar succes dan een crimineel pad.
- Voor een pilot vroegsignalering en preventie met als doel gedragsverandering gericht op kwetsbare kinderen in Overvecht hebben we een financiële bijdrage gevraagd aan het Rijk. Als onze aanvraag wordt toegekend, wordt de pilot uitgevoerd door Lokalis en Spoor030.
- Samen met partners hebben we een eerste verkenningsbijeenkomst gehouden om te bespreken hoe we ouders beter kunnen betrekken bij het voorlichtingspakket. We werken dit verder uit onder de actielijn veerkrachtige ouders

¹ In dit project geven leerlingen in de rol van rechter, officier of advocaat uitvoering aan het afdoen van overtredingen (gepleegd door medeleerlingen in en om de school). De jongerenrechtbank wordt ingezet bij lichte strafbare feiten waarvan geen aangifte is gedaan bij politie (een zogenaamde buitengerechtelijke afdoening). Zie ook de nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden' onder jongerenrechtbank.

Doorbreken Criminele carrières: Preventie en Weerbaarheid

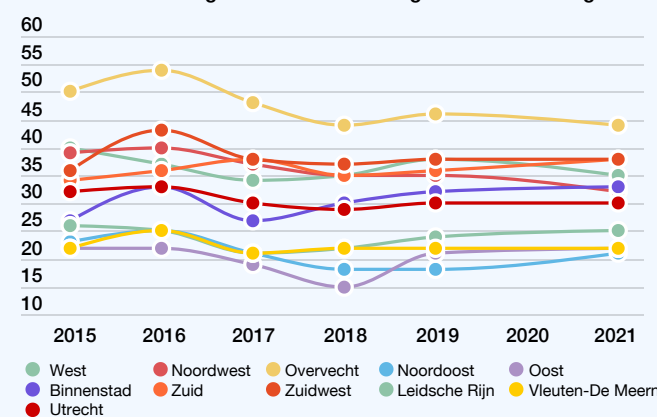
- In samenwerking met het Ministerie van Justitie en Veiligheid: inzet van de (erkende) 'evidence based' gedragsinterventie **'Alleen jij bepaalt'** waarmee we in eerste instantie 50 jongeren via sport een gestructureerde vrijetijdsbesteding bieden gedurende een periode van twee jaar. We hebben dit uitgebreid naar 100 plekken.
- Naar aanleiding van de (online) schooldreiging in mei jl. zijn we in gesprek met po- en vo-scholen om een handelingskader voor het onderwijs te ontwikkelen bij dit type incidenten. Daarnaast bespreken we regulier ondermijnende criminaliteit en andere onderwerpen die met (sociale) veiligheid te maken hebben met scholen. Dit leidt uiteindelijk tot een vernieuwd convenant School en Veiligheid. Daarin willen we ook de versterking van de veiligheid- en zorgstructuur op scholen vastleggen. Gesprekken hierover met de partners onderwijs, zorg en veiligheid zijn in volle gang. Dit vraagt tijd.

Prestatie-indicatoren

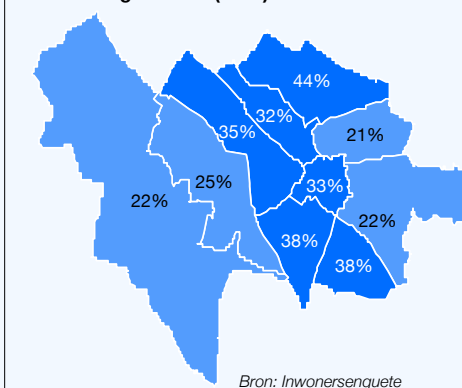
- 12** PO scholen meegedaan aan Kapot Sterk (jan-juni 2023)
- 2** VO scholen bijeenkomsten over zorgstructuur
- 15** PO scholen waar jongerenwerk actief is
- 9** VO scholen waar jongerenwerk actief is
- 86** PO klassen waar HALT training gaf
- 57** VO klassen waar HALT training gaf
- 1** MBO klas waar HALT training gaf

Effectindicatoren

% inwoners dat aangeeft zich vaak onveilig te voelen in de eigen buurt

Aandeel bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in eigen buurt (2021)

Utrecht relatief veel verdachten handel harddrugs 18 t/m 24 (2018-2020)

Doorbreken Criminele carrières: Preventie en Weerbaarheid

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

- Op basis van de analyse van risico- en beschermende factoren zien we dat meer vroegsignalering nodig is samen met partners in het sociaal domein. Ook om de ingroei in de criminaliteit door jongeren te voorkomen moeten we al op zeer jonge leeftijd signaleren en aanpakken.
- Scholen krijgen meer te maken met diverse aspecten van veiligheidsproblematiek en criminaliteit zoals (online) bedreigingen, agressief gedrag, online pesten en sexting. Onderwijspersoneel praat daar ook meer over met leerlingen (bewustwording).

Praktijkverhaal

De wijkagent: "Kapot Sterk biedt mij de mogelijkheid om al op de basisschool verbinding te maken met kinderen. Dat vroege contact betaalt zich later uit".

[Maart 2023 lesbrief PO.2 west.pdf](#)

Veilig en weerbaar

Risicofactoren die een rol spelen bij ingroei in de (drugs)criminaliteit

Persoonlijke factoren	Familie en peers factoren	School en werk	Omgeving	Overig
Lage IQ met disharmonisch profiel	Criminele (historie) ouders/familie	Schoolverzuim	Armoede/ongelijkheid	Eerder jeugdzorg of andere intensieve interventies
Moeite met empathie, autoriteit	Verstoorde familiestructuren	Houding op school	Aanwezigheid jeugdgroepen	Eerder jeugdzorg of andere intensieve interventies
Externaliserende gedragsstoornissen (ADHD, agressie etc.)	Kindermishandeling/getuige HG	Geen werk	Slechte huisvesting	
Gemarginaliseerd voelen	Opvoedstijl en -kennis ouders		Geen of weinig voorzieningen	
Drugsgebruik, m.n. soft drugs	Omgang met criminele peers		Schulden	
Geloof in straatcultuur/lef	Kwetsbaar voor ingroei in (drugs) criminaliteit			
Gevoelig voor status en bezit				

Beschermende factoren

Persoonlijke factoren	Familie en peers factoren	School en werk	Omgeving
Hoge intelligentie	Geen schulden hebben	Zelf belang hechten aan onderwijs	Positieve, veilige plek
Emotioneel stabiel	Partner, ouderschap	Competentisch ontwikkelen én er erkenning voor krijgen	Een betekenisvolle/steunende andere hebben
Empatisch vermogen/je kunnen verbinden	Verbondenheid	Een baan en/of startkwalificatie hebben	
Autonomie/zelfregulatie	Support van leeftijdsgenoten	In staat baan te behouden	
Goed kunnen reflecteren/moreel inzicht	Behandeling van het trauma		
Ambities hebben			
Het criminele leven te stressvol vinden			

Doorbreken Criminele carrières:

Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Terugblik:

Wat hebben we gedaan?

- De samenwerking met partners bij de lokale PGA en de Top X op jonge aanwas en doorgroeiers is versterkt en geïntensiveerd. Zowel binnen het Zorg- en Veiligheidshuis, als met externe aanbieders van forensische interventies en binnen de gemeente op het gebied van (beschermd/begeleid) wonen, werk & inkomen, onderwijs, schuldhulpverlening, buurt- en jongerenwerk en dagbesteding.
- De Top X is uitgebreid op basis van gezamenlijk vastgestelde objectieve criteria waarbij professionals, waaronder partners in het Zorg en Veiligheidshuis Regio Utrecht.
- Het aantal van de stedelijke Top X en de lokale PGA is gegroeid van 120 naar 200 persoonsgerichte aanpakken en we verwachten nog een toename vanwege onder andere het opnemen van potentiële plofkrakers in de PGA.
- We hebben geïnvesteerd in kwantitatieve en kwalitatieve uitbreiding en (specialistische) versterking van lokale PGA-experts en ervaren procesregisseurs in het Zorg- en Veiligheidshuis. Daarnaast blijven we ook doorgaand investeren in vakontwikkeling en het veilig werken van onze professionals en partners.
- Dit met inzet van GSPB en PMG middelen, ook is er extra inzet vanuit OM, politie, Reclassering, Raad voor de Kinderbescherming,

vanuit middelen voor de gezagspartners vanuit Preventie met Gezag (justitie in de wijk).

- De PGA-experts participeren in integrale acties, zoals de projectmatige aanpak van drugsdealers met een sms-bom: na aanhoudingen van drugsdealers, heeft de politie een sms-bom gestuurd naar contacten in de mobiele telefoons van de drugdealers. Naast de aanhouding van deze verdachten en het includeren in de PGA aanpak van deze verdachten en hun systeem, wordt ingezet op hulpverlening om te stoppen met drugsgebruik of dealen. Als de impact van de aanhoudingen in sommige buurten groot is, biedt de gemeente een voorlichtingsles aan op scholen in de omgeving. Wijkagenten en gemeentemedewerkers gaan het gesprek aan met wijkbewoners over de signalen en het gevaar van drugscriminaliteit.
- Resultaten actie drugsdealers; ruim 1.000 sms-meldingen gestuurd, tientallen WhatsApp- en telefoongesprekken gevoerd, drie hulpvragen gekregen en in contact gebracht met Jellinek. 5 aanmeldingen PGA lokaal en 2 aanmeldingen Top X.
- Gezamenlijke focus op de doelgroep is er ook vanuit het **programma Detentie en Terugkeer**. Boven op het basisaanbod voor gedetineerden ([Raadsbrief detentie en terugkeer](#)) is er binnen GSPB aandacht voor gedetineerden met een hoog risico op voortgezet crimineel handelen vanuit detentie of (potentieel) doorgroeien in druggereleerde criminaliteit.

- Hoe doen we dat? Als er sprake is van een detentiemelding van een persoon die reeds opgenomen is in de persoonsgerichte aanpak, dan vindt er vanuit de Frontoffice Detentie en Terugkeer een doormelding plaats naar de betrokken PGA-expert. Zodoende kan het reeds bestaande plan van aanpak tijdens detentie worden voortgezet of verder worden vormgegeven.
- Versterking van het werken in – en aansluitend aan – detentie is volop in ontwikkeling. Door de toekenning van Rijksmiddelen is het mogelijk om de Re-Integratie Officieren (RIO's) en de Individuele Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA) in te zetten.
- De RIO's richten zich op jongeren en jongvolwassenen in detentie die betrokken zijn geweest bij ernstige vormen van criminaliteit en bij wie sprake is van complexe en langdurige problematiek. Er zijn tot nu toe 3 RIO's aangesteld. De RIO zorgt voor een intensieve en langdurige begeleiding van de jongeren met een hoog risico op recidive in de leeftijd van 18 t/m 27 jaar, waarbij er specifieke inzet is op het aansluiten bij de talenten en het begeleiden naar een adequate dagbesteding.
- De IPTA-coaches zijn vooral gericht op de (risico)jongeren in de leeftijd tussen de 16 en 27 jaar die geen werk of opleiding hebben. Beide interventies zijn bedoeld om de kans op recidive (herhaling van strafbaar gedrag) te verminderen. RIO- en IPTA-kandidaten stromen uit als zij tenminste 6 maanden lang positieve resultaten

Doorbreken Criminele carrières:

Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

behalen op school, bij een werkgever of ander soort dagbesteding, en er geen grote instabiliteit (meer) is op andere leefgebieden.

- Plofkrakers: een integraal actieplan op het voorkomen en tegen- gaan van plofkraken is in ontwikkeling. Met een belangrijk accent op specialistische PGA inzet op (potentiële) plofkrakers met als doel plegen van strafbare feiten en recidive (herhaling van strafbaar gedrag) te voorkomen en het verdienmodel hierachter te verstoren en ontwrichten (geen in- en doorgroei meer).
- Er is al specialistische inzet vanuit Detentie en Terugkeer op personen die in detentie zitten vanwege een plofkraak. Als de plofkraker nog niet in een PGA zit, kan gerichte inzet van de **Re-integratie Officier (RIO)** plaatsvinden, die tijdens detentie intensief aan de slag gaat om de re-integratie met de gedetineerde vorm te geven.
- Ervaringsdeskundigen: we werken verder toe naar een stevig netwerk van enkele tientallen **'credible messengers'**/ervarings- deskundigen/ 'geloofwaardige boodschappers' die zich inzetten en ons adviseren om Utrechtse met crimineel gedrag of die dreigen af te glijden letterlijk en figuurlijk te bereiken en te motiveren naar een beter perspectief. We willen een netwerk van geloofwaardige boodschappers neerzetten. We zijn al kleinschalig begonnen met de inzet van enkele credible messengers in detentie, bij de PGA en in het onderwijs lesaanbod. Op basis van evaluatie en goede randvoorwaarden breiden we het aantal uit naar een bestendig netwerk.

Werk Sport en Opleiding: leer- werktrajecten en investeren in arbeidsvaardigheden

Leerwerktrajecten (Colosseum, U4U)

- We zijn gestart met partijen waarmee wij in eerste instantie grote stappen willen gaan zetten in de (door-) ontwikkeling van leer- en werktrajecten. Deze zijn: Colosseum Gym (15 plekken beschikbaar), FC Utrecht/ U4U (14 plekken beschikbaar).
- Aantal bereikt:
17 Deelnemers trajecten Colosseum Gym, waarvan nog 12 actief
11 Deelnemers trajecten FC Utrecht Inside &
3 Deelnemers FC Utrecht Outside (U4U)

VOG

- 22 VOG-ambassadeurs zijn gestart op 8 juni 2023 in een netwerk van VOG-ambassadeurs. De VOG-ambassadeurs helpen fabels over de VOG te doorbreken en helpen bij een tweede kans.
- Ze werken onder andere bij Werk & Inkomen, de Reclassering, SAFE, JoU en Raad van de Kinderbescherming. We gaan dit verder uitbreiden met: stage- en beroepsbureaus van MBO's.
- We organiseerden een grote online bijeenkomst voor werkgevers en opleidingen waarin het gesprek werd gevoerd over het stellen van reële en kansrijke eisen. In 2024 organiseren we nog zo'n bijeenkomst.

Doorbreken Criminele carrières:

Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Project Current Werkt: Extra investeren in arbeidsvaardigheden tijdens de detentieperiode.

- We zijn gestart met de pilot “Current Werkt” in de Penitentiaire Inrichting Nieuwegein. Het project van Current Werkt in PI Nieuwegein heeft een intensieve voorbereiding gehad, voor de daadwerkelijke start in PI Nieuwegein.
- Er hebben meerdere voorlichtingsrondes plaatsgevonden om zowel het personeel als de medewerkers van PI Nieuwegein te informeren en te enthousiasmeren.
- Er zijn ‘banners’ geplaatst in de PI, zodat voor zowel gedetineerden als voor het personeel bekend werd dat Current Werkt ging starten.
- In totaal hebben 8 deelnemers het traject van Current Werkt in PI Nieuwegein doorlopen. Inmiddels zijn er daarvan 4 uit detentie gekomen en werken er 3 bij Current Werkt.
- Er vindt evaluatie plaats van dit arbeidstoeleidingsproject. Bij positieve resultaten willen we verder kijken of, en hoe, dit soort arbeidstoeleidingstrajecten een meer vaste plek kunnen krijgen in het aanbod tijdens en na detentie. Zo willen we ervoor zorgen dat gedetineerden de kans krijgen om hun leven weer beter op orde te krijgen en terugval in criminaliteit voorkomen.

Extreem Overlastgevende en Criminele families (EOCF)

- We hebben onderzoek gedaan naar de indicatie van aard en de omvang van criminele families in Utrecht. De geschatte omvang is ongeveer 50 gezinnen.
- Er is akkoord van alle betrokken partijen op het plan EOCF.
- Op basis van de ervaringen met de aanpak van één familie en met gebruikmaking van de beschikbare kennis uit vergelijkbare ontwikkelingen elders in het land, komen we tot een aanpak voor de instroom van meerdere families. Hierbij worden we ondersteund door het CCV. In de tweede helft van 2024 is de ambitie om een methodiek voor samenwerking uitgekristalliseerd te hebben.
- We onderzoeken met direct betrokken professionals en omwonenden hoe we hen kunnen ondersteunen om weerbaarder te zijn tegen de overlast en intimidatie van criminele families. In de tweede helft van 2024 hebben we hier meer inzicht in.

Verbinden Straf & Zorg: Multidisciplinair Toezicht Team (MDT)

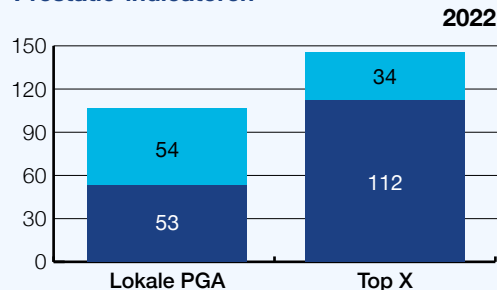
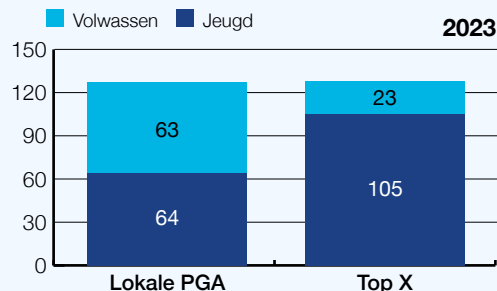
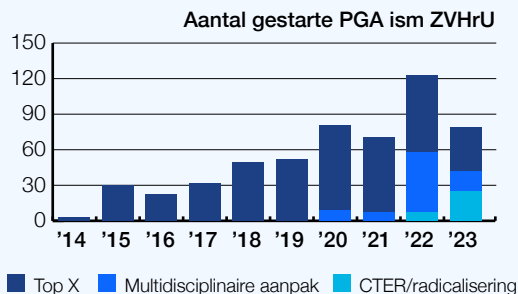
- In 2023 is gestart met een nieuwe interventie gestart: de proeftuin Multidisciplinair Toezichtteam. Dit team bestaat uit PGA-experts, reclasseringsmedewerkers en een procesregisseur van het Zorg- en Veiligheidshuis. Nieuw aan deze pilot is de inzet van de expertise van de reclassering in een eerder stadium dan het toezicht wordt opgelegd. Ook wordt gebruik gemaakt van het informele netwerk, zoals een voetbaltrainer of een door de jongere zelf ingebrachte mentor, iemand die wordt vertrouwd, die hem/ haar inspireert, en zo nodig confronteert. De pilot start kleinschalig in Overvecht en zal in een later stadium worden uitgebreid naar andere wijken. Op dit moment worden de eerste 5 personen opgenomen in deze proeftuin. Deze vernieuwende werkwijze wordt met actieonderzoek ondersteund en met wat we al geleerd hebben van andere bewezen aanpakken zoals in de top 600 Amsterdam, zodat de effectiviteit van deze interventie op een gedegen wijze wordt beproefd.
- 2023 staat in het teken van het opstarten en ontwikkelen van deze nieuwe methodiek/werkwijze.
- We realiseren een proeftuin. De kern van de proeftuin is ‘leren door doen’, interactief en met behulp van actieonderzoek.
- We richten het leerhuis verder in, waaronder nadere uitwerking van actieonderzoek en formuleren meetinstrumenten (voortgangsindicatoren).

Doorbreken Criminele carrières:

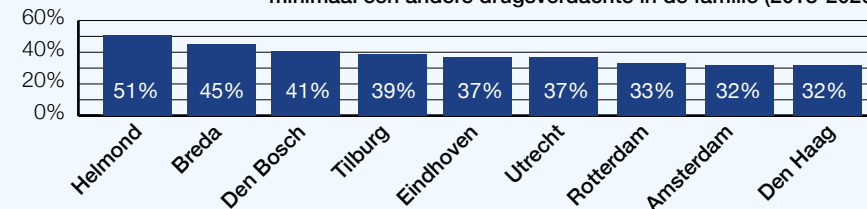
Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

- In de zomerperiode is gestart met de doelgroep die we hebben geselecteerd voor Multi Disciplinair toezicht (5 personen geselecteerd. Er zijn nu twee casussen die kansrijk lijken voor deze pilot op basis van weging/triage).
- We ontwikkelen teambuilding en werkprocessen met kernteam (inclusief reclasseringswerkers en procesregisseur ZVHRU).
- Er vonden drie werkbijeenkomsten plaats met onder andere een jongerenpanel en inspirerende sprekers, waarbij een vertegenwoordiging van ketenpartners, (ervarings)deskundigen en gemeentecollega's zich hebben gebogen over het 'waarom', het 'wat' en het 'hoe' van de proeftuin MDT.
- We formeren een kernteam van PGA-experts en reclasseringswerkers, ondersteund door een procesregisseur van het Zorg- en Veiligheidshuis.
- We realiseren de randvoorwaarden voor de uitvoering (uitvoeringskader, faciliteiten zoals digitale werkomgeving en registratiesysteem etc.)
- We voeren oriënterende gesprekken met zowel collega's als partners uit de diverse domeinen.
- Eind Q4 2023 willen we 5 tot 10 jongeren/jongvolwassenen (jonge aanwas en doorgroeiers) opgenomen hebben in de aanpak.

Prestatie-indicatoren

Familienetwerken G4 & B5: percentage drugsverdachten met minimaal één andere drugsverdachte in de familie (2018-2020)

ca. 50

Aantal criminele families
Utrecht 2022

Bron: Broekhuizen

51 van de 71

Aantal verdachten met broers of
neven binnen netwerk Utrecht Zuid

Bron: SNA Zuid 2021

Werk sport en opleiding

3

Rio's

3

IPTA coaches

1 training VOG amassadeurs
1 bijeenkomst over VOG

20 deelnemers
200 deelnemers

6 deelnemende
bedrijven VOG

17 Deelnemers trajecten Colosseum Gym, waarvan nog 12 actief

11 Deelnemers trajecten FC Utrecht Inside en **3** deelnemers FC Utrecht Outside (U4U)

Doorbreken Criminele carrières:

Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiërs

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

In Utrecht zijn jongeren en jongvolwassenen die kwetsbaar zijn om in de drugs gerelateerde criminaliteit terecht te komen en erin door te groeien. Uit de rapportage van Bureau Broekhuizen blijkt dat een opvallend hoog aandeel 18-25-jarigen in Utrecht betrokken is bij de handel in harddrugs: 39% (bij andere G4 gemeenten 23% - 33%) (2018-2020). Uit onderzoek is gebleken dat Utrechtse jeugd veelal via bestaande sociale netwerken en familierelaties betrokken raakt bij de criminaliteit. Ook blijkt dat in Utrechtse wijken jongeren gerekruteerd worden door zware criminelen om bijvoorbeeld drugs te dealen of een rol te vervullen in een gewelddadig conflict.

PGA Jeugd is outreachend en maatwerk. We willen continu blijven inzetten op versterking van de aanpakken en samenwerking met ketenpartners. We laten niet los. We investeren in behoud van kwaliteit. De PGA Expert is zelf een zeer belangrijk instrument in de aanpak, is regisseur op de inbreng van ketenpartners, dus op het geheel en houdt daarin het overzicht.

De PGA jeugd aanpak staat steviger. Ketenpartners zijn beter verbonden in de aanpak. Korte lijnen werken.

Praktijkverhaal

“Als PGA-expert komen we bij mensen thuis, maar ook in detentie en investeren in een netwerk. Een belangrijke les die we de afgelopen jaren hebben geleerd, is inzetten op motivatie. En als iemand dan bereid is het andere pad te kiezen dan moeten we ook iets te bieden hebben. Denk aan passend werk of opleiding, sport en een dak boven je hoofd. Dit vraagt maatwerk. En veel afstemming met alle partners ook met bijvoorbeeld de reclassering omdat je ook grenzen moet stellen bijvoorbeeld door te adviseren het in de voorwaarden bij een toezicht op te nemen”

Taoufik, PGA-expert gemeente Utrecht

Politie | 12 verdachten van drugsdealen aangehouden | Uitleg PGA en TOP-X

Politievlogger Jan-Willem

337K abonnees

Abonneren

6,5K

Delen

Download

477K weergaven 6 maanden geleden #Politie #Drugs #Utrecht

Doorbreken Criminele carrières:

Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

We zetten in op het versterken van domein-overstijgende begeleidingsvormen. Met de inzet van Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid, ofwel de (IPTA)-coaches kunnen we de samenwerking tussen onderwijs, werk en inkomen en veiligheid verder versterken. Het doel is maatwerk leveren in de toeleiding van kwetsbare jongeren (16 t/m 27 jaar) naar scholing en/of arbeid. De IPTA-coaches vormen samen met re-integratieofficiërs (RIO's) een integraal team; deze functies hanteren dezelfde werkwijze. De RIO bedient echter wel een andere doelgroep, namelijk (ex)gedetineerden die ernstige delicten hebben gepleegd, waarbij sprake is van complexe problematiek.

We zetten in op:

- Zelfredzaamheid en talenten van (ex) gedetineerden en kwetsbare jongeren;
- Begeleiden naar werk en opleiding voor perspectief en betere kansen;
- Voorkomen van recidive door inzet op afgestemd plan van aanpak op de leefgebieden;
- Het leveren van maatwerk en intensieve coaching en begeleiding.

Praktijkverhaal

Magaidy, IPTA-coach: "Betrokkene heeft een lange tijd in detentie gezeten waardoor een grote afstand tot de arbeidsmarkt is ontstaan. Momenteel ontvangt hij een bijstandsuitkering en wil ondersteuning bij het vinden van een betaalde baan of een Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL). Na een aantal (kennismaking)gesprekken kwam hij met de wens om als beveiligers of brandwacht te werken. De IPTA-coach is samen met betrokkene gaan zoeken naar een passend bedrijf en hebben dat gevonden. Dit bedrijf vergoedt de opleiding tot brandwacht volledig, verstrekt een leenauto van de zaak als betrokkene niet in bezit is van eigen vervoer. Ook wordt betrokkene niet afgewezen op het gebrek aan een VOG. De IPTA-coach heeft samen met betrokkene een cv en motivatiebrief opgesteld en zijn in afwachting van een sollicitatiegesprek. Tot slot heeft de IPTA-coach samenwerkingsafspraken met dit bedrijf gemaakt om meerdere jongeren in de (nabije) toekomst te kunnen voorstellen.

Doorbreken Criminele carrières:

Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Werk, Sport en Opleiding: Leer-, werktrajecten en investeren in arbeidsvaardigheden

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

Leerwerktrajecten: We werken samen met sociaal ondernemers die kennis van en ervaring hebben met de doelgroep en zichzelf reeds bewezen hebben in Utrecht en/of andere steden op het gebied van werk, opleiding, sport en cultuur en/of een combinatie. Deze samenwerking biedt de mogelijkheid om het aanbod aan te laten sluiten op de behoefte en dit ook gedurende het traject te kunnen bijstellen en eventueel onderling uit te wisselen.

VOG-fabel: Veel jongeren met een justitieel verleden vragen geen VOG aan omdat ze denken geen VOG te kunnen krijgen. Dat is lang niet altijd terecht en daarmee lopen zij kansen op opleiding of baan mis.

We trainen de VOG-ambassadeurs en organiseren regelmatig korte bijeenkomsten voor hen waardoor we kennis vergroten en onderlinge samenwerking warm houden. De ambassadeurs zijn voor de dienst Justis aanspreekpunt en blijven zo gemakkelijk op de hoogte van eventuele wijzigingen in wet- en regelgeving.

Cijfermatig

In Utrecht heeft 64,6% van de volwassen inwoners betaald werk in loondienst of als zelfstandige. In Overvecht ligt dat aandeel veel lager (50%). Het aandeel vroegtijdig schoolverlaters is 1,9% in Utrecht. In Overvecht ligt dat aandeel op 3,5% en in de binnenstad op 3,1%.

Doorbreken Criminele carrières:

Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Werk, Sport en Opleiding: Current Werkt

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

Werk en inkomen is één van de leefgebieden bij het vormgeven van het plan van aanpak in detentie en de terugkeer naar de samenleving. Samen met de Penitentiare Inrichting Nieuwegein, de gemeente Utrecht en Current Werkt is verkend wat er extra nodig is om arbeid in én aansluitend aan detentie beter vorm te geven. Idealiter heeft iemand aansluitend aan detentie direct betaald werk. In de praktijk is dat lastig te organiseren. Zo sluit de reguliere arbeid in detentie niet direct aan op werkgevers buiten en ontbreekt de juiste begeleiding en ondersteuning om vanuit detentie bij een nieuwe werkgever aan te komen. Deze situatie willen we verbeteren door tijdens detentie te investeren in het verbeteren van het perspectief op een betaalde baan aansluitend aan detentie.

Praktijkverhaal

Een deelnemer zegt over zijn deelname aan Current Werkt: “in de gevangenis wordt er veel voor mij bepaald. Meedoen aan Current Werkt is daarentegen iets wat ik zelf heb morgen kiezen. Ik voel me gezien. Samen maken we een plan waar ik straks ga werken. Ik kan na detentie al meteen terecht bij Current Werkt en vandaar uit verder werken aan mijn toekomst”.

Door aan te sluiten bij de talenten van de deelnemers, lukt het de begeleiders van Current Werkt om in contact te komen met de deelnemers en zicht te krijgen op hun talenten. De begeleiders bij Current Werkt zijn zelf ervaringsdeskundigen.

In het werken met de doelgroep in detentie, valt op dat er in de Penitentiare Inrichting eerst wat ‘wantrouwend en afwachtend’ werd gekeken naar deze interventie. Dit zien we vaker bij nieuwe initiatieven tijdens detentie. Gedetineerden volgen dan liever eerst de ontwikkelingen en haken aan op een later moment, als het voor hen goed voelt.

Om die reden is gewerkt met een flexibel instroommoment. Daardoor kunnen gedetineerden ook op een later moment tijdens het traject nog aanhaken.

Gedetineerde: “Straks gaan we naar buiten en dragen een enkelband. Niet iedereen zit dan op je te wachten. Maar als er dan werk is geregeld, is dat fijn. Delicten pleeg je vaak uit financiële nood. Het goede is dat je hier discipline bij wordt gebracht. Soms bewerken we hout of pakken we BBQ's in – niet per se leuk werk nu maar je bent wel bezig met je toekomst. Dat motiveert.”

[Al in de gevangenis werken aan je droombaan: het wordt de realiteit voor Utrechtse gedetineerden](#) (link artikel AD).

Doorbreken Criminele carrières:

Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Criminele families

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

In Utrecht zijn diverse gezinnen/ families, waarbinnen het leven van de criminaliteit van generatie op generatie wordt doorgegeven. Een substantieel deel van de criminele kopstukken uit de drugshandel is afkomstig uit criminele netwerken met familiebanden. Jonge aanwas en doorgroeiers starten veelal in deze context.

We willen dat deze criminele gezinnen en families heldere grenzen worden gesteld en dat daar scherpe consequenties aan worden verbonden. Want de criminaliteit, het geweld, de overlast en de intimidatie moeten stoppen. Tegelijk willen wij dat de kinderen en jongeren in deze gezinnen veilig kunnen opgroeien. Wij bieden een helpende hand aan hen die het criminele pad willen verlaten en we helpen de professionals en burgers uit de directe leefomgeving van deze gezinnen om grensoverschrijdend gedrag niet te tolereren of te normaliseren.

Cijfermatig:

Van de G4 is het aantal drugsverdachten met een familieband groot. In een aantal Brabantse gemeenten is dat aandeel nog groter. Als je voor deze indicator naar alle Nederlandse gemeenten kijkt, staat Utrecht op de 82e plaats.

In de sociale netwerk analyse van een groep cocaïne-dealers uit Utrecht Zuid, kwam naar voren dat familierelaties daar van belang zijn, want 51 van de 73 verdachten had een neef of broer in het netwerk.

Praktijkverhaal

Projectleider EOCF: "Als het lukt om een stevige aanpak te ontwikkelen waarmee we integraal en langdurig in kunnen zetten op een familie, dan ontwikkelen we ook echt wel iets moois. Want door in te zetten op een familie werk je aan veel doelstellingen tegelijk: doorbreken intergenerationele overdracht, voorkomen jonge aanwas, aanpakken van doorgroeiers, verminderen of voorkomen van overlast en ga zo maar door."

Doorbreken Criminele carrières:

Versterken en uitbreiden Persoonsgerichte Aanpak (PGA) jonge aanwas én doorgroeiers

Multidisciplinair Toezicht Team

Duiding:

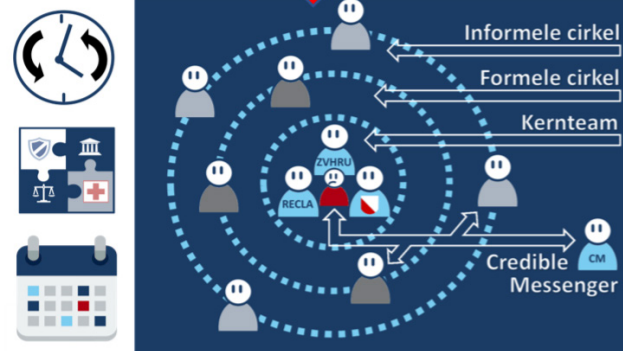
Wat zien we gebeuren?

We willen voorkomen dat jongeren/jongvolwassenen in de fuik van drugscriminaliteit belanden en doorgroeien tot geharde criminelen, door rondom de jongere/jongvolwassene cirkels te formeren ter ondersteuning, begrenzing en motivatie. Deze bestaan uit zorgvuldig geselecteerde professionals (de 'formele' cirkel) en niet-beroepsmatig betrokkenen (sleutelfiguren uit bijvoorbeeld het sociale en familiale netwerk, de 'informele' cirkel). Op deze manier wordt integraal en domein overstijgend gewerkt.

Met de proeftuin MDT voeren de reclassering en de gemeente de Motie Van Nispen-Van Toorenburg uit (TK 29911-289). We organiseren het werk binnen de PGA anders (lees: meer methodisch) en zorgen voor leren en verbeteren. Zo willen wij een (ver)nieuwende, intensieve en methodische werkwijze ontwikkelen. De 'plus' op de bestaande inzet wordt door de gemeente en de reclassering geleverd, ondersteund door een procesregisseur van het ZVHRU.

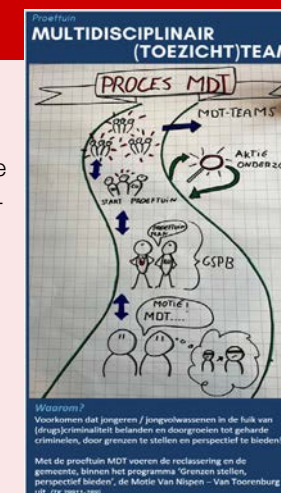
Werkzame principes:

- Inzet van een dedicated kernteam
- Eerdere inzet van forensische (reclasserings)expertise
- Integraal werken met een zorgvuldige selectie van professionals (formele cirkel)
- Intensieve betrokkenheid van informele cirkels en sleutelfiguren/rolmodellen ('credible messengers')
- Levensloop en leefwereld van betrokkene centraal stellen

Praktijkverhaal

R. Laats, projectleider: "Slimmer, samen en selectief. Dat is denk ik wel kenmerkend voor de werkwijze MDT, die we samen met de reclassering ontwikkelen en die aansluit op de Top X. Slimmer combineren van forensische en gemeentelijke kennis, expertise en interventies door de nauwe samenwerking tussen reclasseringswerkers en PGA-experts vanuit één kernteam, met ondersteuning van een procesregisseur van het Zorg- en Veiligheidshuis. Selectief betrekken van (keten)partners en sleutelfiguren uit het netwerk van de jongere; enkel degenen die écht wat kunnen betekenen. Vervolgens samen met de cirkel van betrokkenen én de jongere zelf uitvoering geven aan een gezamenlijk plan, dat aansluit bij diens leef- en belevingswereld. Dat is waar het bij MDT om gaat!"

3

Pijler doorbreken criminele geldstromen

In het algemeen

Een belangrijke manier om het toetreden of doorgroeien in ondermijnende criminaliteit tegen te gaan, is door in te grijpen in criminele verdienmodellen. Om op die manier een criminele carrière minder aantrekkelijk te maken. Via het programma GSPB richten we ons daarbij specifiek op transport en logistiek, vastgoedmisbruik, financiële logistiek en focus op gebieden waar criminele inmenging het grootste is. We proberen op ieder aspect van het crimineel handelen zicht te krijgen en in te grijpen. Daarmee wordt het crimineel handelen bemoeilijkt. Dat doen we onder andere door samen met RIEC-partners integraal te werken aan casuïstiek en door met partners (integrale) controles te houden. Zo organiseerden we tientallen controles op vrachtwagens, bedrijfsbussen en bestuurlijke controles bij bedrijven. Bij deze gezamenlijke acties zetten we het bestuurlijk instrumentarium in, zoals het sluiten van panden waarin drugs gerelateerde criminaliteit plaatsvindt.

Ook investeren we in het vergroten van weerbaarheid van ondernemers, bewoners en professionals en werken we aan het vergoten van de meldingsbereidheid. Daarom hielden we zo'n honderd 'Knock & Talk' gesprekken bij ondernemers, organiseerde we bewustwordingssessies met ondernemers en particulieren en een Augmented Reality (AR)-game en escaperoom 'het verlaten van een drugsclub'.

In dit hoofdstuk vindt u een meer gedetailleerde rapportage van de initiatieven op dit vlak.

Per onderdeel presenteren we een terugblik op wat we hebben gedaan, geven we toelichtende cijfers, formuleren we wat we zien

gebeuren en delen we een verhaal uit de praktijk of een relevant (media) artikel.

De pijler 'Doorbreken Criminele geldstromen' bestaat uit de onderdelen: transport en logistiek, vastgoed, financiële logistiek en een tweetal focusgebieden.

Doorbreken criminele geldstromen: Stadsbrede inzet

Terugblik: Wat hebben we gedaan?

Drugsgelateerde criminaliteit is niet gebonden aan thema's, specifieke gebieden of gemeentengrenzen. Een deel van de inzet om de ontwrichtende effecten van drugsgelateerde criminaliteit tegen te gaan is dan ook stadsbreed. Hierbij zetten we, waar nodig, het bestuurlijk instrumentarium in om de ontwrichtende effecten van drugsgelateerde criminaliteit tegen te gaan en ernstige verstoringen van de openbare orde in onze wijken te herstellen.

- We hebben tot 1 september 2023 met het BUIT² 296 locaties gecontroleerd/actiedagen gehad naar aanleiding van signalen van ondermijnende criminaliteit. In grafiek op de volgende pagina is te zien hoe het bestuurlijk instrumentarium stadsbreed is ingezet.
- Waar noodzakelijk en proportioneel kan de burgemeester een pand aanwijzen als vergunningsplichtig (artikel 2.47 APV). Hiermee voorkomen we (herhaaldelijk) misbruik van panden. Er is één pand aangewezen voor de vergunningsplicht.
- We zijn samen met de andere partners van het Hennepconvenant bezig met een herijking en vernieuwing van het Hennepconvenant Midden-Nederland. Met als doel om te zorgen dat de partners

informatie kunnen delen om hennepcriminaliteit te voorkomen overtredingen te beëindigen.

- Samen met andere gemeenten uit de regio zijn we in gesprek met het Ministerie van J&V over de gewenste wijziging van artikel 174a Gemeentewet. Het wetvoorstel om de sluitingsbevoegdheid van burgemeesters uit te breiden bij beschieting van een pand of het gebruik van een wapen tegen een pand is 24 oktober jl. aangenomen door de Eerste Kamer.

Preventie en Weerbaarheid

Preventie en weerbaarheid is een belangrijk thema vanuit GSPB richting onze bewoners, ondernemers en professionals. De kern zit hem in het bewust maken van wat er op het gebied van ondermijning kan spelen in hun buurt of werkveld én het vergroten van de meldingsbereidheid. Periodiek organiseren we een bijeenkomst speciaal op dit thema. Andere keren wordt er aandacht aan het thema besteed als onderdeel van één van de geprioriteerde thema's: vastgoed, financiële logistiek en transport & logistiek.

- Voor het vergroten van de meldingsbereidheid bij inwoners is de interventie, Eenheid 75, gekozen bestaande uit een AR Game en een Escaperoom. Deze is ingezet in de periode van 28 april 2023 tot en met 30 juni 2023. Deze Escaperoom is elders in het land reeds ingezet en uit de evaluatie daar kwam een positief effect op de meldingsbereidheid naar voren.

- Aan de AR Game hebben 227 deelnemende teams deelgenomen.
- Aan de Escape Room hebben 181 deelnemende teams deelgenomen.
- Bureau Broekhuizen heeft deze interventie geëvalueerd. Uit haar eerste bevindingen blijkt dat de interventie het gewenste effect heeft gehad en dat de bewustwording en meldingsbereidheid is gestegen. Zo geeft ruim 60% van de respondenten aan dat ze beter snappen waarom het van belang is om drugscriminaliteit te melden. Voor 46% van de respondenten geldt dat ze beter weten dat melden ook belangrijk is als het om een vermoeden gaat van drugscriminaliteit.

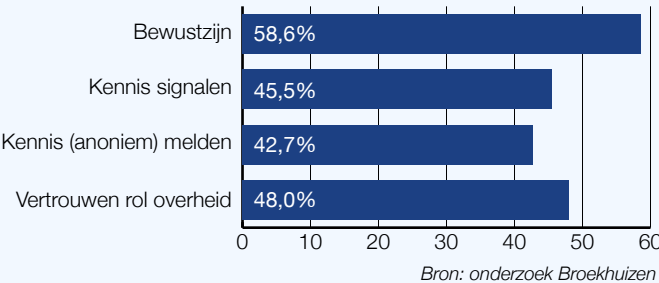
² Bestuurlijk Utrechts Interventieteam: Een team vanuit Vergunning, Toezicht en Handhaving (VTH) dat samenwerkt met bijv. Politie, Nederlandse Arbeidsinspectie, Douane, Koninklijke Marechaussee, FIOD, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit etc

Doorbreken criminele geldstromen: Stadsbrede inzet

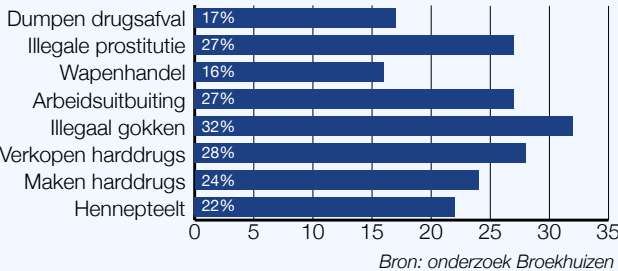
- Een vervolg van de evaluatie, om ook het effect op langere termijn in kaart te brengen, vindt later dit jaar plaats.
- We hebben in 2023 verschillende signaalkaarten ontwikkeld voor professionals, ondernemers en inwoners. Op deze kaarten staan voor verschillende thema's concrete voorbeelden van signalen van ondermijnende criminaliteit. Om zo te zorgen dat zij signalen beter herkennen en weten waar ze signalen kunnen melden. Deze signaalkaarten worden veelvuldig gebruikt bij bijeenkomsten en andere sessies.
- In de periode tot de zomer van 2023 zijn er 13 bijeenkomsten georganiseerd, voor en met bewoners of professionals uit de stad, waarbij we 252 bewoners en professionals hebben bereikt.

Effectindicatoren

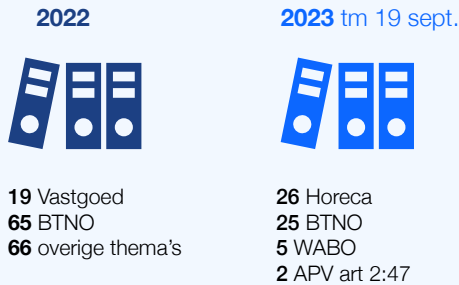
Aantal deelnemers escaperoom dat aangeeft een positieve ontwikkeling door te hebben gemaakt op onderstaande:

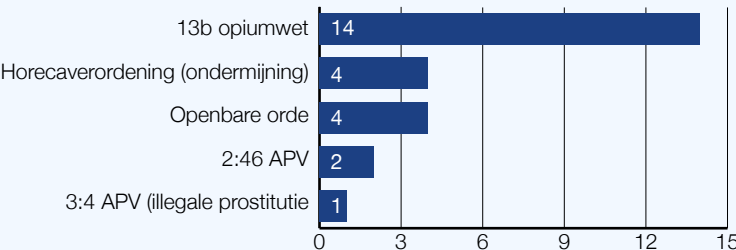
Aantal deelnemers escaperoom dat aangeeft een positieve ontwikkeling door te hebben gemaakt op onderstaande:

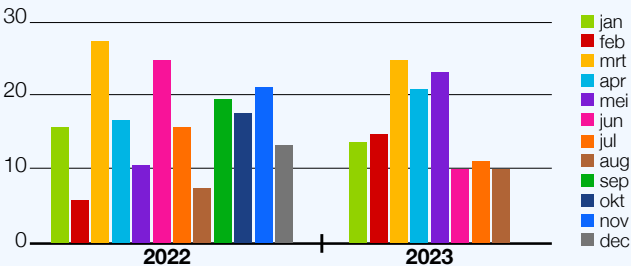
Aantal Bibob onderzoeken

Pandsluitingen 2023 (t/m half september)

Aantal Last onder dwangsom (LOD) opgelegd vanwege drugshandel

Doorbreken criminele geldstromen: Stadsbrede inzet

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

We zien landelijk en ook in Utrecht dat het aantal explosies toeneemt. Criminelen zijn in toenemende mate bereid om excessief geweld toe te passen, waar ook willekeurige omstanders slachtoffer van kunnen worden.

Overall heeft de escaperoom een positief effect op de mechanismen van meldingsbereidheid. Meer dan de helft (58,6%) van de deelnemers geeft aan zich meer bewust te zijn van de ernst van de problematiek. Ongeveer een derde (32%) gaf aan meer bereid te zijn illegaal gokken te melden.

Praktijkverhaal

Een van de bestuurlijke maatregelen die de gemeente heeft om criminaliteit te bestrijden, is het recht om panden te sluiten. Dat deed de burgemeester bijvoorbeeld in Vleuten, waar in het voorjaar van 2023 een explosie bij een woning was:

“De explosie was zondagavond rond 22.30 uur. Vermoedelijk werd bij de voordeur van het huis een brandbare stof verspreid en daarna aangestoken. Daarop volgde een harde knal en ontstond brand. Er vielen geen gewonden. Een verdachte is gevlucht via de Moersbergen in de richting van Breeveen. De politie zoekt nog getuigen van het incident.”

Lees meer in het artikel van DUIC:

[Burgemeester Dijkzma sluit woning aan de Moersbergen in Vleuten na explosie \(duic.nl\)](#)

Doorbreken criminele geldstromen: Vastgoed

Terugblik:

Wat hebben we gedaan?

- Er zijn 43 'Knock & Talk'³ gesprekken geweest op het thema vastgoed. De gemeente bezocht, samen met samenwerkingspartners, ondernemingen om het gesprek te voeren over onder andere signalen van ondermijnende criminaliteit. We vertellen ondernemers ook waar ze signalen kunnen melden. Hiermee wordt (de aanpak van) ondermijning concreter en zichtbaarder.
- De Meld Misdaad Anoniem (MMA) campagne specifiek voor vastgoed. Als gemeente hebben we deelgenomen aan de landelijke campagne, gefaciliteerd vanuit het ministerie van J&V. De campagne is gericht op het vergroten van het bewustzijn van professionals in de vastgoedbranche. Makelaars, notarissen, taxateurs, vastgoedbeheerders, hypotheekadviseurs, accountants en belastingadviseurs raken soms op de hoogte van criminaliteit doordat ze in hun werk afwijkingen signaleren. MMA biedt een veilige plek om dit soort signalen te melden.
- In 2023 is er in 13 dossiers een Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) onderzoek door de

gemeente gestart gerelateerd aan vastgoed. Vorige jaar hebben we gedurende het hele jaar 19 onderzoeken gestart.

- Er werden 30 controles verricht door het BUIT om misbruik van vastgoed tegen te gaan.
- Er zijn weerbaarheidstrainingen voor 4 woningcorporaties en 6 particuliere verhuurders verzorgd. Medewerkers zoals beheerders, consultants en verhuurders namen afgelopen periode deel aan bijeenkomsten vanuit de gemeente in samenwerking met de politie over ondermijning.

Preventie binnen de Utrechtse 'bewoonde wereld'

- De 4 Utrechtse woningbouwcorporaties en 6 particuliere (vastgoed) verhuur partijen worden steeds bewuster van signalen van ondermijning en weten hoe te handelen.
- Medewerkers zoals beheerders, consultants en verhuurders hebben afgelopen jaar deelgenomen aan bijeenkomsten vanuit de gemeente over ondermijning. Toegespitst op wat zij in hun werk tegen kunnen komen (denk aan een hennepkwekerij of illegale prostitutie) spraken we met elkaar over de signalen hiervan. Wat doe je als de gordijnen altijd dicht zijn en er klachten zijn vanuit

de buurt over een specifieke geur? Het begint vaak met het delen van een signaal en het onderbuikgevoel dat daarbij komt kijken met bijvoorbeeld de wijkagent. Uitleg vanuit de gemeente en politie over wat een signaal is, hoe om wordt gegaan met signalen, maar ook wat we er wel en niet mee kunnen doen qua opvolging, helpt voor een breed begrip en handelingsbereidheid van partners.

- Dit najaar organiseerden we een grote bijeenkomst, speciaal voor het Utrechtse notariaat. Eerder deden we dit voor vastgoedmakelaars. We zien dat de druk op deze beroepsgroepen wordt opgevoerd. Vanuit de branche is daar aandacht voor, maar als gemeente willen we hier ook de branche bij ondersteunen en aandacht vragen voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Signalen
hennepsteelt en drugslaboratoria

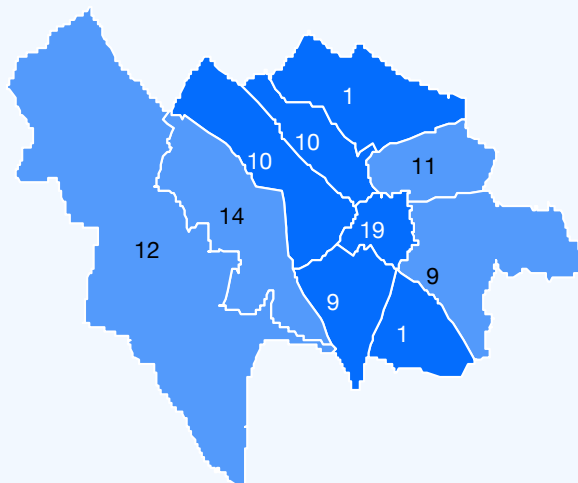

³ Hierbij gaan collega's vanuit team ondermijning (Openbare Orde en Veiligheid) laagdrempelig in gesprek met ondernemers om hun bewust te maken van signalen van ondermijnende criminaliteit.

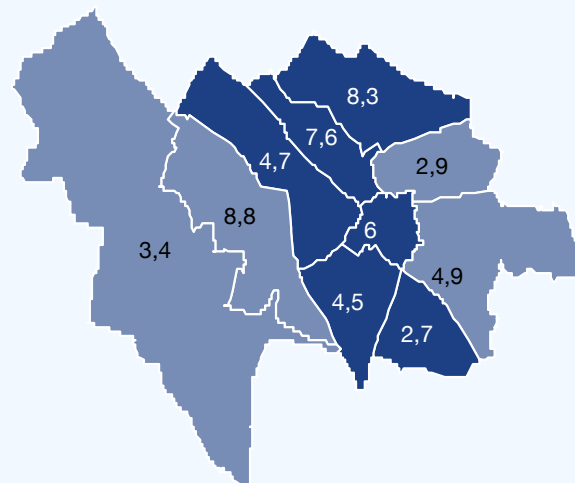
Doorbreken criminele geldstromen: Vastgoed

Effect-indicatoren

Percentage woningen gekocht met onverklaarbaar geregistreerd vermogen (ZoO, 2015)

Percentage verblijfsobjecten in bezit van een eigenaar met een veroordeling in de afgelopen 10 jaar (ZoO, 2015)

Prestatie-indicatoren

- 43** Knock & talk-gesprekken
- 1** Meld Misdaad Anoniem campagne 'Vastgoed'
- 11** Bibob zaken gerelateerd aan vastgoed in 2023 (t/m 19 sept)
- 19** Bibob zaken gerelateerd aan vastgoed in 2022
- 296** Controles Bestuurlijk Utrechts Interventie Team (BUIT), waarvan:
 - 30** Locaties ihkv vastgoed
- 4** Weerbaarheidstrainingen bij corporaties
- 6** Weerbaarheidstrainingen bij particuliere verhuurders
- 2** Bibob zaken ihkv vergunningsplicht art 2.47 APV

Doorbreken criminele geldstromen: Vastgoed

Duiding: Wat zien we gebeuren?

Uit onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)⁴ blijkt dat er jaarlijks ongeveer 0,5% van de Nederlandse woningvoorraad en bedrijvensvoorraad wordt aangewend om ondermijnende criminele activiteiten te faciliteren. Hierbij kan gedacht worden aan witwassen van geld, het produceren, versnijden en/of het bewaren van drugs, het opslaan van (vuur)wapens, als onderduikadres of ontmoetingsplek en voor het bewaren van crimineel verdiend geld. Dit heeft negatieve gevolgen voor de directe omgeving en eventueel ook voor een verhuurder/pandeigenaar. Te denken valt bijvoorbeeld aan brand- en explosiegevaar door hennepplantages of drugslabs, dreigingen vanwege ruzies in het criminele circuit, woningen die onttrokken worden aan de krappe woningmarkt. We zetten op verschillende manieren in om het misbruik van vastgoed voor criminele activiteiten te voorkomen dan wel aan te pakken.

Cijfermatig

'Zicht op Ondermijning' laat zien dat verschillende wijken opvallen in verschillende analyses op vastgoed. Zo zijn er in de binnenstad bovengemiddeld veel woningen gekocht met onverklaarbaar geregistreerd vermogen. Zuid heeft de meeste verblijfsobjecten in bezit van een stichting met alleen- of beroepsbestuurder.

⁴ 'Criminele gebouwen': De faciliterende rol van woningen en bedrijfsruimten bij ondermijnende criminaliteit in Nederland en vier EU-landen, WODC 2020.

Praktijkverhaal

Particuliere verhuurder naar aanleiding van een presentatie:

"Naar aanleiding van deze presentatie, ben ik blij dat ik nu een loket weet te vinden bij de gemeente, zodat ik mijn signalen kwijt kan. En dat jullie deze presentaties geven".

Interview met consulent Tajjomi van corporatie Woonin:

De Utrechtse woningbouwcorporaties Mitros en Viveste fuseerden in 2023 tot Woonin. Met ruim 35.000 sociale huurwoningen zijn zij een grote speler. Zij huisvesten veel van onze bewoners en komen daarmee ook vele uitdagingen tegen in hun werk. Naar aanleiding van een goed bezochte bewustwordingssessie mei dit jaar, spraken wij Tajjomi de Rooij nog. "Wij als buurtbeheerders/woonconsulenten komen in de praktijk geregeld vormen van criminaliteit tegen. Denk aan woonfraude, drugs en prostitutie. Binnen de organisatie kennen we het begrip ondermijning wel, maar we hadden hier nog nooit een sessie over gehad." In gesprek met alle deelnemers bleek dat zij genoeg signalen herkennen, maar dat er ook nog altijd wel twijfels zijn of je hier iets mee kunt en zo ja hoe je dat aanpakt en bij welke organisatie je met je signaal terecht kunt. "De bijeenkomst was goed bevallen. Fijne mix tussen theorie en interactie. Bewustwording en meldingsbereidheid vergroten onder bewoners en (ver)huurders is erg belangrijk. Zonder meldingen kunnen wij niet handelen".

Doorbreken criminele geldstromen: Financiële logistiek

Terugblik:

Wat hebben we gedaan?

- Vormgeven aanpak criminele geldstromen: de afgelopen periode is geïnvesteerd in het vormgeven van een solide aanpak van het doorbreken van criminele geldstromen. Het inzichtelijk krijgen hoe deze stromen lopen is daarvoor de basis, en niet makkelijk. Vervolgens moeten we met de relevante partners een strategie bepalen hoe we barrières opwerpen. Dit doen we samen met politie, de Belastingdienst, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), de Financial Intelligence Unit (FIU), het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) en andere netwerkpartners. Zo delen we kennis en expertise en wordt in gezamenlijkheid nagedacht over welke interventies nuttig en noodzakelijk zijn. Op dit moment werken we daarin samen met de gemeenten Hilversum en Amersfoort.
- We hebben één integrale casus binnen het RIEC samenwerkingsverband behandeld binnen het thema criminele geldstromen. We hebben met de Rabobank op bedrijventerrein Nieuw Overvecht een pilot gedraaid om aanwezige bedrijfsstructuren beter te leren begrijpen en adequaat te reageren op misstanden. Ieder vanuit zijn eigen rol en taak. In het najaar van 2023 wordt de samenwerking geëvalueerd, om de belangrijkste bevindingen te gebruiken voor verdere samenwerking op dit gebied. We verwachten aan het eind van het jaar een rapport op te leveren met de 'lessons learned'.

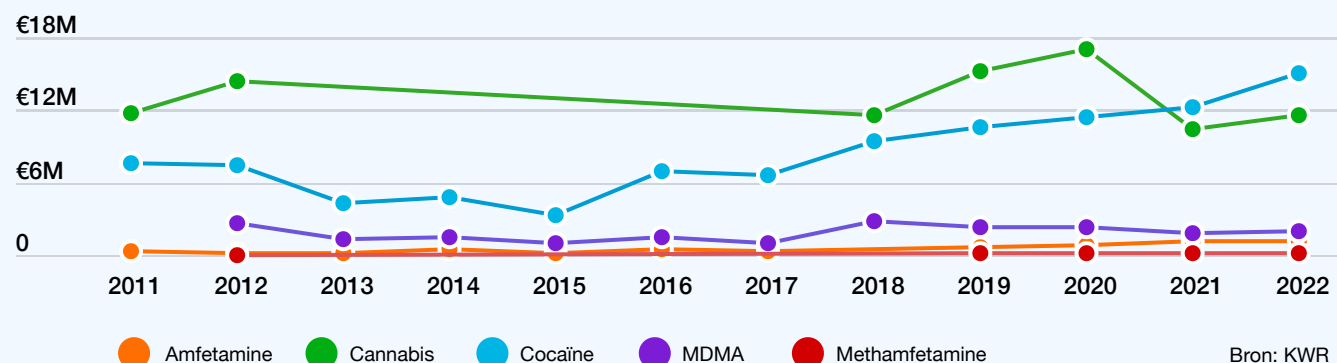
Bestuurlijke controles om witwassen tegen te gaan: in het najaar zijn, door het Bestuurlijk Utrechts Interventieteam (BUI) bestuurlijke controles uitgevoerd in een witwasgevoelige sector in onze stad. Deze branche kenmerkt zich door risico's op witwassen en is aantoonbaar kwetsbaar voor criminele inmenging. Samen met de politie, Openbaar Ministerie, Belastingdienst en het RIEC werken we nauw samen om een passende vervolgstategie vorm te geven. Naast deze 'lokale' aanpak voert onze gemeente verkennende gesprekken met de andere G4-gemeenten, de betrokken branchevereniging, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) en landelijke toezichthouders en opsporingsdiensten om tot een landelijk beeld van deze sector te komen. Doel is om kwetsbaarheden in de sector te onderkennen en waar mogelijk barrières op te werpen. Onze gemeente is, samen met de Landelijke Eenheid van de politie, initiatiefnemer en kartrekker van deze gesprekken.

Doorbreken criminele geldstromen: Financiële logistiek

Effect-indicatoren

Geschatte straatwaarde gebruik in Utrecht

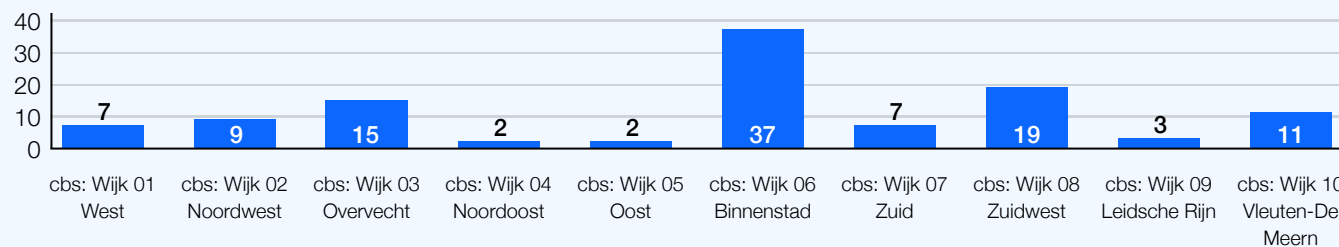

€ 15.031.217
schatting straatwaarde per
jaar in 2022 van cocaïne,
geconsumeerd in Utrecht

€ 11.564.212
schatting straatwaarde per
jaar in 2022 van cannabis,
geconsumeerd in Utrecht

Witwassen (totaal per wijk 2019-2021)

Bron: Politie

Doorbreken criminele geldstromen: Financiële logistiek

Duiding: Wat zien we gebeuren?

Criminele geldstromen zien we terug zowel ondergronds als bovengronds. Wanneer crimineel verkregen vermogen wordt besteed of geïnvesteerd in de 'bovenwereld', is er sprake van witwassen. Criminele samenwerkingsverbanden proberen gelden die zijn verdiend met illegale activiteiten een legale status te geven om zo de illegale oorsprong te verbergen en vrijelijk te kunnen beschikken over het opgebouwde vermogen.

"Witwassen kan per definitie niet gemeten worden".⁵ Hoe omvangrijk de aanwezige criminele geldstromen in Utrecht exact zijn, is daarom niet te zeggen. Op jaarbasis wordt er in Nederland voor pakweg 16 miljard euro witgewassen en deze gelden hebben een sterk internationaal karakter.⁶ Zo is de schatting dat 6,9 miljard gelden zijn die in Nederland zijn verdiend en binnen de landsgrenzen worden witgewassen. 9,1 miljard euro is crimineel verkregen geld dat in het buitenland is verdiend en naar Nederland komt om hier te worden witgewassen.

Onze gemeente richt zich op het inzichtelijk maken van het crimineel financieel systeem dat criminelen in staat stelt om wit te wassen. De primaire focus in de aanpak ligt op (rechts-) personen die (bewust

of onbewust) een faciliterende rol spelen in dit proces en op sectoren of gebieden die kwetsbaar zijn voor criminele inmenging.

Als gemeente trekken we samen op. Net zoals de opsporingsdiensten hebben we de focus op de transport- en logistiek sector, kijken we in het bijzonder naar de vastgoedsector, investeren we in kwetsbare focusgebieden en werken we nauw samen met toezichthouders en opsporingsdiensten in het aanpakken van criminele (rechts-) personen.

Cijfermatig:

Op basis van rioolwaterdata wordt geschat dat de totale straatwaarde van vijf drugssoorten samen (cocaine, cannabis, MDMA, amfetamine, methamfetamine) neerkomt op ongeveer 30 miljoen euro per jaar. Dit is een inschatting van maar een deel van de drugseconomie, omdat dit alleen gaat over de drugs die in Utrecht gebruikt is, niet het deel dat vanuit Utrecht verhandeld is en elders gebruikt.

Het delict witwassen komt het meest in de binnenstad voor, maar aangezien dit een haaldelict is zonder direct slachtoffer, meet dit met name inzet van veiligheidspartners en minder de omvang van het probleem.

Praktijkverhaal

"De politie en gemeente Utrecht hebben in de nacht van donderdag 12 op vrijdag 13 januari een inval gedaan in een bedrijfspand aan de Vlampiepstraat. Door verschillende meldingen en een eerdere inval waren er sterke aanwijzingen dat er in het pand geregeld 's nachts wordt gegokt. De politie heeft bij de inval een bedrag van € 18.900 in beslag genomen (...).

Illegaal gokken is oncontroleerbaar, gokkers hebben geen garantie op een eerlijk spel. Door gebrek aan toezicht is er een verhoogd risico op gokverslaving of gokken door minderjarigen. Daarnaast is er geen zicht op geldstromen, die vaak aanzienlijk zijn. Mensen die geld inzetten, kunnen dat ongeregistreerd doen. Illegaal gokken wordt dan ook vaak gebruikt om crimineel geld wit te wassen."

De politie legt in een persbericht (link) uit over ondergronds bankieren.

[Verstoring van crimineel ondergronds bankieren vraagt om internationale aanpak | Verhalen uit de praktijk | Nederland tegen georganiseerde misdaad.](#)

⁵ Unger et al. (2018). *Aard en omvang van criminele bestedingen*. Den Haag: WODC.

⁶ Unger et al. (2018). *Aard en omvang van criminele bestedingen*. Den Haag: WODC.

Doorbreken criminele geldstromen: Transport en Logistiek

Terugblik:

Wat hebben we gedaan?

- In de regionale actieweek van 5 tot en met 9 juni hebben we samen met partners een grote integrale verkeerscontrole gehouden. De opbrengst van deze controle staat hieronder weergegeven.

Integrale verkeerscontrole

Gecontroleerd	Resultaten
40 Vrachtwagens	Illegale tewerkstellingen geconstateerd
10 Bedrijfsbussen	Illegale arbeid (mogelijk signaal mensenhandel)
16 Bestuurlijke controles bij bedrijven	€5000,- aan openstaande verordeningen geïnd
	Subsidiefraude
	Bestemmingsplanovertreedingen
	Voertuig ingenomen

- In samenwerking met politie, Belastingdienst en Douane worden er in de stad verkeerscontroles georganiseerd met speciale aandacht voor ondermijnende criminaliteit. Hieronder een korte samenvatting van de inzet tot nu toe.

5 Aanvullende verkeerscontroles

- Openstaande vorderingen geïnd
- Voertuigen in beslag genomen
- Vorderingen geïnd
- Gesignaleerde personen aangenomen

- Er werden door het BUIT 16 controles uitgevoerd bij bedrijven in de transport- en logistiekbranche.

Preventie vanuit de Utrechtse scene van goederenvervoer

Afgelopen maanden is contact gelegd en kennisgemaakt met een viertal grotere Utrechtse bedrijven in de transport & logistiek branche, waarbij genoteerd moet worden dat veel grote transportbedrijven (net) buiten onze stadsgrenzen zijn gevestigd. De transportbedrijven die over een omvangrijk wagenpark beschikken met grotere vrachtwagens en (inter)nationaal goederen vervoeren zijn in kaart gebracht en benaderd voor een kennismaking en verkenning op het thema ondermijning. De eerste gesprekken waren positief en informatief. Komende periode continueren we dit contact en bespreken we een aanbod voor op maat gemaakte trainingen over ondermijning in de transportsector.

- Speciale aandacht ging uit naar de Container Terminal Utrecht (CTU). In totaal organiseerden we voor dit bedrijf 5 bijeenkomsten voor uiteenlopende afdelingen; van het kantoorpersoneel tot de container-kraanmachinisten. In het praktijkverhaal hieronder hiernaast leest u meer over deze weerbaarheidssessies.

Andere activiteiten

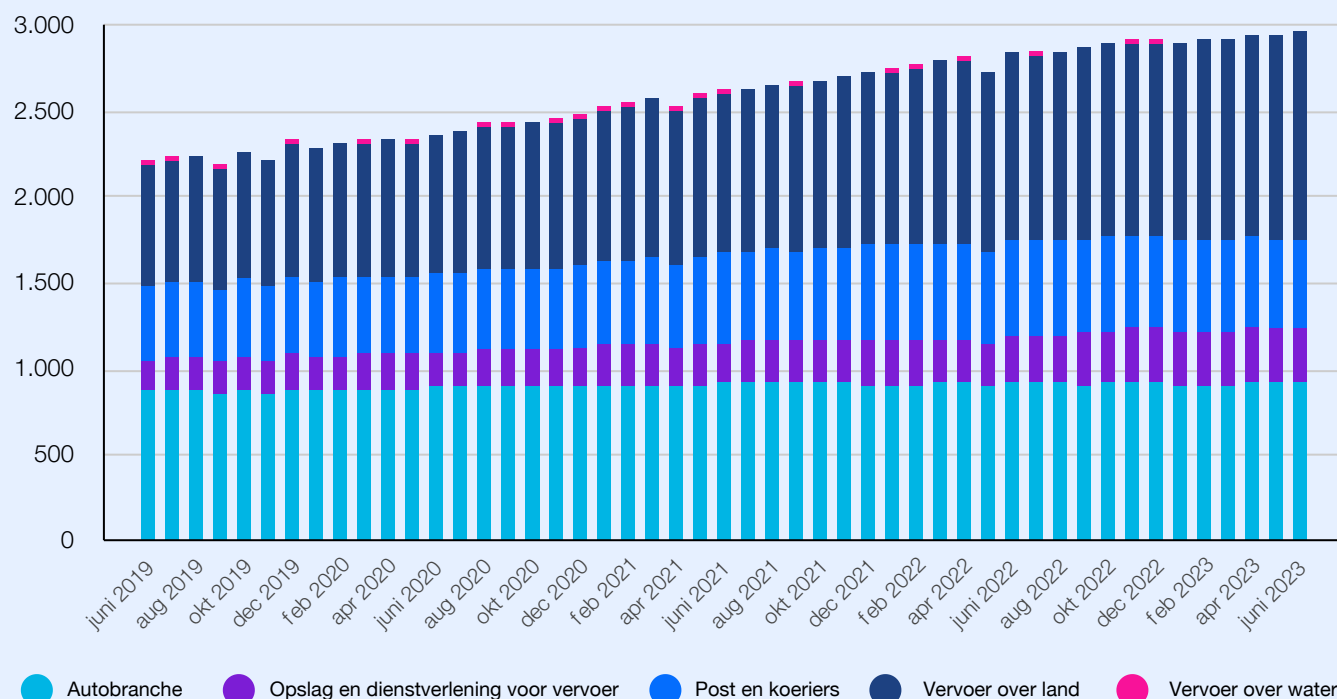
- Bijeenkomst ondernemingsvereniging Lage Weide
- Signaal opgewekt naar RIEC-casus

Doorbreken criminele geldstromen: Transport en Logistiek

Effect-indicatoren

Aantal vestigingen Transport & Logistiek Utrecht

5,1%

aandeel vestigingen koeriersdiensten
in Utrecht met minimaal 1 opvallend
kenmerk (2020)

Bron: ZoO

12,9%

aandeel vestigingen handel
en reparatie van auto's in Utrecht
met minimaal 1 opvallend kenmerk (2020)

Bron: ZoO

Doorbreken criminele geldstromen: Transport en Logistiek

Duiding:

Wat zien we gebeuren?

Transport is, net als vastgoed, altijd nodig binnen het bedrijfsproces van drugscriminaliteit en daarmee belangrijk om op in te zetten. Door gebruik te maken van het logistieke netwerk worden criminele verdiensten verplaatst. De transportsector is kwetsbaar vanwege een grote diversiteit aan bedrijven die ingericht is op het drijven van handel en deze te faciliteren en niet zozeer om criminaliteit tegen te gaan middels het opwerpen van barrières. Er is vaak beperkt zicht op de lading die transporteurs vervoeren en er is regelmatig sprake van onderaannemerschap.

Het aantal actieve bedrijven in de Utrechtse transportsector is groot.

De gesloten bedrijfscultuur, kleine winstmarges en de afwezigheid van de overheid in gebieden waar de sector zich concentreert maakt dat de sector kwetsbaar is voor ondermijning.

Door de regionale actieweek 5 tot en met 9 juni is gewerkt aan een zichtbaardere overheid, zijn malafide ondernemers aangepakt door verkeers- en bedrijfscontroles en is voorlichting gegeven, ten behoeve van een weerbaardere branche.

Link naar de factsheet voor alle resultaten van de regionale actieweek Midden-Nederland ([Factsheet](#))

Cijfermatig:

De transport & logistiek sector in Utrecht groeit jaarlijks. Vervoer over land is de grootste subgroep binnen de sector, gevolgd door de autobranche.

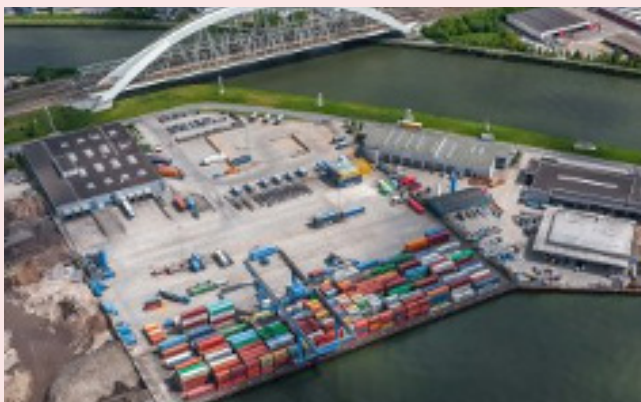
‘Zicht op Ondermijning’ heeft gekeken naar opvallende kenmerken van bedrijven, gebaseerd op indicatoren van Graydon. De meest voorkomende afwijkingen van Utrechtse bedrijven zijn ‘Kort na de oprichting van de onderneming heeft een wijziging in de bedrijfsleiding plaatsgevonden’ of ‘Het bedrijf heeft meerdere jaarrekeningen tegelijk ingeleverd’. Van alle koeriersdiensten in Utrecht voldeed 5,1% aan een opvallend kenmerk in 2020. In Nederland was dat 5,5% van alle koeriersdiensten. Voor vestigingen van handel en reparatie van auto's was dat 12,9% in Utrecht en 8,2% in Nederland.

Doorbreken criminele geldstromen: Transport en Logistiek

Praktijkverhaal

In gesprek met terminal manager Patrick Bonne van Container Terminal Utrecht (CTU)

Onze stad beschikt over binnenhavens. Container Terminal Utrecht (CTU), onderdeel van Theo Pouw Groep, is er daar een van. Deze industriële onderneming is gelegen in ons buitengebied, aan het Amsterdam-Rijnkanaal en betreft een omvangrijk werkterrein. CTU richt zich op de op- en overslag van goederen vanuit containers over de weg en het water.

De gemeente heeft, samen met collega's van Platform Veilig Ondernemen (PVO) de samenwerking gezocht met CTU. We spreken Patrick Bonne van CTU over de samenwerking die eind 2022 ontstond. Dit heeft geleid tot 5 bewustwordingssessies. We vragen hem naar de manier waarop criminaliteit hun bedrijf kan raken en wat ze er tegen kunnen doen. "Je denkt dat het common sense is, maar tijdens de sessies word je bewust van de risico's die er zijn door personen met verkeerde intenties." De bewustwordingssessies maken je bewust over wat je als bedrijf en/of individuele werknemer wel of niet op social media zet. Dit geldt ook voor wie toegang heeft tot het werkterrein en hoe je toezicht hierop houdt. In samenspraak met CTU en PVO bespreken we hoe we de aandacht en alertheid op dit thema voor komend jaar kunnen behouden.

Lees meer over de integrale verkeerscontroles in dit [AD-artikel](#)

Doorbreken criminele geldstromen: Aandachtsgebieden

Terugblik: Wat hebben we gedaan?

Op de Amsterdamsestraatweg (ASW)

- Er is regelmatig overleg tussen politie en gemeente over signalen en meldingen die gedaan worden door de bewoners en ondernemers. Ondernemers en vastgoedeigenaren worden ondersteund door een straatconciërge en een vastgoedregisseur, zodat meldingen in het kader van criminaliteit en ondermijning, bijvoorbeeld illegaal gokken, illegale prostitutie en illegale verkoop van goederen, zijn opgepakt door politie en het BUIT. BUIT heeft op basis hiervan 23 controles uitgevoerd.
- We hebben tijdens een bijeenkomst samen met vastgoedeigenaren gesproken over de risico's van ondermijnende criminaliteit.
- We hebben met een aantal vastgoedeigenaren gesprekken gevoerd waarbij concrete ondersteuning is aangeboden om barrières op te werpen om hun vastgoed te beschermen tegen misbruik.
- Er zijn 12 'Knock & Talk' gesprekken gevoerd met ondernemers op de Amsterdamsestraatweg over signalen van ondermijnende criminaliteit en waar ze deze signalen kunnen melden.
- We zijn bezig met de laatste voorbereidingen om een pand op de Amsterdamsestraatweg 210 in gebruik te nemen. Vanuit dit pand worden vanaf 2024 samen met bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren activiteiten georganiseerd. De extra activiteiten

die in het kader van ondermijning worden georganiseerd zijn afgestemd met de reguliere activiteiten en de geplande herinrichting van de straat.

Op Bedrijventerrein Nieuw Overvecht (BTNO):

- Voor Overvecht geldt dat het een Manifestwijk is, waarbij er met behulp van Rijksmiddelen (Regiodeal) breed wordt ingezet op allerlei leefgebieden, waaronder veiligheid. Ook vanuit de Rijksmiddelen Preventie met Gezag wordt er in de wijk op het voorkomen van doorgroeien in criminele carrières ingezet.
- Ondernemingen die op het BTNO actief zijn in de autobranche vallen sinds 2022 onder een vergunningsplicht. Dit betekent dat er strenge voorwaarde gesteld zijn aan de onderneming en de activiteiten. Hierdoor is het voor malafide ondernemers moeilijker om ongezien criminele activiteiten te ontplooiën.
- Tot september 2023 hebben 65 ondernemers een vergunning gekregen. Op dit moment zijn er nog 17 aanvragen in behandeling, waar bij 12 (nog) een Bibob-onderzoek loopt.
- Door monitoring hebben wij goed zicht op welke bedrijven zich nieuw hebben gevestigd op het terrein en welke bedrijven hebben besloten om te vertrekken. In totaal zijn 14 bedrijven vertrokken van het bedrijventerrein sinds de invoering van de vergunningsplicht.
- Er zijn door het BUIT 68 controles uitgevoerd naar aanleiding van de vergunningsplicht.

- We bezoeken nieuwe bedrijven op het bedrijventerrein en informeren hen over de ondersteuning die er wordt gegeven aan ondernemers vanuit het Ondernemersloket. Dit Ondernemersloket is een initiatief van gemeente en ondernemers samen en is dan ook op basis van co-financiering.
- Ook heeft het BUIT, soms samen met andere partners, op het bedrijventerrein naar aanleiding van signalen van ondermijnende criminaliteit 24 andere controles uitgevoerd.
- Er zijn op het bedrijventerrein 56 'Knock & Talk' gesprekken gevoerd met ondernemers. In deze gesprekken is aandacht voor de vraagstukken waar ondernemers tegen aan lopen en signalen van ondermijnende criminaliteit en het belang van het melden daarvan.
- In april en juni hebben we integrale acties gehouden om aandacht te vragen voor ondermijning. Tijdens deze acties hebben we 75 mensen gesproken waarvan er 25 ondernemen op het bedrijventerrein. Tien personen willen na de actie in gesprek blijven over ondermijning op het bedrijventerrein.
- In juni 2023 heeft er een Hackathon plaats gevonden met 22 trainees van de gemeente Utrecht. Tijdens de hackathon stond het thema "Ondermijning op Bedrijventerrein Nieuw Overvecht" centraal. De opdracht was om te onderzoeken hoe de meldingsbereidheid kan worden verbeterd. In 3 groepen is er vanuit verschillende invalshoeken geprobeerd om de tanden te zetten in dit hardnekkige probleem. Dit betekende: brainstormen, toetsen en

Doorbreken criminele geldstromen: Aandachtsgebieden

testen met ondernemers, prototypes maken en de ideeën pitchen.
Op basis van een stemming is besloten om één idee verder uit te werken.

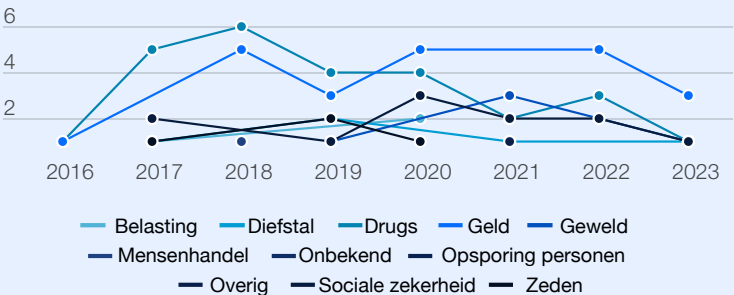
Effect-indicatoren

Verhuisbewegingen autobranche BTNO na instellen vergunningplicht

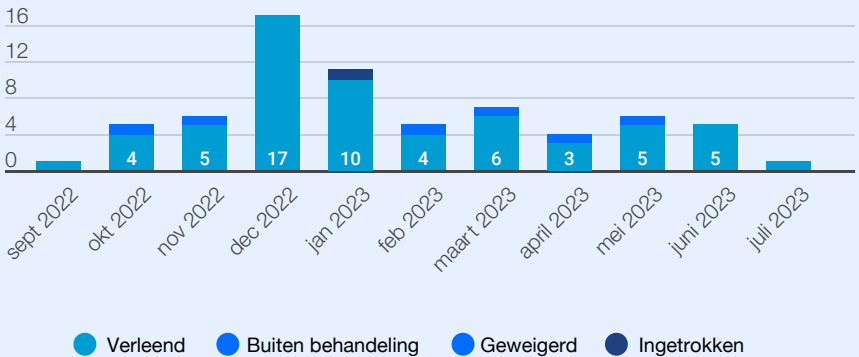
14
autobedrijven verhuisd
uit BTNO

4
autobedrijven verhuisd
naar BTNO

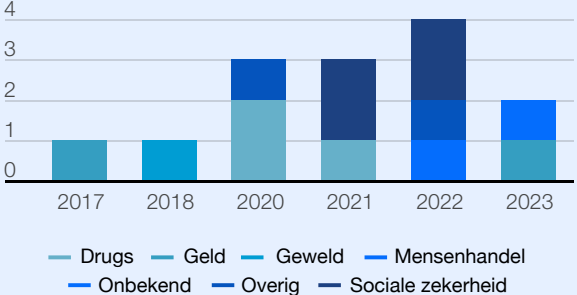
MMA meldingen ASW

Vergunningaanvragen BTNO

MMA meldingen BTNO

Prestatie-indicatoren

- 2** Bijeenkomsten meldingsbereidheid
- 10** Knock & talk-gesprekken
- 65** Integrale actiesBibob dossiers BTNO 2022
- 25** Bibob dossiers BTNO 2023 (t/m 19 sept)
- 296** Controles Bestuurlijk Utrechts Interventie Team (BUIT), waarvan:
 - 23** Locaties ASW
 - 68** Controles ihkv vergunningsplicht
 - 28** Controles elders BTNO, waarvan 4 tijdens actiedag Transport en logistiek

Doorbreken criminele geldstromen: Aandachtsgebieden

Duiding: Wat zien we gebeuren?

Wat we zien gebeuren op de ASW:

Uit onderzoek van de gemeente Utrecht in mei 2021 blijkt dat ondermijnende criminaliteit op de Amsterdamsestraatweg systematisch en veelzijdig is. De criminele veelzijdigheid komt tot uitdrukking in de optelsom van illegaal gokken, drugscriminaliteit, (wapen)geweld, illegale prostitutie, zorgfraude en criminele of verdachte investeringen in vastgoed. Binnen de aanpak ondermijning zetten we verschillende interventies in om criminaliteit tegen te gaan en werken we samen om criminaliteit te voorkomen. Samen met het Programmateam Amsterdamsestraatweg werken we aan het verbeteren van de randvoorwaarden van een prettige winkelstraat voor bewoners en ondernemers.

Dagelijks zijn verschillende professionals bezig om de Amsterdamsestraatweg aantrekkelijk, schoon en veilig te houden. De straatconciërge is zichtbaar en laagdrempelig in de straat aanwezig en ondernemers en bewoners weten hem goed te vinden. Als er zorgen of problemen zijn zorgt hij dat de juiste afdeling of persoon dit snel oppakt. De vastgoedmakelaar zorgt in het gebied dat vastgoedeigenaren en ondernemers elkaar gemakkelijk vinden zodat misstanden snel opgemerkt worden en leegstand wordt voorkomen. De gebiedsmanager ondermijning ondersteunt bij het verhogen van de weerbaarheid en de meldingsbereidheid bij bewoners, vastgoedeigenaren en ondernemers. Dit zodat

georganiseerde criminaliteit en misbruik voorkomen kan worden. Bovenstaande activiteiten van professionals zorgen dat de overheid zichtbaar en laagdrempelig aanwezig is in de straat en dat nieuwe zorgen snel opgepakt kunnen worden.

Cijfermatig:

Het aantal anonieme meldingen via Meld Misdaad Anoniem over de Amsterdamsestraatweg is niet erg hoog. De meeste meldingen gingen de afgelopen jaren over geld en de jaren daarvoor over drugs.

Wat zien we gebeuren op BTNO:

Uit onderzoek van de gemeente blijkt er sprake is van bovengemiddelde criminele inmenging op bedrijventerrein Nieuw Overvecht. De kwetsbaarheid van het bedrijventerrein wordt mede geïllustreerd door de berichtgeving in lokale, regionale en landelijke media in de afgelopen jaren. Veelvuldig wordt bericht over criminaliteit en/of ernstige verstoringen van de openbare orde. Daarbij gaat het om onder andere illegaal gokken, drugshandel en illegale prostitutie.

Dagelijks zijn verschillende professionals bezig om het Bedrijventerrein Nieuw Overvecht aantrekkelijk, schoon en veilig te houden. In het kader van preventie zijn verschillende organisaties en domeinen actief: het Ondernemersloket zorgt voor een laagdrempelige ontmoetingsplaats waar ondernemers en vastgoedeigenaren terecht kunnen met vragen en ondersteuning. Vanuit OOV worden ondernemers via 'Knock & Talk' gesprekken actief benaderd om kennis te maken

met het Ondernemersloket en worden vragen over veiligheid direct besproken. Bedrijven die vallen onder de vergunningsplicht voor de autobranche worden gescreend en geholpen aan een geldige vergunning zodat het bedrijventerrein veilig en op orde is. Bij twijfel over de juistheid van een vergunning wordt Bibob-wet ingezet zodat we voorkomen dat er misbruik wordt gemaakt van de overheid. De gemeente zorgt voor het verhogen van de weerbaarheid van ondernemers en vastgoedeigenaren tegen de georganiseerde criminaliteit en het verhogen van de meldingsbereidheid. Dit door het organiseren van bijeenkomsten, aansluiten bij overleggen en het houden van acties.

Cijfermatig:

Op 6 september 2023 waren er 92 vergunningen aangevraagd. Daarvan zijn er inmiddels 65 verleend, 4 buiten behandeling gesteld en 5 aanvragen ingetrokken door de ondernemer en 17 nog in behandeling. Voor 1 aanvraag geldt dat deze is geweigerd.

Sinds de bekendmaking van de vergunningsplicht hebben 14 autobedrijven het bedrijventerrein verlaten.

Het aantal anonieme meldingen via Meld Misdaad Anoniem is laag. In 2023 was er een melding over geld en over een niet te duiden thema.

Doorbreken criminele geldstromen: Aandachtsgebieden

Praktijkverhaal

'Ik onderneem hier met veel plezier en voel me veilig, maar dat moet natuurlijk wel zo blijven.' Aldus een ondernemer op bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Een belangrijke plek in de stad waar sinds een paar jaar extra aandacht gaat naar veiligheid. Na het opdoeken van wietplantages, een illegale sigarettenfabriek en een plofkraakschool was het hoogtij voor een andere aanpak. Met resultaat. Lees meer in het [interview op LinkedIn](#).

Actie meldings-
bereidheid april 2023,
Bedrijventerrein Nieuw
Overvecht

Hackaton Overvecht juni 2023

Informatiebericht op social media voor
ondernemers op BTNO, juni 2023

Tekstkar op BTNO, actiebereid-
heid 30 juni 2023

Extra maatregelen tegen
criminaliteit op voormalige
autoboulevard werken: 'Ik ben
positief verrast' | Utrecht | AD.nl

Meer over Amsterdamsestraatweg: [Verbeteren
Amsterdamsestraatweg](#) | gemeente Utrecht

4. Tot slot

Samen met partners

Drugsgelateerde criminaliteit is een breed maatschappelijk probleem waarvan de aanpak een brede coalitie van partners, bedrijven en bewoners vraagt. We doen dit dan ook niet alleen met de politie, het OM en andere veiligheidspartners zoals de Reclassering en het gevangeniswezen, maar vooral ook met zorgpartners, organisaties werkzaam in het sociaal domein alsmede met private partijen als banken. We trekken nauw op in de regio met het Regionale Informatie- en Expertise Centrum Midden-Nederland (RIEC), Het Zorg en Veiligheidshuis regio Utrecht (ZVHRU) en de andere Manifestgemeenten die middelen hebben ontvangen vanuit het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid/ Preventie met Gezag. Het samen uitvoering geven aan dit programma vraagt afstemming en overleg met meer dan 30 organisaties buiten de gemeente.

Financiën

Voor de uitvoering van de nota Grenzen Stellen en Perspectief Bieden (GSPB) zijn middelen beschikbaar gesteld vanuit het coalitie-akkoord en vanuit de rijksmiddelen Preventie met Gezag (PMG). Dit jaar is de beschikking en uitkering met betrekking tot de toegezegde rijks gelden daadwerkelijk ontvangen. Nu de rijksmiddelen er zijn kan uitvoering gegeven worden aan GSPB conform de vastgestelde beleidsnota.

De verantwoording over de financiële middelen is onderdeel van de begrotingscyclus.

Doorontwikkeling Rijkser Verantwoorden

Voor de verantwoording hanteren we Rijkser Verantwoorden, waarbij we naast cijfers ook verhalen en ervaringen gebruiken om te laten zien wat we hebben gedaan en wat het effect is.

Dit is het eerste jaar dat we conform deze systematiek de raadsrapportage vormgeven. De komende jaren zullen we de *effectindicatoren* verder ontwikkelen, bijvoorbeeld door analyses toe te voegen op basis van meerdere jaren. Daarnaast is het voornemen de komende jaren meer verdiepende verhalen en ervaringen toe te voegen. Ook willen we het Utrechts Sturingsmodel, waar deze vorm van verantwoorden een onderdeel van is, steviger implementeren zodat we de integrale sturing op deze opgave kunnen versterken.

Volgende voortgangsrapportage

In deze voortgangsrapportage zijn de resultaten opgenomen tot en met het derde kwartaal 2023, om zo tegemoet te kunnen komen aan de toezegging aan de Raad om in het vierde kwartaal te rapporteren. De volgende uitgebreide voortgangsrapportage aan de Raad wordt gekoppeld aan de planning en controlcyclus van de gemeente en de voortgangsrapportage van de Veiligheidsagenda. We rapporteren dan over een geheel kalenderjaar. Dit betekent dat de volgende uitgebreide voortgangsrapportage “Grenzen stellen Perspectief bieden” in het eerste kwartaal 2025 gepresenteerd zal worden.

Openbare Orde & Veiligheid

Datum
28-11-2023

utrecht.nl

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer 3954
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 21 maart 2024
Agendapunt 10
Titel Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid
ID 4163
Behandelend ambtenaar J.C.H. Visser
Telefoon 14030
E-mail jacotien.visser@utrecht.nl
Datum collegebesluit
Geocodering
Thema
Portefeuillehouder Burgemeester Dijkma
Beleidsveld Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel
Reden niet referendabel
Raadsadviseur (lijst) Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel
Resultaat commissiebehandeling
Resultaat raadsbehandeling

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	21 maart 2024

Voorgesteld besluit

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	J.C.H. Visser	Datum	1 februari 2024
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	12061979
E-mail	jacotien.visser@utrecht.nl	Onderwerp	Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid
Bijlage(n)	1	Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

In mei 2023 heeft uw raad de [Veiligheidsagenda 23-26](#) vastgesteld, waarin digitale veiligheid en online weerbaarheid één van de prioriteiten is. Digitale criminaliteit is een belangrijk werkterrein van traditionele criminele organisaties geworden, die digitaal afpersen of gestolen informatie verkopen en misbruiken. Daarnaast hebben desinformatie of online oproepen tot geweld in potentie een enorm bereik met alle openbare orde risico's van dien.

Trainingen, bijeenkomsten, onderzoek en lesbrieven: een greep uit het bijgevoegde *Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid*, dat we samen met publieke en private partners in de stad, uitvoeren. We sturen het u ter informatie toe. Hiermee werken we de prioriteit uit de Veiligheidsagenda uit én komen we tegemoet aan de toezegging zoals opgenomen in de [uitvoeringsbrief coalitieakkoord, planning op hoofdlijnen](#). Het is belangrijk maatregelen te nemen om de digitale weerbaarheid in de stad te vergroten. Dit stond in het coalitieakkoord en uw raad heeft daar financiën voor beschikbaar gesteld. Met dit uitvoeringsprogramma geven we tevens invulling aan de [motie 393](#) die de burgemeester namens ons heeft overgenomen.

Hiermee werken we óók aan de pijler weerbaarheid van bewoners en ondernemers uit de [Visie digitale stad](#). Vanzelfsprekend zorgen we daarnaast dat ook de gemeentelijke organisatie zelf digitaal weerbaar is. We hebben de basis op orde voor de eigen digitale systemen (hardware en software) en digitale informatievoorziening. Voorliggend uitvoeringsprogramma werken we de pijler bewoners en ondernemers uit. Over de aanpak van de weerbaarheid van de eigen organisatie en digitale informatievoorziening wordt uw raad separaat geïnformeerd in het jaarverslag Gegevensbescherming.

Urgent probleem

Digitale criminaliteit is een groeiend probleem. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek gaf 15% van de Nederlanders in 2022 aan dat ze de laatste twaalf maanden slachtoffer waren geweest van online criminaliteit. Dat gaat om 2,2 miljoen mensen (schadebedrag van online criminaliteit in 2021: 680 miljoen euro). Een indicatie van het [CCV](#) geeft aan dat het in Utrecht potentieel om ruim

47.000 inwoners gaat, die jaarlijks slachtoffer zijn van online criminaliteit en ander schadelijk onlinegedrag.

De gevolgen hiervan kunnen verstrekkend zijn, variërend van financiële schade tot schending van de privacy en verstoring van de openbare orde. Inwoners en bedrijven lopen financiële en reputatie schade op en verliezen het vertrouwen in digitale diensten. Dit schaadt onze economie en het welzijn van onze inwoners en ondernemers.

Uitvoeringsprogramma

In het uitvoeringsprogramma werken we onze ambitie voor de jaren 2023 tot en met 2026 uit, waarbij we:

- (potentiële) slachtoffers bewust en weerbaar maken tegen vormen van digitale criminaliteit en online normoverschrijdend gedrag;
- (potentiële) plegers bewust maken van de risico's en gevolgen van hun onlinegedrag voor zichzelf en de maatschappelijke impact die dat online gedrag kan hebben (en zo nodig opsporen en vervolgen);
- een impuls geven aan de weerbaarheid van de stad met de stedelijke community voor cyberweerbaarheid;
- ons voorbereiden op mogelijke cybercrises.

Dit gaan we doen

Met talrijke acties zetten we ons in voor de verschillende doelgroepen. We kunnen dit niet alleen; samen met maatschappelijke partners en andere instanties maken we Utrechtse inwoners, ondernemers en organisaties weerbaar in een gedigitaliseerde wereld. We bieden ondersteuning, training en voorlichting, en helpen mee effectieve aanpakken te ontwikkelen voor kinderen, jongeren en hun ouders en inwoners met weinig digitale vaardigheden. Met de voorgestelde interventies vergroten we de digitale geletterdheid van kinderen en jongeren in een gedigitaliseerde wereld en verkleinen we daarmee hun kwetsbaarheid op internet of via sociale media. Daarnaast maken we hen bewust van hun online gedrag en voor (onbewust) ouderschap en verlagen we daarmee de kans op ernstige gevolgen voor hun toekomst. Ook de doelgroep senioren nemen we mee in de kansen en risico's van onze digitale samenleving. Tot slot richten we ons met trainingen en veiligheidsscans op mkb-ers en zzp-ers. De genoemde doelgroepen hebben een verhoogde kans op slachtofferschap, impact en schade.

We maken plannen en ontwikkelen methodes om de digitale veiligheid in de Utrechtse wijken en buurten verder te versterken. We maken daarbij (ook) gebruik van bestaande, bewezen effectieve interventies. Zo hebben we een community van partners die meedenken over verbetering van de digitale weerbaarheid van hun eigen organisatie en die meedoen in oefeningen en hebben we een netwerk van 'digitale stadsmakers' (vrijwilligers die in hun eigen buurt helpen door voorlichting te geven). Als het gaat om de voorbereiding op cybercrisis, hebben we enerzijds aandacht voor de voorbereiding van de eigen gemeentelijke organisatie op aanvallen of digitale incidenten en crises. Anderzijds komen we tegemoet aan de behoefte om de rollen en verantwoordelijkheden van partners uit de community voor cyberweerbaarheid in relatie tot crisisbeheersing te verduidelijken en te beoefenen.

Digitale criminaliteit is ook verweven met ondermijnende, georganiseerde misdaad. Daarom willen we dadergroepen in beeld krijgen om te (leren) zien welke en aanvullende interventies nodig zijn om deze (samen met onze partners) aan te pakken. Ook zoeken we verbinding met de andere ambities uit de veiligheidsagenda; digitale (on)veiligheid en online weerbaarheid spelen immers ook in andere

Burgemeester en wethouders

Datum 1 februari 2024
Ons kenmerk 12061979

thema's, zoals openbare orde en maatschappelijke onrust, de aanpak van ondermijnende criminaliteit, bij de persoonsgerichte aanpakken, crisisbeheersing en de agenda tegen uitbuiting.

In het uitvoeringsprogramma zijn heel concrete initiatieven en interacties opgenomen, maar ook meer abstracte. Het landschap van de digitale criminaliteit verandert immers zeer snel, we moeten en willen flexibel blijven. Zo kunnen we op de (middel)lange termijn ook inspelen op toekomstige ontwikkelingen. We gaan door met effectieve interventies en ontwikkelen nieuwe.

De raad heeft in het coalitieakkoord budget beschikbaar gesteld voor deze investeringen. Daarmee dekken we enerzijds 1 fte aanvullend personeel. Anderzijds dekken we daarmee onder andere campagnes en campagnematerialen, trainingen en evenementen, kosten voor ondersteunende digitale platforms, onderzoek en inhoudelijke advisering t.b.v. kennis en expertise. Mocht er bij de integrale afweging bij de voorjaarsnota 2024 worden besloten tot heroverweging op dit onderdeel van de Veiligheidsagenda 2023-2026, dan heeft dat gevolgen voor de uitvoering van dit programma.

We bouwen daarmee verder aan het fundament om Utrechtse inwoners en ondernemers bewust, weerbaar en veerkrachtig te maken in een gedigitaliseerde wereld. Al deze interventies verantwoorden we aan uw raad via de jaarlijkse voortgangsrapportage van de Veiligheidsagenda 2023-2026. We werken daarbij volgens het Utrechtse sturingsmodel, Rijk(er) Verantwoorden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid

Utrechtse inwoners, ondernemers en organisaties weerbaar in een gedigitaliseerde wereld

Inhoudsopgave

Voorwoord	3	Digitale weerbaarheid van de stad	23
		Community voor cyberweerbaarheid	23
Een urgent probleem	4	Crisisbeheersing	25
Landelijk beeld	4		
Georganiseerde misdaad	4	Communicatie	26
Technologische ontwikkelingen	5		
Digitale criminaliteit en de weerbaarheid	6	Financiën	26
Wat weten we?	6		
Onze ambitie	9	Verantwoording	27
Uitgangspunten	10	Begrippen en afkortingen	28
		Begrippenlijst	28
Doelgroepen	13	Bronnen	32
Slachtoffers	13		
Senioren	15		
Mkb en zzp	17		
Plegers	20		

Voorwoord

Onze samenleving digitaliseert steeds meer. Het digitale landschap verandert snel met de opkomst van nieuwe applicaties, diensten en technologieën en de doorontwikkeling van bijvoorbeeld kunstmatige intelligentie. Dit biedt grote voordelen: processen gaan efficiënter en makkelijker en digitalisering bespaart ons daarmee in veel gevallen tijd. Tegelijkertijd worden we afhankelijk van systemen en hun ontwikkelaars. Systemen raken ook steeds meer met elkaar verweven en zijn afhankelijk van elkaar, waardoor een kwetsbaarheid in een van de onderdelen effecten kan hebben op het hele systeem. Hierdoor kunnen de gevolgen van een cyberincident groot en ernstig zijn, met effecten voor meerdere organisaties en groepen in de samenleving. Ook kwaadwillenden zijn zich hier terdege van bewust en maken op grote schaal misbruik van kwetsbaarheden of voeren bewust digitale aanvallen uit op kwetsbare individuen, objecten of systemen. Digitale criminaliteit en online normoverschrijdend gedrag¹ veroorzaken veel schade, variërend van economische verliezen en emotionele schade tot verstoring van diensten, van de (lokale) openbare orde en bedreigingen voor de nationale veiligheid en onze democratie. Volgens het [Centraal Bureau voor de Statistiek](#) gaf 15% van de Nederlanders van 15 jaar of ouder in 2022 aan dat ze de laatste twaalf maanden slachtoffer zijn geweest van online criminaliteit. Dat gaat om 2,2 miljoen mensen! Het totale schadebedrag

van online criminaliteit bedroeg in 2021 afgerond [680 miljoen euro](#). Digitale criminaliteit en ander schadelijk onlinegedrag heeft daarmee een zeer ondermijnend karakter en vormt wereldwijd een voortdurende uitdaging voor samenlevingen. Onze aanhoudende inspanningen zijn nodig om digitale criminaliteit en online aan-gejaagde ordeverstoringen te voorkomen en te bestrijden.

Ook Utrecht zet zich al enkele jaren in om digitale criminaliteit en online normoverschrijdend/schadelijk gedrag te voorkomen en te bestrijden en bewoners en ondernemers weerbaar en veerkrachtig te maken tegen de effecten hiervan. De raad heeft de [Visie Digitale stad](#) vastgesteld, waarin digitale weerbaarheid van de eigen organisatie, de stad, bewoners en ondernemers een van de pijlers is. In de [Veiligheidsagenda '23-'26](#) is de prioriteit 'Vergroten digitale veiligheid en online weerbaarheid' opgenomen. In de Regionale Veiligheidsstrategie 2023–2026, tot slot, is Digitale veiligheid en cybercriminaliteit één van drie gezamenlijke regionale prioriteiten.

In dit uitvoeringsprogramma staat hoe we in de periode 2023–2026 aan digitale weerbaarheid willen werken. Hiermee werken we de pijler 'digitale weerbaarheid van bewoners en ondernemers' uit de Visie digitale stad én de bovengenoemde prioriteit uit de Veiligheidsagenda '23-'26 uit. Soms doen we dit heel concreet en soms wat abstracter, omdat het landschap van de digitale criminaliteit zeer snel verandert en we daarin flexibel willen blijven. We willen namelijk met onze activiteiten en interventies op de

(middel)lange termijn ook kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen. We gaan door met effectieve interventies en ontwikkelen nieuwe. De raad heeft in het coalitieakkoord budget beschikbaar gesteld voor deze investeringen. Daarmee kunnen we verder bouwen aan het fundament om Utrechtse inwoners en ondernemers bewust, weerbaar en veerkrachtig te maken in een gedigitaliseerde wereld.

Sharon A.M. Dijkema
Burgemeester

¹ Online gedrag dat niet strafbaar is, maar wel schadelijk, zoals cyberpesten, sexting, het verspreiden van desinformatie of het delen van boodschappen die leiden tot schadelijke polarisatie of maatschappelijke onrust.

Een urgent probleem

Landelijk beeld

Het [Cybersecuritybeeld 2023](#) van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) waarschuwt dat digitale dreigingen in Nederland een ernstige zorg blijven. Er zijn diverse redenen voor deze zorg. Ten eerste is er een complexe wisselwerking tussen digitale en niet-digitale dreigingen en ontwikkelingen. Cyberaanvallen kunnen zowel de oorzaak als het gevolg zijn van storingen in bijvoorbeeld de energievoorziening, verkeerslichteninstallaties of bij zorginstellingen. Ten tweede zijn digitale processen, systemen en netwerken erg complex en met elkaar verweven binnen ketens. Een kwetsbaarheid in een van deze processen kan bij een aanval of verstoring impact hebben op de hele keten. Bovendien zijn sommige systemen verouderd en kwetsbaar voor aanvallen van cybercriminelen, die hiervan maar al te graag misbruik maken. Ook is er een concentratie van informatie en digitale processen, vooral bij bedrijven die clouddiensten aanbieden. Dit maakt ze aantrekkelijke doelwitten voor misbruik. Met alle gevolgen van dien: bij een aanval op een clouddienst kunnen in een keer veel organisaties tegelijk worden getroffen. Ook wereldwijde spanningen, zoals de oorlog in Oekraïne, leiden tot cyberaanvallen door statelijke actoren die bijvoorbeeld uit zijn op destabilisatie, wat weer kan leiden tot openbare

orde incidenten. Ook desinformatie of het selectief verspreiden van nieuws spelen daarbij een rol.

Georganiseerde misdaad

Criminelen stappen steeds vaker in de digitale criminaliteit. Het criminele verdienmodel ligt meer en meer in digitale criminaliteit en de pakkans is klein. Volgens het [Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum](#) en het [Openbaar Ministerie](#) wordt het merendeel van digitale criminaliteit veroorzaakt door ondernemende, georganiseerde misdaad. Digitale criminaliteit is een belangrijk terrein van traditionele criminele organisaties geworden, die digitaal afpersen of gestolen informatie verkopen en misbruiken. Er zijn nieuwe netwerken van online daders bijgekomen die een technische specialisatie hebben. Deze specialisatie verkopen ze, waardoor voor andere criminelen slechts een basis technische kennis voldoende is. Onderling kopen en verkopen ze cybercrimediensten en -toolkits via illegale marktplaatsen op het darkweb (het zogenaamde Cybercrime-as-a-service (CaaS)²). Ook delen criminelen bijvoorbeeld op fora en Telegramkanalen werkzame aanpakken. Daarnaast zien we dat drugsgerelateerde criminaliteit en digitale criminaliteit meer en meer

² Het aanbieden van cybercrimediensten en -toolkits via illegale marktplaatsen op het darkweb, zoals bijvoorbeeld voor het uitvoeren van een DDoS aanval of scripts voor phishing.

met elkaar verweven zijn geraakt. Criminelen plegen cyberdelicten, vaak in combinatie met drugsdelicten en/of wapenbezit.

Een verontrustende ontwikkeling in cybercrime³ is social engineering, waarbij aanvallers psychologische manipulatie gebruiken om informatie te verkrijgen van hun potentiële slachtoffers. Ze kunnen zich voordoen als legitieme partijen, zoals banken of bekende websites of als collega's of familieleden, om gebruikers te verleiden gevoelige informatie te verstrekken of geld over te maken.

Technologische ontwikkelingen

De technologische ontwikkelingen op het gebied van ICT volgen elkaar in rap tempo op. Toch doorzien niet alle gebruikers de effecten goed. Kunstmatige intelligentie (AI) is een tweesnijdend zwaard in cybercrime. Enerzijds kunnen criminelen AI gebruiken om aanvallen te automatiseren en te verfijnen, waardoor ze efficiënter en gevaarlijker worden. Ook kan AI via stem- en beeld imitatie (deep fake) bedoeld of onbedoeld worden gebruikt om slachtoffers te maken, omdat echt en nep bijna niet meer te onderscheiden zijn. Anderzijds kan kunstmatige intelligentie de veiligheid verbeteren door snellere detectie van dreigingen, zoals cyberaanvallen en verdachte activiteiten. AI kan ook helpen bij het voorspellen van openbare orde incidenten en het analyseren van grote hoeveelheden gegevens. Zo kunnen overheden, binnen de bevoegdheden van het lokaal bevoegd gezag, proactief handelen en mensen beter beschermen.

³ Misdrijven die gepleegd worden met een ICT-middel (bijvoorbeeld een computer, smartphone of internetbrowser) die gericht zijn op ICT, zoals hacking, mal- of ransomware en virussen

In een wereld die steeds meer afhankelijk is van digitale technologieën, is het cruciaal om deze en nieuwe technologieën en de bedreigingen die zij kunnen vormen, serieus te nemen. Een goed en actueel beeld van (statelijke) actoren, plegers én de (potentiële) slachtoffers is daarbij cruciaal. Net als het voortdurend investeren in cyberbeveiliging en de bijbehorende handelingsperspectieven om slachtofferschap en maatschappelijke effecten tot een minimum te beperken.

Digitale criminaliteit en de weerbaarheid

Digitale criminaliteit raakt inwoners, ondernemers en organisaties, met grote financiële, economische en emotionele gevolgen én effecten op de openbare orde. We maken verschil tussen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit⁴. Cybercrime bestaat uit misdrijven die gepleegd worden met een ICT-middel (bijvoorbeeld een computer, smartphone of internetbrowser) die gericht zijn op ICT, zoals hacking, DDoS-aanvallen⁵, mal- of ransomware⁶ en virussen. Gedigitaliseerde criminaliteit betreft misdrijven waarbij ICT als middel wordt ingezet om traditionele vormen van criminaliteit te plegen, zoals fraude met betaalproducten⁷, ID-fraude en online handel

(samen: digitale fraude), maar ook digitaal kinderlokken, sextortion⁸, sexting en chantage via e-mail of social media.

Het verspreiden van nepnieuws of oproepen die kunnen leiden tot openbare ordeverstoringen worden, zeker als het niet strafbaar is, niet geregistreerd als (digitale) criminaliteit.

De kans dat plegers worden opgepakt of uitgeleverd voor hun daden is klein. Ze verschuilen zich achter anonieme accounts, versleutelde internetverbindingen en bevinden zich vaak buiten de geografische grenzen van het lokaal bevoegd gezag.

Inwoners, ondernemers en organisaties zijn nog onvoldoende weerbaar tegen digitale criminaliteit en online normoverschrijdend gedrag. Niet iedereen past de basismaatregelen toe, zoals het gebruik van unieke wachtwoorden en multifactorauthenticatie⁹ (twee of meer methodes gebruiken om toegang te krijgen tot een onlineapplicatie). Daarnaast is kennis over desinformatie essentieel om de weerbaarheid te vergroten. Dit is nodig om onze [democratische rechtsorde te beschermen en openbare orde incidenten te voorkomen](#).

⁴ Traditionele misdrijven waarbij ICT als middel wordt ingezet, maar niet het doel is. Voorbeelden zijn helpdeskfraude, fraude met online handel en sextortion

⁵ Criminelen versturen enorm veel dataverkeer naar een server, website of app. Omdat er zoveel verzoeken tegelijk verwerkt moeten worden, wordt het verkeer van en naar de website geblokkeerd en kan zelfs de server van de dienst crashen. Gevolg is dat de dienst slecht of helemaal niet bereikbaar is voor bezoekers.

⁶ Malware die je systeem, netwerk of data op slot zet. Criminelen eisen betaling om weer toegang te krijgen tot systemen.

⁷ Simmen of skimming: het onrechtmatig kopiëren van betaalkaartgegevens.

⁸ Dreigen met het doorsturen van (pikant getinte) beelden als chantagemiddel.

⁹ Een extra veiligheidslaag in de toegangsvereisten van een systeem of applicatie. Factoren worden ingedeeld in drie categorieën: iets weten (bijvoorbeeld een wachtwoord), iets hebben (bijvoorbeeld een token) of iets zijn (bijvoorbeeld een vingerafdruk). Bij minimaal twee factoren, spreken we van multifactor authenticatie.

Wat weten we?

Er is geen goed inzicht in het Utrechtse slachtofferschap, daderschap en schadebedragen van de verschillende vormen van digitale criminaliteit. Van veel delicten zijn geen gegevens beschikbaar, waardoor we een onvolledig cijfermatig beeld hebben.

In tabel 1¹⁰ worden de politiecijfers van de gemeente Utrecht over respectievelijk cybercrime en digitale fraude (de drie meest voorkomende vormen van digitale fraude¹¹) voor de jaren 2019 t/m 2023 weergegeven. Deze cijfers¹² vertellen echter niet het hele verhaal. Belangrijk te vermelden is het feit dat de aangifte- en meldingsbereidheid van digitale criminaliteit laag is, gemiddeld tussen de 15 en 20%: de werkelijke aantallen liggen waarschijnlijk veel hoger. Er zijn meerdere redenen voor de lage aangifte- en meldingsbereidheid. Dit heeft te maken met onder andere de anonimiteit en complexiteit van digitale delicten, een gebrek aan vertrouwen in de wetshandhaving, schaamte, onwetendheid over aangifteprocedures, tijdsintensieve aangifteprocessen en de neiging van slachtoffers om zelf oplossingen te zoeken voor hun problemen.

In tabel 2 staat hoeveel procent van de slachtoffers volgens een landelijke enquête van het [CBS](#) in 2022 melding of aangifte deed van online criminaliteit bij politie.

Tabel 1. Politiecijfers over aangiftes cybercrime en digitale fraude in de gemeente Utrecht

Onderwerp	2019	2020	2021	2022
Cybercrime	87	168	299	269
Digitale fraude	1427	1618	1278	1136

Tabel 2. CBS-data over aangifte en meldingen van online criminaliteit bij politie

Melding/aangifte	Online criminaliteit totaal	Online oplichting en fraude	Hacken	Online bedreiging en intimidatie	Overige online delicten
Melding bij politie	20,5%	27,2%	12,2%	16,5%	33,7%
Aangifte bij politie	18,6%	25,9%	11,2%	13,3%	26,8%

10 Het betreft het aantal misdrijven (strafbare feiten). Dit komt nagenoeg overeen met aangiftes, maar kan iets hoger zijn. De misdrijven kunnen betrekking hebben op particulieren of bedrijven.

11 Fraude met betaalproducten, ID-fraude en fraude met online handel.

12 Bron: Veiligheidscoalitie/politie - 2023

Tabel 3. CBS-data over emotionele of psychische gevolgen online criminaliteit, 2022

Gevolgen	Online criminaliteit totaal	Online oplichting en fraude	Hacken	Online bedreiging en intimidatie	Overige online delicten
Minder vertrouwen in mensen	36,6%	41,7%	21,9%	42,2%	41,7%
Minder veilig voelen	30,3%	22,0%	37,4%	37,1%	28,7%
Slaapproblemen	7,5%	4,9%	4,8%	15,5%	6,9%
Depressieve klachten	7,2%	4,5%	2,8%	16,8%	9,4%
Angstklachten	6,8%	3,0%	3,7%	17,0%	6,1%
Voorval telkens opnieuw beleven	6,6%	5,7%	2,8%	10,9%	10,2%

Digitale criminaliteit heeft grote gevolgen voor slachtoffers. Uit een landelijke enquête van het CBS blijkt dat de totale financiële schade onder particuliere slachtoffers in 2021 wordt geschat op 680 miljoen euro. Daarnaast ervaren veel slachtoffers emotionele en psychische klachten, zoals depressieve klachten en onveiligheidsgevoelens (zie tabel 3). Het meest voorkomende gevolg is het hebben van minder vertrouwen in mensen (gemiddeld zo'n 37%). Online bedreigen en intimidatie (bestaand uit online bedreiging met geweld, online pesten, online stalken en shamesexting¹³) veroorzaakt het meest frequent (28%) emotionele en psychische gevolgen. Het is dan ook niet verrassend dat slachtoffers van online criminaliteit dezelfde [behoefte hebben aan informatie, emotionele, financiële en praktische ondersteuning](#) als slachtoffers van traditionele criminaliteit.

¹³ Sexting is het versturen van seksueel getinte berichten of pikante foto's en video's. Dit is in essentie onschuldig. Wanneer de seksueel getinte beelden in de verkeerde handen terechtkomen en ongewild verspreid worden, is sprake van 'shame sexting'. De beelden worden doorgestuurd uit bijvoorbeeld wraak of na een ruzie.

Onze ambitie

Het college werkt aan een veilige en leefbare stad voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Het vergroten van de digitale veiligheid en online weerbaarheid in de stad is een prioriteit in de Veiligheidsagenda 2023–2026. Onze ambitie is dan ook:

Utrechtse inwoners, ondernemers en organisaties zijn weerbaar in een gedigitaliseerde wereld

De groei van digitale criminaliteit vraagt van de gemeente en haar partners om de aanpak van criminaliteit te optimaliseren en de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke aanpak goed op elkaar te laten aansluiten. Wat we al doen om offline criminaliteit aan te pakken en te voorkomen, moeten we ook doen voor gedigitaliseerde criminaliteit.

Er zijn veel partijen actief op het thema digitale veiligheid, bijvoorbeeld om slachtofferschap te voorkomen. De verantwoordelijkheid voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten ligt bij het OM. De burgemeester heeft de wettelijke taak regie te voeren over het veiligheidsbeleid.

We werken samen met maatschappelijke partners en andere instanties. In die netwerken speelt de gemeente een coördinerende, verbindende en faciliterende rol, soms ook financieel. Samen maken we bewoners, ondernemers en organisaties bewust van online risico's, bieden we ondersteuning om digitaal weerbaarder te worden en blijven we plannen ontwikkelen om de digitale veiligheid in de Utrechtse wijken en buurten verder te versterken. We maken daarbij gebruik van bestaande, bewezen effectieve interventies of ontwikkelen deze.

In dit uitvoeringsprogramma werken we onze ambitie voor de jaren 2023 tot en met 2026 uit.

Dit gaan we doen:

- (potentiële) slachtoffers bewust en weerbaar maken tegen vormen van digitale criminaliteit en online normoverschrijdend gedrag;
- (potentiële) plegers bewust maken van de risico's en gevolgen van hun online gedrag voor zichzelf en de maatschappelijke impact die dat online gedrag kan hebben;
- aan de weerbaarheid van de stad werken samen met de stedelijke community voor cyberweerbaarheid;
- ons voorbereiden op mogelijke cybercrises.

De doelgroepen waar we ons op richten zijn enerzijds de slachtoffers, waarbij we specifiek aandacht hebben voor kinderen, jongeren en hun ouders/verzorgers, senioren en Utrechtse ondernemers, in het bijzonder mkb'ers en zzp'ers.

Anderzijds richten we ons op plegers van digitale criminaliteit. We maken het criminelen lastiger hun werk voort te zetten. Net als in de aanpak van traditionele criminaliteit betekent dat dat deze vorm van criminaliteit minder lucratief moet worden. Dit doen we bijvoorbeeld door barrièremodellen te ontwikkelen en (potentiële) daders weerbaar te maken tegen de aantrekkingskracht van digitale criminaliteit. Ook vergroten we hun moreel kompas en empathisch vermogen ten opzichte van slachtoffers.

Uitgangspunten

1. Business as usual

We gaan door met de effectieve interventies en activiteiten van de afgelopen jaren. Daarnaast is en blijft digitale weerbaarheid een onderdeel van de andere veiligheidsthema's van de gemeente, zoals [Utrecht zijn we samen](#), [Grenzen stellen perspectief bieden](#), crisisbeheersing, [Agenda tegen uitbuiting](#), openbare orde en maatschappelijke onrust en de [Visie digitale stad](#). Vanzelfsprekend zorgen we dat ook de gemeentelijke organisatie zelf digitaal weerbaar is. We hebben de basis op orde voor de eigen digitale systemen (hardware en software) en digitale informatievoorziening.

2. Samen met partners

We werken samen met (publieke en private) partners in de stad en erbuiten¹⁴. Partners in het sociaal domein, zoals DOCK en JoU, spelen enerzijds een rol bij het in kaart brengen van de vraag. Anderzijds leggen zij de verbinding tussen het aanbod en de doelgroep. Digitale veiligheid is een relatief nieuw focusgebied: daardoor ontwikkelen veel partijen nieuwe initiatieven om de aanpak te verbeteren. Denk daarbij aan gemeentes, (regionale) samenwerkingsverbanden, ministeries en maatschappelijke organisaties. We zoeken aansluiting bij deze partijen en initiatieven en werken regionaal samen. Ook onze eigen initiatieven ontwikkelen we in nauwe samenwerking met deze partijen. Zo leren we van elkaar én voorkomen we dat we dubbel werk doen. Met de andere G4 gemeenten Amsterdam, Rotterdam en Den Haag wisselen we interventies uit en leren we van elkaar.

3. In wijken en buurten

We zoeken zoveel mogelijk de bestaande netwerken van bewoners en ondernemers in buurten en wijken op en sluiten aan op de signalen, wensen en behoeftes van bewoners en ondernemers daar. We maken hierbij gebruik van de partners in het sociaal domein. In verschillende wijken zijn [Stadsmakers Digitale Veiligheid](#)¹⁵ actief. Deze Stadsmakers wonen in Utrecht en willen graag hun steentje bijdragen aan de digitale veiligheid van hun wijk. Dit doen zij op verschillende manieren: de een geeft weerbaarheidstrainingen aan senioren, de ander geeft gastlessen op school. Deze activiteiten kunnen voortkomen uit vragen van partners uit de stad of kunnen de Stadsmakers zelf initiëren; aansluitend op ieders expertise.

¹⁴ Politie, OM, sociale partners zoals welzijnsorganisaties als JoU, DOCK, Bibliotheek Utrecht, onderwijsinstellingen, Veiligheidsregio Utrecht, Veiligheidscoalitie Midden Nederland. Daarnaast werken we samen met Platform Veilig Ondernemen, KvK, VNO-NCW, U-tech community en andere (lokale) private partners, zoals banken, cybersecuritybedrijven, etc. Verder wordt er samengewerkt met de G4, de VNG, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid en het Rijk. We werken samen met onderzoeksinstituten op het gebied van digitale criminaliteit, zoals van de Hogeschool Utrecht, de Haagse Hogeschool en Saxion Hogeschool. Tot slot werken we samen met Stadsmakers Digitale Veiligheid, bewoners van Utrecht die bureaus en wijken helpen zich te beschermen tegen digitale criminaliteit.

¹⁵ Stadsmakers digitale veiligheid wonen in Utrecht en willen graag hun steentje bijdragen aan de digitale veiligheid van de stad en haar inwoners. Dit doen zij op verschillende manieren: de een geeft weerbaarheidstrainingen aan senioren, de ander geeft gastlessen op school. Deze activiteiten kunnen voortkomen uit vragen van partners uit de stad, of kunnen de Stadsmakers zelf initiëren; aansluitend op ieders expertise.

“Trek je collega’s mee in deze beweging, want we kunnen niet langer bevangen door koudwatervrees weifelend langs de rand van het digitale zwembad staan toekijken... JUMP!”

Remco Spithoven, lectoraat Maatschappelijke Veiligheid (Saxion)

4. Inclusief

Als we willen dat iedereen in onze stad meedoet, moeten we digitale veiligheid te koppelen aan digitale inclusie. Alleen zo kunnen we een veerkrachtige en rechtvaardige samenleving bevorderen. Digitale inclusie betekent dat Utrechters toegang hebben tot, gebruik kunnen maken van, en weerbaar zijn voor digitale technologie en zo onderdeel (willen) uitmaken van de digitale samenleving. Met speciale aandacht voor groepen in een kwetsbare positie zoals laaggeletterde Utrechters, senioren die niet zelfstandig overweg kunnen op het internet, Utrechters met een beperking en mensen met beperkte financiële middelen. Door ook deze doelgroepen te betrekken bij digitale veiligheidsinitiatieven, vergroten we niet alleen hun digitale vaardigheden, maar beschermen we hen ook tegen online bedreigingen en misbruik. Bovendien versterkt dit de sociale cohesie en economische kansen.

5. Groot helpt klein

We zien dat het voorkomen van een digitale inbraak of aanval voor veel kleinere organisaties niet zo vanzelfsprekend is als het voorkomen van fysieke inbraak, door bijvoorbeeld een goed slot te kopen. Kleinere organisaties voelen de noodzaak minder of hebben de kennis en de middelen niet. In de community voor cyberweerbaarheid ontwikkelen we samen met grote organisaties manieren om digitale weerbaarheid te vergroten bij bedrijven die hier nog niet zo mee bezig zijn. Dit doen we omdat er veel verwevenheid en dus ketenafhankelijkheid kan zijn in processen. Denk hierbij aan toeleveranciers van producten of goederen en afnemers. Dat zijn mogelijk kleinere organisaties, zoals mkb of zzp’ers. Door deze kleinere ondernemers aan te spreken op de mede verantwoordelijkheid in de opgave om Utrecht als stad weerbaar te maken, worden maatschappelijke gevolgen beperkt.

Het uitgangspunt ‘groot helpt klein’ geldt ook voor de wijze waarop we samenwerken in de regio. We initiëren en/of participeren in trajecten waarmee we werken aan regionale digitale weerbaarheid. Het maakt ons samen verantwoordelijk voor een weerbare stad en regio.

6. Informatiegestuurd

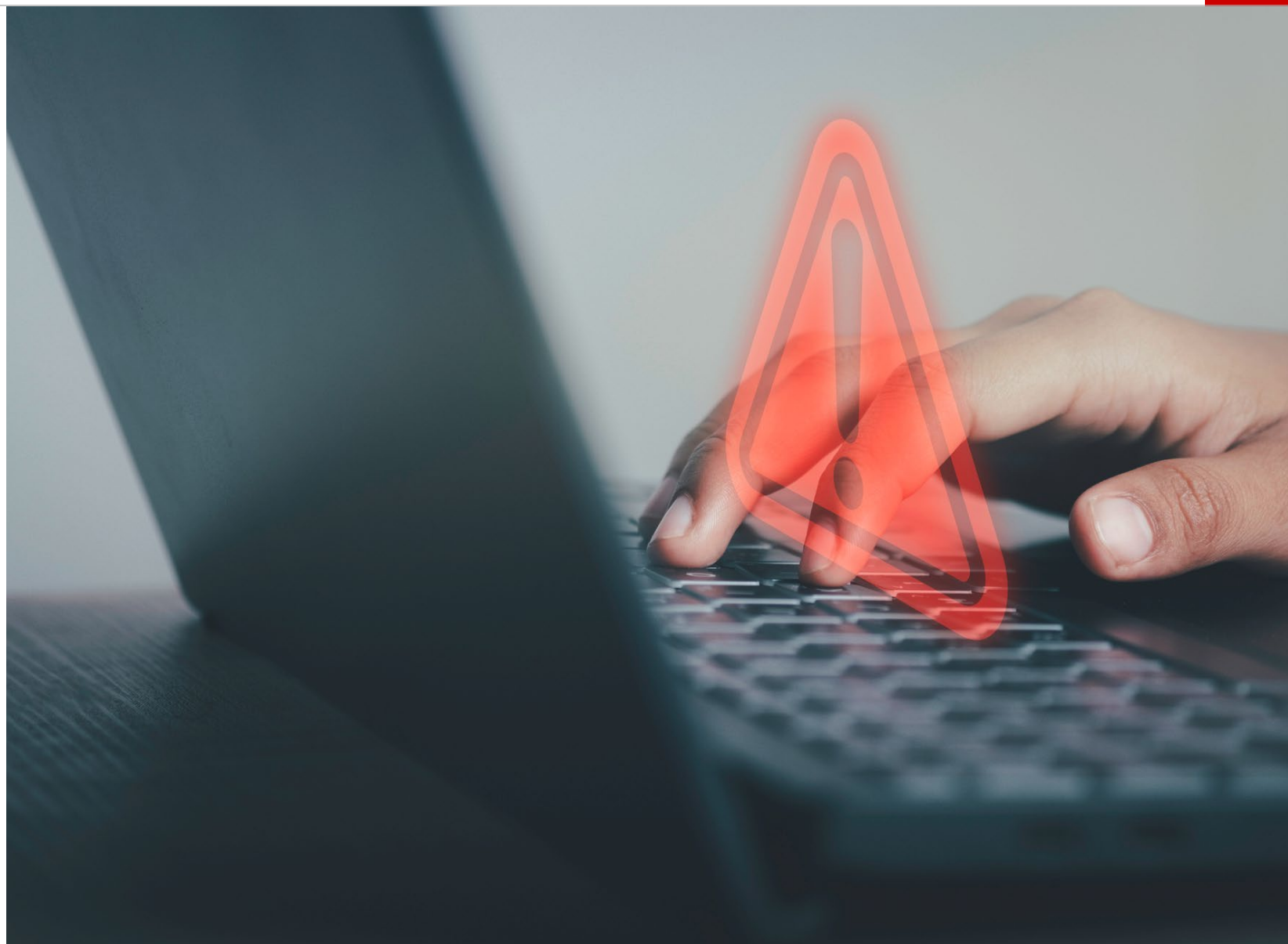
Weten waarover we het hebben is natuurlijk de basis. Dus willen we een actueel en betrouwbaar beeld van digitale criminaliteit, dreigingen, kwetsbaarheden en incidenten, in een zich snel ontwikkelend technologisch landschap. Een goede online informatie positie is ook belangrijk om zicht te hebben op online gedragingen die oproepen of leiden tot verstoring(en) van de openbare orde. Alleen daarmee kunnen wij en onze partners proactief reageren, handelingsperspectief formuleren, passende beveiligingsmaatregelen nemen, maar ook educatieve initiatieven ontwikkelen.

Momenteel hebben we nog geen goed cijfermatig beeld. Ook een duiding ontbreekt. Daarnaast weten we dat er niet altijd [aangifte wordt gedaan van digitale criminaliteit](#). Om onze informatiepositie te verbeteren, sluiten we daarom onder andere aan bij een landelijk initiatief om de [‘Zicht op ondermijning’ methodiek](#) in te zetten voor digitale criminaliteit.

De aangiftebereidheid ligt gemiddeld tussen de 15 en 20%.

We zetten daarom in op het verhogen van de meldings- en aangiftebereidheid bij politie, maar ook bij partners (zoals bij banken en de Fraudehelpdesk), met wie we samenwerken aan digitale weerbaarheid. Tot slot is het belangrijk de technologische ontwikkelingen en de effecten daarvan op de samenleving goed in beeld te hebben, zodat we tijdig kunnen inspelen op eventuele nieuwe dreigingen.

Tegelijkertijd weten we dat cijfers niet alles zeggen. Ons uitgangspunt is dus niet enkel datagedreven werken, maar cijfers interpreteren in de context, samen met betrokken partners in de aanpak en in gesprek met doelgroepen en slachtoffers. Op basis van deze combinatie leren we en sturen we bij.

Doelgroepen

De doelgroepen waar we ons specifiek op richten met onze aanpak zijn onder te verdelen in (potentiële) slachtoffers en plegers. We splitsen daarbij de slachtoffers uit in drie subgroepen: 1. kinderen, jongeren en hun ouders/verzorgers, 2. senioren en 3. mkb'ers en zzp'ers. Deze groepen zijn namelijk extra kwetsbaar op het gebied van digitale criminaliteit. Bij onze aanpak op plegers houden we rekening met het feit dat sommigen onbewust/onbedoeld dader worden of slachtoffer en pleger tegelijkertijd zijn.

Slachtoffers

Kinderen, jongeren en ouders/verzorgers

Wat zien we?

De jeugd is actief op online platforms, sociale media en interactieve apparaten. In deze digitale wereld lijken soms andere omgangsnormen te gelden dan in de fysieke wereld. Kinderen en jongeren zijn zich niet altijd bewust van de keuzes die zij online maken en wat de gevolgen zijn van dit online gedrag. Deze gevolgen spelen zich niet alleen online af, maar hebben ook impact in de fysieke wereld. Hoe je digitaal of op sociale media op elkaar reageert, zou

hetzelfde moeten zijn als op het schoolplein. Door het gebrek aan digitale geletterdheid, vervagen online omgangsnormen. Ook kan het ontbreken van digitale geletterdheid hen kwetsbaar maken voor een breed scala aan digitale dreigingen, nepnieuws of desinformatie.

Daarnaast maakt het ontbreken van digitale geletterdheid kinderen in de basisschoolleeftijd doelwit voor cyberpesten, oplichting en misbruik (zoals shame sexting en grooming¹⁶). Digitale platforms kunnen een broedplaats zijn voor oplichters en criminelen die zich specifiek richten op jonge kinderen. Het is daarom van belang kinderen mediawijs en digitaal weerbaar te maken.

Ook bij jongeren in de leeftijd van 12 tot 21 jaar zien we een gebrek aan digitale geletterdheid en bewustzijn van de [mogelijke risico's](#) van online gedrag. Jongeren kunnen slachtoffer worden van cybercriminaliteit door bijvoorbeeld te klikken op kwaadaardige links of persoonlijke informatie te delen met onbekenden. Daarnaast zijn jongeren zich niet altijd bewust van de gevolgen of strafbaarheid van hun gedragingen op het internet en sociale media. Het feit dat persoonsgegevens of inloggegevens online te vinden zijn, betekent

bijvoorbeeld niet dat je ze zomaar mag gebruiken. Wat in de fysieke wereld niet mag, mag ook niet in de online wereld.

Digitalisering en digitale criminaliteit zorgen ook voor nieuwe uitdagingen in de opvoeding van kinderen en jongeren. Ouders en verzorgers (hierna: ouders) maken zich zorgen over de veiligheid, het welzijn en gedrag van hun kinderen in een steeds meer gedigitaliseerde wereld en worstelen met hoe ze hen hierin kunnen opvoeden, vooral als ze zelf niet volledig vertrouwd zijn met digitale technologieën. Daarnaast zijn ouders niet altijd goed op de hoogte van het leven van hun kind in de digitale wereld.

Wat willen we bereiken?

Kinderen en jongeren kennen en herkennen de kansen, uitdagingen en risico's van de snel veranderende digitale tijd. Ze zijn zich bewust van hun online gedrag en de gevolgen die dit heeft in de online én fysieke wereld. Ook ouders kennen de risico's van de online wereld. Zij helpen hun kinderen zich veilig en verantwoord online te begeven en gebruik te maken van digitale middelen, zodat zij digitaal weerbaar zijn en zichzelf kunnen beschermen.

¹⁶ Er is sprake van grooming als een volwassene via ICT contact legt met een kind, met de intentie om dat kind te ontmoeten met het doel om seksueel misbruik te plegen of kinderpornografische afbeeldingen te produceren.

Dit doen we al en ontwikkelen we verder:

Wat	Samen met	Termijn
Samen werken aan online jongerenwerk en online welzijns-werk jongeren, waarmee jongeren leren een bewuste en kritische houding in te nemen.	JoU en DOCK	2023-2026
Scholen, Bibliotheek Utrecht en het Mediateam ¹⁷ werken samen om passende interventies aan te bieden.	Scholen, Bibliotheek Utrecht, het Mediateam	2023-2026
Ondersteunen van scholen met het lesaanbod veilig en weerbaar . In dit lesaanbod is het aanbod van mediawijsheid opgenomen, met o.a. lesmateriaal voor online sociaal gedrag en het aangeven van online grenzen.	Diverse partners	2023-2026
In gesprek met kinderen, jongeren en hun ouders over de informatie-behoefte; het samenbrengen van vraag en aanbod.	Diverse partners	2023-2026

Wat	Samen met	Termijn
Inzetten van het Mobiel Media Lab op scholen en in buurten.	Scholen, wijk-partners en politie	2023-2026
Aanbieden HackShield¹⁸ en HackShield in de Klas . Meedenken met HackShield over nieuwe initiatieven of doorontwikkeling van bestaand aanbod.	Scholen, bibliotheken en individuen	2023-2026
Via tienerwerk op 15 basisscholen inspelen op vragen die er leven over de online leefwereld van kinderen en daarmee laag-drempelig bespreekbaar maken in de klas en op het schoolplein.	JoU, Tienerwerk	2023-2026

Wat	Samen met	Termijn
Uitvoeren Agenda tegen uitbuiting , met het oog op het voorkomen van jonge slachtoffers van online misbruik. Bijvoorbeeld door een campagne om te voorkomen dat jongeren als geldezels worden ingezet.	Samenwerkings-partners, zoals politie	2023-2026
Uitvoeren interventies speerpunt “versterken van de online aanpak” uit Utrecht zijn we Samen 2.0 , Uitvoeringsprogramma tegen schadelijke polarisatie, radicalisering en extremisme.	Diverse partners	2023-2026
Inzetten op meldings- en aangif-tebereidheid.	Samenwerkings-partners	2023-2026

¹⁷ Mediateam ontwikkelt lesmateriaal voor primair en voortgezet onderwijs op het gebied van mediawijsheid, informatievaardigheden, ICT basisvaardigheden en computational thinking.

¹⁸ HackShield is een game die kinderen tussen de 8 en 12 jaar oud weerbaar maakt tegen cybercriminaliteit

Dit zijn onze nieuwe acties:

Wat	Samen met	Termijn
Meetbaar maken van de effectiviteit van het bestaande aanbod en peilen van de behoeftes van de doelgroep.	Onderzoeksinstellingen	2024-2025
Ontwikkelen en aanbieden voorlichting voor ouders van kinderen in de basisschoolleeftijd over de online wereld waarin hun kinderen zich begeven.	DOCK, Capgemini, Bibliotheek en wijken	2024
Meewerken aan de transitie van HackShield Academy naar Point of You (inclusief eigen platform en campagne) als passend middel voor bewustwording online gedrag en grenzen van jongeren.	O.a. Flavour en Saxion Hogeschool	2024

Senioren**Wat zien we?**

We richten ons op de doelgroep 65+, rekening houdend met het feit dat er onderlinge verschillen zijn in digitale geletterdheid. Senioren zijn een kwetsbare groep als het gaat om digitale veiligheid. Een deel van hen heeft beperkte kennis van moderne technologieën, zijn minder vertrouwd met de online wereld en kunnen daardoor gemakkelijker slachtoffer worden van cybercriminaliteit. Verschillende (welzijns)organisaties en bibliotheken zetten zich in voor digitale inclusie, om de digitale kloof te dichten. Wanneer senioren digitaal (blijven) meedoen, is het belangrijk dat zij dit verantwoord kunnen doen en beter bewapend zijn tegen online misbruik en criminaliteit.

“Ik heb weleens gehoord van phishing, maar ik weet niet wat het is”.

Deelnemer weerbaarheidstraining

Een van de grootste zorgen is het toenemend aantal cyberdelicten dat gericht is op senioren. Het gemiddelde schadebedrag van een cyberdelict bij senioren is met €2700 hoger dan bij jongere mensen. Criminelen gebruiken diverse technieken zoals vriend-in-nood-fraude¹⁹, bankhelpdeskfraude²⁰ en phishing²¹ om persoonlijke gegevens te stelen of (financiële) fraude en identiteitsdiefstal te plegen. Bovendien kan het gebrek aan digitale vaardigheden en vertrouwen in de online wereld bij senioren hen belemmeren om ten volle te profiteren van de digitale wereld. Ze kunnen zich buitengesloten voelen van sociale interactie, essentiële diensten en informatiebronnen die online beschikbaar zijn.

Wat willen we bereiken?

Verschillende partijen in de stad die zich bezighouden met senioren en (digitale) weerbaarheid zijn met elkaar verbonden en brengen succesvolle initiatieven samen. Waar leemtes zijn, breiden we het bestaande aanbod uit met nieuwe initiatieven. Daarnaast spelen we snel en adequaat in op trends en ontwikkelingen, passen onze interventies hierop aan en nemen de doelgroep hierin actief mee.

¹⁹ Bij vriend-in-noodfraude krijgt het slachtoffer via WhatsApp zogenaamd een dringend verzoek van een vriend(in), familielid of bekende om snel geld over te maken. In werkelijkheid komt het appje van een cybercrimineel die zich voordoeft als een bekende en geld wil aftroggelen.

²⁰ Helpdeskfraude is een vorm van telefonische oplichting, waarbij fraudeurs doen alsof ze helpdeskmedewerkers van grote, bekende bedrijven zijn. Tegen betaling kunnen ze je helpen met niet-bestaande virussen, of proberen toegang tot je computer te verkrijgen. Ook bankhelpdeskfraude komt veel voor, dan bellen zogenaamd medewerkers van een bekende bank.

²¹ Via e-mail, sms of Whatsapp proberen informatie (zoals wachtwoorden) te verkrijgen.

Dit doen we al en ontwikkelen we verder:

Wat	Samen met	Termijn
Training Veilig Online voor senioren om hun online weerbaarheid te vergroten.	Stadsmakers digitale veiligheid, partners als Capgemini, DOCK	2023-2026
Organiseren van Digicafés .	Stadsmakers digitale veiligheid, Bibliotheek Utrecht (Informatiepunt Digitale Overheid)	2023-2026
Innovatieve interventies zoals het bordspel ' Weerbaar op het web '. actief verspreiden onder de doelgroep.	Wijken, DOCK	2023-2026
Inzetten op meldings- en aangiftebereidheid.	Samenwerkingspartners	2023-2026

Dit zijn onze nieuwe acties:

Wat	Samen met	Termijn
Interactieve film ' Echt of nep? ' actief uitzetten bij de samenwerkingspartners.	DOCK, Buurtteams, wijken	2023-2024
Doorontwikkelen weerbaarheids-training en uitbreiding aantal trainingen.	Capgemini, DOCK, wijken	2024
Verkennen van nieuwe locaties waar senioren samenkomen om initiatieven uit te zetten.	DOCK, Bibliotheek, wijken	2024
De mogelijkheid om aan te sluiten bij bestaande netwerken met betrekking tot senioren en veiligheid onderzoeken. Met als doel kennis en informatie-uitwisseling, handelingsperspectieven delen en samen inspelen op trends en ontwikkelingen.	Netwerkpartners senioren en (digitale) veiligheid	2024-2025

Foto gemaakt tijdens Cyber Boost Sessie voor ondernemers in november 2023.

Mkb en zzp

Wat zien we?

Het midden- en kleinbedrijf (mkb) en zelfstandigen (zzp) zijn steeds vaker [slachtoffer van cybercriminaliteit](#). Cybercriminelen vallen ondernemers op [verschillende manieren](#) aan, zoals via phishing, ransomware of een DDoS aanval (zie begrippenlijst). Het doel is vaak toegang tot inloggegevens of andere gevoelige informatie om door te verkopen, af te persen, zakelijke identiteitsfraude²² te plegen of om geld van zakelijke rekeningen te halen. Kleinere ondernemers zijn zich beperkt bewust van de gevaren van cybercriminaliteit. Zij denken dat er bij hen niets te halen valt en wanen zich veilig. [Basismaatregelen zoals het maken en testen van back-ups of multifactorauthenticatie worden niet altijd voldoende doorgevoerd.](#)

De gevolgen zijn groot: [de kosten van een beveiligingsincident voor Nederlandse mkb'ers worden geschat op gemiddeld €270.000](#). Van de mkb'ers die gehackt worden, [is 60% binnen zes maanden failliet door verloren productietijd](#). Daarnaast heeft een cyberaanval [grote impact op de mentale gezondheid van een ondernemer](#). Zij ervaren bijvoorbeeld slapeloosheid, schuldgevoel en (in mindere mate) symptomen van trauma. Niet alleen tijdens de aanval, maar ook een week, maand of zelfs een jaar na het incident.

Er zijn verschillende publieke en commerciële organisaties die ondernemers op digitale risico's wijzen, zoals het Digital Trust Center (DTC), Platform Veilig Ondernemen Midden-Nederland (PVO), de politie, financiële dienstverleners, verzekeraars en cybersecurity-professionals. In het najaar van 2024 kan voor sommige bedrijven het beveiligingsniveau van netwerken en systemen worden afgedwongen. Vanaf oktober 2024 gaat namelijk de Europese richtlijn [NIS2 gelden als Nederlandse wetgeving](#).

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat zo min mogelijk Utrechtse ondernemers slachtoffer zijn van digitale criminaliteit. De bewustwording onder ondernemers is vergroot doordat we, met betrokken partners, veel voorkomende vormen van digitale criminaliteit blijvend agenderen. Ondernemers houden in hun bedrijfsvoering rekening met digitale risico's en investeren in beveiligingsmaatregelen. Ondernemers zijn veerkrachtig, zodat zij hun werkzaamheden na een cyberaanval zo spoedig mogelijk kunnen voortzetten.

²² Bij identiteitsfraude maken criminelen misbruik van valse of gestolen identiteitsgegevens. Ze kopen bijvoorbeeld op naam van iemand anders spullen zonder te betalen.

Dit doen we al en ontwikkelen we verder:

Wat	Samen met	Termijn
Organiseren van bijeenkomsten om bewustwording en veerkracht te creëren rondom het thema cybercriminaliteit. Zo organiseerden we in maart 2023 een grootschalig cyberevent voor Utrechtse ondernemers en in november 2023 trainingen rondom cyber response. Daarnaast biedt PVO Midden-Nederland doorlopend cyberweerbaarheidstrainingen aan voor ondernemersverenigingen.	Netwerkpartners als PVO, financiële dienstverleners, KVK, U-tech community.	2023-2026
Op de website van het Cybernetwerk Utrecht bundelen we lokale initiatieven rondom preventie en handelingsperspectief. Zo is er informatie te vinden over soorten cybercriminaliteit bij ondernemers, tips, informatie over evenementen zoals cyberweerbaarheidstrainingen, gratis cyberweerbaarheidsscans en beschikbare subsidiemogelijkheden voor het verhogen van de cyberveiligheid van een onderneming.	Netwerkpartners als PVO, financiële dienstverleners, KVK, U-tech community.	2023-2026

Wat	Samen met	Termijn
Gebruik maken van bestaande netwerken en structuren om het thema cyberweerbaarheid te agenderen.	Bijvoorbeeld het netwerk rondom het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op bedrijven-terreinen en winkelgebieden, het netwerk van Ondernemer Centraal en het Ondernemersfonds	2023-2026
Zo goed mogelijk ondersteunen van ondernemers(verenigingen) die aan de slag willen met het verbeteren van hun cyberweerbaarheid. We geloven hierbij in de kracht en de collectiviteit van het lokale netwerk en stemmen ons aanbod en dat van onze partners af op de desbetreffende ondernemersvereniging, branche of de individuele ondernemer.	PVO	2023-2026

Wat	Samen met	Termijn
Via www.utrecht.nl/ondernemen delen we een aantal online scans die ondernemers kunnen doen om de online weerbaarheid van hun bedrijf in kaart te brengen.		2023-2026
Ondernemers stimuleren om een melding te maken of aangifte te doen en hen wijzen op het beschikbare aanbod.	Fraudehelpdesk, politie, Slachtofferhulp Nederland	2023-2026

Dit zijn onze nieuwe acties:

Wat	Samen met	Termijn
Beter zicht op de meest voorkomende vormen van digitale criminaliteit en schadebedragen bij verschillende typen ondernemingen. Hiermee differentiëren we de doelgroep in grootte, branche of sector.	Fraudehelpdesk, politie	2023-2024
Praktische manieren ontwikkelen om mkb'ers te ondersteunen, bijvoorbeeld via een loket of adviestraject. Als regiogemeente willen we dit nog te ontwikkelen instrumentarium bij succes ook inzetten voor de regio.	Ondernemer Centraal. In de toekomst: Bureau Regionale Veiligheidsstrategie Midden-Nederland, PVO Midden-Nederland en provincie Utrecht	2023-2024
Onderzoeken hoe de MKB werkplaats een rol kan spelen bij het digitaal weerbaar maken van Utrechtse ondernemers.	MKB Werkplaats	2023-2024

Wat	Samen met	Termijn
Een rondgang langs de bestaande KVO's en georganiseerde ondernemers om het onderwerp digitale veiligheid te agenderen.	Andere afdelingen van de gemeente, zoals Wijken en Economische Zaken	2023-2026
Het aanbod voor ondernemers van (lokale) partners inzichtelijk en overzichtelijk maken en dit aanbieden aan ondernemers op een manier die bij hen past. Tegelijkertijd onderzoeken we of we dit aanbod uit kunnen breiden.	Platform Veilig Ondernemen Midden-Nederland (PVO), Kamer van Koophandel, U-Tech Community, Digital Trust Center (DTC) en Ondernemer Centraal.	2023 - 2026
Inzetten op de veerkracht na een cyberincident, door aan te sturen op een stappenplan bij cyberincidenten. Dit implementeren en testen we tijdens een incident response training, gericht op hoe te handelen na een cyberaanval.	Gemeente in samenwerking met netwerkpartners	2025

Plegers

Wat zien we?

Ondermijnende, georganiseerde misdaad gaat [schuil achter een groot deel van de cyberaanvallen](#). Drugserelateerde en digitale criminaliteit zijn meer en meer met elkaar verweven geraakt. Ook de omvang, normalisering, verwevenheid met de bovenwereld en het georganiseerde karakter wijzen op georganiseerde criminaliteit. De politie treft regelmatig drugs en wapens aan op locaties die een verband hebben met digitale criminaliteit. Sociale media/platforms en internet spelen een grote rol bij het ontstaan van daderschap van digitale en andere vormen van criminaliteit. Zo wordt het handelen in en aanschaffen van drugs bijvoorbeeld sterk vergemakkelijkt door online platforms en het dark web. Zoals beschreven in [Grenzen stellen, perspectief bieden](#), worden afspraken voor drugsdeals onder meer via WhatsApp, Snapchat en Telegram gemaakt. Social media kunnen hiernaast ondersteunend zijn aan het rekruteringsproces van jonge aanwas, omdat zij een platform bieden waar influencers te zien zijn met grote sommen geld.

De crimineel die zelf onvoldoende technische kennis heeft, kan gebruik maken van 'cybercrime-as-a-service'. De crimineel koopt een cybercrimeproduct waarmee een cyberdelict gepleegd kan worden. Doordat de dader digitale criminaliteit op afstand kan plegen, zijn de risico's erg laag, terwijl de opbrengst hoog is.

Terwijl jongeren steeds bedrevener raken in het gebruik van technologie en het navigeren op het internet, zien we ook een toename van hun betrokkenheid bij digitale misdrijven. In 2021 was landelijk in

47% van de zaken iemand van 21 jaar of jonger betrokken tegenover 33% in 2018. Ook in absolute zin [neemt het aantal cybercrimezaken met jonge verdachten toe](#): van 278 in 2018 tot 1329 in 2021. Daar zijn meerdere redenen voor. Een belangrijke factor is de toegankelijkheid van technologie en internet.

“Ik heb geen medelijden met mijn slachtoffers. Als ik het niet doe, doet iemand anders het. Ik moet toch ook eten”.

Pleger bankhelpdeskfraude

Vrijwel iedere jongere heeft tegenwoordig eenvoudig toegang tot digitale middelen, waardoor ze altijd verbonden zijn met de digitale wereld. Dit geeft hen de mogelijkheid om schadelijke activiteiten uit te voeren, zonder direct toezicht van ouders of autoriteiten. Een andere factor is het gebrek aan digitale geletterdheid, bewustzijn en moreel kompas. Jongeren plegen soms strafbare feiten of vertonen ander schadelijk en/of normoverschrijdend onlinegedrag, zonder dat zij dit doorhebben. Jongeren zoeken de grenzen van de onlinewereld op, waarbij ze niet of nauwelijks wroeging hebben; het slachtoffer is voor hen anoniem of ze zijn in de veronderstelling dat de bank het schadebedrag zal vergoeden.

Er zijn risicofactoren die de kans groter maken dat iemand een dader wordt, maar ook beschermende factoren die daderschap kunnen voorkomen. Deze factoren zijn voor digitale criminaliteit hetzelfde als voor 'reguliere' criminaliteit en drugscriminaliteit. Er is dan ook nadrukkelijk aandacht voor preventie en weerbaarheid, waarbij aansluiting wordt gezocht bij de gemeentelijke aanpak tegen drugsgerelateerde criminaliteit (Grenzen Stellen, Perspectief Bieden).

Internet is ook een plek waar desinformatie ontstaat, met in uitzonderlijke gevallen als doel het aanwakken van polarisatie en [ondermijning van de democratische rechtsorde](#). Online oproepen via social media kunnen leiden tot geweld, rellen en ongeregelde heden. Denk bijvoorbeeld aan de avondklokrellen in verschillende gemeenten tijdens de Coronapandemie die socialemediagebruikers aanjaagden en organiseerden. Online en offline staan voortdurend met elkaar in verbinding en versterken elkaar. Online oproepen tot geweld hebben in potentie een enorm bereik met alle openbare orde risico's van dien. Er is sprake van een snelle mobilisatie van grote groepen en online gedeelde filmpjes van rellen en verstoringen kunnen weer tot nieuwe spanningen leiden. Dit maakt dat we instrumenten nodig hebben om wanordelijkheden in de kiem te smoren. De huidige wet- en regelgeving biedt op dit moment onvoldoende handvatten om online gecreëerde of aangejaagde openbare ordeverstoringen tegen te gaan.

Wat willen we bereiken?

Jongeren zijn zich bewust van de risico's en gevolgen van hun onlinegedrag en de maatschappelijke impact die dat gedrag kan hebben. Hierdoor zijn ze veerkrachtig en kunnen ze juist handelen wanneer zij (onbewust/onbedoeld) dader dreigen te worden van een onlinedelict of ander schadelijk onlinegedrag. Jongeren kunnen via uitbuiting verzeild raken in digitale criminaliteit zoals sextortion of geldezel²³ zijn, waardoor ze dader, maar tegelijkertijd ook slachtoffer zijn. Hiervoor is nadrukkelijk aandacht in de aanpak. Verdachten worden opgespoord en zo mogelijk vervolgd. Het (herhaald) daderschap is tot een minimum beperkt. Jongeren worden met de aanpak niet wijzer gemaakt dan ze al zijn; we houden rekening met de dunne lijn tussen voorlichten en verleiden of uitlokken.

Online aangedreven ordeverstoringen worden zoveel mogelijk tegen gegaan voordat het een fysiek effect heeft op straat. De burgemeester wil en moet optreden waar dit het meeste effect heeft, ook online. Bijvoorbeeld door het opleggen van een last onder dwangsom waarmee direct en preventief kan worden opgetreden, voordat ongeregelde heden zich voltrekken. Een bestuurlijke maatregel gericht op het beëindigen en voorkomen van herhaling, kan snel worden getroffen. Online gedragingen die kunnen leiden tot ordeverstoringen vallen onder de reikwijdte van bevoegdheden van burgemeesters wanneer de online gedraging een effect kan hebben in de desbetreffende gemeente.

Steeds meer jongeren belanden in de cybercriminaliteit. En vooral: online fraude. Daarover is op onder meer TikTok en Telegram een hele wereld te vinden die de F-game wordt genoemd. NOS sprak met plegers en slachtoffers en maakte [hier een filmpje over](#).

²³ Geldezelschap of geldezel is het verschijnsel waarbij criminelen gebruik maken van de bankrekening van een ander om geld wit te wassen of te verplaatsen. Vaak wordt daarvoor gebruik gemaakt van zogenaamde "katvangers", personen die hun bankrekening beschikbaar stellen in ruil voor een kleine vergoeding

Dit doen we al en ontwikkelen we verder:

Wat	Samen met	Termijn
Inzetten Hack_Right , om first offender jonge hackers op het rechte pad te krijgen én houden.	Politie	2023-2026
Digitale criminaliteit opnemen in het plan van aanpak Preventie en weerbaarheid, als onderdeel van Grenzen stellen, perspectief bieden.	-	2023-2026
Inzetten van social mediacampagnes om de doelgroep gericht te bereiken, bijvoorbeeld ter voorkoming van daderschap binnen geldezel-schap.	-	2023-2026
Doorontwikkelen handreiking 'Online aan-gejaagde ordeverstoringen'.	CCV	2023-2026
Ontwikkelen van barrièremodellen .	CCV	2023-2026
Pleiten voor landelijke wetgeving en instrumen-tarium zodat de burgemeester kan optreden bij (vrees voor) ernstige orde verstoringen die online worden veroorzaakt en aangejaagd.	-	2023-2026
Beschikbaar stellen van het lesaanbod veilig en weerbaar om daderschap te voorkomen.	Scholen	2023-2026

Dit zijn nieuwe acties die we starten:

Wat	Samen met	Termijn
Verdiepend onderzoek naar de problematiek in Utrecht, zodat inzichtelijk wordt welke specifieke doelgroepen zich met welke vormen van digitale criminaliteit bezighouden.	Samenwerkingspartners, w.o. Politie, OM, RVS en RIEC	2024-2026
Op basis van de bevindingen uit bovenstaand onderzoek onderzoeken of en hoe het preven-tieve aanbod voor potentiële daders en een persoonsgerichte aanpak voor cyberdaders kan worden geoptimaliseerd.	Samenwerkingspartners	2024-2026
Vergroten vakbekwaamheid ten behoeve van persoonsgerichte aanpak, o.a. herkennen van signalen digitale criminaliteit en inzetten van passend aanbod.	Samenwerkingspartners	2024- 2026
Onderzoeken of en hoe re_B00TCMP in Utrecht kan worden georganiseerd, waarbij de ervaringen, aandachtspunten en adviezen van andere initiatieven uit het land worden meegenomen.	Politie, JoU, Utrechtse cybersecuritybedrijven	2024- 2025
Ontwikkelen van een integrale aanpak rondom geldezels.	Politie, Halt, Slachtofferhulp Nederland	2024-2025

Digitale weerbaarheid van de stad

Digitale aanvallen en/of calamiteiten kunnen een grote impact hebben op de maatschappij en de openbare orde in de stad. In Utrecht hebben we daarom een community voor cyberweerbaarheid opgericht, waarmee we werken aan de digitale weerbaarheid van de stad als geheel. Daarnaast bereiden we ons voor op crises met een digitale component samen met de traditionele crisispartners en de partners uit de community.

Community voor cyberweerbaarheid

Wat zien we?

Bedrijven zijn met elkaar verbonden. Organisaties nemen producten of diensten af van andere partijen, zoals software (bijvoorbeeld voor salarisadministratie, klantregistratie of bevoorrading), dataopslag of clouddiensten. Weinig organisaties kunnen zonder toeleverancier of afnemer opereren. Werken aan de digitale weerbaarheid van de eigen organisatie is dus niet genoeg. Er is sprake van ketenafhankelijkheid. Door de digitale vervlechting ben je afhankelijk van de digitale weerbaarheid van je toeleveranciers en afnemers.

Bij een digitale storing of incident overstijgen de effecten vaak individuele organisaties en kunnen hun weerslag hebben op de hele Utrechtse samenleving. Om die reden is in 2019 een community voor

cyberweerbaarheid (hierna: community) opgericht. Hierin werken we samen aan de digitale weerbaarheid van Utrecht als stad. Dit doen we onder andere door informatie- en kennisuitwisseling en het samen ontwikkelen van concrete initiatieven. Bij de community zijn organisaties aangesloten die een bijdrage leveren aan producten en diensten van de Utrechtse samenleving, zoals onderwijsinstellingen, ziekenhuizen, cybersecuritybedrijven, de provincie, vervoersmaatschappijen, politie en de Veiligheidsregio Utrecht.

Wat willen we bereiken?

Het belang van samenwerken in de community is een vanzelfsprekendheid. De ketenafhankelijkheid wordt door alle betrokkenen ingezien. Betrokken organisaties leren van elkaar en zijn zo gezamenlijk minder kwetsbaar voor cybercriminaliteit. Meer partijen zien het belang in van de community en sluiten zich er bij aan; vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Door samen te werken hebben we korte lijntjes bij incidenten, delen we kennis en verminderen we de kwetsbaarheid.

Dit doen we al en ontwikkelen we verder:

Wat	Samen met	Termijn
Organiseren van community-bijeenkomsten om kennis- en informatie-uitwisseling te stimuleren. Thema's : digitaal veilig werken, cybercrises, ketenafhankelijkheid en weerbaarheid van digitale infrastructuur.	Input van community-partners	2023-2026
Samen oefenen voor cybercrises (zie ook volgend hoofdstuk 'Crisisbeheersing').	Community	2023-2026
Structureel in gesprek met onze communitypartners om te blijven peilen waar de behoeftes liggen.	Community	2023-2026
Uitwisselen van ideeën en ervaringen uit rondom een community, ecosysteem of andere vergelijkbare initiatieven.	Met Amsterdam, Rotterdam en Den Haag	2023-2026

Wat	Samen met	Termijn
Inzetten op meldings- en aangiftebereidheid	Samenwerkingspartners	2023-2026

Dit zijn onze nieuwe acties:

Wat	Samen met	Termijn
Leren van elkaars best practices rondom veilig digitaal werken (bijvoorbeeld medewerkers-bewustzijn)	Community onder leiding van community-manager gemeente Utrecht	2023-2026
Digitale weerbaarheid agenderen bij mkb'ers en zzp'ers in de stad en regio	Community onder leiding van community-manager gemeente Utrecht	2023-2026
Verkennen van behoefte voor een CISO-netwerk voor CISO's van overheidsorganisaties uit Midden-Nederland (gemeenten, provincies, waterschappen)	Bureau Regionale Veiligheidsstrategie Midden-Nederland (RVS)	2024

Wat	Samen met	Termijn
Samen kansrijke trajecten verkennen voor de aanpak van digitale risico's in de keten, zoals bijvoorbeeld het stellen van voorwaarden aan toeleveranciers.	Community onder leiding van community-manager gemeente Utrecht	2023-2026
De geleerde lessen uit de community delen met organisaties die (nog) niet betrokken zijn.	Community onder leiding van community-manager gemeente Utrecht	2023-2026

Crisisbeheersing

Wat zien we?

Net zoals we voorbereid zijn op rampen als branden of overstromingen, moeten we rekening houden met de gevolgen van een digitale crisis. Denk aan een cybercrisis, waarin een aanvaller systemen van de gemeente platlegt. Of een digitaal incident waardoor maatschappelijke voorzieningen uitvallen, zoals het openbaar vervoer of ziekenhuizen. Het kan ook gaan om een online dreiging waardoor scholen niet open kunnen. Ook een aanval bij een keten-partner waardoor het uitvoerend proces bij een andere (Utrechtse) organisatie uitvalt, behoort tot de mogelijkheden. We moeten ons daarom als stad voorbereiden op de mogelijke gevolgen van een crisis en de kans erop zo klein mogelijk maken.

De gemeentelijke organisatie bereidt zichzelf voor door de eigen systemen te beschermen tegen aanvallen en te oefenen met digitale incidenten en crises. Ook maatschappelijke instellingen in de stad moeten zich voorbereiden op digitale dreigingen en incidenten. Veel organisaties in bijvoorbeeld de zorg of de verkeersinfrastructuur zijn hier al actief mee bezig. Uit een eerdere cybercrisisoefening zien we de behoefte om de rollen en verantwoordelijkheden van partners uit de community voor cyberweerbaarheid in relatie tot crisisbeheersing te verduidelijken.

Wat willen we bereiken?

De bestaande crisisstructuren zijn goed ingericht en voorbereid op digitale crises. Binnen deze structuren wordt blijvend de dialoog gevoerd met maatschappelijke instellingen, organisaties en samenwerkingsverbanden, waar de risico's van een digitale crisis regelmatig worden geagendeerd. Door voortschrijdend inzicht worden de crisisstructuren geoptimaliseerd.

Dit doen we al en ontwikkelen we verder:

Wat	Samen met	Termijn
Digitale crisis is onderdeel van opleiden, trainen en oefenen van de crisis-functionarissen	-	2023-2026
Vorbereiden met stedelijke partners op digitale crises en op mogelijk langer durende ontwrichtende maatschappelijke effecten van een langdurige crisis.	Crisis-partners	2023-2026

Dit zijn onze nieuwe acties:

Wat	Samen met	Termijn
In het Stedelijk Veiligheidsnetwerk de voorbereiding op digitale crisis als aandachtspunt agenderen.	Netwerk-partners	
Informer en trainen van maatschappelijke partners over de werkwijze bij crises	VRU	2024-2026
Versterken van opleiden, trainen en oefenen met digitale crisis van de crisisorganisatie	Crisis-organisatie	2024-2026
Deelnemen aan landelijke ISIDOOR oefening .	-	2025

Communicatie Financiën

Communicatie kan een grote rol hebben bij de ambitie om de bewustwording en de weerbaarheid van inwoners, bedrijven en organisaties te vergroten.

Daarbij nemen we de volgende uitgangspunten mee:

- Digitale criminaliteit is een grensoverschrijdend probleem. Daarom proberen we zoveel mogelijk vanuit communicatie aan te haken op campagnes, acties en middelen die landelijk of door (landelijke) partners worden ontwikkeld.
- We werken samen met (publieke en private) partners in de stad en erbuiten.
- We zoeken zoveel mogelijk de bestaande netwerken van bewoners en ondernemers in de stad en in wijken op en sluiten aan op de signalen, wensen en behoeftes van bewoners en ondernemers daar.
- Omdat het landschap van digitale criminaliteit zeer snel verandert, willen we ook qua communicatie inzet flexibel blijven, zodat we kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen.
- We meten en toetsen zoveel mogelijk onze communicatie inzet en gaan door met effectieve interventies en ontwikkelen.

Er is structureel budget van €30.000 euro per jaar beschikbaar voor de aanpak van digitale weerbaarheid. In het coalitieakkoord zijn aanvullend gelden beschikbaar gekomen voor digitale weerbaarheid. We investeren daarmee in zowel de stad (bewoners en organisaties) als onze eigen organisatie (assets) om deze digitaal weerbaarder te maken. Om die reden zijn de middelen voor de uitvoering 50/50 verdeeld over de programma's Veilige Stad en Aantrekkelijke Groene Leefomgeving en Erfgoed. Daarmee vergroten we enerzijds de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en organisaties en brengen we onze crisisbeheersing verder op orde. Anderzijds vergroten we de weerbaarheid van onze assets in de buitenruimte (zoals de openbare verlichting en verkeersregelininstallaties). De interventies

uit dit Uitvoeringsprogramma zijn gericht op de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en organisaties en de crisisbeheersing. Naast de inzet van personeel (1,9 fte) vanuit de reguliere structurele begroting Veilige stad zijn er vanuit het coalitieakkoord voor de periode tot en met 2026 middelen ter beschikking gesteld. Vanuit deze middelen wordt een extra formatieplek van 1 fte gedekt, het resterende budget wordt besteed aan de diverse activiteiten zoals verwoord in dit uitvoeringsprogramma. Het betreft onder andere campagnes en campagnematerialen, trainingen en evenementen, kosten voor ondersteunende digitale platforms, onderzoek en inhoudelijke advisering t.b.v. kennis en expertise.

Financiën uitvoeringsprogramma Digitale Veiligheid (x €1.000)	2023	2024	2025	2026
Personele inzet (1 fte)	92	92	92	92
Activiteitenbudget	63	188	188	188
Totaal benodigd budget	155	280	280	280
Reeds gedekt in de begroting (x €1.000)	2023	2024	2025	2026
Structureel budget voor digitale veiligheid	30	30	30	30
Bijdrage coalitieakkoord programma Veilige stad	125	250	250	250
Saldo niet gedekte kosten	0	0	0	0

Verantwoording

Voor het verbeteren van de digitale weerbaarheid zijn middelen beschikbaar gesteld vanuit het coalitieakkoord. We verantwoorden over de voortgang op dit uitvoeringsprogramma via de jaarlijkse rapportage van de Veiligheidsagenda 23-26. Voor deze verantwoording wordt het Utrechts sturingsmodel, Rijker Verantwoorden, gehanteerd, waarbij we naast cijfers ook verhalen en ervaringen gebruiken om te laten zien wat we hebben gedaan en wat het effect is.

Begrippen en afkortingen

Begrippenlijst

In deze begrippenlijst vind u eerst algemene begrippen en vervolgens meer specifieke vormen van cybercriminaliteit.

Algemene begrippen

Begrip	Toelichting
Cybercrime	Misdrijven die gepleegd worden met een ICT-middel (bijvoorbeeld een computer, smartphone of internetbrowser) die gericht zijn op ICT, zoals hacking, mal- of ransomware en virussen.
Digitale inclusie	Digitale inclusie betekent dat Utrechters toegang hebben tot, gebruik kunnen maken van en weerbaar zijn voor digitale technologie en zo onderdeel (willen) uitmaken van de digitale samenleving. Met speciale aandacht voor groepen in een kwetsbare positie zoals laaggeletterde Utrechters, senioren die niet zelfstandig overweg kunnen op het internet, Utrechters met een beperking en mensen met beperkte financiële middelen.
Gedigitaliseerde criminaliteit	Traditionele misdrijven waarbij ICT als middel wordt ingezet, maar niet het doel is. Voorbeelden zijn helpdeskfraude, fraude met online handel en sextortion.
Geldezelschap	Geldezelschap of geldezel is het verschijnsel waarbij criminelen gebruik maken van de bankrekening van een ander om geld wit te wassen of te verplaatsen. Vaak wordt daarvoor gebruik gemaakt van zogenaamde "katvangers", personen die hun bankrekening beschikbaar stellen in ruil voor een vergoeding.
HackShield	HackShield is een game die kinderen tussen de 8 en 12 jaar oud weerbaar maakt tegen cybercriminaliteit.
Mediateam	Ontwikkelt lesmateriaal voor primair en voortgezet onderwijs op het gebied van mediawijsheid, informatievaardigheden, ICT basisvaardigheden en computational thinking.
Online normoverschrijdend gedrag	Online gedrag dat niet strafbaar is, maar wel schadelijk, zoals cyberpesten, shame sexting, het verspreiden van desinformatie of het delen van boodschappen die leiden tot schadelijke polarisatie of maatschappelijke onrust.
Stadsmakers digitale veiligheid	Stadsmakers digitale veiligheid wonen in Utrecht en willen graag hun steentje bijdragen aan de digitale veiligheid van de stad en haar inwoners. Dit doen zij op verschillende manieren: de een geeft weerbaarheidstrainingen aan senioren, de ander geeft gastlessen op school. Deze activiteiten kunnen voortkomen uit vragen van partners uit de stad, of kunnen de Stadsmakers zelf initiëren; aansluitend op ieders expertise.

Vormen van cybercriminaliteit

Vorm	Toelichting
CEO-fraude	Vorm van fraude waarbij een medewerker een e-mail krijgt waarbij de afzender de CEO of directeur lijkt. De afzender vraagt om een geldbedrag over te maken. Vaak is er volgens de afzender haast geboden bij de betaling. De medewerker maakt nietsvermoedend het geldbedrag over en later, wanneer de medewerker contact heeft gehad met de echte directeur, blijkt sprake te zijn van oplichting.
Cybercrime-as-a-service (CaaS)	Het aanbieden van cybercrimediensten en -toolkits via illegale marktplaatsen op het darkweb, zoals bijvoorbeeld voor het uitvoeren van een DDoS aanval of scripts voor phishing.
Distributed Denial-of-Service-aanval (DDoS aanval)	Criminelen versturen enorm veel dataverkeer naar een server, website of app. Omdat er zoveel verzoeken tegelijk verwerkt moeten worden, wordt het verkeer van en naar de website geblokkeerd en kan zelfs de server van de dienst crashen. Gevolg is dat de dienst slecht of helemaal niet bereikbaar is voor bezoekers.
Fraude met betaalproducten	Simmen of skimming: het onrechtmatig kopiëren van betaalkaartgegevens.
Fraude met online handel (internetoplichting)	Internetoplichting komt voor bij het (ver)kopen van spullen online, bijvoorbeeld via sociale media of een online marktplaats. Er is sprake van internetoplichting als iemand een product betaalt, maar vervolgens niks ontvangt. Of een product wordt opgestuurd door de verkoper, maar ontvangt geen betaling.
Grooming: digitaal kinderlokken	Er is sprake van grooming als een volwassene via ICT contact legt met een kind, met de intentie om dat kind te ontmoeten met het doel om seksueel misbruik te plegen of kinderpornografische afbeeldingen te produceren.
Helpdeskfraude	Helpdeskfraude is een vorm van telefonische oplichting, waarbij fraudeurs bellen en doen alsof ze helpdeskmedewerkers van grote, bekende bedrijven zijn. Tegen betaling kunnen ze je helpen met niet-bestaande virussen, of proberen toegang tot je computer te verkrijgen. Ook bankhelpdeskfraude komt veel voor, dan bellen zogenaamd medewerkers van een bekende bank.
Identiteitsfraude	Bij identiteitsfraude maken criminelen misbruik van valse of gestolen identiteitsgegevens. Ze kopen bijvoorbeeld op naam van iemand anders spullen zonder te betalen.
Multifactorauthenticatie	Een extra veiligheidslaag in de toegangsvereisten van een systeem of applicatie. Factoren worden ingedeeld in drie categorieën: iets weten (bijvoorbeeld een wachtwoord), iets hebben (bijvoorbeeld een token) of iets zijn (bijvoorbeeld een vingerafdruk). Bij minimaal twee factoren, spreken we van multifactorauthenticatie.
Phishing	Via e-mail, sms of Whatsapp proberen informatie (zoals wachtwoorden) te verkrijgen.

Vorm	Toelichting
Ransomware	Malware die je systeem, netwerk of data op slot zet. Criminelen eisen betaling om weer toegang te krijgen tot systemen.
Sexting en shame sexting	Sexting is het versturen van seksueel getinte berichten, foto's of video's. Dit is in essentie onschuldig. Wanneer de seksueel getinte beelden in de verkeerde handen terechtkomen en ongewild verspreid worden, is sprake van 'shame sexting'. De beelden worden doorgestuurd uit bijvoorbeeld wraak of na een ruzie.
Sextortion	Dreigen met het doorsturen van (pikant getinte) beelden als chantagemiddel.
Vriend-in-nood fraude	Bij vriend-in-noodfraude krijgt het slachtoffer via WhatsApp zogenaamd een dringend verzoek van een vriend(in), familielid of bekende om snel geld over te maken. In werkelijkheid komt het appje van een cybercrimineel die zich voordoeft als een bekende en geld wil aftroggelen.

Afkortingenlijst

Afkorting	Toelichting
AI	Kunstmatige intelligentie
Caas	Cybercrime-as-a-service (zie begrippenlijst)
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CISO	Chief Information Security Officer: houdt in een organisatie toezicht op de informatie-, cyber- en technologiebeveiliging.
DDoS	Distributed Denial-of-Service-aanval (type cyberaanval, zie begrippenlijst)
DOCK	Welzijnswerk Utrecht
DTC	Digital Trust Center: platform vanuit het ministerie van Economische zaken en Klimaat om (kleinere) ondernemers
G4	De vier grote steden: Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht
ISIDOOR	Een grootschalige cyberoefening georganiseerd door het NCSC in samenwerking met de NCTV.
JoU	Jongerenwerk Utrecht
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NSCS	Nationaal Cyber Security Centrum
OM	Openbaar Ministerie
PVO en PVO M-NL	Platform Veilig Ondernemen. Regionaal is onze partner Platform Veilig Ondernemen Midden-Nederland (PVO M-NL)
RIEC	Regionale Informatie- en Expertise Centra: richten zich op ondermijnende criminaliteit
RVS	Bureau Regionale Veiligheidsstrategie Midden-Nederland
VRU	Veiligheidsregio Utrecht: samenwerkingsverband van en voor alle 26 Utrechtse gemeenten in de provincie Utrecht

Bronnen

CCV, Sociale media als hulpmiddel in de strijd tegen cybercriminaliteit

<https://ccv-secondant.nl/platform/article/sociale-media-als-hulpmiddel-in-de-strijd-tegen-cybercriminaliteit-1>

NSCR, Negatief en positief cybergedrag gaat vaak samen bij jongeren die ICT-onderwijs volgen

<https://nscr.nl/negatief-en-positief-cybergedrag-gaat-vaak-samen-bij-jongeren-die-ict-onderwijs-volgen/>

Universiteit van Twente, Probleemverkenning ‘Cybercrime en Jeugd’ - Een kwalitatief onderzoek naar de verschillende vormen van cybercriminaliteit gepleegd door jongeren tot 18 jaar, en hun achtergrondkenmerken, motieven en criminele carrières

<https://essay.utwente.nl/63512/>

Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Jeugdige daders van cybercrime in Nederland

<https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/1975>

Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Meer kennis over cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit nodig

<https://www.wodc.nl/actueel/nieuws/2020/09/11/meer-kennis-over-cyber-en-gedigitaliseerde-criminaliteit-nodig>

Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Cyberdaders: uniek profiel, unieke aanpak

<https://www.wodc.nl/actueel/nieuws/2020/01/28/cyberdaders-uniek-profiel-unieke-aanpak>

Colofon

Januari 2024

Gemeente Utrecht

Openbare orde en veiligheid

Fotografie

Pagina 3: Femke van den Heuvel

Pagina 17: GRATE agency

Beeld op de cover en backcover zijn door AI gegenereerd

Ontwerp en Illustraties

Enof creatieve communicatie

Contactgegevens

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

Telefoon: 14 300 (verkort nummer)

2023-002.ENOF

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer 3952
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 21 maart 2024
Agendapunt 11
Titel Raadsbrief Groter tekort op inkomsten vanuit het Rijk
ID 4161
Behandelend ambtenaar Rob Sijm
Telefoon 14030
E-mail rob.sijm@utrecht.nl
Datum collegebesluit
Geocodering
Thema
Portefeuillehouder Wethouder Schilderman
Beleidsveld Financiën
Referendabel
Reden niet referendabel
Raadsadviseur (lijst) Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel
Resultaat commissiebehandeling
Resultaat raadsbehandeling

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	21 maart 2024

Voorgesteld besluit

Aan de gemeenteraad

Behandeld door Rob Sijm
Doorkiesnummer 14030
E-mail rob.sijm@utrecht.nl
Bijlage(n) -

Datum 5 februari 2024
Kenmerk 12045169
Onderwerp Groter tekort op inkomsten vanuit het Rijk
Beleidsveld Financiën

Geachte leden van de raad,

Bij de Programmabegroting 2024 hebben we uw raad gemeld dat we sinds het uitkomen van de Voorjaarsnota 2023 het structurele tekort op de begroting vanaf 2026 zien groeien. Nadat bij de [meicirculaire](#) een verschil in de ramingen was geconstateerd, hebben wij een breder onderzoek aangekondigd naar de juistheid en de betrouwbaarheid van alle geraamde inkomsten uit het gemeentefonds. Hieruit is nu gebleken dat het financiële tekort groter zal zijn dan we tot nu toe hadden verwacht.

Zoals u weet is het tekort door afnemende gemeentefondsuitkeringen een uitzonderlijke financiële situatie voor alle gemeenten in Nederland het gevolg van de significante kortingen vanuit het Rijk. Het Rijk bezuinigt fors op het gemeentefonds, met het zogenaamde 'ravijn' in 2026 als vooruitzicht. Dit wordt nog verder verergerd door het aflopen van incidentele middelen vanuit het Rijk en de aanpassing van de systematiek van het gemeentefonds. Zoals u de afgelopen tijd ook in diverse mediapublicaties heeft kunnen lezen, is de systematiek van het gemeentefonds steeds complexer geworden. Het vraagt aan gemeenten om vooraf inschattingen te maken over inkomsten op basis van complexe indicatoren.

Het aanvullende financiële tekort in de inkomsten van het gemeentefonds fluctueert in de periode 2023 t/m 2026, en komt vanaf 2027 structureel rond de 40 miljoen euro (ca. 2% van de totale begroting van 2 miljard) hoger uit dan het eerder gemelde verwachte tekort van tussen de 21 miljoen en 35 miljoen euro, als gevolg van afnemende gemeentefondsuitkeringen. De inkomsten uit het gemeentefonds zijn één aspect van het totale financiële beeld. Daarnaast brengen we de komende periode zoals gebruikelijk ook de andere (autonome) ontwikkelingen, zoals loon- en prijsstijgingen, in beeld. Dit is bepalend voor het inzicht in het totale financiële beeld dat het uitgangspunt zal zijn voor de keuzes bij de Voorjaarsnota 2024. Op dat moment is pas duidelijk wat de totale financiële uitdaging is.

We realiseren ons dat dit een zeer onaangename boodschap is. Met deze raadsbrief informeren wij u dan ook zo uitgebreid mogelijk over deze situatie, wat de oorzaken hiervan zijn en natuurlijk ook

welke maatregelen we nemen. In deze brief leest u ook wat dit betekent voor de strategie richting de voorjaarsnota en het proces dat we hierin met u doorlopen.

Uitkomsten intern onderzoek

Zoals u weet, hebben we bij de Meicirculaire 2023 een verschil geconstateerd tussen de begrote raming van de inkomsten uit het gemeentefonds en de daadwerkelijk te verwachten inkomsten. Hierover is uw raad geïnformeerd in zowel de [raadsbrief](#) over de Meicirculaire 2023 als bij de Programmabegroting 2024. Bij de actualisatie van het [financieel beeld](#) in de Programmabegroting 2024 is dit verschil gecorrigeerd. Bij de meicirculaire hebben we een intern onderzoek aangekondigd naar de juistheid en de betrouwbaarheid van de geraamde inkomsten uit het gemeentefonds.

In dat interne onderzoek zijn alle wijzigingen van het gemeentefonds vanaf de Programmabegroting 2022 beoordeeld op een juiste en volledige verwerking in onze ramingen. Naar aanleiding van dit onderzoek hebben wij geconstateerd dat het structurele tekort groter is dan eerder gedacht.

Wij zijn in staat om dit tekort op te lossen, desalniettemin is dit een nieuwe uitdaging waarvoor stevig ingrijpen noodzakelijk is. Ook noopt het ons om forse maatregelen te treffen in de interne beheersing om fouten in de toekomst te voorkomen. We willen benadrukken dat betrouwbare ramingen niet hadden voorkomen dat het tekort als gevolg van de bezuinigingen vanuit het Rijk nu zo groot is, maar dit was dan wel eerder in beeld geweest, bij ons en bij uw raad.

Oorzaak van de ontstane situatie

De verwerking van het gemeentefonds in de begroting vraagt zeer specialistische kennis in alle gemeentelijke organisaties in Nederland. Dit is het gevolg van de steeds complexer wordende systematiek van het gemeentefonds. Deze specialistische kennis is schaars en blijken we onvoldoende in huis te hebben. Naast de toenemende complexiteit van de systematiek van het gemeentefonds, zijn door personele wisselingen continuïteit en kennis onvoldoende geborgd. Bovendien blijkt dat de interne controle niet voldoende gedetailleerd is uitgevoerd.

Het gevolg hiervan is dus dat er een verschil is tussen de raming van de inkomsten uit het gemeentefonds en de daadwerkelijke te verwachten inkomsten. Concreet zijn dit de belangrijkste verklaringen voor het grotere tekort binnen het gemeentefonds:

- Het grootste deel van het tekort (circa 24 miljoen euro) wordt veroorzaakt door een foutieve raming van de prijscompensaties vanuit het Rijk. Het uitgangspunt is om de compensatie voor prijsstijgingen door het Rijk voor één begrotingsjaar te indexeren, omdat dit minder risico's oplevert op een te hoge of te lage indexering. In de Programmabegroting 2024 is deze compensatie (op basis van de Septembecirculaire 2022) onverhoopt voor alle komende jaren verwerkt. Aan de andere kant is de reservering voor de lasten door prijsstijgingen conform het voorzichtigheidsprincipe alleen voor het komende jaar verwerkt in de meerjarenbegroting 2024. Dit leverde een positief verschil op. Dit verschil is betrokken bij de integrale afweging, terwijl dit gereserveerd had moeten worden voor prijscompensatie van budgetten in de begroting.
- Voor maatstaven van het gemeentefonds die bepalend zijn voor de hoogte van de uitkering zijn verkeerde aantallen gehanteerd, bijvoorbeeld een te hoog aantal bijstandsgerechtigden en te lage waardeontwikkeling van onroerende zaken.
- Op basis van de bevolkingsgroei en de verwachte groei van het gemeentefonds is in de administratie rekening gehouden met hogere inkomsten uit het gemeentefonds. Vervolgens is de werkelijke toename van de gemeentefondsuitkering door de bevolkingsgroei verwerkt in de administratie als aanvullend voordeel. Dit had echter het verschil moeten zijn tussen de inkomsten voor de geraamde bevolkingsgroei en de werkelijke bevolkingsgroei.

- De verdeling van gemeentefonds tussen de gemeenten is met de Meicirculaire 2022 gewijzigd (herijking van het gemeentefonds). Het effect van de complexe wijziging is niet goed doorgerekend.
- Bij de toevoeging van het nieuwe begrotingsjaar is geen rekening gehouden met jaarspecifieke elementen van het gemeentefonds. Het voorgaande begrotingsjaar is meermaals 'als is' doorgezet in de volgende begrotingsjaren, waardoor de daadwerkelijk te verwachten inkomsten uiteindelijk lager uit bleken te vallen dan de geraamde inkomsten.
- Daarnaast is sprake van een resterend verschil door de administratieve verwerking van verwachtingen over, en ontwikkelingen van het gemeentefonds uit de periode vóór de Programmabegroting 2022 (opgesteld in 2021), die niet tijdig zijn verrekend met de werkelijke inkomsten uit het gemeentefonds.

Bovenstaande punten gaan allemaal over berekeningen binnen de bestanddelen van het gemeentefonds.

Robuuste interne maatregelen

Welke maatregelen zijn reeds genomen

Eind juni 2023 bent u in de raadsbrief over de meicirculaire geïnformeerd over het veranderende financiële beeld als gevolg van een verschil tussen de begrote raming van de inkomsten uit het gemeentefonds en de daadwerkelijk te verwachten inkomsten. Hierop hebben we direct een aantal interne maatregelen genomen die met name betrekking hebben op het versterken van de interne beheersing:

- We hebben voor de berekeningen van de ramingen van het gemeentefonds een externe specialist aangetrokken voor tenminste 2 jaar met de benodigde kennis om in de tussentijd als organisatie op het gewenste niveau te komen en te blijven;
- De interne controle op de berekeningen van het gemeentefonds is versterkt, op een meer gedetailleerd niveau en daardoor beter gewaarborgd;
- We hebben intern nader onderzoek gedaan naar berekeningen op basis van circulaires vanuit het Rijk en de administratieve verwerking.

Vervolgens zijn we in september een intern onderzoek gestart naar een juiste en volledige verwerking van de circulaires gemeentefonds in de Programmabegroting 2024-2027. Daarbij is een verschil geconstateerd van structureel 40 miljoen euro, oftewel een aanvullend tekort.

In het samenstellen van het onderliggende dossier; robuustheid van de onderbouwing van gehanteerde uitgangspunten en cijfermatige aansluitingen, heeft een extern specialistisch bureau ondersteund en getoetst op de volledige en juiste verwerking van de circulaires gemeentefonds algemene uitkering in de begroting. De inbreng van specialistische kennis op de interpretatie van de herverdeling van het gemeentefonds en de controle op de verwerking daarvan heeft bijgedragen in het bepalen van de omvang en de analyse van het verschil per jaarschijf over de begrotingsperiode 2024-2027. Daarnaast wordt in het kader van de voorjaarsnota, het toevoegjaar 2028 berekend.

Na afronding van het intern onderzoek inclusief ondersteuning en toetsing vanuit een extern specialistisch bureau, is het samengestelde dossier voorgelegd aan de accountant. De accountant heeft de onderbouwing van de gehanteerde uitgangspunten en cijfermatige aansluitingen in de opzet beoordeeld. Zij bevestigen de interne redeneerlijn en de daarop gebaseerde uitkomsten en de inhoudelijke oorzaken die daaraan ten grondslag liggen. Aanvullend op deze beoordeling vragen wij van de accountant ook om een expliciet oordeel over de juistheid en volledigheid van de analyse. Hier is meer tijd voor nodig.

Welke aanvullende acties nemen we?

1. Robuust verbeterprogramma financiële functie

Fouten in de berekeningen moeten voorkomen worden, dit heeft voor het college prioriteit. Wij hebben daarom aan de concerndirectie de opdracht gegeven om een robuust verbeterprogramma te starten. Er moet onder meer gewerkt worden aan het versterken van de specialistische kennis over de ingewikkelde werking van het gemeentefonds, aan betere checks en balances en de toepassing van het 3-lijnen model (controle in de organisatie, door control en door audit). In het tweede kwartaal van 2024 is de doorlichting van de financiële functie gereed. Dit is de input voor het verbeterprogramma. Waar verandering of verbetering nodig is, zullen we dit doen. We zullen uw raad informeren over de voortgang van het verbeterprogramma (zie het tijdschema op pagina 6)

2. Intensivering begeleiding, ondersteuning en opleiding huidige medewerkers

Om de benodigde specialistische kennis eigenstandig te verhogen en te behouden, wordt de begeleiding, ondersteuning en opleiding van de huidig medewerkers geïntensiveerd. De inzet van de externe specialist draagt daar onder meer toe bij.

3. Opstellen procesbeschrijvingen en werkinstructies

Om de kennis te borgen en in voorkomende gevallen over te kunnen dragen wordt het ramingsproces beschreven en opgetekend, waarmee het voor iedereen duidelijk is op welke wijze de raming tot stand komt, welke informatiebronnen en uitgangspunten daarbij worden gehanteerd. Daarmee wordt de raming beter navolgbaar en transparant.

Financiële strategie

De toegenomen financiële krapte als gevolg van de nieuw ontstane situatie door bezuinigingen vanuit het Rijk vraagt om een financiële strategie om het tekort op korte en lange termijn op te lossen en om de financiële positie van de gemeente Utrecht te versterken. Dit betekent dat we al in de komende voorjaarsnota nog scherper moeten prioriteren en dit beter moeten koppelen aan de beschikbare uitvoeringscapaciteit. Dit betekent concreet dus ook iets voor de eerder aangekondigde bezuinigingsscenario's. Ook op de langere termijn nemen we de nodige maatregelen. We hebben onze financiële strategie uitgewerkt in vier pijlers:

1. Financieel strategisch beleid

Een belangrijk element in ons financieel strategisch beleid is de afweging welk risico we nemen ten aanzien van de verwachte inkomsten van het Rijk. We bekijken de inzet van mogelijke incidentele middelen in 2024 en 2025. Ook zoeken we naar andere financieel technische oplossingen, zoals de manier waarop we om kunnen en willen gaan met risico's en ons weerstandsvermogen. De besluitvorming door uw raad over het financieel strategisch beleid vindt plaats bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2024.

2. Haalbaarheid investeringsbegroting tegen het licht

Zoals u ook in de programmabegroting heeft gezien, zal onze investeringsbegroting de komende jaren fors toenemen. We vinden het een verantwoorde en logische keuze om als onderdeel van onze financiële strategie kritisch te kijken naar de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de investeringen en hierin meer realistische keuzes te maken. Dit is ook belangrijk, omdat we tegen de grenzen van zowel onze eigen uitvoeringscapaciteit als die van marktpartijen aanzitten. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de krapte op de arbeidsmarkt en de conjuncturele economische ontwikkeling.

Zie ook de [Managementletter 2023](#) ('In aanloop naar de jaarrekeningcontrole signaleren wij dat uw beschikbare capaciteit en ambities verder uit balans raken').

3. Concrete bezuinigingsvoorstellen

Eerder hebben we u geïnformeerd over het feit dat we bij de Voorjaarsnota 2024 bezuinigingsmaatregelen overleggen tot 75 miljoen euro in de vorm van verschillende scenario's, zodat uiteindelijk een pakket gekozen kan worden om het verwachte tekort ten tijde van de Programmabegroting 2024 van 35 miljoen euro en aanvullend te verwachten knelpunten te kunnen dekken. Dit betreft de oorspronkelijke bezuinigingsaanpak waarmee we kijken naar het beïnvloedbare deel van de hele begroting. Er worden voor ieder programma mogelijke bezuinigingsmaatregelen geïdentificeerd. De budgetten van de Raadsorganen zijn hierin niet meegenomen, omdat dit direct aan uw raad is.

Uw raad krijgt bij de behandeling van deze maatregelen ook inzicht in de maatregelen die we wel overwogen hebben, maar niet haalbaar of niet wenselijk achten, bijvoorbeeld omdat het indruist tegen het principe van 'ongelijk investeren voor gelijke kansen'. Ook andere keuzes, zoals het voorkomen van cumulatieve effecten door een te veel aan bezuinigingsmaatregelen gericht op één groep of gebied, worden inzichtelijk gemaakt.

We hebben u toegezegd om maatregelen in de vorm van scenario's aan u voor te leggen. We zien in dit proces nu dat de opgave groter is geworden. We zullen u bij de Voorjaarsnota daarom een pakket presenteren met concrete bezuinigingsmaatregelen die al ingezet kunnen worden vanaf 2024. Onder het kopje proces richting voorjaarsnota staat uitgebreider hoe we uw raad hierin in positie brengen.

4. Aanvullende opdracht bezuinigingsrichtingen langere termijn

Aanvullend op de concrete bezuinigingsvoorstellen voor de korte termijn onderzoeken we de komende maanden welke mogelijkheden er zijn voor inhoudelijk gerichte hervormingen op de langere termijn (vergelijkbaar met de aangekondigde hervormingen in het brede sociaal domein). In de Voorjaarsnota 2024 zullen we voorstellen doen die inhoudelijk richting geven aan deze hervormingen. Definitieve besluitvorming door uw raad zal plaatsvinden bij de Programmabegroting 2025, dan wel de Voorjaarsnota 2025.

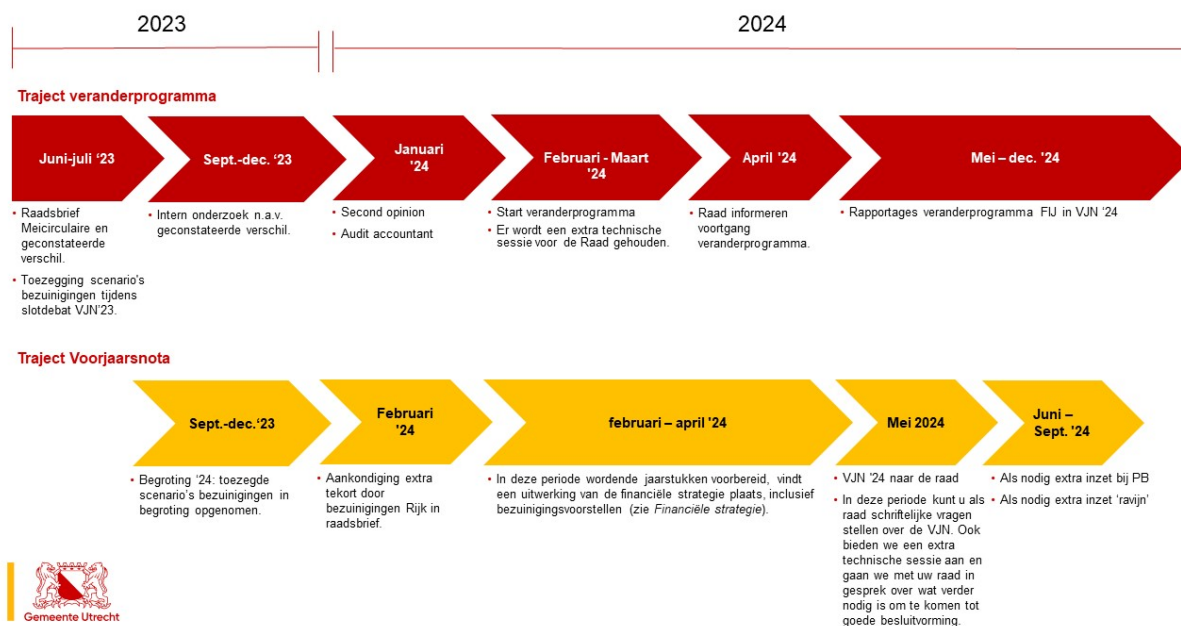
Proces richting Voorjaarsnota

Zoals we eerder schreven, zijn we zeer onaangenaam verrast dat het tekort vanuit het Rijk groter is dan we eerder hadden berekend. Daarom hebben wij stevige aanvullende maatregelen genomen en werken wij aan een gedegen financiële strategie. We vinden het belangrijk dat noodzakelijke besluiten niet worden uitgesteld en dat het tekort dat zich al voordoet in 2024 opgelost wordt.

We streven ernaar om bij de Voorjaarsnota 2024 dan ook een financieel sluitend beeld te presenteren. De voorjaarsnota is altijd een kaderstellend document. Boven op de keuzes die u zoals gebruikelijk met de Voorjaarsnota kunt maken, zullen we bij de Voorjaarsnota 2024 ook een zo volledig mogelijk beeld schetsen van de benodigde maatregelen om het tekort op korte en lange termijn op te lossen. We zullen hierin onze afwegingen transparant en inzichtelijk maken. Omdat de omvang van het tekort groter is geworden alsook zich eerder voordoet, kunnen we de eerder gedane toezegging om een viertal scenario's aan u voor te leggen niet langer op dezelfde wijze gestand doen. We bieden uw raad wel verschillende keuzemogelijkheden. We stellen bij de Voorjaarsnota 2024 wellicht maatregelen voor die in uitwerking om meer tijd vragen, de eerdergenoemde lange termijn hervormingen. We zullen deze voorstellen zo concreet en inhoudelijk mogelijk maken, zodat uw raad er al bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2024 voldoende over kan spreken.

We realiseren ons dat u als raad richting de Voorjaarsnota 2024 met ons in gesprek wilt over gevolgen van de nieuw ontstane situatie. Hier zijn we natuurlijk toe bereid. Vanwege het technische gehalte van deze informatie bieden we u ook graag, in overleg met de griffie, een of meerdere technische sessie(s) aan. Hierin kan ook ruimte zijn om de werking van het gemeentefonds nader toe te lichten.

Tijdschema veranderprogramma en Voorjaarsnota

Tot slot

We zullen de komende maanden samen met uw raad stevige maatregelen moeten nemen om het tekort in het gemeentefonds op te vangen. Hierbij blijven we samen met u nadrukkelijk oog houden voor de inwoners van Utrecht en voor de grote uitdagingen waar onze stad voor staat.

Er is er helaas ook nog veel wat we niet weten als het gaat over de bezuinigen vanuit het Rijk. De lopende formatie zorgt voor veel onzekerheid als het gaat over de toekomstige inkomsten. We blijven als Utrecht en samen met de VNG voortdurend aandacht vragen voor de uitzonderlijke situatie waarin bijna alle Nederlandse gemeente zich bevinden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor nu voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester

Technische sessie Groter tekort Gemeentefonds

13 februari 2024

Gemeente Utrecht

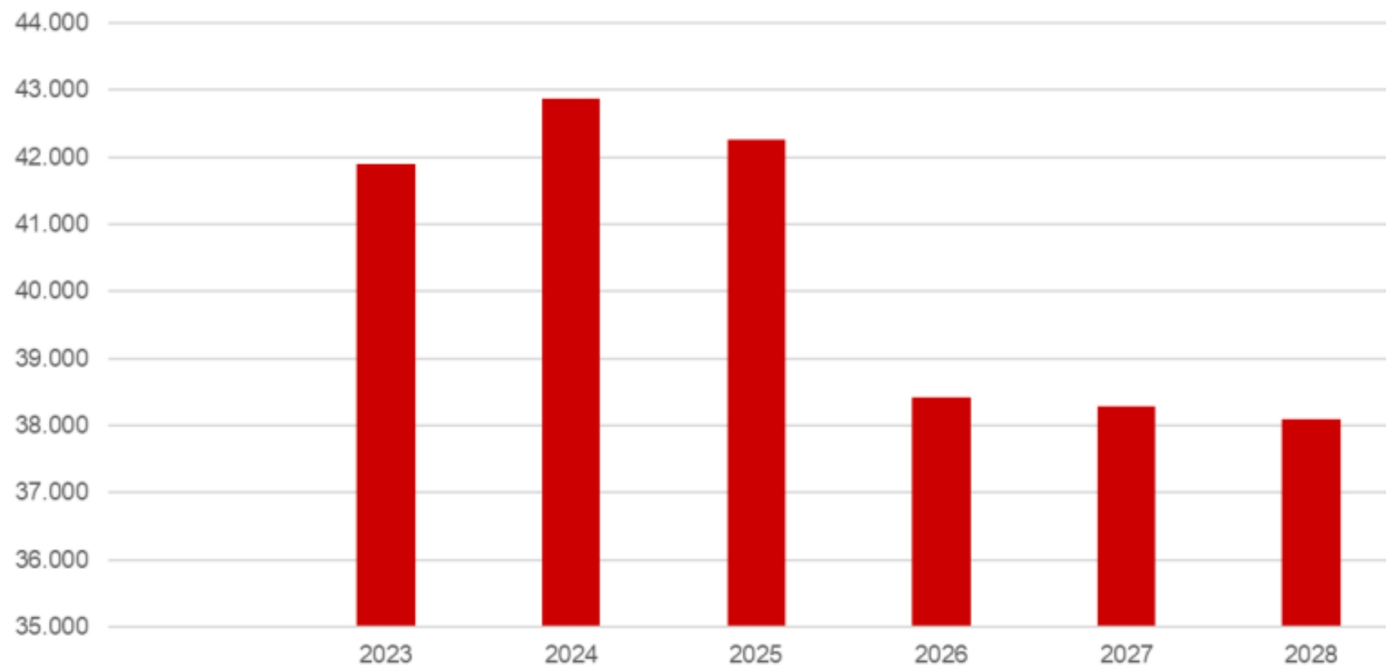
Introductie Gemeentefonds

Gemeentefonds

- Inkomsten van het Rijk voor uitvoering van de gemeentelijke taken
- Geregeld in Financiële Verhoudingswet
- Gemeentefonds is een apart onderdeel Rijksbegroting
- Beheerders van het fonds: minister BZK en staatsecretaris Financiën

Omvang gemeentefonds

Bedragen x
1.000 euro

Inkomsten uit gemeentefonds

918 miljoen euro

Algemene middelen

- Geen specifiek bestedingsdoel
- Verdeling: kenmerken gemeente (maatstaven) en wegingsfactor
- Groei en krimp fonds via uitkeringsfactor:
 - Compensatie voor prijsstijging en volumegroei
 - Taakmutaties bijv. bijzondere bijstand en vroegsignalering

- 100 miljoen euro

Inkomstenmaatstaf

- Aftrek lokaal belastinggebied
- Maatstaf WOZ-waarde
- Korting 80% woningen en 70% niet-woningen
- Tarief o.b.v. landelijk gemiddelde

159 miljoen euro

Specifieke uitkeringen

- Decentralisatie uitkeringen: bijv. uitvoering Omgevingswet, Maatschappelijke opvang, armoedebestrijding kinderen
- Integratie uitkering: Sociaal domein: beschermd wonen en participatie SW-bedrijven

Systematiek van het gemeentefonds

Doorontwikkeling systematiek

- Herijking gemeentefonds in 2022
- Bevroren “trap-op, trap af” kabinet Rutte IV
- Groei vanaf 2027 o.b.v. BBP voor volume en prijs
- Onderzoek verdeling: sociaal domein, inkomsten gemeenten, grootstedelijke kosten

Doorwerking groei

Groei werkt alleen door als Utrecht meer groeit dan landelijk gemiddelde

Ramingen en inschattingen

- Ontwikkelingen Rijk: wel/geen opschalingskorting? Compensatie “Ravijn” van 3 miljard vanaf 2026?
- Timing circulaire: reëel begroten van bijv. prijscompensatie en groei van de stad vs. ontvangen inkomsten uit gemeentefonds

Inkomsten verevening

Korting op het gemeentefonds i.v.m. vermogen om belastingen (OZB) te heffen.

Circulaires

In mei, september en december over de omvang en de verdeling van het gemeentefonds. Parallel aan de begrotingsmomenten van het Rijk. Timing sluit niet aan op de P&C-cyclus

Maatstaven

- Voor heen waren dit 73 maatstaven, na herijking 36.
- Elke maatstaf heeft een bedrag voor elke 'eenheid'. De gemeente krijgt dus geld voor iedere inwoner, iedere jongere, enzovoorts.

Aanvullend tekort gemeentefonds

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2025	2026	2027	2028	<i>Structureel</i>
Aanvullend tekort gemeentefonds*	-30.000	-56.000	-39.000	-40.000	-40.000	-40.000

** Het aanvullend tekort gemeentefonds komt bovenop het verschil wat is gemeld in de raadsbrief over de meicirculaire 2023 en vervolgens is verwerkt in de Begroting 2024*

Het aanvullende financiële tekort in de inkomsten van het gemeentefonds fluctueert in de periode 2023 t/m 2026, en komt vanaf 2027 structureel rond de 40 miljoen euro (ca. 2% van de totale begroting van 2 miljard) hoger uit dan het eerder gemelde verwachte tekort van tussen de 21 miljoen en 35 miljoen euro, als gevolg van afnemende gemeentefondsuitkeringen.

Verklaringen van het verschil

Uitgangspunt prijscompensatie

- Een onjuiste interpretatie/verwerking van de septembercirculaire 2022 voor de compensatie voor stijgende prijzen in de toekomst

Inschatting eenheden

- Voor maatstaven van het gemeentefonds die bepalend zijn voor de hoogte van de uitkering zijn verkeerde aantallen gehanteerd, bijvoorbeeld een te hoog aantal bijstandsgerechtigden en te lage waardeontwikkeling van onroerende zaken.

Effecten herverdeling

- De verdeling van gemeentefonds tussen de gemeenten is met de Meicirculaire 2022 gewijzigd (herijking van het gemeentefonds). Het effect van de complexe wijziging is niet goed doorgerekend.

Administratieve verwerkingen

- De administratieve verwerking van verwachtingen over, en ontwikkelingen van het gemeentefonds, die niet tijdig zijn verrekend met de werkelijke inkomsten uit het gemeentefonds

Inkijk ramingen en inschattingen

1			2e Berap geboek									Mutaties in specificatie Algemene uitkering: meircirc21-meircirc22						
2			Begrotingsmutaties B22-B23 geboek - basis begrotingsmutaties Lias															
3		Aansluiting journaalpost	bedragen x 1.000 euro	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Structur eel	toelichting	bedragen x 1.000 euro	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Structureel	toelichting
53			Meircirculaire 22								Meircirculaire 22							
54		46	Totaal meircirculaire --> nog uitsplitsen							4a) Meircirc 22 raadsbrief								
55		46	1.Herverdeling gemeentefonds	-2.695	-8.086	-13.476	-13.476	-13.476		4a) Meircirc 22 raadsbrief	1.Herverdeling gemeentefond	-2.695	-8.086	-13.476	-13.476			4) Meircirc 22 He
56		46	2.Accres - meircirc PAUW	91.067	129.745	145.434	84.856	84.856			2. Uitkeringsfactor + hoef ver	91.067	129.745	145.434	84.856			4) Meircirc 22 He
57		46	2. Accres verschil niet verklaard	-18.526	-35.980	-38.564	-33.138	-33.138	DD	4a) Meircirc 22 raadsbrief								4) Meircirc 22 He
58			2. Accres korting uit regeerakkoord								2. Accres korting uit regeerak	-5.590	-5.617	-5.563	0			4) Meircirc 22 He
59		46	4. Overig	-10.551	1.078	1.212	135	135		4a) Meircirc 22 raadsbrief	4. Overig (zit in accres)	0	0	0				4) Meircirc 22 He
60			4. Overig - lijkt incidentel comp jeugd	37.792					EE	4a) Meircirc 22 raadsbrief	st 4. Overig - lijkt incidentel cor	37.792	0	0	0			4) Meircirc 22 He
61		46	3.Opschalingskorting	8.943	12.001	15.028	0	0		4a) Meircirc 22 raadsbrief	3.Opschalingskorting	8.943	12.001	15.028	0			4) Meircirc 22 He
62		46																
63		46	Coalitieakkoord:															
64		46	Afletteren stelpost VIN															
65	Stelpost	46	Toename gemeentefonds a.g.v. inflatie	-14.884	-14.884	-14.884	-14.884	-14.884		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
66	Stelpost	46	Accres regeerakkoord	-25.038	-30.374	-18.800	-18.800	-18.800		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
67	Stelpost	46	Accres vanaf 2026 1% groei	0	0	0	-6.800	-6.800		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
68	Stelpost	46	Extra middelen jeugdzorg	-29.000	-26.000	-18.000	-11.800	-11.800		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
69	Stelpost	46	Bevriezen oploop opschalingskorting	-10.500	-14.250	-17.875	0	0		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
70	Stelpost	46	Ingeboek te verwachten accres GF	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
71	Stelpost	46	Verlagen risico ingerekend accres (o.b.v. Meircirculaire 2	-7.002	-1.840	0	0	0		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
72	Stelpost	46	Herijking GF	5.400	7.920	7.920	7.920	7.920		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
73	Stelpost	46	Uitvoeringskosten WKB en omgevingswet	-3.000	-2.000	-2.250	0	0		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
74	Stelpost	46	Wmo abonnementsstarief eigen bijdrage	0	0	-2.000	-2.000	-2.000		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
75			Afletteren stelpost COAK															
76	Stelpost	46	Korting Jeugdzorg	0	-1.700	-8.500	-8.500	-8.500		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
77	Stelpost	46	Bevriezen oploop opschalingskorting	0	0	0	-16.875	-16.875		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
78	Stelpost	46	Herijking GF gecorriceerd in coak voor WOZ effect	-4.680	-4.680	-4.680	-4.680	-4.680		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
79	Stelpost	46	Uitvoeringskosten WKB en omgevingswet	0	0	0	-1.800	-1.800		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
80																		
81		46	Prognose meircirculaire						FF									
82		46	Opschalingskorting				15.028	15.028		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
83		46	Extra middelen jeugdzorg		22.973	15.905	10.426	10.426		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
84		46	Korting jeugdzorg		1.502	7.510	7.510	7.510		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
85		46	Uitvoeringskosten omgevingswet				1.800	1.800		4a) Meircirc 22 raadsbrief								
86		46	Wmo abonnementsbijdrage			2.000	2.000	2.000		4a) Meircirc 22 raadsbrief								

Reeds getroffen beheersmaatregelen

- We hebben voor de berekeningen van de ramingen van het gemeentefonds **een externe specialist aangetrokken** voor tenminste 2 jaar met de benodigde kennis om in de tussentijd als organisatie op het gewenste niveau te komen en te blijven;
- Deze specialist ondersteunt ons bij het **aanpassen en beschrijven van de werkprocessen en controles**;
- Extra capaciteit voor **verbreden kennis** over de werking van en het interpreteren van de ontwikkelingen gemeentefonds;
- De **interne controle** op de berekeningen van het gemeentefonds is versterkt, op een **meer gedetailleerd niveau** en daardoor beter gewaarborgd;
- We hebben **intern nader onderzoek** gedaan naar berekeningen op basis van circulaire van het Rijk en de administratieve verwerking. Daarop hebben wij een **toets door een extern specialistisch bureau en de accountant** laten uitvoeren.

Aanvullende beheersmaatregelen

Robuust verbeterprogramma financiële functie

- Het College heeft de opdracht gegeven aan de concerndirectie om **een robuust verbeterprogramma** te starten.
- Er moet onder meer gewerkt worden aan **het versterken van de specialistische kennis** over de ingewikkelde werking van het gemeentefonds, aan **betere checks en balances** en de **toepassing van het 3-lijnen model**.
- In het tweede kwartaal van 2024 is de **doorlichting van de financiële functie** gereed. Dit is de input voor **het verbeterprogramma**. **Waar verandering of verbetering nodig is, zullen we dit doen.**
- **Informerend van de Raad via de reguliere P&C-cyclus** over de voortgang van het verbeterprogramma en **in afstemming bijvoorbeeld bespreken in de adviescommissie Financiën** (bv. Uitkomsten doorlichting financiële functie, programmaplan en mijlpaalmomenten)

Aanvullende beheersmaatregelen

Intensivering begeleiding, ondersteuning en opleiding huidige medewerkers

- Om de benodigde specialistische kennis eigenstandig te verhogen en te behouden, wordt de begeleiding, ondersteuning en opleiding van de huidige medewerkers geïntensiveerd. De inzet van de externe specialist draagt daar onder meer toe bij.

Opstellen procesbeschrijvingen en werkinstructies

- Om de kennis te borgen en in voorkomende gevallen over te kunnen dragen wordt het ramingsproces beschreven en opgetekend, waarmee het voor iedereen duidelijk is op welke wijze de raming tot stand komt, welke informatiebronnen en uitgangspunten

Handelingsperspectief

Aan welke oplossingsrichtingen werken we?

- **Financieel-technisch beleid:**

- Risico-inschatting verwachte inkomsten van het Rijk.
- Inzet van mogelijke incidentele middelen in 2024 en 2025.
- Ook zoeken we naar andere financieel technische oplossingen, zoals de manier waarop we om kunnen en willen gaan met risico's en ons weerstandsvermogen.
- De besluitvorming door uw raad over het financieel strategisch beleid vindt plaats bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2024.

- **Planningsoptimisme:**

- Toets haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de investeringen en hierin meer realistische keuzes maken.
- Dit is ook belangrijk, omdat we tegen de grenzen van zowel onze eigen uitvoeringscapaciteit als die van marktpartijen aanzitten. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de krapte op de arbeidsmarkt en de conjuncturele economische ontwikkeling.
- De accountant maakt er ook een opmerking over in de managementletter 2023

Handelingsperspectief

Concrete bezuinigingsmaatregelen:

- Oorspronkelijke bezuinigingsaanpak gericht op beïnvloedbare deel van de hele begroting
- Bij de Voorjaarsnota 2024 een inventarisatie tot 75 miljoen euro in de vorm van verschillende scenario's, als keuzeopties.
- Dekking voor verwacht tekort ten tijden van de Programmabegroting 2024 van 35 miljoen euro en aanvullend te verwachten knelpunten.
- Er worden voor ieder programma mogelijke bezuinigingsmaatregelen geïdentificeerd. De budgetten van de Raadsorganen zijn hierin niet meegenomen, omdat dit direct aan uw raad is.
- Uw raad krijgt bij de behandeling van deze maatregelen ook inzicht in de maatregelen die we wel overwogen hebben, maar niet haalbaar of niet wenselijk achten, bijvoorbeeld omdat het indruist tegen het principe van 'ongelijk investeren voor gelijke kansen'. Ook andere keuzes, zoals het voorkomen van cumulatie-effecten door een te veel aan bezuinigingsmaatregelen gericht op één groep of gebied, worden inzichtelijk gemaakt.
- We hebben u toegezegd om maatregelen in de vorm van scenario's aan u voor te leggen. We zien in dit proces nu dat de opgave groter is geworden. We zullen u bij de Voorjaarsnota daarom een pakket presenteren met concrete bezuinigingsmaatregelen die al ingezet kunnen worden vanaf 2024. Dadelijk willen we ingaan op de betrokkenheid van uw Raad tijdens het proces.
- **Aanvullende opdracht hervormingsbezuinigingen:**
 - Aanvullend op de concrete bezuinigingsvoorstellen voor de korte termijn onderzoeken we de komende maanden welke mogelijkheden er zijn voor inhoudelijk gerichte hervormingen op de langere termijn (vergelijkbaar met de aangekondigde hervormingen in het brede sociaal domein).
 - In de Voorjaarsnota 2024 zullen we voorstellen doen die inhoudelijk richting geven aan deze hervormingen. Definitieve besluitvorming door uw raad zal plaatsvinden bij de Programmabegroting 2025, dan wel de Voorjaarsnota 2025.

Vervolgproces Voorjaarsnota

Ambtelijk traject

- Januari- april: ambtelijke voorbereiding voorjaarsnota
- Mei: definitief maken nota - opmaak – drukker

Bestuurlijk traject

- 16 mei: aanbieding VJN aan de Raad
- 28 mei extra technische briefing VJN
- 6 juni algemene beschouwingen VJN
- 7 juni indienen schriftelijke vragen door de raad
- 21 juni beantwoording schriftelijke vragen
- 2, 3 en 4 juli behandeling VJN in de commissies
- 11 juli raadsbehandeling VJN

BIJLAGEN

Voorbeelden complexiteit gemeentefonds

Landelijke groei van aantal huishoudens met lage inkomens

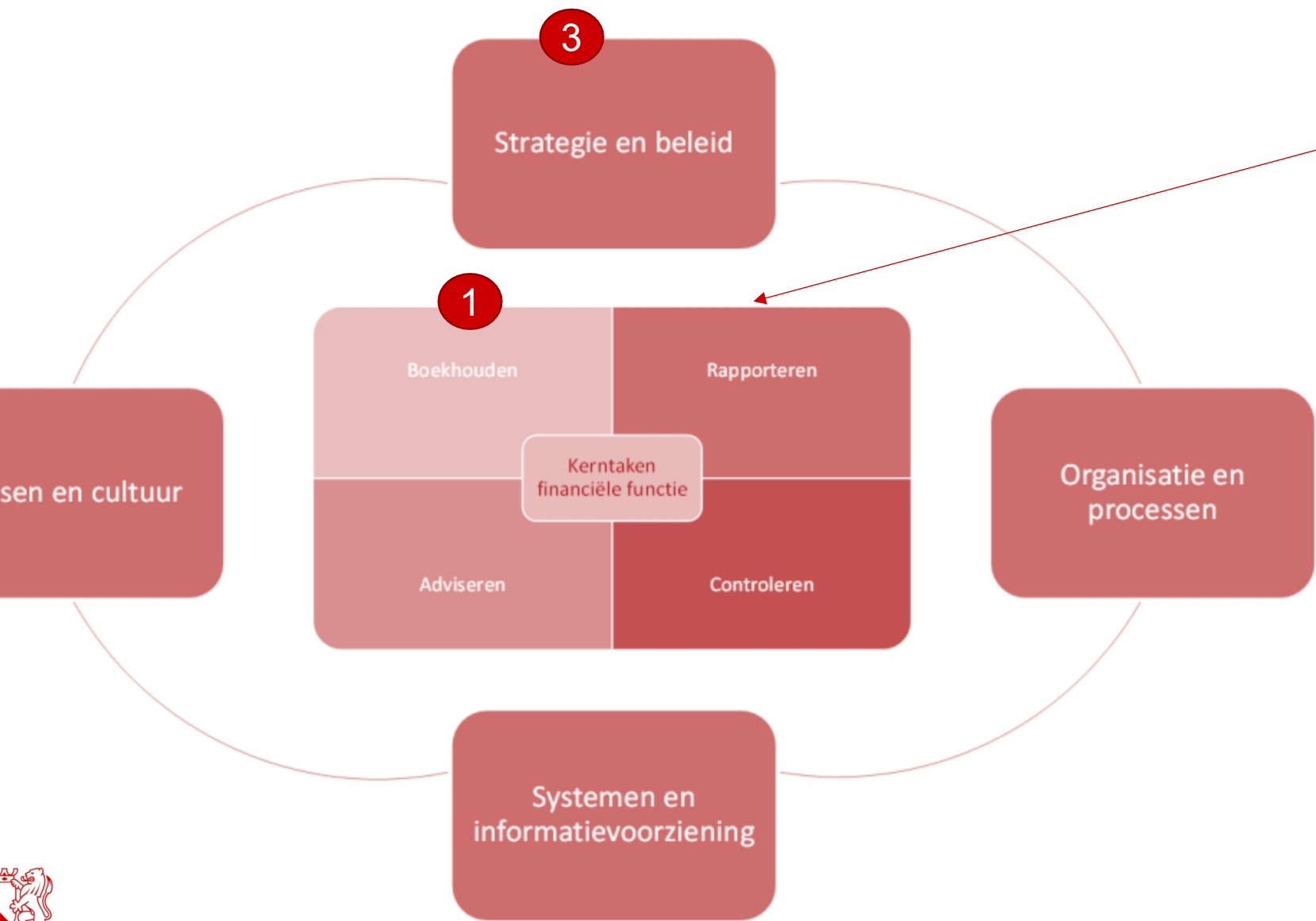
- Actualisatie van de maatstaf geeft grote onverklaarbare verschillen (plus en min) bij veel gemeenten
- Onderliggende data van van deze maatstaf zijn (nog) niet beschikbaar voor gemeenten en VNG
- Deze informatie is van belang om:
 - de verschillen te kunnen duiden voor de korte termijn
 - lange termijn inschattingen te kunnen maken
 - laststellen of de robuustheid van de indicator voldoende past bij de uitgangspunten van de herijking gemeentefonds en de kostenontwikkeling van gemeenten
- Dit geeft ook een verlaging van de uitkeringsfactor, wat betekent een korting geeft op het gemeente fonds als de maatstaf nauwelijks gewijzigd is

Volume accres voor groei gemeentefonds

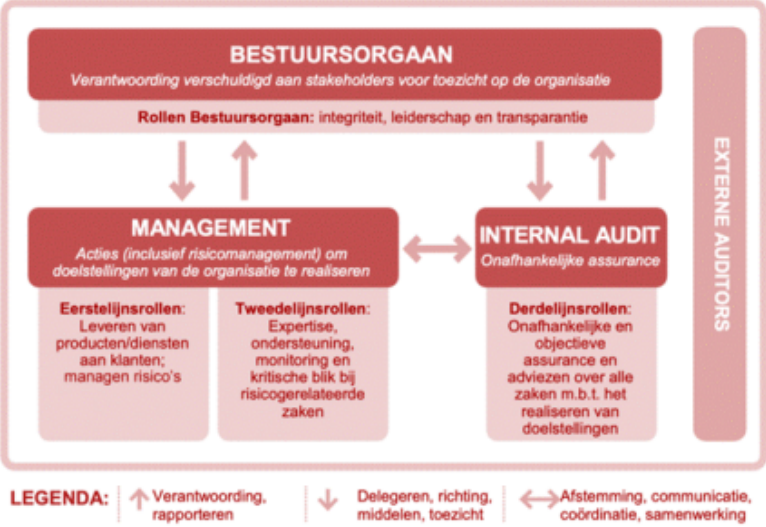
- Vanaf 2027 groeit het gemeentefonds met de BBP-volume groei (gemiddelde van 8 jaar)
- Dit is verwerkt in de septembercirculaire 2023
- Het lijkt er op dat in deze volume groei ook een compensatie zit voor loonstijging
- Het ministerie van Financiën komt nog met een nadere toelichting over hoe dit te duiden
- Dit bepaald of een deel van deze extra middelen geoormerkt moeten worden voor toekomstige prijsstijgingen in de systematiek die gemeenten hanteren.

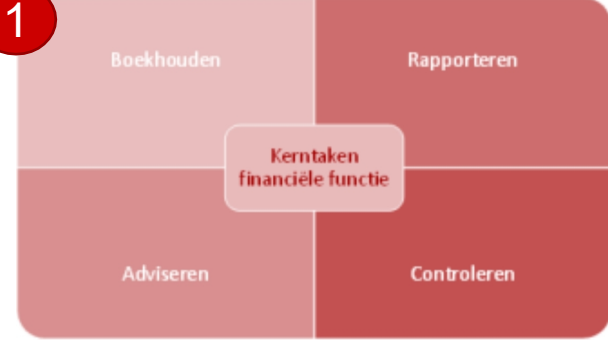
Doorlichting financiële functie

2 Het Three Lines Model van het IIA

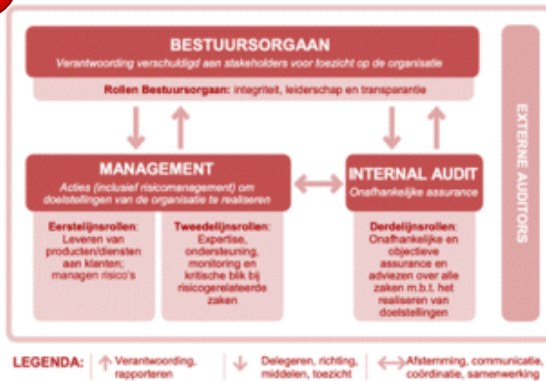
Toelichting analysekader

Kerntaken financiële functie

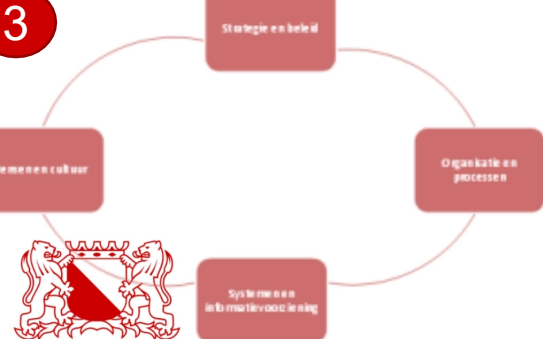
Er worden 4 kerntaken onderscheiden binnen de financiële functie, namelijk: boekhouden, rapporteren, adviseren en controleren. Een goede opzet en werking van deze kerntaken leidt tot een deugdelijke financiële huishouding, volledige, betrouwbare en actuele stuur- en verantwoordingsinformatie ten behoeve van bestuurlijke advisering en besluitvorming, en rechtmatig en doelmatig handelen.

2 Het Three Lines Model van het IIA

Organisatie interne beheersing

De financiële functie binnen Utrecht volgt het zogenaamde '3 lijnen model'. Uitgangspunt van het 3 lijnen model is dat het lijnmanagement (de business) verantwoordelijk is voor haar eigen processen en daarmee ook sturing op budget. Daarnaast moet er een functie zijn die de 1e lijn ondersteunt, adviseert, coördineert en bewaakt of het management zijn verantwoordelijkheden ook daadwerkelijk neemt. Dit is de tweede lijn (directie Financiën, Inkoop en Juridische Zaken). Ten slotte is er binnen Utrecht een functie die controleert of het samenspel tussen de eerste en tweede lijn soepel functioneert en daarover een objectief, onafhankelijk oordeel velt met mogelijkheden tot verbetering. Of er geen overlapping is, of, erger, blinde vlekken bestaan. Deze functie is de derde lijn, het team Corporate Control inclusief Interne Audit - die volledig los van alle andere organisatieonderdelen opereert.

Mogelijkmakers

Om de waarde van de kerntaken te verhogen en de interne beheersing te laten functioneren, moeten de randvoorwaarden op orde zijn ten aanzien van:

- *strategie en beleid* o.a. wij weten welke financiële functie nodig is nu en in de toekomst en wij zijn bekend met de geldende kaders, regels en afspraken
- *organisatie en processen* o.a. Iedereen weet van elkaar wie, wat, wanneer en op welke wijze doet conform kaders, regels en afspraken
- *systemen en informatievoorziening* o.a. de inrichting en werking van de financiële systemen en sub-administraties vormen de basis van volledige, juiste en actuele financiële sturings- en verantwoordingsinformatie
- *mensen en cultuur* o.a. de resultaatgerichtheid wordt gestimuleerd, men voert het open gesprek, is zich bewust van de politieke omgeving en ziet om naar elkaar

Verzoek van Commissie Personeelszorg Raadsfunctionarissen (CPR) en dagelijks bestuur van de raad aan de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën inzake claim Voorjaarsnota uitbreiding Rekenkamer

Aan	Commissie VBF	Datum	15 maart 2024
		Van	CPR en dagelijks bestuur van de raad
Onderwerp	Claim VJN uitbreiding Rekenkamer	Doorkiesnummer	
		E-mail	db-raad@utrecht.nl
		Bijlagen	

Beste leden van de commissie VBF,

De begroting van de Gemeenteraad en van de afdelingen die de raad ondersteunen (Raadsorganen) wordt jaarlijks geïndexeerd, zoals de gehele begroting, maar groeit niet automatisch mee met nieuwe taken, taakverzwaring of de groei van de stad en van de ambtelijke organisatie. Dit gebeurt alleen als de raad daar zelf een claim voor doet.

Afspraak van de afgelopen 22 jaar is dat het presidium een besluit neemt over wijziging van de raadsbegroting en dit vervolgens één op één door het college in de Voorjaarsnota en de Begroting wordt verwerkt. Met het opheffen van het presidium is het even zoeken op welke wijze de raad te laten wegen welke aanpassing van de raadsbegroting nodig is. Het DB heeft besloten dit voor dit jaar via VBF te laten lopen.

Vraag is op welke wijze dit vanuit goed werkgeverschap een zorgvuldig gesprek kan zijn. De overige investeringen in de ambtelijke organisatie worden niet op fte niveau besproken en de begroting van de raad betreft nog geen 0,5% van de gemeentelijke begroting. Maar gelet op de nieuwe situatie is dit de route die het DB wil verkennen, gelet op de afgesproken taakverdeling tussen DB, VBF en fractievoorzitters.

De claim voor 2024 betreft een advies van de Commissie Personeelszorg Raadsfunctionarissen (CPR) over de uitbreiding van de Rekenkamer (onderdeel van Raadsorganen).

Uitbreiding Rekenkamer

Het stafbureau van de Rekenkamer bestaat nu uit 5 medewerkers. Het flexibele budget is afgelopen periode ingezet voor de extra inzet van een junior onderzoeker. De Rekenkamer heeft de afgelopen periode in praktijk dus met 6 stafmedewerkers gefunctioneerd en dit hebben zij als kwetsbaar ervaren. Idealiter zou continuering van de situatie van de afgelopen jaren in combinatie met de uitbereiding het volgende plaatje opleveren: 7 personen, bestaande uit 1 secretaris; 2 projectleider/senioronderzoekers; 1 onderzoeker (schaal 11) en 3 junior-onderzoekers. Daarom het verzoek; structurele formatie voor twee junior onderzoekers (2 fte schaal 10, 36 uur). De kosten bedragen dan 95.000 euro maal 2, totaal 190.000 euro op jaarbasis gebaseerd op loonsom van 2024.

De groei van Utrecht is van invloed op de complexiteit van de onderzoeken. Andere argumenten voor uitbreiding in dit verband zijn – naast de groei van de stad – de groeiende omvang van de begroting van de gemeente in combinatie met een uitbreiding van gemeentelijke taken op tal van beleidsterreinen, niet alleen sociaal domein, maar ook ruimtelijk domein (omgevingswet). Dit heeft gevolgen voor de uitoefening en invulling van de controlerende taak van de gemeenteraad. Deze taak is groter en complexer geworden. De rekenkamer vervult hierbij voor de raad een ondersteunende rol, waarbij wordt opgemerkt dat ook voor de rekenkamer het gemeentelijk domein groter en complexer is geworden.

Bij alle onderzoeken wordt het vier ogen principe gehanteerd en door de inzet van 2 junior onderzoekers zijn er meer mogelijkheden om koppels te maken om dit te kunnen blijven realiseren. Dit is noodzakelijk om het onderzoeksprogramma en de kwaliteit van de onderzoeken op peil te kunnen houden. Het draagt bij om andere type onderzoeksmethode mogelijk te maken, door de inzet van 2 junior onderzoekers vergroot o.a. de operationele slagkracht, denk hierbij aan het arbeidsintensieve field research. Het stimuleert ook vernieuwingsgeest en andere percepties die bijdragen aan de kwaliteit voor de onderzoeken.

Aanvullend is de observatie dat het budget van de rekenkamer de afgelopen jaren in relatief opzicht is achtergebleven bij de groei van de begroting van de gemeente Utrecht; het percentage is gedaald. In relatie tot andere rekenkamers (G4) heeft de Gemeente Utrecht een kleine staf.

Verzoek is dit punt toe te voegen aan de agenda van VBF van 21 maart aanstaande, mocht u het voorstel inhoudelijk willen bespreken (max. 30 minuten). Is de toelichting u helder dan is alleen stemming voldoende en kan het als A punt door naar de raad van 28 maart aanstaande zodat het, bij goedkeuring door een meerderheid van de raad, bijtijds kan worden verwerkt in de Voorjaarsnota 2024.

De voorzitter van de CPR, Maarten van Heuven, is namens de commissie aanwezig bij het procedureel deel om waar nodig dit agendaverzoek en het advies toe te lichten.